

R 12051

CATULLUS
TIBULLUS
PROPERTIUS

C U M

C. G A L L I

Fragmentis

Serio Emendati.

Editio nova, cæteris accuratior.

VENETIIS, MDCCL.

Apud JOSEPHUM BERTELLA

In Bibliopolio Hertziano

Superiorum Permissu.

GATULLUS

TIBULLUS

PROPERTIUS

C. U. M.

C. GALLI

1. 1. 1. 1.

2. 1. 1. 1.

3. 1. 1. 1.

W. E. H. H. H.

April 10, 1888

In Bishop's House

1. 1. 1. 1.

C. VAL.
CATULLI
VITA,

EX PETRO CRINITO.

CAIUS Valerius Catullus Veronæ natus est, quo tempore Terentius Varro in urbe claruit. Quidam Crispum Salustium Catullo supparem faciunt. A Catulli autem natalibus ad Pub. Virgilium paulo minus quam duodeviginti anni conuenerant, si quorundam annales sequimur, & quando illud pro compeito habetur, carmen de passere Lesbæ ad Virgilium fuisse missum.

*Si forsan tener ausus est Catullus
Magno mittere passerem Maroni.*

Cæterum non humili loco aut obscuro natus est, siquidem ejus parens, autore Svetonio, Julii Cæsaris hospitio familiariter usus est. Valerius autem Catullus primo traditur a Mallio Romam deductus, cum adhuc in tenera ætate ageret. Paulo mox ingenii facilitate & doctrina adeo Romæ acceptus, atque civibus gratus fuit, ut M. Tullii patrocinium meruerit: quod ipsum eleganti epigrammate ingenue testatus est, quo gratias Ciceroni patrono egit:

*Disertissime Romuli nepotum
Quot sunt, quotquot fuere Marce Tulli,
Quotquot post aliis erunt in annis,
Gratias tibi maximas Catullus
Tanto pessimus omnium poeta,
Agit pessimus omnium poeta,
Quanto tu optimus omnium patronus.*

Mallium vero, & ejus nuptias magno studio celebravit, cum quo se excusat parum sibi licere veteres amores, ut antea, decantare, quoniam fratrem miseret, ex cujus interitu studium inquit suum scribendi carminis se abjecisse: sic enim ad Mallium:

*Sed tili nomen ea sunt ignota incommoda Mulli ;
 Non ne odisse putes hospitis officium ,
 Accipe quam merse fortuna stultus ipse ,
 Ne amplius a misero dona beata petas .
 Tempore quo primum vestis mihi tradita pura est ,
 Jucundum cum atas florida vel ageret ,
 Multa luti lusi : non est dea nescia nostri ,
 Quae dulcem curis miscet amicitiam .
 Sed totum ecce studium in luctu fraterna mihi mors
 distulit , keu misero frater a dempte mihi ,
 Tu meas , tu moriens registi commoda frater ,
 Tecum una tota est nostra sepulta domus .*

Inter ceteros amicos Furium & Aurelium magnopere dilexit Cinnam quoque , Cornificum , Fabullum & Veranium , quem alicubi & Veranniolum blanditer appellat . Puellam praeterea Ispitillam concivem suam , & Clodiam amavit , quam ficto nomine lesbiam dicit . Is , sicuti Midaurensis Apulejus testatur in oratione ad Claudium Maximum eruditorum consensu docti cognomen accepit : ita enim peculiari epitheto Catullus confectus : atque hunc quidem Ovidius Vergilianae maiestati opponit , tantum nominis apud eruditos ac laudis est consecutus . Sed & versus ipsius quanquam ut durisculi notantur , quod uterque Plinius asserit , tamen perelegantes habiti sunt , ac sectatores complures in his invenit , sicuti Pompejum , Saturninum , & Sentium Augurem , qui Catulli epigrammata ac Licinii mira diligentia ac studio sunt æmulati , ut alias diximus . Val. Martialis Catullum sibi ipse audacter præponit : sic enim ad Macrum :

*Nec multos mihi præferas portus ,
 Uno sed tibi sum minor Catullo .*

Opus suum ad Cor Nepotem misit , virum doctrina & rerum cognitione egregium . Dividitur autem in libros tres , ut primus lyricos , secundus elegiacos , tertius epigrammata continet . Ad hunc enim modum ordinem fere meliorem custodiemus . Elegiam de coma Berenices ex poeta Callimacho in Latinos numeros convertit , eamque ad Ortalum amicum misit , quæ in Elegiarum adhuc libro legitur . Idem Val Catullus a Fabio Quintil Diomede inter Iambicos reponitur , ab aliis inter Lyricos . In Atticis vero

vero noctibus, ut poeta elegantissimus ac vetustissimus a Gellio laudatur. Neque illud omittendum est, fuisse ab ipso Catullo alia complura composita, quæ vitio longæ verustatis desiderantur. C. autem Plinius l. b. hist. nat. 8. ad Cæs. Vespasianum, cum de magia differit, amatorium de incantamenti carmen a Catullo editum refert. Hinc Theocriti, inquit, apud Græcos, Catulli apud nos proximæque Vergilii incantamentorum amatoria imitatio. Sed carmen ithyphallicum scripsit, ut est optimus testis Mastr. Terentian. ad Novatenum, qui hos Catulli versiculos citat.

*Et ferme modus hic datur a plerisque Priapo,
Inter quos cecinit carmen quoque tale Catullus.
Hunc tibi lucum dedico, consacroque Priape:
Nam te præcipue in suis urbibus collit ora
Hellepontia, cæteris ostreosior oris*

Cæsarem Maxime Julium, Mamuriam, & No-
nium Utrumque jambicis nominatum præcidit ex ve-
terum consuetudine, ut C. Lucil. Jambicorum au-
tor, Luciliusque & Nevius. Quam in re dignum il-
lud memoria est, quod ipse Cæsar cum perpetua sibi
stigmata (ut ait Svetonius) impressa videret, ex
Catulliano carmine de Mamurra, eadem tamen die
poetam ipsum cœnæ adhibuit, simulque hospitio
suo non secus atque antea uti eum permisit. Mor-
tuus Romæ est juvenili admodum ætate, cum an-
num circiter trigessimum ageret, ut quidam puta-
runt. Quo tempore Publius Vergilius in urbe Cre-
mona studiis operam daret. Vulgarum quoque de
Val. Catullo illud.

*Tantum parva suo delet Verona Catullo,
Quantum magna suo Mantua Vergilio.*

Leges & CATULLI vitam Dialogo X. Historiæ
Poetarum Lillii Gyraldi.

VER. Catulli nomine poemation citat Pierius
Valerianus Notis Vergilianis, ediditque Lipsius 5.
c. lib. 1. Electorum.

8
C. VALERII
CATULLI
VERONENSIS

AD
CORNELIUM NEPOTEM
LIBER,

Caen. 1.

CUI dono lepidum novum libellum,
Arida modo pumice expositum?
Corneli, tibi, namque tu solebas
Meas esse aliquid putare nugas
Jam tum, quum aulus es unus Italorum;
Omne ævum tribus explicare chartis
Doctis, Juppiter, & laboriosis.
Quare habe tibi quicquid hoc libelli est
Qualecunque: quod, ò patrum Virgo,
Plus uno maneat perenne lælo.

10

Ad passere[m] Lesbia. 2.

PASSER delitiæ meæ puellæ;
Quicum ludere, quem in sinu tenere,
Cui primum digitum dare adpetenti,
Et acres solet incitare morsus;
Quum desiderio meo nitenti
Carum nescio quid lubet jocari,
(Ut solatiolum sui doloris
Credunt, quum gravis acquiescit ardor)
Tecum ludere, sicut ipsa, possem,
Et tristes animi levare curas;
Tam gratum mihi, quam terunt puellæ
Pernici aureolum fuisse manum,
Quod zonam solvit diu ligatam.

5

10

De passere mortuo Lesbia. 3.

LUGETE, ò Veneres, Cupidineque,
Et quantum est hominum venustiorum.
Passer mortuus est meæ puellæ,
Passer delitiæ meæ puellæ,
Quam plus illa oculis vis amabat.
Nam mellitus erat, suamque norat

5

ipsam

CATULLI LIBER.

Ipſam tam bene, quam puella matrem:
Nec ſeſe a gremio illius movebat,
Sed circumſiliens modo huc, modo illuc,
Ad ſolam dominam utque pipilabat.
Qui nunc it per iter tenebricoſum
Illuc, unde negant redire quenquam.
At vobis mare ſit malæ tenebræ
Orci, quæ omnia bella devoratis:
Tam bellum mihi paſſerem abſtuliftis.
O factum male, ò miſelle paſſer,
Tua nunc opera meæ puellæ
Flendo turgiduli rubent ocelli.

De phaſello, quo in patriam reſtutus eſt. 4.

PHASELUS ille, quem videtis hoſpites,
Ait fuiſſe navium celerrimus,
Neque ullus natantis impetum trabis
Nequiſſe prætereire, ſive palmulis
Opus foret volare, ſive linteo.
Et hoc negat minacis Adriatici,
Negare litus, inſulaſve Cycladas,
Rhodumve nobilem, horridamve Thraciam,
Propontida, rucemve Ponticum ſinum.
Ubi iſte poſphaſellus antea fuit
Coniata ſilva; nam Cytorio in iugo
Loquente læpe ſibillum edidit coma.
A miſtri pontica, & Cytoæ buxiſer,
Tibi hæc fuiſſe, & eſſe cognitiffima
Ait phaſellus, ultima ex origine
Tuo ætiſſe dicit in cacumine:
Tuo imbuſſe palmulas in æquore:
Et inde tot per impotentia fiera
Herum tuliffi, leva, ſive dextera
Vocaret aura, ſive utrumque Juppiter
Simul ſecundus incidiffet in pedem:
Neque ulla vota litoralibus Deis
Sibi eſſe facta, quum veniret a mare
Noviſſimo hunc ad uſque limpidum lacum.
Sed hæc prius fuere, nunc recondita
Senet quiete, ſequæ dedicat tibi
Gemelle Caſtor, & gemellæ Caſtoris.

Ad Leſbiam. 5.

VIVAMUS, mea Leſbia, atque amemus,
Rumoreſque ſenum ſeveriorum
Omnes unius æſtinemus aſſis.

Solēs occidere, & redire possunt.
 Nobis, quum semel occidit brevis lux,
 Nox est perpetua una dormienda.
 Da mihi basia mille, deinde centum,
 Dein mille altera, dein secunda centum,
 Dein usque altera mille, deinde centum.
 Dein quum millia multa fecerimus,
 Conturbabimus illa, ne sciamus:
 Aut ne quis malus invidere possit,
 Quum tantum sciat esse basium.

Ad Flavium. 6.

FLAVI delitias tuas Catullo,
 Ni sint illepidæ, atque inelegantes,
 Velles dicere, nec tacere posses.
 Verum nescio quid scabriculosi
 Scorti diligis, hoc pudet fateri.
 Nam te non viduas jacere noctes
 Nequicquam tacitum cubile clamat,
 Vettis ac syrio fragrans olivo.
 Pulvinusque peræque & hic, & illic
 Attritus, tremulique quassa lecti
 Argutatio, inambulatorioque.
 Nam ni stupra, valet nihil tacere,
 [Cur? nunc tam latera exfuta pandant?]
 Nec tu quid facias ineptiarum.
 Quare quicquid habes boni, malique,
 Dic nobis; volo te, ac tuos amores
 Ad cælum lepido vocare versu.

Ad Lesbiam. 7.

QUÆRIS quot mihi basiationes
 Tuæ, Lesbia, sint satis, superque?
 Quam magnus numerus Lybiæ arenæ
 Lasepiciferis jacet Cyrenis
 Oraculum Jovis inter æstuosi.
 Et Batti veteris sacrum sepulchrum:
 Aut quam sidera multa, quum tacet nox,
 Furtivos hominum vident amores:
 Tam te basia multa basiare
 Vesano satis, & super Catullo est,
 Quæ nec pernumerare curiosi
 Possint, nec mala fascinare lingua.

Ad se ipsum. 8.

MISER Catulle desinas ineptire,

LIBER.

Et quod vides periisse, perditum ducas.
 Fulgere quondam candidi tibi soles,
 Quum ventitabas, quo puella ducebat
 Amata nobis, quantum amabitur nulla.
 Ibi illa multa tam jocosa fiebant,
 Quæ tu volebas, nec puella nolebat.
 Fulgere vere candidi tibi soles.
 Nunc jam illa non vult, tu quoque impotens nescis
 Nec quæ fugit sectare, nec miser vive:
 Sed obstinata mente perfer, obdura.
 Vale puella, jam Catullus obdurat:
 Nec te requireret, nec rogabit invitam.
 At tu dolebis, quum rogaberis nulla.
 Scelestâ rere, quæ tibi manet vltâ.
 Quis nunc te adibit? cui videberis bella?
 Quem nunc amabis? cujus esse diceris?
 Quem basiabis? cui labella mordebis?
 At tu Catulle destinatus obdura.

Ad Verannium. 9.

VERANNI omnibus meis amicis
 Antistans mihi millibus trecentis:
 Venistine domum ad tuos penates,
 Fratresque unanimos, tuamque matrem?
 Venisti? o mihi nuncii beati.
 Visam te incolumen, audiamque Hiberum
 Narrantem loca, facta, nationes,
 Ut mos est tuus, applicansque collum,
 Iucundum os, oculosque suaviabor.
 O quantum est hominum beatiorum.
 Quid me lætius est, beatiusve?

De varri scorto. 10.

VARRUS me meus ad suos amores
 Visum duxerat è foro otiosum:
 Scortillum ut mihi tum repente visum est
 Non sane inlepidum, nec invenustum.
 Huc ut venimus, incidere nobis
 Sermones varii: in quibus, quid esset
 Jam Bithynia, quomodo se haberet,
 Et quantum mihi profuisset ære
 Respondi, id quod erat: mihi neque ipsi,
 Nec prætoribus esse, nec cohorti,
 Cur quisquam caput unctius referret:
 Præsertim quibus esset inrumator
 Prætor, non faceret pili cohortem.

At certe tamen, inquit, quod illic
 Natum dicitur esse, comparasti
 Ad lecticam homines ego, ut puellæ
 Unum ne facerem beatiorem:
 Non, inquam, mihi tam fuit maligne,
 Ut, provincia quod mala incidisset,
 Non possem octo homines parare rectos.
 At mi nullus erat nec hic, neque illic,
 Fractum qui veteris pedem grabati
 In collo sibi collocare posset.
 Hic illa, ut decuit cinædiorem:
 Quæso, inquit mihi, mi Catulle, paulum
 Istos commodò nam volo ad Serapiu
 Deferri mane, inquit puellæ:
 Istud, quod modo dixeram me habere,
 Fugit me ratio; meus sodalis
 Sinna est Cajus; is sibi paravit.
 Verum utrum illius, an mei, quid ad me?
 Utor tam bene, quam mihi paratim.
 Sed tu insulsa male, & molesta vivis,
 Per quam non licet esse negligentem.

Ad Furium & Aurelium. 11.

FURI, & Aureli comites Catulli;
 Sive in extremos penetrabit Indos
 Litus ut longe resonante Eoa
 Tunditur unda:
 Sive in Hircanos, Arabasque molles,
 Seu Sacas, sagittiferosque Parthos,
 Sive qua septem-geminis colorat
 Æquora Nilus:
 Sive trans altis gradietur Alpes,
 Cæsaris visens monumenta magni
 Gallicum Rhenum horribilemque, uli-
 mosque Britannos:
 Omnia hæc, quæcunque feret voluntas
 Cælitum, tentare simul parati,
 Pauca nunciate meæ puellæ
 Non bona dicta:
 Cum suis vivat, valeatque mæchtis,
 Quos simul complexa tenet trecentos,
 Nullum amans vere, sed identidem omnium
 Illa rumpens.
 Nec meum respectet, ut ante, amorem:
 Qui illius culpa cecidit, velut prati
 Ultimi flos, prætereunte postquam
 Tactus aratro est.

Ad Asinium . 12.

MARRUCINE Asini , manu sinistra
 Non belle uteris in joco , atque vino .
 Tollis lintea negligentiorum
 Hoc falsum esse putas ? fugit te inepte ,
 Quamvis sordida res , & inveniula est .
 Non credis mihi ? crede Pollioni
 Fratri , qui tua furta vel talento
 Mutari velit ; est enim leporum
 Disertus puer , ac facetiarum .
 Quare aut hendecasyllabos trecentos
 Expecta , aut mihi linteum remitte ,
 Quod me non movet æstimatione ,
 Verum est mnemosynum mei sodalis .
 Nam sudaria setaba ex Hiberis
 Miserunt mihi muneri Fabullus ,
 Et Verannius , hoc amem necesse est ,
 Ut Veranniolum meum , & Fabullum .

Ad Fabullum . 13.

CÆNARIS bene , mi Fabulle , apud me
 Paucis , si tibi dii favent , diebus :
 Si tecum attuleris bonam , atque magnam
 Cœnam , non sine candida puella ,
 Et vino , & sale , & omnibus cachinnis .
 Hæc si , inquam , attuleris , venustè noster ,
 Cœnabis bene ; nam tui Catulli
 Plenus sacculus est aranearum .
 Sed contra accipies meros amores :
 Seu quid suavius , elegantiusve est .
 Nam unguentum dabo , quod meæ puellæ
 Donarunt Veneres , Cupidinesque :
 Quod tu quum olfacies , deos rogabis ,
 Totum ut te faciant , Fabulle , nasum .

Ad Calvum Licinium Oratorem . 14.

Ne te plus oculis meis amarem ,
 Lucundissime Calve , munere isto
 Odissem te odio Vatiniano .
 Nam quid feci ego , quidve sum locutus .
 Cur me tot male perderes poetis ?
 Isti dii mala multa dent clienti ,
 Qui tantum tibi misit impiorum .
 Quod si , ut suspicor , hoc novum , ac repertum
 Munus dat tibi Sulla literator :
 Non est mi male , sed bene , ac beate ,

Quod

Quod non dispereunt tui labores,
 Dii magni horribilem, & sacrum libellum,
 Quem tu scilicet ad tuum Catullum
 Misti, continuo ut die periret
 Saturnalibus optimo dierum.
 Non non hoc tibi, salte, sic abibit.
 Nam si luxerit, ad librariorum
 Curram scrinia, Cæsios, Aquinos,
 Suffenum, omnia colligam venena,
 Ac te his suppliciis remuneraber.
 Vos hino inrerea valete, abite
 Illuc, unde malum pedem tulisti,
 Sæcli inconmoda, pessimi poetæ.

Ad Aurelium. 15.

COMMENDO tibi me, ac meos amotes,
 Aureli, veniam peto pudentem,
 Ut si quicquam animo tuo cupisti,
 Quod castum expeteres, & integellum:
 Conierves puerum mihi pudice,
 Non dico a populo; nihil veremur
 Istos, qui in platea modo huc, modo illuc
 In re prætereunt sua occupati:
 Verum a te metuo, tuoque pene
 Infesto pueris bonis, malisque.
 Quem tu, qua lubet, ut lubet, moveto
 Quantum vis, ubi erit foris, paratum,
 Hunc unum excipio, ut puto, pudenter,
 Quod si te mala mens, furorque vecors
 In tantam impulerit, scelestæ culpam.
 Ut nostrum insidiis caput laceissas:
 Ah tum te miserum, malique fati,
 Quem attractis pedibus, patente porta,
 Percurrent raphanique, mugilesque.

Ad Aurelium & Furlum 16.

PRÆDICABO ego vos, & irumabo
 Aureli parhice, & cinæde Furi:
 Qui me ex versiculis meis putatis,
 Quod sint molliculi, parum pudicum.
 Nam castum esse decet pium poetam
 Ipsum, versiculos nihil necesse est:
 Qui tum denique habent salem, ac leporem:
 Si sunt molliculi, ac parum pudici,
 Et quod pruriat incitare possunt,
 Non dico pueris, sed his pilosis.

Qui duros nequeunt movere lumbos :
 Vos, quod milia multa basiorum
 Legistis, male me maem putatis :
 Si qua fite mearum ineptiarum
 Lectores eritis, manusque vestras
 Non horrebitis admoveere nobis :
 Prædicabo ego vos, & irumabo.

Ad Coloniæ. 17.

O Coloniæ, quæ cupis ponte ludere longo,
 Et salire paratum habes : sed vereris inepta
 Crura ponticuli adfulitantis, inedivivus
 Ne supinus eat, cavaque in palude recumbat :
 Sic tibi bonus ex tua pons libidine fiat.
 In quo vel Salisubusculi sacra suscipiunt :
 Munus hoc mihi maximi da, Coloniæ, risus
 Quendam municipem meum de tuo volo ponte
 Ire præcitem in latum per caputque, pedesque :
 Verum totius ut lacus putidæque paludis
 Lividissima, maximeque est profunda vorago. 10
 Insulissimus est homo, nec sapit pueri instar
 Bimuli, tremula patris dormientis in ulna.
 Cui quum sit viridissimo nupta flore puella,
 Ut puella tenellulo delicatior hædo, 12
 Asservanda nigerrimis diligentius uvis :
 Ludere hanc finit, ut lubet, nec pili facit uni,
 Nec se sublevat ex sua parte : sed velut alnus
 In fossa liguri jacet supernata securi,
 Tantundem omnia sentiens, quam si nulla sit usquam
 Tatis iste meus super nil videt, nihil audit.
 Ipse qui sit, utrum sit, an non sit, id quoque nescit.
 Nunc eum Volo de tuo ponte mittere pronum,
 Si pote stolidum repente excitare veternum,
 Et supinum animum in gravi derelinquere cæno.
 Ferream ut soleam tenaci in voragine nulla.

Ad Hortorum deum. 18.

HUNC luctum tibi dedico, conficisque Priape,
 Qua domus tua Lamsaci est, quaque silva Priape.
 Nam te præcipue in suis urbibus colit ora
 Hellepontia, cæteris ostreosior oris.

Hortorum deus. 19.

Hunc ego juvenis locum, villulamque palustrem,
 Testam vimine junceo, caricisque manipulis,
 Quercus arida, rustica conformata securi

Nam

Nutriui: magis, & magis, ut beata quot annis.
 Huius nam Domini colunt me, Deumque salutant,
 Pauperis tugurii Pater, filiusque coloni
 Alter assidua colens assidua, ut herba
 Dumosa, aspera que a meo fit remota sacello:
 Alci parua ferens manu semper munera larga.
 Florido mihi ponitur picta vere corolla 10
 Primitus, & tenera virens spica mollis arista;
 Lutea viola mihi, luteumque papaver,
 Pallentesque cucurbita, & suave olentia mala;
 Vva pampinea rubens, educata sub umbra.
 Sanguine hanc etiam mihi [sed faciebitis] aram 15
 Barbatus limit hirculus, cornipesque capella,
 Pro quibus omnia honoribus hac necesse Priapo
 Prestare, & Domini hortulum, vineamque tueri,
 Quare hinc o pueri malas abstinete rapinas.
 Vicinus prope dives est, negligensque Priapus. 20
 Inde sumite, semita hac deinde vos feret ipsa.

Hortorum deus. 20

EGO hac, ego arte fabricata rustica,
 Ego arida, o viator, ecce populus
 Agellulum hunc, sinistra, tute quem vides,
 Herique villulam, hortulumque pauperis
 Tuor, malasque furis arceo minus. 5
 Mihi corolla picta Vere ponitur,
 Mihi rubens arista. So'e fervida:
 Mihi virens dulcis uva pampino:
 Mibique lauca duro oliva frangit,
 Meis capella relicta pascuis 10
 In urbem adulta lacte portat ulera;
 Meisque pinguis aequus ex ovillibus
 Gravem domum remittit are dexteram,
 Tenerque, matre mugiente, vasa
 Deum profundit ante templa sanguinem. 15
 Proin'viator hunc Deum vereberis,
 Manumque forsuni banebis: hoc illi expedit.
 Parata namque crux, sine arte mentula.
 Velim pol, inquis; ac pol ecce, villicus
 Venis; valente cui revulsa brachio 20
 Fit ista mentula, apta clava dextra.

Ad Aurelium. 21.

AURELI pater claritionum,
 Non harum modo, sed quot aut fuerunt,
 Aut sunt, aut aliis erunt in annis:

Prædicare cupis meos amores ,
 Nec clam : nam simul exjocaris una ,
 Hærens ad latus , omnia experibis
 Frustra ; nam infidias mihi influentem
 Tangam te prius inrumatione .
 Atqui si id faceres satur , tacerem .
 Nunc ipsum id doleo , quod esurire
 Ah me me puer , & sitire discet .
 Quare desine , dum licet pudico :
 Ne finem facias , sed inrumatus .

Ad Varrum . 22.

SUFFENUS iste , Varre , quem probe nosti ,
 Homo est venustus , & dicax , & urbanus ,
 Idemque longe plurimos facit versus .
 Puto esse ego illi millia aut decem , aut plura
 Perscripta : nec sic , ut fit , in palimpsesto
 Relata , chartæ regię , novi libri ,
 Novi umbilici , lora rubra , membrana
 Directa plumbo , & pumice omnia æquata .
 Hæc quum legas , tum bellus ille , & urbanus .
 Suffenus unus caprimulgus , aut fossor
 Rursus videtur : tantum abhonet , ac mutat ?
 Hoc quid putemus esse ? qui modo scurra ,
 Aut si quid hac re tritius videbatur ,
 Idem inficeto est inficetior ruie :
 Simul poemata attigit , neque idem unquam
 Æque est beatus , ac poema quum scribit .
 Tam gaudet in se , tamque se ipse miratur .
 Nimirum idem omnes fallimur ; neque est quisquam ,
 Quem non in aliqua re videre Suffenum
 Possis . Suus cuique attributus est error
 sed non videmus , mantice quod in tergo est .

Ad Furium . 23.

FURI , cui neque servus est , neque arca ,
 Nec cinex , neque araneus , neque ignis ;
 Verum est & pater , & noverca , quorum
 Dentes vel silicem comesse possunt :
 Est pulchre tibi cum tuo parente ,
 Et cum conjuge lignea parentis .
 Nec mirum , bene nam valetis omnes ,
 Pulchre concoquitis , nihil timetis ,
 Non incendia , non graves ruinas ,
 Non facta impia , non dolos veneni ,
 Non casualio periculorum .

Atqui

Atqui corpora sicciora cornu
 Aut si quid magis aridum est, habetis,
 Sole, & fígore, & esuritione:
 Quare non tibi sit bene, ac beate?
 At te sudor abest, abest saliva,
 Mucosusque, & mala pituita nās.
 Hanc ad manū sitiem adde mundiciem,
 Quodculus tibi purior salillo est,
 Nec toto dies cacas in anno,
 Atque durius est saba, & lupinis;
 Quod tu si manibus teras, fricesque,
 Non unquam digitum inquinare posses.
 Hæc tu commoda tam beata, Furi,
 Noli spernere, nec putare parvi.
 Et festertia, quæ soles precari,
 Centum, desine; nam sat es beatus.

13

20

25

Ad Juventium puerum. 24.

O qui flosculus es Iuventiorum,
 Non horum modo, sed quot aut fuerunt,
 Aut post hæc aliis erunt in annis:
 Mallem divitias mihi dedisses
 Isti, cui neque servus est, neque arca;
 Quam sic te sineres ab illo amari.
 Qui? non est homo bellus, inules? est;
 Sed bello huic neque servus est, neque arca.
 Hæc tu quam lubet abjice, elevaque;
 Nec servum tamen ille habet, neque arcam.

5

10

Ad Thallum. 25.

CINÆDE Thalle mellior cuniculi capillo
 Vel anseris medulula, vel in ula micilla,
 Vel pene languido senis, situque araneoso:
 Idemque Thalle turbida rapacior procella,
 Quom de via mulier aves ostendit oscitantes.
 Remitte pallium mihi meum, quod involasti,
 Sudariumque Setabum, catagraphosque Thyne
 Inepte; quæ palam soles habere tanquam avita.
 Quæ nunc tuis ab unguibus reglutina, & remitte,
 Ne laneum latulculum, natisque mollicellas
 Illusa turpiter tibi flagella conscribissent.
 Et insolenter æstues, velut minuta magno
 Deprensa navis in mari vesicante vento.

5

10

Ad Furium. 26.

FURI, villula nostra non ad Austri

Flatus

Flatus opposita est, nec ad Favoni,
 Nec sævi Boreæ, aut Apeliotæ:
 Verum ad millia quindecim, & ducentos.
 O ventum horribilem, atque pestilentem.

Ad puerum suum. 27.

MINISTER vetuli puer Falerni,
 Inger mi calices amatores,
 Ut lex Posthumæ jubet magistræ
 Ebriosa acina ebriosioris
 At vos quo lubethinc abite lymphæ,
 Vini pernices, & ad severos
 Migrate; hæc merus est Thyonianus.

Ad Verannium, & Fabullum. 28.

PESONÆ comites, cohærens inanis,
 Aptis fasciulis, & expeditis,
 Veranni optime, tuque mi Fabulle:
 Quid rerum geritis? satisne cum isto
 Vappa, frigoraque, & finem tulistis?
 Ecquidnam in tabulis patet lucelli
 Expensum? ut mihi, qui meum secutus
 Prætorum, refero datum lucello:
 O Memmi bene nie, ac diu supinum
 Tota ista trabe lentus inrumati:
 Sed, quantum video, pari fuistis
 Casu, nam nihilo minore verpa
 Fartistis, pete nobiles amicos.
 At vobis mala multa Dei Deæque
 Dent, opprobria, Romuli, Remique.

In Cæsarem. 29.

QUIS hoc potest videre, quis potest pati,
 Nisi impudicus, & vorax, & helluo:
 Mamuriam habere, quod comata Gallia
 Habebat unctum, & ultima Britannia?
 Cinæde Romule hæc videbis & feres?
 Es impudicus, & vorax, & helluo.
 Et ille runc superbus, & superfluens
 Perambulabit omnium cubilia.
 Ut albulus columbus, aut Adoneus?
 Cinæde Romule hoc videbis, & feres?
 Es impudicus, & vorax, & helluo.
 Eone nomine, imperator unice,
 Fuisti in ultima Occidentis insula:
 Ut ista vestra diffututa mentula

Ducenties comisset, aut trecenties?
 Quid eli? an hæc, sinistra liberalitas?
 Parum expatrat? an parum helluatus est?
 Paterna prima lancinata sunt bona?
 Secunda præda Pontica: inde tertia
 Hibera: quas & amnis aurifer Tagus 25
 Hunc Galliæ timent, timent Britannia.
 Quid hunc, malum, fovetis? aut quid hic potest.
 Nisi cuncta devorare patrimonia?
 Eone nomine, imperator unice,
 Socr, generque perdidistis omnia? 25

Ad Alphenum, 30.

ALPHEME immemor, atque unanimis falso so-
dalibus;

Jam te nil miseret, dure, tui dulcis amiculi
 Jam me prodere jam non dubitas fallere, per fide:
 Nec facta impia fallacum hominum cœlicolis placent
 Quæ tu negligis, ac me miserum deseris in malis 5
 Heu heu quid faciant, die, homines, cuive habeant
 fidem?

Certe tute jubebas animam trahere, inique me
 Inducens in amorem, quasi tuta omnia mi forent.
 Idem nunc retrahiste, actua dicta omnia, factaque
 Ventos irrita ferre, & nebulas aereas sinis 10
 Si tu oblitus es, at dii meminerunt, meminit Fides.
 Quæ te ut poeniteat postmodo facti, faciet, tui.

Ad Sirmionem peninsulam, 31.

PENINSULARUM Sirmio, insularumque
 Ocelle, quascunque in liquentibus stagnis,
 Marique vasto fert uterque Neptunus:
 Quam te libenter, quamque lætus invito,
 Vix mi ipse credens Thyniam, atque Bithynos 5
 Liquisse campos, & videre te in tuto.
 O quid solutis est beatius curis?
 Quam magis onus reponit, ac peregrino
 Labore fessi venimus larem ad nostrum.
 Desideratque acquiescimus læto. 10
 Hoc est, quod unum est pro laboribus tantis.
 Salve, o venusta Sirmio, atque herogaude,
 Salvete, vosque ludiaë lacus undæ.
 Ridete quicquid est domi cachinnorum.

Ad Ipsithillam, 32.

AMABO mea dulcis Hypsithilla,

Meæ

Meæ delitiæ, mei lepores,
 Jube ad te veniam meridiatum.
 Quod si jusseris, illud adjuvato,
 Ne quis liminis obferet tabellam,
 Neu tibi lubeat foras abire:
 Sed domi maneat, paræque nobis
 Novem continuas fututiones.
 Verum si quid ages, statim jubeo:
 Nam pransus jaceo, & satur supinus
 Pertundo tunicamque, palliumque.

In Urbennium, & Furium cinædum 11.

O FURUM optime balneationum
 Vibenni pater, & cinæde fili:
 Nam dextra pater inquinatio, re,
 Culo filius est voratio;
 Cur non exilium, malasque in oras
 Itis? quandoquidem patris rapinæ
 Notæ sunt populo, & natis pilosas,
 Fili, non potes asse venditare?

Saculare carmen ad Dianam . 34.

DIANÆ sumus in fide
 Puellæ, & pueri integri;
 Dianam pueri inter,
 Puellæque canamus.
 O Lattonia maximi
 Magna progenies Jovis.
 Quam mater prope Deliam
 Deposivit olivam,
 Montium domina ut fores,
 Silvarumque virentium,
 Saltuumque reconditorum,
 Anniumque sonantum.

Tu Lucina dolentibus
 Juno dicta puerperis;
 Tu potens trivialis, & notho es
 Dicta lumine luna.

Tu cursu, dea, menstruo
 Metiens iter annuum,
 Rustica agricolæ bonis
 Tecta frugibus explēs.
 Sis quocunque tibi placet
 Sancta nomine; Romulique
 Ancique, ut solita es, bonâ
 sospites opte gentem.

POETÆ tenero meo Catulli

Velim Cæcilio, papyre, dicas:
 Veronam veniat, Novi relinquens,
 Comi mænia, Lariumque litus.
 Nam quasdam volo cogitationes
 Amici accipiat sui, meique.
 Quare si sapiet, viam vorabit,
 Quamvis candida millies puella
 Euntem revocet, manusque collo
 Ambas injiciet roget morari:
 Quæ nunc, si mihi vera nunciantur,
 Illum deperit impotente amore
 Nam quo tempore legit inchoatam
 Dindymi dominam: ex eo misellæ
 Ignes interiorum edunt medullam.
 Ignosco tibi Sapphica, puella,
 Musa doctior; est enim vestitus
 Magna Cæcilio inchoata mater.

In Annales Volusi. 35.

ANNALES Volusi cacata charta,
 Votum solvite pro mea puella.
 Nam sanctæ Veneri, Cupidinique
 Vovit, si sibi restitutus essem,
 Desissemque cruces vibrare jambos:
 Electissima pessimi poetæ
 Scripta, tardipedi deo daturam
 Infelicibus ustulanda lignis,
 Et hæc pessima se puella vidit
 Joco se lepide vovere divi.
 Nunc o cæruleo creata ponte,
 Quæ sanctum Idalium, Urlosque apertos,
 Quæque Ancona, Cnidumque arundinosam
 Colis, quæque Amathunta, quæque Golgos,
 Quæque Durachium Adriæ tabernam:
 Acceptum face, redditumque votum,
 Si non illepidum, neque invenustum est.
 At vos interea venite in ignem
 Plenis ruris, & inficeriarum
 Annales Volusi cacata charta.

Ad contubernales. 37.

SALAX taberna, vosque contubernales,
 A pileatis non a fratribus pile,
 Solis putatis esse mentulas vobis?

Solis

LIBER.

Solis licere, quicquid est pue larum
 Confutere, & putare cæteros hircos?
 An, continenter quod sedetis insulsi
 Centum, aut ducenti, non putatis ausurum,
 Me una ducentos irumare sessores?
 Atqui putate; nanque totius vobis
 Frontem tabernæ scipionibus scribam.
 Puella nam mea, quæ meo sinu fugit,
 Amata tantum, quantum amabitur nulla,
 Pro qua mihi sunt magna bella pugnata,
 Conscendit istic: hanc boni, beatique
 Omnes amatis: & quidem quod indignum est,
 Omnes pusilli, & semitarii mæchi.
 Tu præter omnes uno de capillatis
 Cuniculosæ Celtiberiæ fili
 Egnati, opaca quem bonum facit barba,
 Et dens Hibera defricatus urina.

Ad Cornificium. 38.

MALE est Cornifici tuo Catullo,
 Male est mehercule, & laboriose.
 Magisque, & magis in dies, & horas
 Irascor tibi, sic meos amores.
 Quem tu, quod minimum, facilimumque est,
 Qua solatus es adlocutione?
 Paulum quid lubet adlocutionis,
 Mœstius lacrimis Simonideis.

In Egnatium. 39.

EGNATIUS, quod candidos habet dentes,
 Renidet usquequaque; seu ad rei ventum est
 Subtellium, cum orator excitat fletum,
 Renidet ille, seu pii ad rogam filii
 Lugetur, orba cum flet unicum mater,
 Renidet ille: quicquid est, ubicunque est,
 Quodcunque agit, renidet, hunc habet morbum
 Neque elegantem, ut arbitror, neque urbanum.
 Quare monendus es mihi, tone Egnati,
 Si urbanus esses, aut Sabinus, aut Tiburs,
 Aut porcus UMBER, aut obelivus Hetruscus,
 Aut Lanuvinus ater, atque dentatus,
 Aut transpadanus, ut meos quoque attingam,
 Aut quilibet, qui puriter lavit dentes:
 Tamen renidere usquequaque te nollem;
 Nam risu inepto res ineptior nulla est.
 Nunc Celtiber in Celtiberia terra

Quod

Quod quisque minxit, hoc solet sibi mane
Dentem, atque rursam defricare gingivam.
Ut quo iste vester expolior dens est,
Hoc te amplius bibisse prædicet lotii.

20

Ad Ravidum. 40.

QUÆNAM te mala meus, miselle Ravide,
Agit præcipitem in meos jambos?
Quis Deus tibi non bene advocatus,
Vecordem parat excitare rixam?
Anne ut pervenias in ora vulgi?
Quid vis? qua lubet esse notus optas?
Eris; quandoque meos amores
Cum longa voluisti amare poena.

5

De Aeme. 41.

AH me, an illa puella defutura
Tota, millia me decem poposcit?
Ista turpiculo puella naso,
Decoctoris amica Forniani?
Propinqui, quibus est puella curæ,
Amicos, medicosque convocate.
Non est sana puella, nec rogate
Qualis sit, solet hæc imaginofum.

5

In quandam. 42.

ADESTE hendecasyllabi, quot eslis
Omnes undique, quotquot eslis omnes.
Jocum me putat esse mœcha turpis,
Et negat mihi vestra reddituram
Pugillaria; si pati potestis,
Persequamur eam, & reflagitemus.
Quæ sit, quæritis? illa, quam videtis
Turpe incedere mimice, ac moleste,
Ridentem catuli ore Gallicani,
Circumsistite eam, & reflagitate;
Mæcha putida mæcha codicillos,
Redde putida redde codicillos,
Non assis facis? o lutum, lupanar,
Aut si perditius potest quid esse
Sed non est tamen hoc satis putandum;
Quod si non aliud potest, ruborem
Ferroo canis exprimamus ore,
Conclamate iterum altiore voce;
Mæcha putida redde codicillos.
Redde putida mæcha codicillos.

5

10

15

20

Sed

Sed nil proficimus, nihil movetur.
Mutanda est ratio, modusque vobis,
si quid proficere amplius potestis,
Pudica, & proba redde codicillos.

In Amicam Formiani . 43.

SALVE nec nino puella naso,
Nec bello pede, nec nigris ocellis,
Nec longis digitis, nec ore ficco,
Nec sane nimis elegante lingua,
Decoctoris amica Formiani.
Ten' provincia narrat esse bellam?
Tecum Lesbia nostra comparatur?
O sæclum insipiens, & infectum.

Ad Fundum . 44.

O FUNDE noster, seu Sabine, seu Tiburs,
[Nam te esse Tiburtem autumant, quibus non est
Cordi Catullum lædere, at quibus cordi est,
Quovis Sabinum pignore esse contendunt]
Sed seu Sabine, sive verius Tiburs,
Fui libenter in tua suburbana
Villa, malamque pectore expui tussim:
Non immerenti quam mihi meus venter,
Dum sumptuosas appeto, dedit, cænas.
Nam Sextianus dum volo esse conviva, 10
Orationem in Attium petitozem
Plenam veneni, & pestilentiaë legit,
Hic me grævedo frigida, & frequens tussis
Quassavit, usquedum in tuum sinum fugi,
Et me procuravi ocimoque, & urtica. 15
Quare refectus maximas tibi grates
Ago, meum quod non est ulla peccatum.
Nec deprecor jam, si nefaria scripta
Sexti recepio; quin grævedinem, & tussim
Non mi, sed ipsi Sextio ferat frigus, 20
Qui tunc vocat me, cum malum legit librum.

De Acme, & Septimio . 45.

ACMEN Septimius suos amores
Tenens in gremio, Mea inquit Acme,
Ni te perditæ amo, atque amare porro
Omnes sum assidue paratus annos,
Quantum qui pote plurimum perire:
Solutus in Lybia, Indiaque tosta,
Cassio venjam obvius leoni

Hoc ut dixit, Amor sinistra * ut ante,
 Dexteram sternuit ad probationem.
 At Acme leviter caput reflexens,
 Et dulcis pueri ebrios ocellos
 Nilo purpureo ore suaviata,
 Sic, inquit, mea vita Septimille,
 Huic uno domino usque serviamus;
 Ut multo mihi major, acriorque
 Ignis mollibus ardet in medullis.
 Hoc ut, dixit Amor sinistra, ut ante,
 Dexteram sternuit ad probationem.
 Nunc ab auspicio bono profecti,
 Mutuis animis amant, amantur.
 Unam Septimius misellus Acmen
 Mavult, quam Syrias, Britanniasque.
 Uno in Septimio fidelis Acme
 Facit delitias, libidinesque
 Quis ullos homines beatiores
 Vidit? quis Venerem auspiciorem?

Ad seipsum de adventu veris. 45.

JAM ver egel-dos refert tepores,
 Jam cæli furor æquinoctialis
 Jucundis Zephyri fidescit auris.
 Linquntur Phrygii, Catulle, campi,
 Niceæque ager uber æstuosæ.
 Ad claras Asiæ volemus urbes,
 Jam mens prætrepidans aver vagari.
 Jam læti studio pedes vigescunt.
 O dulces comitum valete cœtus,
 Longe quos simul a domo profectos,
 Diversos variæ viæ reportant.

Ad Porcium, & Socrationem. 47.

PORCI, & Socraton, dum sinistra
 Pisonis scabies, famelque * Meinmi:
 Vos Veranniolo meo, & Fabulio
 Verpus præposuit Priapus ille?
 Vos convivia lauta sumptuose
 De die facitis, mei sodales
 Quærunt in triviis vocationes?

Ad Juventium. 48.

MELLITOS oculos tuos, Juventi,
 Si quis me sinat usque basiare,
 Usque ad millia basem trecenta,

Nec unquam saturum inde cor futurum est ;
Non si densior aridis aruitis
Sit nostræ leges osculationis .

Ad M. T. Ciceronem . 49.

D SERTIS IME Remuli nepotum,
Quot sunt, quotque fuere, Marce Tulli,
Quotque post aliis erunt in annis;
Gratias tibi maximas Catullus
Agit pessimus omnium poeta.
Tanto pessimus omnium poeta,
Quanto tu optimus omnium patronus.

Ad Licinium. 50

HESTERNO, Licinii, die otiosi
 Multum lusimus in meis tabellis,
 Ut convenerat esse delicatos.
 Scribens versiculos uterque nostrum,
 Ludebat numero modo hoc, modo illoc,
 Reddens mutua per jocum, atque vinum.
 Atque illinc abii, tuo lepore
 Incensus, Licinii, facetiisque,
 Ut nec me miserum cibus javaret,
 Nec somnus tegetet quiete ocellos.
 Sed toto indomitus furore lecto
 Versarer, cupiens vincere lucem,
 Ut tecum loquerer, simulque ut essem.
 At defessa labore membra postquam
 Semimortua lectulo jacebant,
 Hoc, jucunde, tibi poema feci,
 Ex quo perspiceres meum dolorem.
 Nunc audax, cave, sis: precesque nostras
 Oramus, cave despuas ocello,
 Ne poenas Nemesis repræcat a te.
 Est vehemens dea, ledere hanc caveto.

Ad Lesbiam. 51.

Ille mi par esse deo videtur,
Ille, si fas est, superare divos,
Qui sedens adversus identidem te
Spectat, & audit

Dulce ridentem, misero quod omnes
 Eripit sentus mihi: nam simul te
 Lesbiam aspexi, nihil est super mi

Lingua sed torpet . . . tenues sub artus

Flamma dimanat , sonitu suopte
Tintinant aures : gemina teguntur
Lumina nocte .

Otium , Catulle , tibi molestum est .
Otio exultas , nimilumque gestis .
Otium & reges prius , & beatas
Perdidit urbes .

In Nonium , & Vatinitum . 52.

QUID est , Catulle , quid moraris emori ?
Sella incuruli Struma Nonius sedet :
Per consulatum pejerat Vatinus .
Quid est , Catulle , quid moraris emori ?

De quodam , & Calvo . 53.

RISI nescio quem modo in corona ,
Qui , cum mirifice Vatiniana
Meus crimina Calvus explicasset ,
Admirans ait hæc , manusque tollens ;
Dii magni , salicippium disce tuum .

In Casarem . 54.

OTHONIS caput oppido pusillum
Subtile , & leve peditum Libonis :
Vetti , rustice , semilauta crura ,
Si non omnia displicere vellem
Tibi , & Fuffecio seni recocto
Irascere iterum meis jambiis
Immerentibus , unice imperator .

Ad Camerium . 55.

ORAMUS , si forte non molestum est ,
Demonstres ubi sint tuæ tenebræ .
Te campo quæxivimus minore
Te in circo , te in omnibus lahellis .
Te in templo superi Jovis sacro ,
In Magni simul ambulatione :
Fœmellas omnes , amice , prendi ,
Quas vultu vidi tamen sereno ,
Has vel te sic ipse flagitabam :
Camerium mihi , pessimæ puellæ ,
Quædam , inquit , nudum sinum reducens .
En hic in roseis latet papillis ,
Sed te jam ferre Herculei labor est .
Tanto te in fastu negas , amice .
Hic nobis ubi sis futurus , ede hoc

Audacter: committe, crede luci.
 Num te lacteolæ tenent puellæ?
 Si linguam clauso tenes in ore,
 Fructus projicies amoris omnes.
Verbosa gaudet Venus loquela.
 Vel si vis, licet obferes palatum,
 Dum voltri sim particeps arboris:

20

* * *
 Non custos si fingar ille Cretum,
 Non si Pegaseo ferar volatu,
 Non Ladas si ego, pennipesve Perseus,
 Non Rhesi niveæ citæque bigæ:
 Adde huc plumipedes, volatilesque,
 Ventorumque simul require cursum,
 Quos junctos, Cameri, mihi dicares
 Defessus tamen omnibus medullis,
 Et multis languoribus peresus
 Essem, te, mi amice, quæritando.

25

30

Ad M. Catonem Portium. 56.

OREM ridiculam, Cato, & jocosam,
 Dignamque auribus, & tuo cachinno.
 Ride, quicquid ainas, Cato, Catullum;
 Res est ridicula, & nimis jocosa.
 Deorendi modo populum puellæ
 Trufantem, hunc ego, si placet Dionæ,
 Protelo rigida mea cecidi.

In Mamurræ et Cæsarem. 57.

PULCHRE convenit improbis cinædis
 Mamurræ, pathichoque, Cæsarique,
 Nec nurum: maculæ pares utrisque,
 Urbana altera, & illa Formiana,
 Impressæ resident, nec eluentur.
 Morbosi pariter, gemelli utrique.
 Uno in lectulo, erudituli ambo;
 Non hic, quam ille magis vorax adulter.
 Rivales focii puellularum.
 Pulchre convenit improbis cinædis.

35

Ad Calium de Lesbia. 58.

CÆLI, Lesbia nostra, Lesbia illa,
 Illa Lesbia, quam Catullus unam
 Plus, quam se, atque suos amavit omnes.
 Nunc in quadriuiis, & angiportis,
 Glubit magnanimos Remi nepotes.

BONONIENSIS Rusa Rufulum fallat?

Uxorine Meni, tepe quam in sepulchretis

Vidistis ipso rapere de rogo cenam,

Cum de votum ex igne prosequens panem

Abtemerat, timere ut ultore?

Num te læna mentibus Libyffinis,

Aut Scylla latrans infima inguinum parte,

Tam mente dura procreavit, ac tetra:

Ut supplicis vocem in novissimo casu

Contemptam haberes? o nimis fero corde.

JULIÆ ET MALLI

Epithalamium. 60.

COLLIS o Heliconei

Cultor, Uraniaæ genus,

Qui rapis teneram ad virum

Virginem o Hymenææ Hymen,

O Hymen^o Hymenææ.

Cinge tempora floribus

Suaveolentis amaraci.

Flammeum cape, latus huc

Huc veni niveo gerens

Luteum pede foccum.

Excitosque hilari die

Nuptialia concinens

Voce carmina tinnula,

Pelle humum pedibus, manu

Pineam quate tædam.

Nanque Julia Manlio,

Qualis Idalium colens

Venit ad Phrygium Venus

Judicem, bona cum bona

Nabit alite virgo,

Floridis velut enitens

Myrtus Alia ramulis,

Quos Adamadyades deæ

Judicium sibi nescido

Nutrient humore.

Quate age huc aditum letens

Perge linquere Thelpiaæ

Rupis Aonios specus,

Lympha quos super irrigat

Frigerans Aganippe.

Ac domum do minam voca
 Conjugis cupidam novi,
 Mentem amore revinciens,
 Ut tenax hederæ huc, & huc
 Arborem implicat errans.

35

Vos item simul integræ
 Virgines, quibus advenit
 Par dies, agite, in modum
 Dicite: o Hymenæe Hymen,
 Hymen o Hymenæe.

40

Ut lubentius audiens,
 Se citatier ad suum
 Munus, huc aditum ferat
 Dux bonæ Veneris, boni
 Conjugat or amoris.

45

Quis Deus magis ah magis
 Est petendus amantibus?
 Quem colent homines magis
 Cælitum? o Hymenæe Hymen,
 Hymen o Hymenæe.

50

Te suis tremulus parens
 Invocat, tibi virgines
 Zonula solvunt sinus,
 Te timens cupida novos
 Caprat aure maritòs.

55

Tu fero juveni in manus
 Floridam ipse puellulam
 Matris e gremio suæ
 Dedis: o Hymenæe Hymen,
 Hymen o Hymenæe.

60

Nil potest sine te Venus
 Fama quod bona comprobet,
 Commodi capere: at potest,
 Te volente; quis huic deo
 Comparatier ausit?

65

Nulla quit sine te domus
 Liberos dare, nec parens
 Stirpe jungit; at potest,
 Te volente; quis huic Deo
 Comparatier ausit?

7

Quæ tuis careat sacris
 Non queat dare præsides
 Terra finibus, at queat,
 Te volente, quis huic deo
 Comparatier ausit?

75

Claustra pandite januæ,

Virgo adest, viden, ut faces

Splendidas quatiunt comas?

Sed moraris, abit dies,

Prodeas nova nupta,

80

Tardet ingenuus pudor,

Quæ tamen magis audiens

Flet, quod ire necesse sit.

Sed moraris, abit dies,

Prodeas nova nupta,

85

Flere desine, non tibi

Auruncleja periculum est,

Ne qua femina pulchrior

Clarum ab Oceano dñm

viderit venientem,

90

Talis in vario solet

Divitis domini hortulo.

Stare flos Hiacynthinus.

Sed moraris, abit dies,

Prodeas nova nupta,

95

Prodeas nova nupta sis:

(Jam videtur) ut audias.

Nostra verba. [viden? faces.

Aureas quatiunt comas.]

Prodeas nova nupta,

100

Non tuus levis in mala

Deditus vir adultera

Probra, turpia persequens,

A tuis teneris volet

Secubare papillis.

105

Lenta qui velut affitas

Vitis implicat arbores,

Implicabitur in tuum

Complexum, sed abit dies,

Prodeas nova nupta.

110

O cubile, quot (o nimis
Candido pede Lecti)

115

Quæ tuo veniunt hero,

Quanta gaudia, quæ vaga

Nocte, quæ media die

Gaudeat, sed abit dies,

Prodeas nova nupta,

120

Tollite, o pueri, faces,

Flammeum videor venire.

Ite,

Ite, concinite in modum,
Io Hymen Hymenæe io,
Io Hymen Hymenæe.

125

Nec diu taceat procax
Fescennina locutio,
Neu nuces pueris neget
Desertum domini audiens
Concubinus amorem.

130

Da nuces pueris iners
Concubine satis diu
Lusisti nucibus lubet
Iam servire Thalasio.
Concubine nuces da.

135

Sordebant tibi villice.
Concubine hodie atque heri.
Nunc tuum cinerarius
Tondet os, miser ah miser
Concubine, nuces da.

140

Diceris male te a tuis
Unguentate glabris marite
Abstinere, sed abstine.
Io Hymen Hymenæe io,
Io Hymen Hymenæe.

145

Scimus hæc tibi, qua licent
Sola cognita: sed marito
Ista non eadem licent.
Io Hymen Hymenæe io,
Io Hymen Hymenæe.

150

Nupti tu quoque, quæ tuus
Vir petet, cave neges,
Ne petitum aliunde eat.
Io Hymen Hymenæe io,
Io Hymen Hymenæe.

155

En tibi domus ut potens,
Et beata viri tui
Quæ tibi seni serviet:
Io Hymen Hymenæe io,
Io Hymen Hymenæe.

160

Usque dum tremulum movens
Cana tempus anilitas
Omnia omnibus annuit.
Io Hymen Hymenæe io,
Io Hymen Hymenæe.

165

Transfer omine cum bono
Limen aureolos pedes,
Rasilemque sui forem.

Io Hymen Hymenæe io,

Io Hymen Hymenæe,

170

Aspice imus at accubans.

Vir tuus Tyrio in toro,

Totus immineat tibi.

Io Hymen Hymenæe io,

Io Hymen Hymenæe.

175

Illi non minus, ac tibi

Pectore uritur intimo

Flamma, sed penite magis.

Io Hymen Hymenæe io,

Io Hymen Hymenæe.

180

Mitte brachiolum teres,

Pætextate, puellula.

Jam cubile adeant Viri.

Io Hymen Hymenæe io,

Io Hymen Hymenæe.

185

Vos bonæ senibus viris

Cognitæ breve fœminæ,

Collocatæ puellulam.

Io Hymen Hymenæe io,

Io Hymen Hymenæe.

190

Jam licet venias, marite,

Uxor in thalamo est tibi

Ore floridulo nitens,

Alba parthenice velut,

Luteumve papaver.

195

At, marite [ita me juvent

Cælitæ] nihilominus

Pulcher es, neque te Venus

Negligit; sed abit des:

Perge, nec remorate.

200

Non diu remoratus es.

Jam venis: bona te Venus

Juverit: quoniam palam

Quod cupis, capis, & bonum.

Non abscondis amorem.

205

Ille pulveris ætheri

Siderumque micantium

Subducit numerum prius,

Qui vestri numerare vult

Multa millia ludi.

210

Ludite, ut lubet, & brevi

Liberis date: non decet

Tam vetus sine liberis

Nomen esse: sed indidem.

sem-

Semper ingenerari .

Torquatus volo parvulus

Matris e gremio suæ

Porrigenz teneras manus ,

Dulce rideat ad patrem

Semihante labello :

Sit suo similis patri

Manlio , & facile insciis

Noscitetur ab omnibus ,

Et pudicitiam suæ

Matris indicet ore .

Talis illius a bona

Matre laus genus approbet ,

Qualis unica ab optima

Matre Telemacho manet

Fama Penelopeo

Claudite ostia virgines .

Lusimus satis : at boni

Conjuges bene vivite , &

Munere assiduo valentem

Exercete juventam .

C A R M E N N U P T I A L E . 61- J U V E N E S .

V E S P E R adest , juvenes consurgite : vesper
Olympo

Expectata diu vix tandem lumina tollit .

Surgere jam tempus , jam pingues liquere mensas .

Jam veniet virgo , jam dicetur Hymenæus .

Hymen , o Hymenæe , Hymen ades , o Hymenæe :

P U E L L Æ .

Cernitis , innuptæ juvenes ? consurgite contra ,
Nimirum Oceano se ostendit Noctifer imbre .

Sic certe ; viden' ut pernicious exiluire ?

Non temere exiluire , cavent quo jure parente

Hymen , o Hymenæe , Hymen ades , o Hymenæe :

J U V E N E S

Non facilis nobis , æquales , palma parata est .

Aspicite , innuptæ secum ut meditata requirant .

Non frustra meditantur : habent memorabile quod sit

Nos alio mentes , alio divisim usaures .

Jure igitur vincemur , amat victoribus curam .

Quare nunc animos saltem committite vestros :

Dicere jam incipient; jam respondere decebit:
Hymen, o Hymenæe Hymen ades, o Hymenæe.

P U E L L Æ.

Hespere, qui cælo fertur crudelior ignis?
Qui natam possis complexu avellere matris, 20
Complexu matris retinentem avellere natam,
Et juveni ardenti castam donare puellam?
Quid faciant hostes capta crudelius urbe?
Hymen, o Hymenæe Hymen ades, o Hymenæe.

J U V E N E S.

Hespere, qui cælo lucet jucundior ignis? 25
Qui desponsa tua firmas connubia flamma?
Quod pepigere viri, pepigerunt ante parentes,
Nec junxere prius, quam se tuus extulit ardor.
Quid datur a divis felici optatus hora?
Hymen, o Hymenæe Hymen ades, o Hymenæe. 30

P U E L L Æ.

Hesperus e nobis, æquales, abtulit unam.

J U V E N E S.

Nanque tuo adventu vigilat custodia semper.
Nocte latent fures, quos idem sæpe revertens
Hespere mutato comprehendis nomine eisdem. 35
At lubet inuptis ficto te carpere questu,
Quid tum si carpunt tacita quem mente requirunt?
Hymen, o Hymenæe Hymen ades, o Hymenæe.

P U E L L Æ.

Ut flos in septis secretus nascitur hortis,
Ignotus pecori, nullo contusus aratro 40
Quem mulcent auræ, firmat sol, educat imber:
Multi illum pueri, multæ optavere puellæ,
Idem cum tenui captus defloruit ungui,
Nulli illum pueri, nullæ optavere puellæ:
Sic virgo dum intacta manet, tum cara suis, sed 45
Cum castum amicit polluto corpore florem,
Nec pueris jucunda manet, nec cara puellis.
Hymen, o Hymenæe Hymen ades, o Hymenæe.

J U V E N E S.

Ut vidua in nudo viliis quæ nascitur arvo,

Nun-

Nunquam se extollit, nunquam mitem educat uvam,
 Sed tenerum pronò deflectens pondere corpus,
 Jam jam contingit summum radice flagellum,
 Hanc nulli agricolæ, nulli accolluere juvenci:
 At si forte eadem est ulmo conjuncta marito,
 Multi illam agricolæ, multi accolluere juvenci: 55
 Sic virgo, dum intacta manet, dum inculta senescit,
 Cum par connubium maturo tempore adepta est,
 Cara viro magis, & minus est invisâ parenti.

At tu ne pugna cum tali conjuge virgo.

Non æquum est pugnare, pater cui tradidit ipse, 60
 Ipse pater cum matre, quibus parere necesse est.
 Virginitas non tota tua est; ex parte parentum est.
 Tertia pars matri data, pars data tertia patri,
 Tertia sola tua est: noli pugnare duobus,
 Qui genero sua jura simul cum dote dederunt 65
 Hymen, o Hymenæe Hymen ades, o Hymenæe.

DE BEREYCYNTHIA, & ATY. 61.

SUPER alta vinctus A tys celeri rate maria
 Phrygium neniis citatò cupide pede tetigit,
 Adiitque opaca silvis redimita loca dæ:
 Stimulatus ubi furenti rabie, vagus animi
 Devolvit illa acuta sibi pondera silice.
 Itaque ut relicta sensit sibi membra sine viro:
 Et jam recente terræ sola sanguine maculans,
 Niveis citata cœpit manibus leve tympanum.
 Tympanum, tubam, Cybelle, tua, mater, initia:
 Quætiensque terga tauri teneris cava digitis, 10
 Canere hoc suis adorta est tremebunda comitibus:
 Agite ita ad alta, Gallæ, Cybeles nemora simul,
 Simul ite, Dindymenæ dominæ vaga pecora,
 Aliena quæ petentes, velut exules, loca
 Sectam meam executæ duce me, mihi comites 15
 Rapidum salum tulistis, truculentæque pelagi,
 Et corpus evirastis Veneris nimio odio.
 Hilate excitatis erroribus animum.
 Mora tarda mente cedat simul ite: sequimini [deæ,
 Phrygiam ad domum: Cybelles Phrygia ad nemora
 Ubi cymbalum sonat vox, ubi tympana reboant,
 Tibicen ubi canit Phryx curvo grave calamo.
 Ubi capita Mænades vi jaciunt hederigeræ,
 Ubi sacra sancta acutis ululatus agitans,
 Ubi suevit illa divæ volitare vaga cohors. 25
 Quo nos decet citatis celerare tripudiis,

Simul

Simul hæc comitibus Atys cecinit nova mulier,
 Thiasus repente linguis trepidantibus ululat,
 Leve tympanum remugit, cava cymbala recrepant.
 Viridem citus adit Idam properante pede chorus. 30
 Furibunda simul anhelans vaga vadit animo egens
 Comitata tympano Atys per opaca nemora dux,
 Veluti juvenca vitans onus indomita jugi.
 Rapidæ ducem sequuntur Gallæ pede propero.
 Itaque, ut domum Cybelles terere lassulæ, 35
 Nisio e labore somnum capiunt sine Cerere.
 Piger his labante languore oculos sopor operit.
 At it in quiete molli rabidus furor animi.
 Sed ubi oris aurei sol radiantibus oculis
 Lustravit æthera album, sola dura, mare ferum: 40
 Pepulitque noctis umbræ vegetis sonipedibus,
 Ibi somnus excitum Atyn fugiens citus abiit.
 Trepidantem eum recepit dea Pasithea sinu.
 Ita de quiete mollirabita sine rabie
 Simul ipsa pectore Atys sua facta recoluit, 45
 Liquidaque mente vidit sine queis, ubique foret,
 Animo æstuante rursum reditum ad vada retulit.
 Ibi maria vasta visens lacrimantibus oculis,
 Patriam adlocuta voce est ita mœsta miseriter:
 Patria o mea creatrix, patria o mea genetrix, 50
 Ego quam miser relinquens, dominos ut herifugæ
 Famuli solent, ad Idæ tetuli nemora pedem:
 Ut apud [miser] ferarum gelida stabula forem,
 Et ut omnia earum adirem furibunda latibula:
 Ubinam, aut quibus locis te positam, patria, rear? 55
 Cupit ipsa pupula ad te sibi dirigere aciem,
 Rabie fera carens dum breve tempus animus est.
 Egoue a mea remota hæc ferar in nemora domo?
 Patria, bonis, amicis, genitoribus abero?
 Abero foro, palæstra, stadio, & gymnasiis? 60
 Miser ah miser querendum est etiam atque etiam anime.
 Quod enim genus figure est, ego non quod habuerim?
 Ego puber, ego adolescens, ego ephæbus, ego puer,
 Ego gymnasii sui flos, ego eram decus olei.
 Mihi januæ frequentes, mihi limina tepida, 65
 Mihi floridis corollis redimra domus erat,
 Linquendum ubi esset orto mihi sole cubiculum.
 Egone deum ministra, & Cybeles famula ferar?
 Ego Mænas, ego mei pars, ego vir sterilis ero?
 Ego viridis algida Idæ nive amicta loca colam? 70
 Ego vitam ægiam sub altis Phrygiæ columinibus:
 Ubi cerva silvicultrix, ubi aper nemori vagus?

Jam

Jam jam dolet, quod egi, jam jamque pœnitet.
 Roseis ut huic labellis palans sonitus abiit,
 Ibi juncta juga resolvens Cybele leonibus,
 Gemmas eorum ad aures nova nuncia ferens,
 Lævumque pecoris hollem stimulans ita loquitur:
 Agedum inquit, age ferox, is, face ut hinc furorilus,
 Face ut hinc furoris istu reditum in nemora ferat.
 Mea liber ah nimis qui fugere imperia cupit.
 Age, cæde terga cauda, tua verbera patere.
 Face cuncta mugienti fremitu loca retonent.
 Rutilam ferox torosa cervice quate jubam.
 Ait hæc minax Cybelle, religatque juga manu.
 Ferus ipse sese adhortans rapidum incitat animum:
 Vadit, fremit, refringit viugulta pede vago.
 At ubi ultima albicantis loca litoris adiit,
 Tenerumque vidit Atyn prope marmora pelagi:
 Facit impetum; ille demens fugit in nemora fera.
 Ibi semper omne vitæ spatium famula fuit.
 Dea, magna dea, Cybelle, Didymi, dea, domina,
 Procul a mea tuus sit furor omnis, heia, domo.
 Alios age incitatos, alios age rabidos.

ARGONAUTICA.

PELIACO quondam prognatæ vertice pinus.
 Dicuntur liquidas Neptuni nasse per undas
 Phasidos ad flactus, & fines Ætæos:
 Cum læti juvenes Argivæ robora pulis
 Auratam optantes Colchis avertere pellem
 Ausi sunt vada falsa cito decurrere puppi,
 Cærule verrentes abiectis æquora palinis:
 Diva quibus retinens in summis urbibus aices
 Ipsa levifecit volitante in flamine curram,
 Pineæ conjungens inflexæ texta carinæ.
 Illa tandem cursu prima imbuat Amphitriten.
 Quæ simul ac rostro ventosum profcidit æquor.
 Totaque remigio spumis incanuit unda,
 Emergere feri candenti egurgite vultus.
 Æquoreæ monstrum Nereidæ admittentes,
 Illaque atque alia viderunt luce marinas.
 Mortales oculi nudato corpore Nymphas
 Nutricum tenus exstantes egurgite cano.
 Tum Thetidis Peleus incensus festur amore,
 Tum Thetis humanos non despexit hymenæos,
 Tum Thetidi pater ipse iugandum Peleus lenit.
 O nimis optato sæclorum tempore nati
 Heroes salvete, deum genus, o bona mater:

Vos ego sæpe meo vos carmine compelliabo,
 Teque adeo eximie tædæ felicibus aucte 25
 Thessaliæ columen Pelæu, cui Jupiter ipse,
 Ipse suos divum genitor concessit amores.
 Tene Thetis tenuit pulcherrima Neptunine?
 Tene tuam Thetys conceilit ducere neptem?
 Oceanusque mari totum qui amplectitur orbem? 30
 Quæ simul optatæ finitæ tempore lucas
 Advenere, domum conventu tota frequentat
 Thessalia oppletur lætanti regia cœtu
 Dona ferunt. præ se declarant gaudia vultu.
 Deferitur Scyros: linquunt Phthiotica Tempe, 35
 Grajugenasque domos, ac mœnia Larissæa.
 Phariælon cœunt, Phœalia læta frequentant.
 Rura colit nemo, mollescunt colla Juvencis.
 Non humilis curvis pulgatur vinea rastris.
 Non glebam prono convellit vomere taurus. 40
 Non sax attenuat frondatorum arboris umbram.
 Squallida desertis rubigo infertur aratris.
 Ipsius at sedes, quacunque opulenta recessit
 Regia, fulgenti splendent auro, atque argento,
 Candet etur solis, collucent pocula mensæ. 45
 Tota domus gaudet regali splendida gaza.
 Pulvinar vero divæ gentiale locatur
 Sedibus in mediis, Indo quod dente politum
 Tincta regit roseo conchili purpura fuce.
 Hæc vestis priscais hominum variata figuris, 50
 Heroum mira virtutes indicat arte.
 Nanque fluentifono prospectatus litore Diæ,
 Thesea cedentem celeri cuni classe tuetur
 Indomitos in corde gerens Ariadna furores,
 Necdum etiam, sese quæ visit, vivere credit. 55
 Utpote fallaci quæ tum minimum excita somno
 Deserta min sola miseram se cernit arena.
 Immemorat juvenis: fugiens pellit vada remis,
 Irrita ventosæ linquens promissa procellæ.
 Quem procul ex alga mœltis Minois ocellis 60
 Saxeæ ut effigies bacchantis prospicit Evæ,
 Prospicit, & magnis curarum fluctuat undis,
 Non flavo retinens subtilem vertice mitram,
 Non contesta levi velatum pectus amictu;
 Non tereti strophio lactantes vincta papillas: 65
 Omnia quæ toto delapta corpore passim
 Ipsius ante pedes fluctus salis allidebat
 Sed neque tum mittæ, neque tum fluitantis amictus
 Illa vicem curans, toto te pectore, Theseu,

Toto animo , tota prodebat perdita mente .
 Ah miseram assiduis quam luctibus extenuavit
 Spinosas Erycina serens in pectore curas .
 Illa tempestate ferox , & tempore Theseus
 Egressus curvis e litoribus Piræi
 Attigit injusti regis Gortynia testa : 75
 Nam perhibent olim crudeli peste coactam ,
 Androgeonæ pœnas exolvere cædis ,
 Electos juvenes simul & decus innuptarum
 Cecropiam solitam esse dapem dare Minotauris .
 Quæis angusta malis cum mœnia vexarentur , 80
 Ipse suum Theseus pro caris corpus Athenis
 Projicere optavit potius , quam talia Cretam
 Funera Cecropiæ ne funera portarentur
 Atque ita nave levi nitens , ac lenibus auris ,
 Magnanimum ad Minœa venit , sedesque superbas 85
 Hunc simulac cupido conspexit lumine virgo
 Regia , quam suaves expirans castus odores
 Lectulus in molli complexu matris alebat :
 Quales Eurotæ progignunt flumina myrtus ,
 Auræ distinctos educit verna colores : 90
 Non prius ex illo flagrantia declinavit
 Lumina quam cuncto concepit pectore flammam
 Funditus , atque imis exarsit tota medullis ,
 Heu misere exagitans inmiti corde furores .
 Sancte puer , curis hominum qui gaudia misces , 95
 Quæque regis Golgos , quæque Idalium frondosum ,
 Qualibus incensam jactastis mente puellam
 Fluctibus , in flavo sæpe hospite suspirantem ?
 Quantos illa tulit languenti corde timores ?
 Quantum sæpe magis fulgore expalluit auri ? 100
 Cum sævum cupiens contra contendere monstrum ,
 Aut mortem oppeteret Theseus , aut præmia laudis .
 Non ingrata , tamen frustra , munuscula divis
 Promittens , tacito suspendit vota labello
 Nam velut in summo quatientem brachia Tauro 105
 Quercum , aut conigerim sudanti cortice pinum ,
 Indomitus turbo contorquens flamine robur
 Eruit : illa procul radicibus exturbata
 Prona cadit , lateque & cominus obvia frangens :
 Sic domito sævum prostermit corpore Theseus 110
 Nequicquam vanis jactantem cornua ventis .
 Inde pedem sospes multa cum laude reflexit ,
 Errabunda regens tenui vestigia filo ,
 Ne labyrinthæis e flexibus egredientem
 Tecti frustraretur inobservabilis error .

Sed quid ego a primo digressus carmine, plura
 Commemorem; ut linquens genitoris filia vultum,
 Ut consanguineæ complexum, ut denique matris,
 Quæ misera ingrata vixit deperdita tela
 Omnibus his Thesei dulcem præoptarit amorem?
 Aut ut vecta ratis spumosa ad litora Dæ?
 Aut ut eam tristi devictam lumina somno
 Liquerit immemori discedens pectore conjux?
 Sæpe illam perhibent ardenti corde furem
 Clarificas inno fuisse & pectore voces. 115
 Aut tum præruptos tristem concedere montes
 Unde aciem in re agi vastos protenderet ætus:
 Tum tremuli talis adversis procurrare in undas
 Mollia nudatæ tollentem tegmina furæ:
 Atque hæc extremis moestam dixisse querelis, 120
 Frigidulos udo singultus ore cientem:
 Siccine me patriis abvectam, perfide, ab oris,
 Perfide deserto liquisti in litore Theseu?
 Siccine discedens neglecto numine divum
 Inmemorah devora domum perjurâ portas? 125
 Nullane res potuit crudelis flectere mentis
 Consilium? tibi nulla fuit clementia præsto,
 Immite ut nostri vellet miserescere pectus?
 At non hæc quondam nobis promissa dedisti
 Voce, mihi non hoc miseræ sperare jubebas: 140
 Sed connubia læta, sed optatos hymenæos.
 Quæ cuncta æcii discerpunt irrita venti.
 Tum jam nulla viro juranti foemina credat,
 Nulla viri speret sermones esse fideles:
 Qui, dum aliquid cupiens animus prægestit apisci,
 Nil metuunt jurare, nihil promittere parcunt.
 Sed simulac cupidae mentis satiata libido est,
 Dicta nihil metuere, nihil perjurâ curant.
 Certe ego te in medio versantem turbine leti
 Eripui, & potius germanum amittere crevi, 150
 Quàm tibi fallaci supremo in tempore deessem
 Pro quo dilaceranda feta dabor, alitibusque
 Præda, neque injecta tumulabor mortua terra.
 Quænam te genuit sola sub rupe leona?
 Quod mare conceptum spumantibus expuit undis? 155
 Quæ Syrtis, quæ Scylla vorax, quæ vasta Charybdis,
 Talia qui reddis pro dulci præmia vita?
 Si tibi non cordi fuerant connubia nostra,
 Sæva quod horrebas præci præcepta parentis
 Attamen in vestras potuisti ducere sedes, 160
 Quæ tibi jucundo famularer serva labore,

Candida permulcens liquidis vestigia lymphis,
 Purpureave tuum conlternens velle cubile.
 Sed quid ego ignaris nequicquam conqueror auris,
 Externata malo, quæ nullis sensibus auctæ
 Nec missas audire queunt, nec reddere voces?
 Ille autem prope jam mediis versatur in undis,
 Nec quisquam apparet vacua mentalis in alga.
 Sic nimis insultans extremo tempore sæva
 Fors etiam nostris invidit queribus auris.
 Juppiter omnipotens utinam ne tempore primo
 Gnosia Cecropiæ tetigissent litora puppes:
 Indomito nec dira ferens stipendia tauro
 Perfidus in Cretam religasset navita funem:
 Nec malus hic celans dulci crudelia forma
 Consilia in nostris requiescet sedibus hospes.
 Nam quo me referam? quali spe perditam nitar?
 Ithmon, eosne petam montes, ab gurgite lato
 Discernens pontum truculentum ubi dividit equos?
 An patris auxilium sperem, quemve ipsa reliquit?
 Respersum juvenem fraterna crede secuta?
 Conjugis an fido consolor memet amore,
 Quine fugit lentos incurvans gurgite remos?
 Præterea nullo litus, sola insula, tecto.
 Nec patet egressus pelagi cingentibus undis.
 Nulla fugæ ratio, nulla spes, omnia iuxta,
 Omnia sunt deserta, ostentant omnia letum.
 Non tamen ante mihi languescent lumina morte,
 Nec prius a fesso secedent corpore sensus:
 Quam justam a divi exposcam prodita multam,
 Coelestiumque fidem postrema comprecator hora.
 Quare facta virum multantes vindice pœna
 Eumenides, quibus anguineo redimita capillo
 Frons expirantis præportat pectoris iras,
 Huc hac adventate, meas audite querelas,
 Quas ego, væ miseræ, extremis profere medullis,
 Cogor inops, ardens, amenti cæca furore.
 Quæ quoniam vere nascuntur pectore ab imo,
 Vos nolite pati nostrum vaneſcere luctum:
 Sed quali sotam Theseus me mente reliquit,
 Tali mente, deæ, funestet seque suosque.
 Has postquam mœsto profudit pectore voces,
 Supplicium lævis exposcens anxia factis:
 Annuit invicto coelestium numine rector,
 Quo tunc & tellus, atque horrida contremuerunt
 Æquora, concussitque micantia sidera mundus.
 Ipse autem cæca mentem caligine Theseus

Constitus obliſto demifit pectore cuncta ,
 Quæ mandata prius conſtanti mente tenebat :
 Dulcia nec mœſto ſuſtollens ſigna parenti , 210
 Soſpitem , & ereptum ſe oſtendit viſere portum .
 Nanque ferunt , olim claſſi cum mænia divæ
 Linquentem gnatum ventis concrederet Ægeus ,
 Talia complexum juveni mandata dediffe .

Gnate mihi longa jucundior unice vita , 215
 Gnate , ego quem in dubios cogor dimittere caſus .

Reddite in extremæ nuper mihi ſine ſenectæ :
 Quandoquidem fortuna mea , ac tua fervida virtus
 Eripit invito mihi te , cui languida nondum
 Lumina ſunt gnati cara ſaturata figura : 220

Non ego te gaudens lætanti pectore mittam ,
 Nec te ferre ſinam Fortunæ ſigna ſecundæ .

Sed primum multa , expromam mente querelas ,
 Canitiem terra , atque infuſo pulvere ſedans ,
 Inde infecta vago ſuspendam lintea malo , 225

Noſtros ut luſtus , noſtræque incendia mentis ,
 Carbaſus obſcuri dicat ferrugine Hibera .

Quod tibi ſi ſancti conceſſerit incola Itoni ,
 Quæ noſtrum genus , ac ſedes defendere fretis
 Annuit , ut tauri reſpergas ſanguine dextram . 230

Tum vero facito , ut memori tibi condita corde
 Hæc vigeant mandata , nec ulla oblitteret ætas .

Ut ſimulac noſtros inviſent lumina colles ,
 Funellam antennæ deponant undique veſtem ,
 Candidaque intorti ſuſtollant vella rudentes : 235

Quamprimùm cernens ut læta gaudia mente
 Agnoſcam , cum te reducem ætas proſpera ſiſſet .
 Hæc mandata prius conſtanti mente tenentem

Theſea , ceu pulſæ ventorum flamine nubes
 Aerium nivei montis liquere cacumen . 240

At pater , ut ſumma proſpectum ex arce petebat ,
 Anxia in aſſiduos abſumens lumina fletus :

Cum primum inflati conſpexit lintea veli ,
 Præcipitem ſeſe ſcopulorum e vertice jecit ,
 Amiſſum credens inimiti Theſea fato . 245

Sic funeſta domus ingreſſus tecta paterna
 Morte ferox Theſeus , qualem Minoidi luſtum
 Obtulerat mente inmemori , talem ipſe recepit .

Quæ tamen adſpectans cedentem inſta carinam
 Multiplices animo volvebat faucia curas . 250

At parte ex alia florens volitabat Jacchus ,
 Cum thiaſo Satyrorum , & Nyſigenis Silenis ,
 Te quærens , Ariadna , tuoque incenſus amore :

Qui tum alacres passim lynphata mente furebant ,
 Evocacchantes , evocac capita inflectentes . 255
 Horum pars tecta quatiebant cuspide thyrsos .
 Pars e divulso raptabant membra juvenco ,
 Pars sese tortis serpentibus inungebant .
 Pars obscura cavis celebrabant orgia cistis ,
 Orgia quæ frustra cupiunt audire profani . 260
 Plangebant aliæ proceris tympana palmis ,
 Aut teteti tenues tinnitus ære ciebant .
 Multis raucifonos efflabant cornua bombos ,
 Barbaraque horribili stridebat tibia cantu .
 Talibus amplifice vestis decorata figuris 265
 Pulvinar complexa sua velabat amictu .
 Quæ postquam cupide spectando Thessala pubes
 Expleta est , sanctis cepit decedere divis .
 Hic qualis flatu placidum mare matutino
 Horrificans Zephyrus proclives iucitat undas 270
 Aurora exoriente vagi sub lumina solis :
 Quæ tarde primum clementi flamine pulsæ
 Procedunt , leni resonant plangore cachinni :
 Post vento crescente , magis magis increbrescunt ,
 Purpureaque proculnantes a luce resurgent : 275
 Sic tum vestibuli linquentes regia tecta
 A se quisque vago passim pede discedebant .
 Quorum post abitum , princeps e vertice Peli
 Advenit Chyron portans silvestria dona
 Nam quocunque ferunt campi , quos Thessala
 magnis . 280
 Montibus ora creat , quos propter fluminis undas
 Aura parit flores tepidi secunda Favoni ,
 Hos indistinctis plexos tulit ipse corollis ,
 Quæis permulsa domus jucundo risit odore .
 Confestim Peneos adest , viridantia Tempe , 285
 Tempe , quæ silvæ ciungunt superimpendentes ,
 Minyasque linquens Doris celebranda choreis ,
 Cranona ærisonamque , tulit radicitus altæ
 Fagos , ac recto proceras stipite laurus ,
 Non sine nutanti platano stetaque sorore 290
 Flammati Phaethontis , & aëria cupressu .
 Hæc circum sedes late contexta locavit ,
 Vestibulum ut molli velatum fronde vireret .
 Post hunc consequitur solerti corde Prometheus
 Extenuata gerens veteris vestigia pænæ : 295
 Quam quondam silici restrictus membra catena
 Pærsolvit , pendens e verticibus præruptis .
 Inde pater divum sancta cum conjuge , natisque
 Adve-

Advenit cælo, te solum Phœbe relinquent,
 Unigenamque simul cūltricem montibus hydri. 300
 Pelea nam tecum pariter soror aspernata est,
 Nec Thetidis tædæ voluit celebrare jugales.
 Qui postquam niveos flexerunt sedibus artus,
 Large multiplici constructæ sunt dape mentæ.
 Cum interea infirmo quæatientes corpora motu 305
 Veridicos Parcæ cœperunt edere cantus.
 His corpus tremulum complectens undique vestis
 Candida purpurea Tyrios intexerat ora.
 At roseo nivæ residebant vertice vittæ,
 Æternumque manus carpebant rite laborem. 310
 Læva colum molli lana retinebat amictum,
 Dexterâ tum leviter deducens fila supinis
 Formabat digitis: tum prono in pollice torquens
 Libratum tereti versabat turbine fustum:
 Atque ita decerpens æquabat semper opus dens; 315
 Laneaque aridulis hærebant morfa labellis,
 Quæ prius in denti fuerant extantia filo.
 Ante pedes autem candentis mollia lanæ
 Vellera virgati cussosibant citharisci.
 Hæ tum clarifona pollentes vellera voce 320
 Talia divino fuderunt carmine fata,
 Carmine, perfidiæ quod post nulla arguet atas:
 O Decuseximum, magnis virtutibus augens,
 E mathiæ column Peleu, clarissime nato:
 Accipe, quod læta tibi pandunt luce sorores, 325
 Viridicum oraculum: sed vos, quæ fata sequuntur,
 Currite ducentes subtemina, currite fusi.
 Adveniet tibi jam portans optata maritis
 Hesperus, adveniet fausto cum sidere conjux,
 Quæ tibi flexanimo mentem perfundat amore, 330
 Languidulosque pareat tecum conjungere somnos,
 Lævia substernens robusto brachia collo.
 Currite ducentes subtemina, currite fusi.
 Nascetur vobis experti terroris Achilles,
 Hostibus haud tergo, sed forti pectore notus: 335
 Qui persæpe vago victor certamine cursus
 Flammea prævertet celeris vestigia cervæ.
 Currite ducentes subtemina, currite fusi.
 Non illi quisquam bello se confeter heros,
 Cum Phrygii Teucro manabunt sanguine rivi, 340
 Troicaque obsidens longinquo mœnia bello
 Perjuri Pelopis vastabit rectius hæres.
 Currite ducentes subtemina, currite fusi.
 Illius egregias virtutes, claraque facia

Sæpe fatebuntur gnatorum in funere matres ; 345

Cum cinere incanos solvent a vertice crines ,

Putridaque infirmis variabunt pectora palmis .

Currite ducentes subtemina , currite fusi .

Nanque velut densas præsternens messor aristas

Sole sub ardenti flaven tia demerit arva ; 350

Trojugenum infesto prostermet corpora ferro .

Currite ducentes subtemina , currite fusi .

Testis erit magnis virtutibus unda Scamandri ,

Quæ passim rapido diffunditur Hellesponto ;

Cujus iter cæsis angustans corporum acervis 355

Alta tepefaciet permixta flumina cæde .

Currite ducentes subtemina , currite fusi .

Denique testis erit morti quoque reddita præda ;

Cum teres excelso coacervatum aggere bustum

Excipiet niveos percussæ virginis artus . 360

Currite ducentes subtemina , currite fusi .

Nam simulac fessis dederit fors copiam Achivis

Urbis Dardaniæ Neptunia solvere vincla ;

Alta Polyxenia madefient cæde sepulchra .

Quæ velut ancipiti succumbens victima ferro 365

Projiciet truncum submisso poplite corpus .

Currite ducentes subtemina , currite fusi .

Quare agite optatos animi conjungite amores ,

Accipiat conjux felici sædere divam .

Dedatur cupido jam dudum nupta marito . 370

Currite ducentes subtemina , currite fusi .

Non illam nutrix orienti luce revisens

Hesternum collum poterit circumdare filo .

Currite ducentes subtemina , currite fusi .

Anxia nec mater discordis mæsta puellæ 375

Secubitu caros mittet sperare nepotes

Currite ducentes subtemina , currite fusi .

Talia præfantes quondam felicia Pelei

Carmina divino cecinerunt omine Parcæ .

Præfantes nanque ante domos invisere castas 380

Sæpius , & sese mortali ostendere cætu

Cælicolæ nondum sprete pietate solebant .

Sæpe pater divum templo in fulgente revisens ,

Annua dum festis venissent sacra diebus ,

Conspexit teria centum procurrere currus . 385

Sæpe vagus Liber Parnasi vertice summo

Thyadas effusis evantes crinibus egit :

Cum Delphi tota certatim ex urbe ruentes

Acciperent læti divum fymantibus aris

Sæpe in letifero belli certamine Mavors ,

Aut rapidi Tritonis Hera, aut Rhamnusia virgo
 Armatas hominum est præfens hortata catervas.
 Sed postquam tellus scelere est imbuta nefando,
 Iustitiamque omnes cupida de mente fugarunt:
 Perfudere manus fraterno sanguine fratres: 395
 Destitit extinctos natus lugere parentes:
 Optavit genitor primævi funera nati,
 Liber ut innuptæ patiretur flore novercæ:
 Ignaro mater subleuens se impia nato
 Impia non verita est divos scelerare penates. 400
 Omnia fanda, nefanda malo permista furore
 Iustificam nobis mentem avertere deorum
 Quare nec tales dignantur visere cœtus,
 Nec se contingi patiuntur lumine claro,

AD ORTALUM. 64.

ETSI me assiduo confectum cura dolore
 Sevocat a doctis, Ortale, virginibus:
 Nec potis est dulces Musarum expromere foetus
 Mens animi, tantis fluctuat ipsa malis.
 [Nanque mei nuper Lethæo gurgite fratris 5
 Pallidulum manans alluit unda pedem,
 Troia Rhœteo quem subter litore tellus
 Ereptum nostris obterit ex oculis
 * * * * *
 Nunquam ego te vita frater amabilior 10
 Aspiciam posthac? at certe semper amabo,
 Semper mæsta tua carmina morte legam:
 Qualia sub densis ramorum concinit umbris
 Daulias absumpti fata gemens Ityli]
 Sed tamen in tantis mœstoribus, Ortale, mitto 15
 Hæc excerpta tibi carmina Battiadæ:
 Ne tua dicta vagis nequicquam credita ventis
 Effluxisse meo forte putes animo:
 Ut missum sponsi furtivo munere malum 20
 Procurrit casto virginis e gremio,
 Quod miseræ oblitæ molli sub veste locatum,
 Dum adventu matris proslit, excutitur,
 Atque illud prono præceps agitur decursu.
 Huic manat trilli cœncius ore iubor.

De coma Berenices. 65.

OMNIA qui Magni dispexit lumina mundi.
 Qui stellarum ortus comperit, atque obitus:
 Flam-

Flammeus ut rapidi solis nitor obscuretur ,
 Ut cedant certis sidera temporibus ,
 Ut Triviam furtim sub Latmia saxa relegans 5
 Dulcis amor gyro devecet aerio :
 Idem me ille Conon cælesti lumine vidit
 E Berenice vertice casariam
 Fulgentem clare : quam multis illa deorum
 Levia protendens brachia pollicita est . 10
 Qua rex tempestate, novo auctus Hymenæo,
 Vastatum fines iverat Assyrios ,
 Dulcia nocturnæ portans vestigia rixæ ,
 Quam de virgineis gesserat exuviis :
 Est ne novis nuptis odio Verus? an ne parentum 15
 Frustrantur falsis gaudia lacrimulis ,
 Ubertim thalami quas intra limina fundunt?
 Non , ita me divi, vera gemunt , juverint .
 Id mea me multis docuit regina querelis ,
 Invisente novo prælia torva viro . 20
 At tu non orbum luxti desertâ cubile ,
 Sed fratris cari fiebile dissidium ;
 Cum penitus mœstas exedit curam edullas .
 Ut tibi tunc toto pectore sollicite
 Sensibus ereptis mens excidit ? atqui ego certe 25
 Cognoram a parva virgine magnanimam ,
 Anne bonum oblita es facinus, quo regium adepta es
 Conjugium ? quod non fortior aut sit alis ?
 Sed tum mœsta virum mittens, quæ verba locuta es?
 Juppiter , ut tersti lumina sæpe manu ? 30
 Quis te mutavit tantus deus ? an quod amantes
 Non longe a caro corpore abesse volunt ?
 At quæ ibi , pro cunctis , pro dulci conjugè divis
 Non sine taurino sanguine pollicita es ,
 Si reditum retulisset is, haud in tempore longo, & 35
 Captam Asiam Ægypti finibus adjiceret ?
 Quæis ego pro factis cælesti reddita cætu
 Pristina vota novo munere dissoluo .
 Invira o regina , tuo de vertice cessi ,
 Invita , adjuro teque , tuumque caput 40
 Digna ferat , quod si quis iniviter adjurarit .
 Sed qui se ferro postulet esse parem ?
 Ille quoq; eversus mons est, quem maximum in oris
 Progenies Phthiæ clara supervehitur .
 Cum Medi irrupere novum mare : cumque juvenus
 Per medium classi barbara navit Athon .
 Quid facient crines , cum ferro talia cedant ?
 Juppiter , ut chalybon omne genus pereat .

Et qui principio sub terra quærere venas
 Institit, ac ferri frangere duritiem 50
 Abruptæ paulo ante comæ mea fata sorores
 Lugebant, quàm se Memnonis Æthiopis
 Unigena impellens nutantibus aera pennis
 Obtulit Arsinoes Chloridos ales equus.
 Ifque per ætherias me tollens advolat umbras, 55
 Et Veneris casto collocat in gremio.
 Ipsa suum Zephyritis eo famulum legarat,
 Grata Canopæis incolæ litoribus
 Ludit ubi, vario nō solum in lumine cœli
 Aut Ariadneis aquea temporibus 60
 Fixa corona foret: sed nos quoque fulgeremus
 Devotæ flavi verticis exuviae.
 Vividulo a fletu cedentem ad templa deum, me
 Sidus in antiquis diva novum posuit.
 Virginis & sævi contingens nanque leonis 65
 Lumina, Callistæ juncta Lycaoniæ,
 Vertor in occasum tardum dux ante Booten,
 Qui vix sero alto mergitur Oceano,
 Sed quanquam me nocte premunt vestigia divum.
 Luce autem canæ Tethyi restitutor. 70
 [Pace tua fari hæc liceat Rhamnusia virgo:
 Nanque ego non ullo vera timore tegam,
 Non, si me infestis discerpant sidera dictis,
 Condita quin vere pectoris evolvam.]
 Non histam lætor rebus, quam me abfore semper,
 Abfore me a domine vertice discrucior,
 Quicum ego, cum virgo quondā fuit, omnibus expers
 Unguentis, murrinæ millia multa bibi.
 Nunc vos, optato quas junxit lumine tæda
 Non post unanimis, corpora, conjugibus; 80
 Tradite nudantes rejecta veste papillas,
 Quæ jucunda mihi munera libet onyx:
 Vester onyx, casto petitis quæ jura cubili.
 Sed quæ se impuro dedit adulterio,
 Illius ah mala dona levis bibat irrita pulvis. 85
 Nanque ego ab indignis præmia nulla peto.
 Sed magis, o nuptæ, semper concordia, vestras
 Semper amor sedes incolat assiduus.
 Tu vero, regina, tuens cum sidera divam
 Placabis festis luminibus Venerem: 90
 Sanguinis expertem non siveris esse tuam me,
 Sed potius largis affice muneribus.
 Sidera cur retinent? utinam coma regia fiam!
 Proximus Hydrochor fulgerat Oarion.

Ad Januam. 66.

Odulci jucunda viro, jucunda parenti,
 Salve: teque bona Juppiter auctet ope
 Janua: quam Balbo dicunt servisse benigne
 Olim, cum sedes ipse senex tenuit:
 Quamque ferunt rursus voto servisse maligno,
 Postquam est porrecto facta marito sene.
 Dic agedum nobis, quare mutata feraris
 In dominum veterem deferuisse fidem.

J A N U A .

Non (ita Cæcilio placeam, cui tradita nunc sum)
 Culpa mea est, quamquam dicitur esse mea.
 Nec peccatum a me quisquam pote dicere quidquam.
 Verum isti populi nœnia, Quinte, facit:
 Quin quacunque aliquid reperitur non bene factum,
 Ad me omnes clamant: Janua culpa tua est.

V I A T O R E S .

Non istuc satis est uno te dicere verbo:
 Sed facere, ut quivis sentiat, & videat.

J A N U A .

Qui possum, nemo quærit, nec scire laborat.

V I A T O R E S .

Nos volumus nobis dicere ne dubita.

J A N U A .

Primum igitur, virgo quod fertur tradita nobis,
 Falsum est, non quicquam vir prior atti gerit. 20
 Languidior tenera cui pendens sicula beta
 Nunquam te mediam sustulit ad tunicam.
 Sed pater ille sui nati violasse cubile
 Dicitur, & miseram conscclerasse domum:
 Sive quod impia mens cæco flagiabat amore: 25
 Seu quod iners sterili semine natus erat.
 Et quærendum unde unde foret nervosius illud,
 Quod posset Zonam solvere virgineam.

V I A T O R E S .

Egregium narras mira pietate parentem,
 Qui ipse sui nati imminxit in gremium;

J A N U A .

Atqui non solum hoc se dicit cognitum habere
 Brixia Chinæ æ supposita speculæ,
 Flavus quam molli percurrit flumine Mela:
 Brixia Veronæ mater amata mee.
 Sed de Posthumi, & Corneli narrat amore: 35
 Cum quibus illa malum fecit adulterium.
 Dixerit hic aliquis: Qui tu hæc, Janua, nosti,
 Cui nunquam domini limine abesse licet,
 Nec populum auscultare: sed huic suffixa tigillo
 Tantum operire soles, aut aperire domum? 40
 Sæpe illam audiui furtiva voce loquentem
 Solam consciolishæc sua flagitia,
 Nomine dicentem, quos diximus: ut pote, quæ mi
 Speraret nec linguam esse, nec auriculam.
 Præterea addebat quendam, quem dicere nolo 45
 Nomine, ne tollat rubra supercilia.
 Longus homo est, magnas cui lites intulit olim
 Falsum mendaci ventre puerperium.

Ad Mallium. 69.

QUOD mihi fortuna, casuque oppressus acerbo,
 Conscriptum hoc lacrimis mittis epistolium,
 Ne frugum, ut ejectum spumantibus æquoris undis
 Sublevem, & à mortis limine restituum,
 Quem neque sancta Venus molli requiescere somno
 Desertum in lecto cœlibe perpetitur,
 Nec veterum dulci scriptorum carmine Musæ
 Oblectant, cum mens anxia pervigilet;
 Id gratum est mihi, me quoniam tibi ducis amicum
 Muneraque, & Mutatam hinc petis, & Veneris.
 Sed, tibi ne mea sint ignota incommoda, Malli,
 Neu me odisse putes hospit is officium:
 Accipe, queis merse fortunæ fluctibus ipse,
 Ne amplius à misero dona beata petas.
 Tempore quo primum vestis mihi tradita pura est,
 Jucundum cum ætas florida ver ageret;
 Multa satis lusi, non est dea nescia nostri,
 Quæ dulcem curis miscet amaritiem.
 Sed totum hoc studium luctu fraterna mihi mors
 Abscidit: o misero frater adempte mihi! 20
 Tu mea, tu moriens fregisti commoda frater.
 Tecum una tota est nostra sepulta domus.
 Omnia tecum una perierunt gaudia nostra,
 Quæ tuus in vita dulcis alebat amor,

Cujus

Cujus ego interitu tota de mente fugavi

25

Hæc studia, atque omnes delicias animi:

Quare, quod scribis Veronæ turpe Catullo

Esse, quod hic quisquis de meliore nota

Frigida deserto tepefecit membra cubili:

Id, Malli, non est turpe, magis miserum est. 30

Ignoscas igitur, si, quæ mihi luctus ademit,

Hæc tibi non tribuo munera, cum nequeo.

Nam quod scriptorum non magna est copia apud me

Hoc fit, quod Romæ vivimus: illa de mus,

Illam mihi sedes, illic mea carpitur ætas:

35

Hæc una e multis capula me sequitur.

Quod cum ita sit, nolim statuas, me mente maligna

Id facere, aut animo non satis ingenuo:

Quod tibi non utriusque petiti copia facta est:

Ulro ego deferrem, copia si qua foret

40

Non possum reticere, deæ, qua Mallius in re

Juverit, aut quantis juverit officiis:

Ne fugiens sæclis obliuiscens ætas

Illius hoc cæca noster tegat studium.

Sed dicam vobis: vos porro dicite multis

45

Millibus: & facite hæc charta loquatur anus.

* * * * *

Notescatque magis mortuus, atque magis:

Ne tenuem texens sublimis aranea telam

Deserto in Malli nomine opus faciat.

50

Nam mihi quam dederit duplex Amathunta curam,

Scitis, & in quo me torruerit genere:

Cum tantum arderem, quantum Trinacria rupes,

Lymphaque in Oetæis Malia Thermophylis

Mœsta neque assiduo tabescere lumina fletu

55

Cessarent, tristisque imbre madere genæ:

Qualis in aëni Pellucens vertice montis

Rivus, muscoso profilit è lapide.

Qui cum de prona præceps est valle volutus,

Per medium densi transit iter populi,

60

Dulce viatori lasso in sudore levamen,

Cum gravis exustos ætius hiulcat agros.

Ac veluti nigro jactatis turbine nautis

Lenius aspirans aura secunda venit,

Jam piece Pollucis, jam Castoris implorata:

65

Tale fuit nobis Mallius auxilium.

Is clausum lato patefecit limite campum,

Isque domum nobis, isque dedit dominam:

Ad quam communes exerceremus amores,

Quo mea se molli candida diva pede

Intulit, & trito fulgentem in limine plantam
 Innixa, arguta constituit solea:
 Conjugis ut quondam flagrans advenit amore,
 Proteſilaeam Laodamia domum
 Inceptam frustra, nondum cum sanguine sacro 75
 Hostia caeleſtes pacificasset heros.
 Nil mihi tam valde placeat, Rhamnusia virgo,
 Quod temere invitis suscipiatur heris.
 Quam jejuna pium desideret ara cruorem,
 Docta est amisso Laodamia viro 80
 Conjugis ante coacta novi dimittere collum,
 Quam veniens una atque altera fursus hyems
 Noctibus in longis avidum saturasset amorem,
 Posset ut abrupto vivere conjugio.
 Quod scibant Parcae non longo tempore abesse, 85
 Si miles muros isset ad iliacos.
 Nam tum Helenæ raptu primores Argivorum
 Cæperat ad sese Troja cedere Viros:
 Troja nefas, commune sepulchrum Europæ, Asiaq;
 Troja virum, & virtutum omnium acerba cinis.
 Quæ (væ te) nostro letum miserabile fratri
 Attulit: hei misero frater adempte mihi!
 Hei misero fratri jucundum lumen ademptum.
 Tecum una tota est nostra sepulta domus.
 Omnia tecum una perierunt gaudia nostra, 95
 Quæ tuus in vita dulcis aiebat amor.
 Quem nunc tam longe non inter nota sepulchra,
 Nec prope cognatos compositum cineres,
 Sed Troja obscoena, Troja infelice sepultum
 Detinet extremo terra aliena solo 100
 Ad quam tum properans fertur unde undique pubes:
 Græca penetrales deseruisse focos:
 Ne Paris abducta gavisus libera mœcha
 Otia paccato degeret in thalamo.
 Quo tibi tum casu, pulcherrima Laodamia, 105
 Ereptum est vita dulcius, atque anima
 Conjugium: tanto te absorbens vortice amoris
 Æstus in abruptum detulerat barathrum:
 Quale ferunt Graji Pheneum prope Cylleneum
 Siccari è multa pingue palude solum. 110
 Quod quondam cæcis montis fodisse medullis
 Audet falsiparens Amphitryoniades:
 Tempore quo certa Stymphalia monstra sagitta
 Perculit, imperio deterioris heri:
 Pluribus ut cœli teneretur janua divis,
 Hebe nec longa virginitate foret:

Sed tunc altus amor barathro fuit altior illo,
 Quod divum domitum ferre jugum docuit .
 Nam neque tam carum confecto ætate parenti
 Una caput feri nata nepotis alit : 120
 Qui cum divitiis vix tandem inventus avitis
 Nomen testatas intulit in tabulas ,
 Impia derisi gentilis gaudia tollens
 Suscitât ahcano vulturium capite .
 Nec tantum niveo gavisâ est ulla columbo 125
 Compar , quæ multo dicitur improbius
 Oscula mordenti semper decerpere rostro ,
 Quanquam præcipue multivola est mulier .
 Sed tu olim magnos vicisti sola furores ,
 Ut semel es flavo conciliata viro . 130
 Aut nihil aut paulo cui tum concedere digna
 Lux mea se nostrum contulit in gremium .
 Quam circumcursans hinc illinc sæpe Cupido
 Fulgebat crocina candidus in tunica .
 Quæ tamen etsi uno non est contenta Catullo , 135
 Rara verecundæ furta feremus heræ ;
 Ne nimium sinus stultorum more molesti .
 (Sæpe etiam Juno maxima calicolum
 Conjugis in culpa flagravît quotidiana ,
 Noscens omnivoli plurima furta Jovis ; 140
 Atqui nec divis homines componier , æquum est ;)
 Ingratum tremuli tolle parentis onus .
 Nec tamen illa mihi dextra deducta paterna
 Fragrantem Assyrio venit odore domum ;
 Sed furtiva dedit mira munuscula nocte 145
 Ipsius ex ipso dempta viri gremio .
 Quare illud satis est , si nobis id datur unis ,
 Quod lapide illa dies candidiore notat .
 Hoc tibi quod potui confectum carmine munus
 Pro multis , Alli , redditur officiis ; 150
 Ne vestrum scabra tangat tubigne nomen
 Hæc atque illa dies , atque alia , atque alia .
 Huc addent divi quam plurima , quæ Themis olim
 Antiquis solita est munera ferre piis
 Sitis felices & tu simul , & tua vita , 155
 Et domus , ipse in qua lusimus , & domina .
 Et qui principio nobis te tradidit , à quo
 Sunt primo nobis omnia nata bona .
 Et longe ante omnes mihi quæ me carior ipso est
 Lux mea ; qua viva , vivere dulce mihi est . 160

In Rufum c3.

NOLI admirari, quare tibi formina nulla,

Rufe, velit tenerum supponuisse femur;
Non, si illam rare labefactes munere vestis,
Aut pelluciduli deliciis lapidis.

Lædit te quædam mala fabula, qua tibi fertur 5
Valle sub alarum trux habitare caper.

Hunc metuunt omnes, neq; mirum nam mala valde
Beltia, nec quicum bella puella cubet. [est

Quare aut crudelem nasorum interfice pestem:
Aut admirari desine, cur fugiunt. 10

De inconstantia forminei amoris. 69.

NULLI se dicit mulier mea nubere malle,
Quam mihi: non si se Juppiter ipse petat.
Dicit: sed mulier cupido quod dicit amanti,
In vento, & rapida scribere oportet aqua.

Ad Pirronem. 70.

Si cui, Virro, bono sacer alarum obstitit hircus
Aut si quem merito tarda podagra fecat,
Æmulus iste tuus, qui vestrum exercet amorem,
Mirifice est à te nactus utrumque malum.
Nam quoties fuit, toties ulciscitur ambos. 5
Illam affligit odore, ipse perit podagra.

Ad Lesbiam. 71.

DICEBAS quondam, solum te nosse Catullum,
Lesbia, nec præmie velle tenere Jovem.
Dilexi tum te, non tantum ut vulgus amicam,
Sed pater ut gnatos diligit, & generos.
Nunc te cognovi; quare etsi impensius uror, 5
Multo mi tamen es vilior, & levior.
Qui petis est? inquit, quod amantem injuria talis
Cogit amare magis, sed bene velle minus.

In ingratum. 72.

DESINE de quoquam quicquam bene velle mereri,
Aut aliquem fieri posse putare tuum.
Omnia sunt ingrata; nihil fecisse benigne est:
Imo etiam tædet, statque magisque magis.
Væ mihi, quem nemo gravius, nec acerbius urget, 5
Quam modo qui me unum, atque unicuique amicum habuit.

In Gellium . 73.

GELLIUS audierat, patruum objurgare solere,
 Si quis delicias diceret, aut faceret,
 Hoc ne ipso accideret, patruus perdepuit ipsam
 Uxorem, & Patruum reddidit Haipocratem.
 Quod voluit, fecit: nam, quanvis irumet ipsum;
 Nunc patruum, verbum non faciet patruus.

In Lesbiam . 74.

NULLA potest mulier tantum se dicere amatam,
 Vere, quantum a me, Lesbia, amata mea es.
 Nulla fides ullo fuit unquam foedere tanta,
 Quanta in amore tuo ex parte reperta mea est.
 Nunc est mens adducta tua, mea Lesbia, culpa,
 Atque ita se officio perdidit ipsa pio;
 Ut jam nec bene velle queam tibi, si optima fias
 Nec desistere amare, omnia si facias.

Ad se ipsam . 75.

SIQUA recordanti bene facta priora voluptas
 Est homini, cum se cogitat esse pium;
 Nec factam violasse fidem, nec foedere in ullo
 Divum ad fallendos numine abusum homines,
 Multa parata manent in longa ætate Catulle
 Ex hoc ingrato gaudia amore tibi. (possunt,
 Nam quæcunque homines bene cuiquam aut dicere
 Aut facere; hæc a te dictaque, factaque sunt.
 Omnia quæ ingratae perierunt credita menti.
 Quare jam te cur amplius excrucies?
 Quin te an imos affirmas teque istinc usque reducis
 Et diis invitis, desinis esse miser?
 Difficile est, longum subito deponere amorem.
 Difficile est: verum hoc qualibet, efficias.
 Una salus hæc est, hoc est tibi pervincendum.
 Hoc facies, siue id non pote, siue pote.
 O dii, si vestrum est misereri, aut si quibus unquam
 Extrema jam ipsa in morte tulistis opem;
 Me miserum aspiciate, & si vitam puriter egi,
 Eripite hanc pestem, perniciemque mihi,
 Quæ mihi subrepens imos, ut torpor, in artus,
 Expulit ex omni pectore lætities.
 Non jam illud quero, contra ut me diligat illa,
 Aut, quod non potis est, esse pudica velit;
 Ipse valere opto, & retrum hunc deponere morbum.
 O dii, reddite mi hoc pro pietate mea.

Ad Rufum . 76.

RUFÉ mihi frustra, ac nequicquam credite amice.
 Frustra? imo magno cum pretio, atque malo;
 Siccine subrepisti mi, atque intellina perurens
 Mi misero eripuisti omnia nostra bona?
 Eripuisti, heu heu nostræ crudele venenum
 Vita, heu heu nostræ pestis amicitia?
 Sed nunc id doleo, quod puræ pura puellæ
 Suavia comminxit spurca saliva tua.
 Verum id non impune facies; nam te omnia sæcla
 Noſcent, & qui sis, fama loquetur anus. 10

De Gallo . 78.

GALLUS habet fratres; quorum est lepidissima con-
 Aterius; lepidus filius alterius [jux
 Gallus homo est bellus; nam dulces jungit amores,
 Cum puero ut Lello bella puella cubet
 Gallus homo est stultus, nec se videt esse maritum,
 Qui patruus patrum monstrat adulterium.

De Lesbia . 78.

GELLIUS est pulcher; quid ni? quem Lesbia malit,
 Quam te cum tota gente, Catulle, tua.
 Sed tamen hic pulcher vendat cum gente Catullum,
 Si tria natorem suavia reppererit.

Ad Gellium . 79.

QUID dicam, Gelli, quare rosea ista labella
 Hiberna fiant candidiora nive,
 Mane domo cum exis, & cum te octava quiete
 E molli longo suscitât hora die?
 Nescio quid certe est; an vere fama susurrat,
 Grandia te medii tenta vorare viri?
 Sic certe est, clamant victoris rupta miselli
 Illa, & emulsa labia notata sero.

Ad Juventium . 80.

NEMO ne in tanto potuit populo esse, Juventi,
 Bellus homo, quem tu diligere inciperes,
 Præterquam ille tuus moribunda a sede Pisauri
 Hopēs, inaurat a pallidior statua?
 Qui tibi nunc cordi est, quem tu præponere nobis
 Audes? Ah nescis, quod facinus facias.

Ad Quincium. 81.

QUINTI, si tibi vis oculos debere Catullum,
 Aut aliud, si quid carius est oculis;
 Eripere ei noli, multo quod carius illi
 Est oculis, seu quid carius est oculis.

De Mulo Lesbia marito 82.

LESBIA mi, præsente viro, mala plurima dicit.
 Hoc illi fatuo maxima lætitia est.
 Mule nihil sentis; si nostri oblita taceret,
 Sana esset; quod nunc gannit, & obloquitur,
 Non solum meminit; sed, quæ multo acrior est res,
 Liata est; hoc est utitur & loquitur.

De Arrio. 83.

CHOMMODA dicebat, siquando commoda vellet
 Dicere, & *hinsidias*. Arrius *insidias*,
 Et tum mirifice sperabat se esse locutum,
 Cum quantum poterat, dixerat *hinsidias*.
 Credo sic mater, sic Liber avunculus ejus,
 Sic maternus avus dixerit, atque avia.
 Hoc misso in Syriam, requierant omnibus aures,
 Audibant eadem hæc leniter, & leviter.
 Nec sibi postilla metuebant talia verba,
 Cum subito affertur nuntius horribilis?
 Ionios fluctus, postquam illuc Arrius isset,
 Jam non Ionios esse, sed *Hionios*.

De amore suo. 84.

ODI, & amo: quare id faciam, fortasse requiris;
 Nescio, sed fieri sentio, & excrucior.

De Quintia, & Lesbia. 85.

QUINTIA formosa est multis; mihi candida, longa,
 Recta est: hæc ego sic singula confiteor.
 Totum illud, *Formosa*, nego, nam nulla venustas,
 Nulla in tam magno est corpore mica salis.
 Lesbia formosa est, quæ cum pulcherrima tota est,
 Tum omnibus una omnes surripuit Veneres.

De suo in Lesbiam amore. 86.

NULLA potest mulier tantum se dicere amatam
 Vere, quantum à me Lesbia amata mea est.
 Nulla fides ullo fuit unquam jactare tanta,
 Quanta in amore tuo ex parte reperta mea est.

In Gellium . 87.

QUID facis is, Gelli, qui cum matre, atque sorore
 Prurit, & abjectis pervigilat tunicis?
 Quid facis is, patrum qui non sinit esse maritum?
 Ecquid scis, quantum suscipiat sceleris?
 Suscipit, o Gelli, quantum non ultima Tethys. 5
 Non genitor Nympharum abluit Oceanus.
 Nam nihil est quicquam sceleris, quod prodeat ultra,
 Non si demisso se ipse voret capite.

De Gellio . 88.

GELLIVS est tenuis: quidni? cui tam bona
 mater,
 Tamque valens vivat, tamque venusta soror;
 Tamque bonus patruus, tamque omnia plena puellis
 Cognatis, quare is desinat esse macer?
 Qui ut nihil attingat, nisi quod fas tangere non est,
 Quantumvis quare sit macer, invenies.

In eundem 89.

NASCATUR Magus ex Gelli, matrisque ne-
 fando
 Conjugio, & discat Persicum haruspicium.
 Non Magus ex matre & gnato nascatur oportet 2
 Si vera est Persarum impia religio,
 Gnatus ut accepto veneretur carmine divos, 5
 Omentum in flamma plique liquefaciens.

In Gellium . 90.

NON ideo, Gelli, sperabam te mihi fidum
 In misero hoc nostro perduto amore fore.
 Quod te cognossem bene, constantemque putarem
 Haud posse a turpi mentem habere probro.
 Sed neque quod matrem, nec germanam esse videbā
 Hanc tibi, cuius me magnus edebat amor.
 Et quamvis tecum multo conjugerer usu,
 Non satis id causæ credideram esse tibi.
 Tu satis id duxti; tantum tibi gaudium in omni
 Culpa est, in quacunque est aliquid sceleris. 10

De Lesbia . 91.

LESBIA mi dicit semper male, nec tacet unquam
 De me; Lesbia me, dispeream, nisi amat.

Quo

Quo signo? quasi non totidem mox deprecor illi
Assidue: verum dispeream, nisi amo.

In Cæsarem. 92.

NIL nimium studeo, Cæsar, tibi velle placere,
Nec scire utrum sis albus, an ater homo,
Mentula mœchatur, mœchatur mentula; certe
Hoc est, quod dicunt; *Ipsa olera olla legit.*

De Smyrna Cinna Poeta. 93.

SMYRNA mei Cinnae nonam post denique messera
Quam coepta est, nonamque edita post hiemem,
Milia cum interea quingenta Hortensius uno

Smyrna cavas Atracis penitus mittetur ad undas. 5
Smyrnam incana diu sæcula pervoluent.
At Volusi annales Apuam porgentur ad ipsam,
Et laxas scombris sæpe dabunt tunicas
Parva mei mihi sunt cordi monumenta laboris
At populustumido gaudeat Antimacho. 10

Ad Calvum de Quintilia. 94.

SI quicquam mutis gratum acceptumve sepulchris
Accidere a nostro, Calve, dolore potest,
Quo desiderio veteres renovamus amores,
Atque olim missas flemus amicitias;
Certe non tanto mors immatura dolori est 5
Quintiliæ, quantum gaudet amore tuo.

De Æmilio. 95.

NON (in me dii ament) quicquam referre putavi,
Utrumne os an culum olfacerem Æmilio.
Nihil immundius hoc, nihiloque immundius illud;
Verum etiam culus mundior, & melior;
Nam sine dentibus est; hoc dentes sesquipediales, 5
Gingivas vero ploxemi habet veteris.
Præterea rictum, qualem defessus in æstu
Mejensis mulæ cunus habere solet.
Hic fuit multas, & se facit esse venustum.
Et non pistrino traditur, atque asino? 10
Quem si qua attingit, non illam posse putemus
Ægroti culum lingere carnificis?

Ad Vestium. 96.

IN te, si in quemquam, dici pote, putide Vestii,
Id, quod verbosus dicitur, & fatuis;

Ista

*Ista cum lingua, si sensus velit tibi, possis
Culos & crepidas lingere carbatinas*
Si nos omnino vis omnes perdere, Vetti,
Dicas: omnino quod cupis efficies.

5

Ad Juventium. 97.

SUBRIPUI tibi, dum ludis, mellite Juventi,
Suaviolum dulcis dulcius ambrosia.
Verum id non impune tuli: nanque amplius horam
Suffixum in summa me nemini esse cruce,
Dum tibi me purgo, nec possum fletibus ullis
Tantillum vestrae demere saevitiae.
Nam simul id factum est, multis diluta labella
Guttis absterxisti omnibus articulis:
Ne quicquam nostro contractum ex ore maneret,
Tanquam comministræ spurca saliva lupæ.
Præterea infesto miserum me tradere amor
Non cessasti, atque omni excruciare modo:
Ut mi ex ambrosio mutatum jam foret illud
Suaviolum, tristi tristius helleboro.
Quam quoniam poenam misero proponis amor, 15
Non unquam posthac basia surripiam.

10

De Cælio, & Quintio. 98.

CÆLIUS Aufilenum, & Quintius Aufilenam
Flos Veronensium depereunt juvenam,
Hic fratrem, ille sororem: hoc est, quod dicitur, illud
Fraternum vere dulce sodalitium
Cui faveam potius? Cæli, tibi: nam tua nobis
Perspecta exigitur unica amicitia,
Cum vesana meas torreret flamma medullas.
Sic felix Cæli, sis in amore potens.

5

Inferia ad fratris tumulum. 99.

MULTAS per gentes, & multa per æquora vectus
Advenio has miseras, frater, ad inferias:
Ut te postremo donarem munere mortis,
Et mutum nequicquam alloquerer cinerem,
Quandoquidem fortuna mihi te abstulit ipsum, 5
Heu miser indigne frater adempte mihi.
Nunc tamen interea prisco quæ more parentum
Tradita sunt tristes munera ad inferias,
Accipe fraterno multum manantia fletu;
Atque in perpetuum, frater, ave, atque vale. 10

Ad Cornellum . 100.

Si quicquam tacite commissum est fides ab amico ,
 Cujus sit penitus nota fides animi ,
 Meque esse invenies illorum jure sacratum ,
 Corneli , & factum me esse puta Harpocratem .

Ad Silonem . 101.

AUT fodes mihi redde decem sestertia , Silo ,
 Deinde esto quanvis sævus & indomitus :
 Aut , si te nummi delectant , desine quæso
 Leno esse , atque idem sævus , & indomitus .

Ad quendam de Lesbia . 102.

CR EDIS , me potuisse meæ maledicere vitæ ,
 Ambobus mihi quæ carior est oculis ?
 Non potui ; nec si possem , tam perditæ amarem ;
 Sed tu cum Tappone omnia monstra facis .

In Mentulam . 103.

MENTULA conatur Pinplæum scandere montem ,
 Musæ furcillis præcipitem ejiciunt .

De puero , & præcone . 104.

CUM puero bello præconem qui videt esse ,
 Quid credat , nisi se vendere discupere ?

Ad Lesbiam . 105.

SI quicquam cupidoque optantique obligit unquam
 Insperanti , hoc est gratum animo proprie .
 Quare hoc est gratum , n. bis quoque carius auro ;
 Quod te restituis Lesbia mi cupido .
 Restituis cupido , atque insperanti ipsa refers te
 Nobis ; o lucem candore not !
 Quis me uno vivit felicior , aut magis est me
 Optandus vita , dicere quis poterit ?

In Cominium . 106.

SI , Comini , populi arbitrio tua cana senectus
 Spurcata impuris moribus intereat ;
 Non equidē dubito , quin primum inimica bonorum
 Lingua exsecta avido sit data vulturi ;
 Effoscos oculos voret atro gutturi corvus ;
 Intestina canes , cætera membra lupi .

Ad Lesbiam . 107.

JUCUNDUM , mea vita , mihi proponis amorem
 Hunc nostrum in ter nos , perpetuumque fore .
 Dii magni , facite , ut vere promittere possit ;
 Atque id sincere dicat , & ex animo ,
 Ut liceat nobis tota perducere vita
 Alternum hoc sanctæ foedus amicitiae .

Ad Aufilenam . 108.

AUFILENA , bonæ semper laudantur amicæ ,
 Accipiunt pretium , quæ facere instituunt .
 Tu quod promisti mihi , quod mentita inimica es ,
 Quod nec das , & fers sæpe , facis facinus .
 Aut facere ingenuæ est , ut non promissæ pudicæ ,
 Aufilena , fuit : sed data corripere
 Fraudando , efficitur plusquam meretricis avaræ ,
 Quæ sese toto corpore prostituit .

Ad Aufilenam . 109.

AUFILENA , viro contentas vivere solo
 Nup'arum laus e laudibus eximiis .
 Sed cuius quamvis potius succumbere fas est ,
 Quam matrem fratres effice re ex patruo .

In Nasonem . 110.

MULTUS homo es , Naso , [nam tecum multus
 homo] est qui
 Descendit ? Naso , multus es & pathicus .

In Cinna . 111.

CONSULE Pompejo primum duo , Cinna , solebans
 Mœchi , illo facto consule nunc iterum
 Manserunt duo , sed creverunt millia in unum
 Singula . Fecundum semen adulterio .

In Formianam . 112.

FORMIANUS saltus non falso , Mentula , dives
 Fertur ; qui quot res in te habet egregias ?
 Aucupia omne genus , pisces , prata , arva , ferasque .
 Nequi quam , fructus sumptibus exsuperat .
 Quare concedo sit dives , dum omnia desunt .
 Saltum laudemus , dum tamen ipse eget .

In eundem . 113.

MENTULA habet julla triginta jugera prati ,
 Qua .

Quadraginta arvi , cætera sunt maria .

Cur non divitiis Cræsum superare potis sit ,

Uno qui in saltu tot moda possideat ?

Præta , arva , ingentes silvas , saltusque , paludesque

Usque ad Hyperboreos , & mare ad Oceanum .

Omnia magna hæc sunt ; tamen ipse est maximus
lustro ,

Non homo , sed vere mentula magna , minax .

Ad Gellium . 114.

SÆPE tibi studioso animo venante requires

Carmina uti possem mittere Battiadæ ,

Quæis te lenirem nobis , neu conarere

Telis infesto mi icere iusca caput ,

Hunc video mihi nunc frustra sumptum esse laboræ ,

Gelli , nec nostras hinc valuisse preces .

Contra nos tela ista tua evitamus amictu :

At fixus nostris tu dabi' supplicium .

F I N I S .

PER VIGILIUM VENERIS, QUOD QUIDAM Catullo Tribuunt.

Cras amét qui nunquam amávit, quique amavit,
cras amet.

Ver novum, ver jam canorum, vernatus orbis est.
Vere concordant amores, vere nubent alites.
Et nemo comam resolvit de maritis imbribus.
Cras amorem copulatrix inter umbras arborum 5
Implicat gazas virentes de flagello myrteo.
Cras Dione jura dicit, fulta sublimi trono.

Cras amet, qui nunquam amavit; quique amavit,
cras amet.

Tuno quivore de super hoc spumeopont de globo *
Carulas inter catervas, inter & bipedes equos 10
Fecit undantem Dione de maritis imbribus.

Cras amet, qui nunquam amavit; quique amavit,
cras amet.

Ipsa gemmas purpurantem pingit annum floribus,
Ipsa surgentis papillas de Faboni paritu
Unguet in totos pentes, ipsa roris lucidi 15
Noctis aura quem relinquit spargit umentis aquas
Et me canat lacime tremantes detadum pondere.
Gutta præceps orbe parvo sustinet casus suos
In pudorem florulente prodiderunt Purpuræ:
Umor ille quem serenæ astra torant noctibus 20
Mane virgineas papilla solvit umentis peplo.
Is jussit mane tuæ virgines nubant rosæ
Fusta prius de cruore, deque amoris oculis,
Deque gemmis, deque flammis, deque solis purpuris.
Cras ruborem qui latebat veste tectus ignea 25
Unica marito nodo non pudent solvere.

Cras amet qui nunquam amavit; quique amavit,
cras amet.

Ipsa nimfas diva loco jussit ire myrteo
Et puer comis puellis, nec tamen credi potest
Esse amorem feriatum, si sagittas vexerit. 30

Itc

* Tunc cruore de supremo spumeo Ponti è globo.

Ite nimfæ, posuit arma, feriatuſ est Amor;
 Juſſuſ eſt inermis ire, puruſ ire juſſuſ eſt,
 Neu quid arcu, neu ſagitta, neu quid igne læderet.
 Sed tamen nimfæ cavete, quod Cupido pulcer eſt,
 Totuſ eſt inermis idem quando nuduſ eſt Amor. 35

Craſ amet qui nunquam amavit; quique ama-
 vit, craſ amet.

Compara Venus pudore mittit ad te virgineſ;
 Una reſ eſt quam rogamuſ, cede virgo Delia
 Ut nemuſ ſit incruentum de ſeriniſ ſtragibuſ.
 Ipſa vellet ut venireſ, ſi diceret virginem; 40
 Jam tribuſ choroſ videret feriatoſ noctibuſ,
 Congreſſeſ inter catervuſ ire per ſaltuſ tuoſ,
 Floreaſ inter coronaſ, miſteaſ inter caſaſ.
 Nec Cereſ nec Bacchuſ abuſunt, nec poëtaruſ deuſ,
 Detinent & tota nox eſt pervigila cantibuſ 45
 Regnet in ſilviſ Dione: tu recede Delia.

Craſ amet, qui nunquam amavit, quique ama-
 vit, craſ amet.

Juſſit hyblæiſ tribunal ſtare Diva floribuſ,
 Præſenſ ipſa jura dicit, adſederunt Gratiæ.
 Hibla totuſ funde floreſ, quicquid annuſ attulit, 50
 Hybla floruſ rumpereſt equantethne camp.
 Ruſiſ hic erunt pællæ, vei puellæ montiuſ.
 Quæque ſilvaſ, quæque lucuſ, quæque monteſ in-
 colunt.

Juſſit omniſ adſidere pueri mater alitiſ.

Juſſit & nudo puellaſ nil Amori credere. 55

Craſ amet, qui nunquam amavit; quique ama-
 vit, craſ amet.

Et rigentibuſ veſenſteſ ducat umbraſ floribuſ.
 Craſ erit qui primuſ æther copulavit nuptiaſ,
 Ut pant totuſ crearet verniſ annuſ nubibuſ,
 In ſinuſ marituſ mber fluctuſ alma & conjugiſ 60
 Ut ſletuſ immixtuſ omniſ aleret magnuſ corpore.
 Ipſa venaſ atque mentem permeante ſpiritu
 Intuſ occultuſ gubernat prociatrix virginibuſ,
 Perque cæluſ, perque terraſ, perque pontuſ
 ſubdituſ

Perviuſ ſui tenorem ſeminali tramite 65
 Imbuſt, juſſitque munduſ noſſe naſcendi viaſ.

Craſ amet, qui nunquam amavit; quique ama-
 vit, craſ amet.

Ipſa Trojanuſ nepoteſ in Latinoſ tranſtulit;
 Ipſa Laurentem puellam conjugem nato dedit.
 Moxque Marti de ſacello dat pudicam virginem, 70

Romulæ ipsa fecit cum Sabinis nuptias :

Unde Ramnes & Quirites , proque prole posterum
Romuli matrem crearet & nepotem Cæsarem .

Cras amet , qui numquam amavit ; quique ama-
vit , cras amet .

Rura fecundat voluptas : rura Venerem sentiunt : 75

Ipse Amor puer Dionæ rure natus dicitur

Hunc ager cum parturiret , ipsa suscepit sinu ,

Ipsa florum delicatis educavit osculis :

Cras amet , qui numquam amavit ; quique ama-
vit , cras amet

Ecce jam super geneſas explicant agni latius 80

Quisque tuus quo tenetur conjugali fœdere .

Subter umbras cum maritis ecce balant uni gregem :

Et canoras non tacere Diva jussit alites .

Jan. loquaces ore rancio stagna cigni perſtrepunt :

Adſonant Terei puer læ subter umbram populi 85

Ut putes morus amoris ore dici musico :

Et neques queri ſororem de marito Barbaro .

Illa cantat , nos tacemus : quando ver venit meum ?

Quando faciam ut celi don ut tacere definam .

Perdidi Muſam tacendo , nec me Phœbus respicit . 90

Sic Amyclas cum tacerent perdidit ſilentium .

Cras amet , qui numquam amavit ; quique ama-
vit , cras amet .

F I N I S .

V I T A T I B U L L I E X L I B R O I I I .

De poetis Latinis Pet. Criniti.

ALBIUS TIBULLUS Romæ, ut creditur, natus, Hircio & Pansa Coss. qui annus etiam Nasonis Poetæ natalibus insignis fuit; nam uterque Consul cum ad liberandum Brutum apud Mutinam mitteretur, fugato Antonio, occisus est. Parentes habuit ex equestri ordine, bello & pace satis illustres. Is autem Tibullus, quod ingenio facili, & egregia forma foret, nobiliores etiam civitatis sibi conciliavit, quorum e numero fuit Messala Corvinus qui mira diligentia, & assiduis officiis poetam Tibullum fovit. Itaque sui studiosum vocat eum Tibullus, & insigni carmine laudes ejusdem ac virtutem celebravit. Neque illud ignoratur, cum in ejusdem Messalæ comitatu in provinciam Phæacum pergeret in adversam eum valetudinem incidisse: ex quo tali carmine fidem suam atque fortunam voluit posteris commendare;

*Hic jacet immiti consumptus morte Tibullus
Messalam terra, dum sequiturque mari.*

Horatium quoque Flaccum & Macrum poetam, qui de herbis libros conscripsit, familiariter dilexit; eumque hortatur ut relictis castris, & militia, ad amores & Veneres redeat. Albius enim Tibullus in amoribus & delitiis [ut apparet] paulo proclivior fuit, ut qui Marathum, & Cherinthum pueros maximo affectu dilexit, sicuti Deliam, Sulpitiam, Negræm, & Nemefin, de cujus forma & moribus: frequens in veterum libris mentio est, unde illud notum;

*Ussit amatorem Nemesis lasciva Tibullum,
In tota juvit quem nihil esse domo.*

sed

Sed & L. Apulejus quo, loco de amoribus differit apud Claudium Maximum proconsulem, fictum Deliae nomen a porta Tibullo refert, cum Plautia vocaretur. Quin etiam Flaccus libere illum hortatur amicitiae nomine, ut forti animo & constanti, immitis Glyceræ fastum & insolentiam perferat: tum aliorum exemplo discat, quanta sit in amore varietas. In scribendo autem carmine, Cassio Parmensi eundem præponit: quo loco suorum sermonum iudicem facit, bonaque animi & corporis illi ascribit;

*Alti nostrorum sermonum candide iudex
Non tu corpus iras sine pectore; dii tibi formam,
Dii tibi divitias deterrant, artemque fruendi.
Quid voveat dulci nutricula majus alumno,
Quam sapere, & sari possit, qua sentiat: & cui
Gratia, fama, valetudo, contingat abunde,
Et mundus vultus non deficiente crumena?*

Is vero Tibullus in carmine ad Messalam copiose ostendit, parum sibi licere in ocio versari, quod ipsa fortunæ iniquitas nimium illi obfuisse: & cum satis illi opes florerent, conditione temporum factum, ut ad paupertatem redigeretur;

*Cui fuerant flavi distantes ordine sulci,
Horrea secundis indeficientia mensis,
Cuique pecus densa pascebant agmine colles,
Et domino satis, & nimium furique lupoque:
Nunc desiderium superest.*

Libros quatuor Elegiarum sive Amorum composuit, in quibus facile probatur quam, elegans, & candidum sit ejus carmen, ut in ejusmodi caloribus describendis Latinæ omnes videatur superasse, tum affectibus exprimendis, tum suavitate ingenii. Quod ipsum & Fab Quintilianus ad Marcel- lum Victorium refert, cum poetam Tibullum & elegantem imprimis, ac tersum existimarit. Obiit autem cum adhuc junior esset; neque sine maximo mœrore Ovidii poetæ, quod ille testatus est longo carmine; in quo probatur, quanta literarum jactura Tibullus occiderit, eoque molestior fuit ejus interitus, quam immaturior visus est. In ejus vero funere, & parens, & soror pietatis officium præ-

præstiterunt, quod & Nemesis & Delia pari animo fecerunt, sicuti ab Ovidio refertur: vulgatumque illud est de elegantia, & carmine Tibulli;

*Donec erunt ignes, arcusque Cupidinis arma,
Discentur numeri cultus Tibulletui.*

Vitam quoque *Tibulli* leges Dialogo 4. historię Poetarum, auctore Lilio Gyraldo.

Commentarii in suavissimum hunc Poetam feruntur M. Antonii Mureti, Achillis Statii Lusitani. Venetiis uterque est editus.

Josephi Scaligeri, & Jani Doufæ junioris Notæ;

A L B I I T I B U L L I

Equitis Romani

L I B E R I,

E L E G I A I.

Divitias aliis fulvo sibi congerar auro,
 Et teneat culti jugera multa soli.
 Quem labor assiduus vicino terreat hoste;
 Martia cui somnos classica pulsa fugent.
 Me mea paupertas vitæ traducat inertî,
 Dum meus exiguo luceat igne focus;
 Nec spes destituat, sed frugum semper acervos
 Præbeat, & pleno pingua musta lacu.
 Ipse seram teneras maturo tempore vites
 Rusticus, & facili grandia poma manu 10
 Nec tamen interdum pudeat tenuisse bidentem,
 Aut stimulo raudos increpuisse boves.
 Non agnamve sine pigeat fætumve capellæ
 Desertum oblita matre referre domum.
 Hic ego pastoremque meum lustrare quotannis, 15
 Et placidam solen spargere lacte Palem.
 Nam veneror, seu stipes habet desertus in agris,
 Seu verus in trilvio florea ferta lapis.
 Et quodcumque mihi pomum novus educat annus,
 Libatum agricolæ ponitur ante Deo 20
 Flava Ceres, tibi sit nostro de rure corona
 Spicea, quæ templi pendeat ante fores.
 Pomosque ruber custos ponatur in hortis,
 Terreat ut sæva falce Priapus aves.
 Vos quoque felices quondam, nunc pauperis horti 25
 Custodes, fertis munera vestra, Lares.
 Tunc vitula innumeros lustrabat cæsa juvencos:
 Nunc agna exigui est hostia magna soli.
 Agna cadet vobis; quam circum rustica pubes
 Clamet; io messes, & bona vina date. 30
 Adsitis, Divi, nec vos e paupere mensa
 Dona, nec e puris spernite fistilibus.

Ficti-

Fictilia antiquus primum sibi fecit agrestis
 Pocula, de facili composuitque luto.
 At vos exiguo pecori furesque, lupique 35
 Parcite, de magno est præda petenda grege.
 Non ego divitias patrum fructusque requiro,
 Quos tulit antiquo condita messis avo.
 Parva seges satis est: satis est, requiescere lecto
 Si licet; & solito membra levare toro. 40
 Quam juvat immites ventos augere cubantem,
 Et dominam tenero continuisse sinu!
 Aut, gelidas hibernus aquas cum fuderit Austro,
 Securus somnos imbre juvante sequi!
 Hoc mihi contingat, sit dives jure, furorem 45
 Qui maris, & tristes ferre potest pluvias.
 Jam modo non possum contentus vivere parvo,
 Nec semper longæ deditus esse viæ:
 Sed Canis æstivos ortus vitare sub umbra
 Arboris, ad rivos prætereuntis aquæ. 50
 O, quantum est auri, pereat, potiusque smaragdi,
 Quam fleat ob nostras ulla puella vias.
 Te bellare decet terra, Messala, marique,
 Ut domus hostiles præferat exuvias:
 Me retinent victum formosæ vincla puellæ. 53
 Et sedeo duras janitor ante fores.
 Non ego laudari cupio, mea Delia, tecum
 Dummodo sim: quæso legnis, inersque vocer.
 Ipse boves, mea, sim tecum modo, Delia, possim
 Jungere, & in solo pascere monte pecus. 60
 Et, te dum teneris licet retinere lacertis,
 Mollis & inculta sit mihi somnus humo.
 Quid Tyrio recubare toro sine amore secundo
 Prodest, cum fletu nox vigilanda venit?
 Nam neque tum plumæ, nec stragula picta soporem,
 Nec sonitus placidæ ducere possis aquæ. 65
 Ferreus ille iuit, qui, te cum posset habere,
 Manerit prædas stultus, & arma sequi.
 Ille licet Cilicum victas agit ante catervas,
 Ponat & in capto Martia castra solo:
 Totus & argento contextus, totus & auro 70
 Insideat celeri conspiciendus equo.
 Te spectem, suprema mihi cum venerit hora.
 Te teneam moriens deficiente manu.
 Flebis & auro positum me, Delia, lecto,
 Tristibus & lacrimis oscula missa dabis. 75
 Flebis; non tua sunt duro præcordia ferro
 Vincita, nec in tenero stat tibi corde silex.

Illo non juvenis poterit de funere quisquam
 Lumina, non virgo sicca referre domum. 80
 Tu Manes ne læde meos: sed parce solutis
 Crinibus, & teneris, Delia, parce genis.
 Interea, dum fata sinunt, jungamus amores.
 Jam veniet tenebris mors adoperta caput.
 Jam subrepet iners ætas, nec amare decebit, 85
 Dicere nec cano blanditias capite.
 Nunc levis est tractanda Venus: dum frangere posses
 Non pudet, & rixas interuisse juvat,
 Hic ego dux milesque bonus, vos signa, tubæque
 Ita procul, cupidis vulnera ferte viris. 90
 Forte & opes; ego composito securus acervo
 Despiciam Dites, despiciamque famem.

E L E G I A II.

ADDE merum, vinoque graves compesce dolores,
 Occupet ut fessi lumina victa sopor.
 Neu quisquam multo persusum tempora Baccho
 Excitet, infelix dum requiescit amor:
 Nam posita est nostræ custodia sæva puellæ, 5
 Clauditur & dura janua firma sera.
 Janua difficilis doming, te verberet iniber,
 Te Jovis imperio fulmina missa petant.
 Janua jam pateas uni mihi victa querelis,
 Neu furtim verso cardine aperta sones, 10
 Et mala si qua tibi dixit dementia nostra,
 Ignoscas: capiti sint precor illa meo.
 Te meminisse decet quæ plurima voce peregi
 Supplice, cum post i fluita ferta darem.
 Tu quoque ne timide custodes Delia falle. 15
 Audendum est. Fortes adjuvat ipsa Venus.
 Illa favet, seu quis juvenis nova limina tentat,
 Seu referat fixo dente puella fores.
 Illa docet furtim molli decedere lecto.
 Illa pedem nullo ponere posse sono. 20
 Illa viro coram nutus conferre loquaces,
 Blandaue compositis abdere verba notis.
 Nec docet hoc omnes: sed quos nec inertia tardat,
 Nec vetat obscura surgere nocte timor.
 Nec finit occurrat quisquam, qui corpora reris 25
 Vulneret, aut rapta præmia veste petat.
 Quisquis amore tenetur, eat tutusque sacerque
 Qua libet: insidias non timuisse decet.
 Non mihi pigra nocent hibernæ frigora noctis,
 Non

Non mihi, cum multa decidit imber aqua,
 Non labor hic lædit, referet modo Delia postes,
 Et vocet ad digiti me taciturna sonum.
 Paucite luminibus, seu vit, seu fœmina fias
 Obvia, celari vult sua fuit a Venus.
 Neustrepituterre pedum, neu quærite nomen, 35
 Neu prope fulgenti lumina ferte face.
 Si quis & imprudens adspexerit, occulat ille,
 Perque deos omnes se meminisse neget;
 Nam fuerit quicumque loquax, is sanguine natam,
 Is Venere in e rapido sentiet esse mari. 40
 Nec tamen huic credet conjux tuus, ut mihi verax
 Pollicita est magico saga ministerio.
 Hanc ego de cælo ducentem sidera vidi.
 Fluminis hæc rapidi carmine vertit iter.
 Hæc cantu finditque solum, Manesque sepulchris 45
 Elicit, & tepido devocat ossa rogo
 Jam ciet infernas magico viridore catervas.
 Jam jubet asperfas lacte referre pedem.
 Cum libet, hæc tristi depellit nubila cælo:
 Cum libet, æstivo convocat orbe nives. 50
 Sola tenere malas Medææ dicitur herbas.
 Sola feros Hecates perdomuisse canes.
 Hæc mihi composuit cantus, queis fallere posses.
 Ter cane, ter dictis despue carminibus.
 Ille nihil poterit de nobis credere cuiquam: 55
 Non sibi, si in molli viderit ipse toro.
 Tutamen abstineas aliis: nam cætera cernet
 Omnia; de me uno sentiet esse nihil.
 Quid credam? nempe hæc eadem se dixit amores
 Cantibus, aut herbis solvere posse meos. 60
 Et me lustravit tædis, & nocte serena
 Concidit ad magicos hostia pulla Deos.
 Non ego: totus abesset amor, sed mutuus esset,
 Orabam: nec te posse carere velim.
Videntur aliqua desiderari.

IN MESSALAM.

ELEGIA III.

IBITIS Ægeas sine me, Messala, per undas,
 Outinam memores ipse, cohorsque mei.
 Metenet ignotis agrum Phæacia terris.
 Abstineas avidas mors modo nigra manus.
 Abstineas mors atia, precor: non hic mihi mater, 5

Quæ legat in nâstos ossa perusta sinus ?
 Non soror , Assyrios cineri quæ dedat odores ,
 Et fleat effusis ante sepulchra comis :
 Delia non usquam , quæ me cum mitteret urbe ,
 Dicitur ante omnes consuluisse Deos . 10
 Illa sacras pueri sortes ter sustulit ; illi
 Rettulit e triviis omnia certa puer .
 Cuncta dabant reditum , tamen est dererita nunquã ,
 Quin fieret , nostras respiceretque vias .
 Ipse ego solator , cum jam mandata dedissem , 15
 Quærebam tardis anxius usque moras .
 Aut ego sum causatus aves , aut omina dira ,
 Saturni aut sacram me tenuisse diem ,
 O quoties ingressus iter mihi tristitia dixi
 Offensum in porta signa dedisse pedem ! 20
 Audeat invito ne quis discedere amore ,
 Aut sciat egressum se prohibente Deo .
 Quid tua nunc sis tibi , Delia ? quid mihi profunt
 Illa tua toties æra repulsa manu ?
 Quidve pie , dum sacra colis , pureque lavari 25
 Te memini , & puo secubuisse toro ?
 Nunc , Dea , nunc succurre mihi , nam posse me leri
 Picta docet templis multa tabella tuis .
 Ut mea votivas persolvens Delia voces
 Ante sacras lino tecta fores sedeat : 30
 Bisque die resoluta comas tibi dicere laudes
 Insignis turba debeat in Pharia .
 At mihi contingat patrios celebrare penates ,
 Reddereque antiquo menstrua thura Lari .
 Quam bene Saturno vivebant rege prius , quam 35
 Tellus in longas est patefacta vias !
 Nondum cæruleas pinus contempserat undas ,
 Effusum ventis præbueratque sinum :
 Nec vagus ignotis repetens compendia terris
 Presserat externa navita merce ratem . 40
 Illo non validus subiit juga tempore taurus :
 Non domito frenos ore monuïdit equus :
 Non domus ulla fores habuit , non fixus in agris ,
 Qui regeret certis finibus arva , lapis
 Ipsæ mella dabant quercus , ultroque ferebant 45
 Obvia securis ubera lactis oves .
 Non acies , non ira fuit , non bella , nec enses
 Immiti lævus duxerat ante faber .
 Nunc Jove sub domino cædes , & vulnera semper :
 Nunc mare , nunc lethi mille repente viæ . 50
 Parce pater ; timidum non me perjuria terrent ,
 Non

Non dicta in sanctos impia verba Deos .
 Quod si fatales jam nunc explevimus annos ,
 Fac lapis inscriptis stet super ossa notis :
Hic jacet immitti consumptus morte Tibullus ,
Messalam terra , dum sequiturque mari .
 Sed me , quod facilis tenero sum temper amor ,
 Ipsa venus campos ducet in Elysios .
 Hic choreæ , cantusque vigent , passimque vagantes
 Dulce sonant tenui gutturi carmen aves . 60
 Fert cassiam non culta seges , tetosque per agros
 Floret odoratis terra benigna rosis .
 Ac juvenum series teneris immixta puellis
 Ludit , & assidue prælia miscet Amor .
 Illic est cuicumque rapax mors venit amanti , 65
 Et gerit insigni myrtea ferta coma .
 At scelerata jacet sedes in nocte profunda
 Abdita , quam circum flumina nigra sonant .
 Tisiphoneque impexa feros procrinibus angues
 Sævit , & huc illuc impia turba fugit . 70
 Tum niger in porta Serpentum Cerberus ore
 Stridet , & ætatas excubat ante fores .
 Illic Iunonem tentare Ixionis ausi
 Versantur celeri noxia membra rota .
 Porrectusque novem Ixius per jugera terræ 75
 Assiduas atro viscere pascit aves .
 Tantalus est illic & circum stagna ; sed acrem
 Jam jam poturi deserit unda sitim :
 Et Danaï proles , Veneris quod numina læsit ,
 In cava lethæas dolia portat aquas . 80
 Illic sit , quicumque meos violavit amores ,
 Optavit lentas & mihi militias .
 At tu casta , precor , maneat , sanctique pudoris
 Assideat custos sedula semper anus .
 Hæc tibi fabellas referat , positaque lucerna 85
 Deducat plena flamina longa colo .
 Ac circa gravibus pensis affixa puella
 Paulatim somno fessa remittat opus .
 Tunc veniam subito , nec quisquam nunciet ante ;
 Sed videar cælo missus adesse tibi . 90
 Tunc mihi , qualis eris , longos turbata capillos
 Obvia nudato , Bætia , curre pede .
 Hoc precor : hunc illum nobis aurora nitentem
 Luciferum roseis candida portet equis .

TIBULLI
AD PRIAPUM.

ELEGIA IV.

SIC umbrosa tibi contingant testa, Priape,
 Ne capiti soles, ne noceantque nives;
 Quæ tua formosos coepit solentia? certe
 Non tibi barba nitet, non tibi culta comâ est.
 Nudus & hibernæ producis frigora brumæ,
 Nudus & æstivi tempora sicca canis.
 Sic ego: tum Bacchi respondet rursuta proles
 Armatus curva sic mihi falce Deus:
 Tu, puero quodcumque tuo tentare libebit,
 Cedas. Obsequio plurima vincit amor.
 Sed ne te capiant, primo si forte negabit,
 Tædia: paulatim sub iuga colla dabit.
 Longa dies homini docuit parere leones:
 Longa dies molli saxa peredit aqua.
 Annus in apricis maturat collibus uvas,
 Annus agit certa lucida signa vice.
 Nec jurare time; Veneris per iura venti
 Irrita per terras, & freta summa ferunt.
 Gratia magna Jovi; vetuit pater ipse valere,
 Jurasset cupide quicquid ineptus amor.
 Perque suas impune sinit Dietylna sagittas
 Affirmes, crines perque Minerva suos.
 At si tardus eris, erabis; transiet ætas,
 Quam cito non seques. It remeatque dies:
 Quam cito puppites eos denegit terra colores.
 Quam cito formosas populus alta comas.
 Quam jacet, infirmæ venere ubi fata senectæ,
 Qui prior Elæo est carcere missus equus.
 Vidi jam juvenem, pleneret cum senior ætas,
 Mœrentem stultos præterisse dies.
 Crudeles divi, serpens novus exiit annos.
 Formæ non ullam fata dedere moram.
 Solis æterna est Phœbo, Bacchoque juventa:
 Nam decet intonsus crinis utrumque deum.
 Neu comes ire neges, qualvis via longa pareatur,
 Et canis arenti torreat arva siti,
 Quamvis prætexens picta ferrugine cœlum
 Venturam admittat inhiifer arcus aquam
 Vel si cæruleas puppi vollet ire per undas,
 Ipse levem remo per freta pelle ratem.

Nec te pœniteat duros subiiſſe labores,
 Aut operi inſuetas atteruiſſe manus.
 Nec, velit inſidiis altas ſi claudere valles,
 Dum placeas, humeris retia ferre neges,
 Si volet arma, levi tentabis ludere dextra. 45
 Sæpe dabis nudum, vincat ur ille, latus.
 Tunc tibi mitis erit, iapias tum cara licebit
 Olcula; pugnabit, ſed ramen apta dabit.
 Rapta dabit primo; poſt offeret ipſe volenti.
 Poſt etiam collo ſe implicuiſſe volet 50
 Heu male nunc artes miſera hæc ſecula tractant.
 Jam tener aſſuevit munera velle puer.
 Jam tua, qui Venerem docuiſſi vendere primus,
 Quiſquis es, infelix urgeat oſſa lapis.
 Pieridas pueri, doctos & amate poetas. 55
 Aurea nec ſuperent munera Pieridas.
 Carmine purpurea eſt Niſi coma; carmina ni ſunt,
 Ex humero Pelopis non nituiſſet ebur
 Quem referent Muſæ, vivet; dum roborâ tellus,
 Dum cælum ſtellas, dum vehet annis aquas. 60
 Atqui non audit Muſas, qui vendit Amorem:
 Idææ currus ille ſequatur Opis:
 Et ter centenas erroribus expleat urbes,
 Et ſecet ad Phrygios vilia membra modos.
 Blanditis vult eſſe locum Venus ipſa: querelis 65
 Supplicibus, miſeris ſletibus illa favet.
 Hæc mihi, quæ canerem Titio, Deus edidit ore,
 Sed Titium conjux hæc meminiffe vetat;
 O fuge te teneræ puerorum credere turbæ.
 Nam cauſam juſti ſemper amoris habent. 70
 Hic placet, auguſtis quod equum compeſcit habenis.
 Hic placidam niveo pectore pellit aquam.
 Hic, quia fortis adeſt audacia, cæpit; at illi
 Virgineus teneras ſtat pudor ante genas.
 Pareat ille ſuæ: vos me celebrate magiſtrum, 75
 Quos male habet multa callidus arte puer.
 Gloria cuique ſua eſt; me, qui ſpernentur amantes,
 Conſultent; cunctis janua noſtra patet.
 Tempus crit, cum me Veneris præcepta ſerentem
 Deducat juvenum ſedula turba ſenem.
 Eheu quam Marathus lento me torquet amore!
 Deſiciant artes, deſiciuntque doli.
 Parce puer quæſo, ne turbis fabula ſiam;
 Cum nita ridebunt vana magiſteria.

ELEGIA V.

A Sper eram, & bene diffidium me ferre loquebar.
 At mihi nunc longe gloria fortis abest
 Nanque agor, ut per plana citus sola verberare turben,
 Quem celer assueta versat ab arte puer.
 Ure ferum, & torque; libeat nec dicere quicquam;
 Magnificum posthac, horrida verba doma.
 Parce tamen, per te furtivi sœdera lecti,
 Per Venerem quasso, compositumque caput.
 Ille ego, cum tristi morbo defessa jaceres,
 Te dicor votis eripuisse meis. 10
 Ipseque te circum lustravi sulfure puro,
 Carmine cum magico procubuisset anus.
 Ipse procuravi, ne possent sœva nocere
 Somnia, ter sancta deveneranda mola.
 Ipse ego velatus filo, tunicisque solutis. 15
 Vota novem Triviæ nocte silente dedi.
 Omnia persolui: fructur nunc alter amore,
 Et precibus felix utitur ille meis.
 At mihi felicem vitam, si salva fuisses,
 Fingebam demens, sed renuente Deo. 20
 Rura colam, frugumque aderit mea Delia custos,
 Area dum messes sole calente teret.
 Hæc mihi servabit plenis in lintribus uvas,
 Pressaque veloci candida musta pede.
 Consuefcet numerare pecus, consuefcet amantis 2
 Garrulus in dominæ ludere verna sinu.
 Illa Deo sciet agricolæ pro vitibus uvam.
 Pro segete spicas, pro grege ferre dapem.
 Illa regat cunctos, illi sint omnia curæ,
 Et juvet in tota me nihil esse domo. 30
 Huc veniet Messalla meus, cui dulcîa poma
 Delia selectis detrahet arboribus:
 Et tantum venerata virum, hunc sedula curet;
 Huic paret, atque epulas ipsa ministra gerat.
 Hæc mihi fingebam: quæ nunc Caurusque Notusque
 Jactat odoratos vota per Armenios. 35
 Num Veneris magnæ violavi numina verbo,
 Et mea nunc pœnas impla lingua luit?
 Num feror incestus sedes adiisse Deorum,
 Setaque de sanctis deilpuiße focis?
 Non ego tellurem genibus perrepere supplex, 40
 Et miserum sancto tundere poste caput:
 Non ego, si merui, dubitem procumbere templis,
 Et

Et dare sacratis oscula liminibus.

Attu, qui lætus rides mala nostra, caveto 45

Mox tibi: non unus sæviet utque Deus.

Vidi ego, qui juvenum miseros lussisset amores,

Post Veneris vinclis subdere colla senem,

Et sili blanditias tremula componere voce,

Et manibus canas fingere velle comas. 50

Stare nec fores puduit, caræve puellæ

Ancillam medio detinuisse foro.

Hunc puer, hunc juvenis turba circumstrepit arcta.

Despuit in molles & sibi quisque sinus.

At mihi parce, Venus: semper tibi dedita servit 55

Mens mea: quid messes uris acerba tuas?

ELEGIA VI.

SÆPE ego tentavi curas depellere vino:

At dolor in lacrimas verterat omne merum.

Sæpe aliam tenui: sed jam cum gaudia adirem,

Admonuit dominæ, deseruitque Venus.

Tum me discedens devotum fœmina dixit, 5

Et, pudet heu, narrat scire nefanda mea.

Non facit hoc verbis; facie tenerisque lacertis

Devovet, & flavis nostra puella comis.

Talis ad Æmonium Nereis Pelea quondam

Vecta est frenato cæcula pisce Thetis. 10

Hæc nocuere mihi, quod abest huic dives amator,

Venit in exitium callida lena meum.

Sanguineas edat illa dapes, atque ore cruento

Tristitia cum multo pocula felle bibat.

Hanc volitent animæ circum sua fata querentes 15

Semper, & è testis strix violenta canat.

Ipsa fame stimulante furens, herbasque sepulchris

Quærat, & à sævis omnia relicta lupis.

Curat & inguinibus nudis, ululetque per urbes,

Post agat à triviis aspera turba canum. 20

Eveniet: dat signa Deus; sunt numina amanti:

Sævit & injusta lege relicta Venus

At tu quamprimum sagæ præcepta rapacis

Desere; nam donis vincitur omnis amor.

Pauper erit præsto tibi, præsto pauper adibit 25

Primus, & in tenero fixus erit latere.

Pauper in angusto fidus comes agmine turbæ,

Subjicietque manus, efficietque viam.

Pauper ad occultos furtim deducet amicos.

Vinclaque de niveo detrahit ipse pede. 30

Heu canimus frustra, nec verbis victa patefcit
 Janua: sed plena est percutienda manu.
 At tu qui potior nunc es, mea fuita caveto,
 Versatur celeri fors luvius orbe rota.

ELEGIA VII.

SEMPER ut inducar, blandos offers mihi vultus,
 Post tamen es misero tristis & asper, Amor.
 Quid tibi sævitæ mecum est? an gloria magna est,
 Insidias homini composuisse Deum?
 Jam mihi tenduntur casses; jam Delia furtim
 Nescio quem tacita callida nocte fovet
 Illa quidem tam multa negat, sed credere durum est,
 Sic etiam de me pernegat usque viro.
 Ipse miser docui, quo posset ludere pasto
 Custodes: eheu nunc permor ante mea.
 Fingere nunc didici causas, cur sola cubaret;
 Cardine tunc tacto vertere posse fores.
 Tum succos, herbasque dedi, queis livor abiret,
 Quem facit impresso mutua dente Venus:
 At tu fallacis conjux incaute puellæ,
 Me quoque servato, peccet ut illa nihil.
 Neu juvenes celebret multo sermone caveto,
 Neve cubet laxo pectus aperta sinu:
 Neu te decipiat nutu, digitoque liquorem
 Ne trahat, & mensæ ducat in orbe notas.
 Exhibet quam sæpe, time: seu visere dicet
 Sacra Bonæ matibus non adeunda Deæ
 At mihi si credas, illam sequar unus ad aram,
 Tunc mihi non oculis sit timuisse meis.
 Sæpe velut gemmas ejus, signumque probarem,
 Per causam memini me tetigisse manum.
 Sæpe mero somnum peperit tibi: at ipse bibebam,
 Sobria supposita pocula victor aqua.
 Non ego te la si prudens: ignosce fatenti.
 Jussit amor. *Contra quis ferat arma Deos?*
 Ille ego sum, nec me jam dicere vera pudebit,
 Instabat tota cui tua nocte canis.
 Non frustra quidam jam nunc in limine perstat
 Sedulus, ac crebro prospicit, ac refugit;
 Et simulat transire domum; mox deinde recurrit
 Solus, & ante ipsas excreat usque fores.
 Nescio quid furtivus amor parat; utere quæso,
 Dum licet; in liquida nat tibi linter aqua.
 Quid tenera tibi conjuge opus, tua si bona nescis

Servare? frustra clavis inest foribus ,
 Te tenet , absentes alios suspirat amores ,
 Et simulat subito condoluisse caput .
 At mihi servandam credas ; non sæva recuso
 Verbera , detracto non ego vincula pedum .
 Tunc procul absitis quisquis colit arte capillos , 45
 Effluit effuso cui toga laxa sinu .
 Quisquis & occurret , ne possit crimen habere ,
 Stet procul , aut alia stet preculi ante via .
 Sic fieri jubet ipse Deus ; sic magna sacerdos
 Est mihi divino vaticinata sono . 50
 Hæc ubi Bithonæ motu est agitata , nec acrem
 Flammam , non amens verbera tortæ timet .
 Ipsa bipenne suos cædit violenta lacertos ,
 Sanguineque effuso spargit inulta Deam .
 Statque latus præfixa veru , stat faucia pectus , 55
 Et canit eventus , quos dea magna monet .
 Parcite , quam custodit Amor , violare puellam ;
 Ne pigeat magno post didicisse malo .
 Attrigeris ; labentur opes ; ut vulnere nostro
 Sanguis , ut hic ventis diripiturque cinis . 60
 Et tibi nescio quas dixit , mea Delia , pœnas .
 Si tamen admittas , sit precor illa levis .
 Non ego te propter parco tibi , sed tua mater
 Me monet , atque has aures vincit anus .
 Hæc mihi te adducit tenebris , multoque timore 65
 Conjungit nostras clam taciturna manus .
 Hæc foribusque manet noctu me affixa , proculque
 Cognoscit strepibus me veniente pedum .
 Vive diu , mi dulcis anus : proprios ego tecum ,
 Sit modo fas , annos contribuisse velim . 70
 Te semper , namque tuam te propter amabo .
 Quidquid agit , sanguis est tamen illa tuus .
 Sit modo casta doce , quanvis non vitta ligatos
 Impediat crines , nec stola longa pedes ,
 Et mihi sint duræ leges , laudare nec ullam 75
 Possim , quin oculos appetat illa meos .
 Et si quid peccasse putor , ducarque capillis
 Immerito , properas proripiarque vias :
 Non ego te pulsare velim : sed venerit iste
 Si furor , optarim non habuisse manus . 80
 Ne sævo sis casta metu , sed mente fideli
 Mutuus absenti te mihi servet amor .
 At quæ fida fuit nulli , post victa senectæ
 Ducit inops tremula stamina torta manu :
 Firmaque conductis adnectit licia telis . 85

Tactaque de niveo vellere ducta putat.
 Hanc animo gaudente vident, juvenique catervæ
 Commemorant merito tot mala ferre senem:
 Hanc Venus ex alto flentem sublimis Olympo
 Spectat, &, infidis quod sit acerba, monet. 90
 Hæc aliis maledicta cadant: nos, Delia, amoris
 Exemplum cana simus uterque coma.

ELEGIA VIII.

HUNC cecinere diem *Parcæ fatalia* dentes
 Stamina, non ulli dissolvenda Deo:
 Hunc fore, Aquitanas posset qui fundere gentes,
 Quem tremere totis iussit victus Atur.
 Evenere: novos pubes *Romana* triumphos 5
 Vidit, & evinctos *biachia* capta duces.
 At te victrices lauros, *Messalla*, gerentem
 Portabat nitidis curru eburne sequis.
 Non sine me est tibi *pactus* honos; *Tarbella* *Pyrene*
 Testis, & *Oceani litora* *Santonici*. 10
 Testis *Arar*, *Rhodanusque* celer, magnusq; *Garumna*
 Carnuti & flavi *carula* *lympha* *Liger*.
 At te, *Cydne*, canam, tacitis qui leniter undis
 Cæruleus placidis *per vada* *serpis* aquis.
 Quantus & æthereo contingens vertice nubes 15
 Frigidus intoncos *Taurus* arat *Cilicas*
 Quid referam, ut volitet crebras intacta per urbes,
Alba *Palæstino sancta columba* *Syro*?
 Utque maris vastum prospectet turribus æquor
 Prima ratem ventis credere docta *Tyros*? 20
 Qualis &, aëntes cum fundit *Syrius* agros,
 Fertilis æstiva *Nilus* abundet aqua?
 Nile pater, quamnam possum te dicere causa,
 Aut quibus in terris oculuisse caput?
 Te prepter nullos tellus tua postulat imbres, 25
 Ariæ nec pluvio supplicat herba *Jovi*.
 Te canit, atque summi pubes miratur *Osirim*
Barbara, *Memphiten* plangere docta bovem.
 Primus aratra manu solerti fecit *Osiris*,
 Et teneram ferro sollicitavit humum. 30
 Primus inexperta commisit semina terræ,
 Pomæque non notis legit ab arboribus.
 Hic docuit teneram palis adjungere vitem.
 Hic viridem dura cedere falce comam.
 Illi jucundos primum matura saporis 35
 Expressa incultis uva dedit peditus.

Ille liquor docuit voces inflectere cantu ,
 Movit & ad certos nescia membra modos .
 Bacchus & agricolaë magno confecti labore
 Pectora tristitiæ dissoluenda dedit . 40
 Bacchus & afflictis requiem mortalibus affert ,
 Crura licet dura compede pulsa sonent .
 Non tibi sunt tristes curæ , nec luctus Osiri :
 Sed chorus , & cantus lenis , & aptus Amor ,
 Sed varii flores , & frons redimita corymbis , 45
 Fusa sed ad teneros lutea palla pedes ,
 Et Tyriæ vestes , & dulci tibia cantu ,
 Et levis occultis conscia cilla sacris .
 Huc ades , & centum ludos , Geniunque choreis
 Concelebra , & multo tempora funde mero . 50
 Illius e nitido stillent unguenta capillo ,
 Et capite & collo mollia fersa gerat :
 Sic venias hodiernæ : tibi dum thuris honores ,
 Liba & Mopsopio dulcia melle feram .
 At tibi succrescat proles , quæ facta parentis 55
 Augeat , & circa slet veneranda senem .
 Nec teceant monumenta viæ , quæ Tuscula tellus ,
 Candidaque antiquo detinet Alba Lare .
 Namque opibus congesta tuis hic glareæ dura
 Sternitur : hic apta jungitur arte silex 60
 Te canit agricola è magna cum venerit urbe
 Serus , inoffensum rettuleritque pedem .
 At tu natalis multos celebrande per annos ,
 Candidior semper , candidiorque veni .

ELEGIA IX.

NON ego celari possum , quid nutus amanti ,
 Quidve ferant mihi lenia verba sono ,
 Nec mihi sunt sortes , nec conscia fœbra deorum .
 Præcinit eventus nec mihi cantus avis .
 Ipsa Venus magico religatum brachia nodo
 Perducit multis non sine verberibus .
 Desine dissimulare : *Deus crudelius urit ,*
Quos videt invitos succubuisse sibi .
 Quid tibi nunc molles prodest coluisse capillos ?
 Sæpeque mutatas disposuisse comas ? 10
 Quid fuco splendente genas ornasse ? quid ungues
 Artificis docta subsecuisse manu ?
 Frustra jam vestes , frustra mutantur amictus ,
 Ansaque compressos colligat arcta pedes .
 Ipsa placet , quamvis inculto venerit ore ,

Nec

Nec nitidum tarda complerit arte caput .
 Num te carminibus , num te pallentibus herbis
 Devovit tacito tempore noctis anus ?
 Cantus vicinis fruges traducit ab agris :
 Cantus & iratæ detinet anguis iter ; 20
 Cantus & ecurru Lunam deducere tentat ,
 Et faceret : si non æra repulsa sonent .
 Quid queror heu misero carnem nocuisse ? quid herbas ?
Forma nihil magicis utitur auxiliis .
 Sed corpus tetigisse nocet , sed longa dedisse 25
 Oscula , sed femori conseruisse femur .
 Nec tu difficilis puero tamen esse memento .
 Persequitur penis tristitia facta Venus .
 Munera ne polcas : det munera canus amator :
 Ut foveat molli frigida membra sinu . 30
 Carior est auro juvenis , cui lævia fulgent
 Ora , nec amplexus aspera barba terit .
 Huic tu candentes humero suppone lacertos ,
 Et regum magnæ despiciantur opes .
 At Venus inveniet puero succumbere furtim , 35
 Dum tumet , & teneros conserit usque sinus ;
 Et dare anhelanti pugnantibus humida linguis
 Oscula , & in collo figere dente notas .
 Non lapis hanc , gemmæque juvent , quæ frigore sola
 Dormiet , & nulli sit cupienda viro . 40
Heu sero revocatur Amor , seroque juvenis ,
Cum vetus infecit cæna senectus caput
 Tum studiū formæ est , coma tum mutatur , ut annos
 Dissimulet viridi cortice tincta nucis
 Tollere tum cura est albos a stirpe capillos , 45
 Et faciem deimpta pelle referre novam .
 At tu dum primi floret tibi temporis ætas ,
 Utere : non tardo labitur illa pede .
 Neu Marathum torque , puero quæ gloria victo est ?
 In veteres esto dura puella senes 50
 Parce precor tenero ; non illi sontica causa est ,
 Sed nimius luto corpora tingit amor .
 Væh miser , absenti missas quam sæpe querelas
 Conjicit , & lacrimis omnia plena madent ?
 Quid me spernis ? ait ; poterat custodia vinci , 55
Ipse dedit cupidis fallere posse Deus .
 Nota Venus furtiva mihi est , ut lenis agatur
 Spiritus , ut nec dent oscula rapta sonum .
 Et possum media quamvis obrepere nocte ,
 Et strepitu nullo clam referare fores . 60
 Quid profunt artes , miserum si spernit amantem ,
 Et

L I B E R I.

Et fugit ex ipso sæva puella toro ?
 Vel cum promittit subito , sed perfida fallit ;
 Est mihi nox multis evigilanda malis ,
 Dum mihi venturam fingo, quodcunq; movetur , 65
 Illius credo tunc sonuisse pedes .
 Ah pereant artes , & mollia jura colendi .
 Horrida villosa corpora veste tegam .
 Nunc , si clausa mea est ; si copia rara videndi ,
 Me miserum , laxam quid juvat esse togam ? 70
 Delidas lacrimare puer : non frangitur illa ;
 Et tua jam fletu lumina fessa tument .
 Oderunt Pholoe , moneo , fastidia divi :
 Nec prodeit sanctis thura dedisse focis .
 Hic Marathus quondam miseros ludebat amantes, 75
 Nescius ultorem post caput esse Deum ,
 Sæpe etiam lacrimis fertur resistere dolentis ,
 Et cupidum ficta detinuisse mora
 Nunc omneis odit fastus , nunc displicet illi
 Quæcumque opposita est janua firma sera . 80
 At te pœna manet , nisi desinis esse superba .
 Quam cupies votis hunc revocare diem ?

E L E G I A X.

Q U I D mihi , si fueras miseros læsurus amores ,
 Fœdera per divos jam violanda dabas ?
 Ah miser , etsi quis primo perjuria celat ,
 Sera tamen tacitis pœna venit pedibus .
 Parcite cælestes : æquum est impune licere ? 5
 Numina formosis lædere vestra semel .
 Lucra petens habili tauros adjungit aratro ,
 Et durum terræ rusticus urget opus .
 Lucra peti turas fieta per parentia ventis
 Ducunt instabiles sidera certa rates . 10
 Muneribus meus est captus puer : at Deus illa
 In cinerem & liquidas munera vertat aquas .
 Jam mihi persoluet pœnas , pulvisque decorem
 Detrahet , & ventis horrida facta coma .
 Uretur facies , urentur sole capilli , 15
 Deteret invalidos & via longa pedes .
 Admonui quoties ? auro ne pollue formam .
 Sæpe solent auro multa fuisse mala .
 Divitiis captus si quis violavit Amorem ,
 Aspera que est illi , difficilisque Venus : 20
 Ure meum potius flammia caput , & pete ferro
 Corpus , & intorto verberare terga seca

Nec tibi celandi *spes* sit : peccare paranti ,

Est Deus , occultos qui vetat esse dolos .

Ipsè Deus tacito permisit læva ministro ,

Ederet ut multo libera verba meo .

Ipsè Deus somno domitos emittere vocem

Iussit , & invitos facta tegenda loqui .

Hæc ego dicebam : nunc me flevisse loquentem ,

Nunc pudet ad teneros procubuisse pedes . 30

Tunc mihi jurabas , nullo te divitis auri

Pondere , non geminis vendere velle fidem :

Non tibi si pretium Campania terra daretur ,

Non tibi si Bacchi cura Falernus ager :

Illis eriperes verbis mihi , sidera cæli 35

Lucere , & puras fluminis esse vias .

Quin etiam flebas : at non ego fallere doctus

Tergebam humentes credulus usque genas .

Quid faceres nisi & ipse fores in amore puellæ ?

Sit precor exemplo sed levis illa tuo . 40

O quoties , verbis ne quisquam conscius esset ,

Ipsè comes multa lumina nocte tuli .

Sæpe insperanti venit tibi munere nostro ,

Sed latuit clausas post adoperta fores .

Tum miser interis , ilulte confusus amari ; 45

Nam poteram ad laqueos cautior esse tuos .

Quinetiam attonita laudes tibi mente canebam :

At me nunc nostri , Pieridumque pudet .

Illam velim rapida Vulcanus carmina flamma

Torreat , & liquida deleat amnis aqua . 50

Tu procul hinc abis , formam cui vendere curæ est

Et pretium plena grande referre manu .

At te , qui puerum donis corrumpere es ausus ,

Rideat assiduis uxor inulta dolis .

Et cum furtivo juvenem lassaverit usu , 55

Tecum interposita languida veste cubet

Sint externa tuo semper vestigia lecto ,

Et pateat cupidis semper aperta domus .

Nec lasciva soror dicatur plura libisse

Pocula , vel plures emeruisse viros . 60

Illam sæpe ferunt convivium ducere Baccho ,

Dum rota Luciferi provocet orta diem .

Illam nulla queat melius consumere noctem ,

Atque operum varias disposuisse vices .

At tua perdidicit , nec tu ultissime sentis , 65

Cum tibi non solita corpus ab arte movet .

Tunc putas illam protè disponere crines ?

Aut tenues denso peflere dente comas ?

Ista hæc persuadet facies, auroque lacertos
 Vinciat, & Tyrio prodeat apta sinu? 70
 Nec tibi, sed juveni cuidam vult bella videri;
 Dovoveat pro quo remque, domumque tuam.
 Non facit hoc vitio, sed corpora foeda podagra,
 Et senis amplexus culta puella fugit.
 Huic tamen accubuit noster puer: hanc ego credam
 Cum trucibus Venerem jungere posse feris. 75
 Blanditiæne meas aliis tu vendere es ausus?
 Tunc aliis demens oscula ferre mea?
 Tunc flebis, cum me vinctum puer alter habebit,
 Et geret in gremio regna superba tuo:
 At tua tum me poena juvet, Venerique merenti 80
 Fixa notet casus aurea palma meos:
Hanc tibi fallaci resolutus amore Tibullus.
 DEDICAT: & grata sis, Dea, mente, rogat.

ELEGIA XI.

QUIS fuit horrendos primus qui protulit enses?
 Quam ferus, & vere ferreus ille fuit?
 Tunc cædes hominum generi, tunc prælia nata,
 Tum brevior diæ mortis aperta via est.
 At nihil ille miser meruit; nos ad mala nostra
 Ventimus, in sævas quod dedit ille feras.
 Divitis hoc vitium est auri; nec bella fuerunt,
 Faginus astabat cum scyphus ante dapes.
 Non arces, non valus erat, somnumque petebat
 Securus varias dux gregis inter oves. 10
 Tunc mihi vita foret; vulgi nec tristia nossem
 Arma, nec audissem corde micante tubam.
 Nunc ad bella trahor, & jam quis forsitan hostis
 Hæsurus in nostro tela perit lateare.
 Sed patrii servate Lares: aluistis & iidem, 15
 Cursarem vestros cum tener ante pedes.
 Neu pudeat prisco vos esse è stipite factos,
 Sic veteris sedes incoluistis avi.
 Tunc melius tenuere fidem, cum paupere cultu
 Stabat in exigua ligneus æde Deus. 20
 Hic placatus erat, seu quis libaverat uvam,
 Sed dederat sanctæ ipicea sarta comæ.
 Atque aliquis voti compos liba ipsa ferebat,
 Postque comes purum filia parva favum.
 At nobis ærita, Lares, depellite tela. 25
 Hostia erit è plena rustica porcus hara:
 Hunc pura cum velle sequar, myrtoque canistra
 Vin.

Vincſta geram, myrto vincſtus & ipſe caput :
 Sic placeam vobis : alius ſit fortis in armis,
 Sternat & adverſos Marte favente duces 30
 Ut mihi potanti poſſit ſua dicere facta
 Miles, & in menſa pingere caſtra mero.
Quis furor eſt atram bellis accerſere mortem?
Imminet, & tacito clam venit illa pede
 Non ſeges eſt infra, non vinea culta, ſed audax 35
 Cerberus, & Stygiæ navita puppis aquæ.
 Illic perſciſſiſque genis, uſtoque capillo
 Erat ad obſcuros pallida turba lacus.
 Quam potius laudandus hic eſt, quem prole parata
 Occupat in parva pigra ſeneſcſta caſa. 40
 Ipſe ſuas ſectatur oves, & filius agnos,
 Et calidam feſſo comparat uxor aquam.
 Sic ego ſim, liceatque caput candeſcere canis;
 Temporis & priſci facta referre ſenem.
 Interea Pax arva colat. Pax candida primum 45
 Duxit araturos ſub iuga curva boves.
 Pax aluit vites, & ſuccos condidit uvæ.
 Funderet ut nato teſta paterna merum
 Pace bide ns, vomerque vident : at triſtia duri
 Militis in tenebris occupat arma ſitus. 50
 Ruſticus e lucoque vehit male ſobrius ipſo
 Uxorem plauſtro, progeniemque domum.
 Sed Veneriſtunc bella calent, ſciſſoſque capillos
 Fœmina, perſtrictas conqueriturque fores.
 Flet teneras ſuffuſa genas: ſed viſtor & ipſe 55
 Flet, ſibi dementes tam valuiſſe manus.
 At laſcivus Amor rixæ mala verba miniſtrat,
 Inter & iratum lentus utrumque ſedet.
 Ah lapis eſt, ferrumque, ſuam quicumque puellam
 Verberat, e cœlo deripit ille Deos. 60
 Sit ſatis, e membris tenuem perſcindere veſtem.
 Sit ſatis ornatus diſſoluiſſe comæ.
 Sit lacrimas moviſſe ſatis: quater ille beatus,
 Quo tenera irato flere puella poteſt.
 Sed manibus qui ſervus erit, ſcutumque, ſudemque 65
 Is gerat, & miti ſit procul a Venere.
 At nobis Pax alma veni, ſpicamque teneto.
 Præfluat & pomis candidus ante ſinus.

AL. TIBULLI

EQUITIS ROMANI

LIBER II.

ELEGIA.

QUISQUIS adest, faveat: fruges iustramus, &
 agros.
 Ritus ut a prisco traditus extat avo.
 Bacche vent, dulcisque tuis e cornibus uva
 Pendeat, & spicis tempora cinge Ceres.
 Luce sacra requiescat humus, requiescat arator, 5
 Et grave suspensio vomere cesset opus.
 Solvite vincla jugis: nunc ad præsepia debent
 Plena corona to stare boves capite.
 Omnia sint operata Deo; non zudeat ulla
 Lanificam pensis imposuisse manum, 10
 Vos quoque abesse procul jubeo (discedite ab aris)
 Quis tulit hesternæ gaudia nocte Venus.
Casta placent superis; pura cum veste venite,
 Et manibus puris sumite fontis aquam.
 Cernite, fulgentes ut eat sacer agnus ad aras, 15
 Vincæque post olea candida turba comas.
 Dii patrii, purgamus agros, purgamus agrestes.
 Vos mala de nostris pellite limitibus;
 Neu seges eludat messem fallacibus herbis,
 Neu timeat celeres tardior agna lupos. 20
 Tunc nitidus plenis confusus rusticus areis
 Ingerat ardenti grandia ligna foco.
 Turbaque vernarum saturi bona signa coloni
 Ludet, & ex virgis extruet arte casas.
 Eventura precor: viden' ut felicibus extis 25
 Significet placidos nuncia fibra Deos?
 Nunc mihi fumosum veteris proferte Falernum
 Consulis, & Chio solvite vincla cado.
 Vina diem celebrent; non festa luce madere
 Est rubor, errantes & male ferre pedes. 30
 Sed bene Messalam sua quisque ad pocula dicat,
 Nomen & absentis singula verba foment.
 Gentis Aquitanæ celeberrima Messala triumphis
 Et magna intonsis gloria victor avis,

Huc

Huc ades, aspiceque mihi, dum carmine nostro 35
 Redditur agricolis gratia cœlitibus.
 Rura cano, rurisque Deos: his vita magistris
 Desuevit querna pallere glande fœnem.
 Illi compositis primum docuere tigillis
 Exiguam viridi fronde operire domum. 40
 Illi etiam tauros primum docuisse feruntur
 Servitium, & plaustro supposuisse rotam.
 Tunc victus abiere feri: tunc consista pomus,
 Tunc bibit irriguas fertilis hortus aquas.
 Aurea tunc pressos pedibus dedit uva liquores, 45
 Mistaque securo est sobria lymphâ mero.
 Rura ferunt messes, calidi cum sideris æstu
 Deponit flavas annua terra comas
 Rure levis verno flores apes ingerit alveo,
 Compleat ut dulci sedula melle favos. 50
 Agricola assiduo primum satiatum aratro
 Cantavit certo rustica verba pede:
 Et saturarenti primum est modulatus avena
 Carmen, ut ornatos diceret ante Deos.
 Agricola & minio suffusus, Bacche, rubenti 55
 Primus inexperta duxit ab arte choros:
 Huic datus à pleno memorabile munus ovili
 Dux pecoris hircus; duxerat hircus oves.
 Rure puer verno primum de flore coronam
 Fecit, & antiquis imposuit Laribus 60
 Rure etiam teneris curam exhibitura puellis
 Molle gerit tergo lucida vellus ovis.
 Hinc & fœmineus labor est, hinc pensa, colusque,
 Fusus & opposito pollice versat opus.
 Atque aliqua assidue textrix operata, Minervam
 Can tat, & appulsa tela sonat latere.
 Ipse quoque inter agros, interque amenta Cupido
 Natus, & indomitas dicitur inter equas. 65
 Illic indocto primum se exercuit arcu.
 Hei mihi quam doctus nunc habet ille manus!
 Nec pecudes, velut ante, pet t: fixisse puellas
 Gessit, & audaces perdomuisse viros
 Hic juveni detraxit opes; hic dicere iussit 70
 Limen ad iratæ verba pudenda senem.
 Hoc duce custodes fuit im transgressa jacentes
 Ad juvenem tenebris sola puella venit:
 Et pedibus prætentat iter suspensa timore,
 Explorat cæcas cui manus ante vias.
 Ah miseri, quos hic graviter Deus urget: at ille
 Felix, cui placidus leniter afflat Amor.

Sancte veni dapibus festis , sed pone sagittas ,
 Et procul arduentes hinc precor abde faces .
 Vos celebrem cantare Deum , pecorique vocate 20
 Voce palam pecori , clam sibi quisque vocet .
 Aut etiam sibi quisque palam ; nam turba jocosa
 Obsrepat , & Phrygio tibia curva sono .
 Ludite ; jam nox jungit equos , curramq ; sequuntur
 Matris lascivo sidera fulva choro . 25
 Postque venit tacitus fulvis circumdatus alis
 Somnus , & incerto somnia nigra pede . 30

ELEGIA II.

DICAMUS bona verba ; venit natalis ad aras .
 Quisquis ades , lingua vir , mulierque fave .
 Urantur pia thura focis , urantur odores ,
 Quos tener è terra divite mittit Arabs ,
 Ipse suos Genius adsit visurus honores , 5
 Cui decorent sanctas mollia festa comas .
 Illius puro distillent tempora nardo ,
 Arque satur libo sit , madeatque mero ,
 Annuat & Cherinthe tibi quodcunque rogabis .
 En age , quid cessas ? annuit ille , roga . 10
 Augurer , uxoris fidos optabis amores ,
 Jam reor hoc ipsos edidicisse Deos .
 Nec tibi malueris , totum quæcunque per orbem
 Fortis arat valido rusticus arva bove .
 Nec tibi gemmarum quidquid felicibus undis 15
 Nascitur , Eoi qua maris unda iubet .
 Vota cadunt : utinam strepitantibus advolet alis ,
 Flavaque conjugio vincula portet Amor .
 Vincula quæ maneant semper , dum tarda senectus
 Inducat rugas , inficiatque comas . 20
 Huc veniat natalis avis , prolemque ministret .
 Ludat & ante tuos turba novella pedes .

ELEGIA III.

RURA tenent , Cornute , meam villæque
 puellam ,
 Ferreus est , eheu , quisquis in urbe manet .
 Ipsa Venus lætos jam nunc migravit in agros ,
 Verbaque aratoris rustica dicit Amor .
 Ego , cum dominam aspicerem , quam fortiter
 illic
 Ver- 5

Versa rem valido pingue bidente solum ?
 Agricolaque modo curvum sectarer aratrum ,
 Dum subigunt steriles arva ferenda boves .
 Nec quererer , quod sol graciles exureret artus ,
 Læderet aut teneras pustula rupta manus .
 Pavit & Admeti tauros formosus Apollo :
 Nec cithara , intoniæ profuerunt veconæ .
 Nec potuit curas sanare salubribus herbis .
 Quicquid erat medicæ vicerat artis Amor .
 Ipse Deus solitus stabulis expellere vaccas ,
 Et potum pastas ducere fluminibus ,
 Et miscere novo doquisse coagula lacte ,
 Lacteus & mistis obiguisse liquor .
 Tunc fiscella levi detexta est vimine junci ,
 Raraque per nexus est via facta seto .
 Ah quoties illo vitulum gestante per agros
 Dicitur occurrens erubuisse soror !
 Ah quoties ausæ , caneret dum valle sub alta ,
 Rumpere mugitu carmina docta boves !
 Sæpe duces trepidis petiere oracula rebus :
 Venit & a templis irrita turba domum .
 Sæpe horrere sacros soluit Latona capillos ,
 Quos admirata est ipsa noverca prius .
 Quisquis inornatumque caput , crinesque solutos
 Aspiceret , Phæon quæreretur ille comam ,
 Delos ubi nunc , Phœbe , tua est ? ubi Delphica Pytho
 Nempè Amor in parva te jubet esse casa .
 Felices olim , Veneti cum fertur aperte
 Servire æternos non puduisse Deos
 Fabula nunc ille est , sed cui sua cura puella est ,
 Fabula sit , mavult , quam sine amore Deus .
 At tibi dura seges , Nemesis quæ abducis ab urbe
 Persolvat nulla semina terra fide
 Et tu , Bacche tener , jucundæ confitor uvæ ,
 Tu quæque devotos , Bacche , relinque lacus .
 Haud impune licet formosas tristibus agris
 Abdere : non tanti sunt tua musta , pater
 O valeant fruges ; ne sint modorure puellæ ,
 Glans alat , & prisco more bibantur aquæ .
 Glans aluit veteres , & passim semper amarunt .
 Quid nocuit , sulcos non habuisse saros ?
 Tum quibus adspirabat amor , præbebat aperte
 Mitis in umbrosa gaudia valle Venus .
 Nullus erat custos , nulla exclusura volentes
 Janua ; si fas est , mos , precor , ille redi .
 Ducite ; ad imperium dominæ sulcabitur agros .
 Non ego me vinculis verberibusque nego .

ELEGIA IV.

- H**IC mihi servitium video, dominamq; paratam :
 Jam mihi libertas illa paterna vale .
 Servitium sed triste datur, teneorque catenis,
 Et nunquam misero vincla remittit Amor .
 Et, seu quid merui, seu quid peccavimus, urot. 5
 Uror, io remove, sæva puella, faces
 O ego, ne possim tales sentire dolores,
 Quam mallem in gelidis montibus esse lapis.
 Stare vel infans cautes obnoxia ventis,
 Naufraga quam vasti tunderet unda maris. 10
 Nunc & amara dies, & noctis amarior umbra est.
 Omnia nam tristi tempora felle mandent .
 Nec prosunt Elegi, nec carminis auctor Apollo,
 Illa cava pretium flagitat usque manu :
 20 **I**te procul Musæ, si non prodesis amanti . 15
 Non ego vos, ut sint bella canenda, colo.
 Nec refero Solisque vias, & qualis, ubi orbem
 Complevit, versis Luna recurrat equis .
 Ad dominam faciles aditus per carmina quero .
 Ite procul Musæ, si nihil illa valent. 20
 At mihi per cædem & facinus sunt dona paranda,
 Ne jaceam clausam flebilis ante domum .
 Aut rapiam suspensa sacris insignia fanis .
 Sed Venus ante alios est violanda mihi .
 30 Illa malum facinus suadet, dominamque rapacem 25
 Dat mihi : sacrilegas sentiat illa manus
 Opereat quicumque legit viridesque smaragdos,
 Et niveam Tyrio murice tingit ovem,
 Hic dat avaritiæ causas, & Coa puellis
 Vestis, & e rubro lucida concha mari. 30
 Hæc fecere malas : hinc clavim janua sensit,
 Et cœpit custos liminis esse canis .
 Sed pretium si grande feras, custodia victa est :
 Nec prohibent claves, & canis ipse tacet .
 40 Heu quicumque dedit formam cælestis avaræ, 35
 Quale bonum multis attulit ipse malis?
 Hinc fletus, rixæque sonant ; hæc denique causa
 Fecit, ut infamis hic Deus esset Amor .
 At tibi, quæ pretio victos excludis amantes,
 Eripiant partas ventus & ignis opes. 40
 Quin tua tunc juvenes spectent incendia læti,
 Nec quisquam flammæ sedulus addat aquam .
 :eu

Seu veniet tibi mors, nec erit qui lugeat ullus,
 Nec qui det mœstas munus in exequias.
 At bona, quæ nec avara fuit, centum licet annos 45
 Vixerit, ardentem flebitur ante rogi.
 Atque aliquis senior veteres veneratus amores,
 Annua conlucto scita dabit tumulo.
 Et bene discedens dicet, placideque quiescas,
 Tenaque securæ sit super ossa levis. 50
 Vera quidem moneo: sed profunt quid mihi vera?
 Illius est nobis lege colendus Amor.
 Quin etiam sedes juteat si vendere avitas:
 ite sub imperium, sub titulumque Lares.
 Quicquid habet Circe, quicquid Medea veneni, 55
 Quidquid & herbarum Thessala terra gerit:
 Et quod, ubi indomitis gregibus Venus afflat amores
 Hippomanes cupidae illat ab inguine equæ.
 Si modo me placido videat Nemesis mea vultu,
 Mille alias herbas misceat illa, bibam. 60

E L E G I A . V .

P Hæbe fave, novus ingreditur tui templa sacerdos,
 Hac age cum cithara, carminibusque veni.
 Nunc te vocales impellere pollice chordas,
 Nunc precor ad laudes flectere verba meas.
 Ipse triumphali devinctus tempora lauro, 5
 Cum cumulant aras, ad tua sacra veni.
 Sed nitidus, pulcherque veni: nunc indue vestem
 Sepositam: longas nunc bene pectus comas.
 Qualem te memiorant Saturno rege fugato
 Victori laudes concinuisse Jovi 10
 Tu procul eventura vides: tibi deditus augur
 Scit bene, quid fati provida cantet avis.
 Tu que regis sortes; per te præsentit haruspex,
 Lubrica signavit cum Deus exta notis.
 Te duce Romanos nunquam frustrata Sibylla est, 15
 Abdita quæ senis fata canit pedibus.
 Phæbe sacras Messalinum sine tangere chartas
 Vatis, & ipse, precor, quod canat illa, doce.
 Hæc dedit Æneæ sortes, postquam ille parentem
 Dicitur, & raptos sustinuisse Lares. 20
 Hæc fore credebat Romam, cum mæstus ab alto
 Ilion, ardentes respiceretque Deos.
 Romulus æternæ nondum formaverat urbis
 Moenia, consorti non habitanda Remo.
 Sed tunc pascebant herbosa palatia vaccæ, 25

Et stabant humiles in Jovis arce casæ .
 Lacte madens illic suberat Pan illicis umbræ ,
 Et facta agresti lignea falce Pales :
 Pendebatque vagi pastoris in arbore votum
 Garrula silvestri fistula sacra Deo . 10
 Fistula , cui semper decrescit arundinis ordo ,
 Nam calamus cera jungitur usque minor .
 At , qua Velabri regio patet , ire solebat
 Exiguus pulsa per vada linter aqua .
 Illæ sæpe gregis diti placitura magistro 35
 Ad juvenem festa est vesta puella die .
 Cum qua sæcundi redierunt munera juris
 Caseus , & niveæ candidus agnus ovis .
 Impiger Ænea volitantis frater Amoris ,
 Troica qui profugis sacra vehis ratibus , 40
 Jam tibi Laurentes assignat Juppiter agros ;
 Jam vocat errantes hospita terra Deos .
 Troja quidem tum se mirabitur , & sibi dicet
 Vos bene tam longa consuluisse via .
 Illic sanctus eris , cum te veneranda Numici 45
 Unda Deum cælo miserit indigerem .
 Ecce super fefas volitat Victoria puppes .
 Tandem ad Trojanos diva superba venit .
 Ecce mihi lucent Rutulis incendia castris .
 Jam tibi prædico , barbare Turne , necem . 50
 Ante oculos Laurens castrum , murusque Lavini est
 Albaque ab Ascanio condita longa duce .
 Te quoque jam video Marti placitura sacerdos
 Illa , Vestales deseruisse focos :
 Concubitusque tuos furtim , vitasque jacentes , 55
 Et cupidi ad ripas arma relictæ Dei .
 Carpite nunc tauri de septem montibus herbas ,
 Dum licet : hic magnæ jam locus urbis erit .
 Roma tuum nomen terris fatale regendis ,
 Qua sua de cælo prospicit arva Ceres . 60
 Quaque patent ortus , & qua fluitantibus undis
 Solis anhelantes abluit amnis equos .
 Vera cano : sic usque sacras innoxia lauros
 Vescar , & æternum sit mihi virginitas .
 Hæc cecinit vates , & te sibi , Phœbe , vocabit , 65
 Jactavit fusa sed caput ante coma .
 Quidquid Amalthea , quidquid Maïpeïa dixit ,
 Hierophile Phœbo grata quod admonuit :
 Quasque Alcuna sacras Tiberis per flumina sortes
 Portarit , sicco perlueritque sinu :
 Hæc fore dixerunt belli mala signa cometen , 70

Multus ut terras dep'ueretque lapis ;
 Atque tubas , atque arma ferunt strepitantia cælo
 Audita , & lucos præcuisse fugam .
 Ipsum etiam Solem defectum lumine vidit 75
 Jungere pallentes nubilus annus equos :
 Et simulacia Deum lacrimas fudisse repentes ,
 Fataque vocales præmonuisse boves .
 Hec fuerunt olim : sed tu jam , mitis Apollo ,
 Prodigia indomitis mege sub æquoribus , 80
 Ut succensa sacris crepitet bene laurea flammis ,
 Omine quo felix , & sacer annus eat .
 At laurus bona signa dedit : gaudete coloni :
 Distendet spicis horrea plena Ceres .
 Oblitus & musto feriet pede rusticus uvas , 85
 Dolia dum , magni deficiuntque lacus .
 At madidus Baccho sua secta Palilia pastor
 Concinet : à stabulis tunc procul este lupi .
 Ille levis stipulæ solemnibus potus acervos
 Accendet , flammis transilietque sacras . 90
 Et foetus matrona dabit , natusque parenti
 Oscula comprehensis auribus eripiet .
 Nectædebit avum parvo advigilare nepoti ,
 Balbaque cum puero dicere verba senem .
 Tunc operata Deo pubes discumbet in herba , 95
 Arboris antiquæ qua levis umbra cadet .
 Aut è veste sua tendent umbracula fertis
 Vincita , coronatus stabit & ipse calix .
 At sibi quisque dapes , & festas extruet alte
 Cespitibus mensas , cespitibusque torum , 100
 Ingeret hic Potus juvenis maledicta puellæ ,
 Postmodo quæ votis iusta facta velit .
 Nam ferus ille suæ plorabit sobrius idem ,
 Et se jurabit mente fuisse mala .
 Pace tua , pereant arcus , pereantque sagittæ 105
 Phœbe : modo in tenuis erret inerinis Amor .
 Ars bona , sed postquam sumpsit sibi tela Cupido ,
 Hei mihi quam multis ais dedit illa malum ,
 Et mihi præcipue , jaceo cum saucius annum ,
 Et faveo morbo , cum juvat ipse dolor , 110
 Vixque cano Nemesim , sine qua versus mihi nullos
 Verba potest , justos aut reperire pedes .
 Acer Amor , fractas utinam tua tela sagittas
 Si licet , extinctas aspiciamque faces .
 Tu miserum torques , tu me mihi dira precari 115
 Cogis , & insana mente nefanda loqui .
 At tu (nam divum servat tutela poetæ)

Præmoneo, vati pace, puella, sacro.
 Ut Messallinum celebrem cum præmia belli
 Ante suos currus oppida victa feret, 120
 Ipse gerens laurus, lauro devinctus agresti
 Miles io magna voce triumphæ canam.
 Tunc Messalla meus pia det spectacula turbæ,
 Et plaudat curru prætereunte pater.
 Annus: si tibi sint intonsi, Phœbe, capilli: 125
 Sic tua perpetuo sit tibi casta soror.

ELEGIA VI.

C Astra Macer sequitur, tenero quid fiet Amori?
 Sit comes & collo fortiter arma gerat:
 Et seu, longa virum terræ via, seu vaga ducent
 Æquora, cum telis ad latus ire volet:
 Ure, puer, quæso, tua qui ferus otia liquit, 5
 Atque iterum erronem sub tua signa voca.
 Quod si militibus parces, erit hic quoque miles:
 Ipse levem galea qui sibi portet aquam:
 Castra peto, valeatque Venus, valeantque puellæ,
 Et mihi sunt vires, & mihi facta tuba est. 10
 Magna loquor: sed magnifice mihi magna locuto
 Excutiunt clausæ fortia verba fores.
 Juravi quoties rediturum ad limina nunquam;
 Cum bene juravi, pes tamen ipse redit.
 At tu, quisquis is es, cui tristi fronte Cupido 15
 Imperitat, nostra sint tua castra domo.
 Ferrea non Venerem, sed prædam sæcula laudant;
 Præda tamen multis est operata malis.
 Præda feras acies cinxit discordibus armis.
 Hinc cruor, hinc cædes, mors propiorque venit.
 Præda vago jussit geminare pericula ponto,
 Bellica cum dubiis rostra dedit ratibus.
 Prædator cupit immensos obsidere campos,
 Ut multa innumera jugera pascat ove.
 Cui lapis externus curæ est, urbiisque tumultus 25
 Portatur validis mille columna jugis:
 Claudit & indomitum moles mare, lentus ut intea
 Negligat hibernas piscis adesse miras.
 At tibi læta trahant Samiæ-convivia testæ,
 Fictaque Cumana lubrica terra rota. 30
 Heu heu divitibus video gaudere puellas.
 Jam veniant prædæ, si Venus optat opes:
 Ut mea luxuria Nemesis fluat: utque per urbem
 Incedat donis conspicienda meis.

illa gerat vestes tenues, quas femina Coa 35
 Texuit, auratas disposuitque vias.
 Illi sunt comites fusci, quos Invidia torret,
 Solis & admotis inficit ignis equis.
 Illi selectos certent præbere colores
 Africa puniceum, purpureumque Tyros. 40
 Nota loquor: Regnum ipse tenet, quem sæpe coegit
 Barbara gypsiatos ferre catasta pedes.

E L E G I A VII.

FINIRENT multi letho mala; *credula vitam*
Spes fovet, & melius cras fore semper ait.
 Spes alit agricolas, spes sulcis credit aratis
 Semina, quæ magno fœnore reddat ager.
 Hæc laqueo volucres, hæc captat arundine pisces, 5
 Cum tenues hamos abdidit ante cibus.
 Spes etiam valida solatur compede victum.
 Crura sonant ferro, sed canit inter opus.
 Spes facilem Nemesin spondet mihi; sed negat illa.
 Hei mihi, ne vineas, dura puella, Deam. 10
 Parce per immatura tuæ præcor ossa sororis.
 Sic bene sub tenera parva quis scat humo.
 Illa mihi sancta est, illius dona sepulchro,
 Et madefacta mels sarta feram lacrimis.
 Illius ad tumulum fugiam, supplexque sedebo, 15
 Et mea cum muto fata querar cinere.
 Non feret usque suum te propter flere clientem.
 Illius ut verbis sis mihi lenta, veto.
 Ne tibi neglecti militrant mala somnia manes,
 Mœstaque sopitas flet soror ante torum. 20
 Qualis ab excelsa præceps delapsa fenestra
 Venit ad inferos sanguinolenta lacus.
 Desino, ne dominæ luctus renoventur acerbi.
 Non ego sum tanti, ploret ut illa semel.
 Nec lacrimis oculos digna est frædare loquaces. 25
 Lena nocet nobis, ipsa puella bona est.
 Lena vetat miserum Phryne, furtinque tabellas
 Occulto portans itque reditque sinu.
 Sæpe, ego cum dominæ dulces à limine diro
 Agnosco voces, hæc negat esse domi. 30
 Sæpe, ubi nox promissa mihi est, languere puellam
 Nunciat, aut aliquas extimuisse minas.
 Tunc morior curis: tunc mens mihi perdita fingit,
 Quisve meam teneat, quot teneatve modis,
 Tunc tibi, lena, præcor diras; satis anxia vivas, 35
 Moverit è votis pars quotacunque deos.

AL. TIBULLI

EQUITIS ROMANI

LIBER III.

ELEGIA I.

MARTIS Romani festæ venere calendæ :
 Exorrens nostris hinc suit annus avis .
 Et vaga nunc certa discurrunt undique pompa
 Perque vias urbis munera , perque domos .
 Dicite Pierides , quonam donetur honore
 Sen mea , seu fallor , cara Neera tamen ?
Carminē formosā , pretio capiuntur avaræ .
 Gaudeat , ut digna est , versibus illa meis .
 Lutea sed niveum involvat membrana libellum ,
 Pumex & canas tondeat ante comas :
 Summaque prætexat tenuis fastigia chartæ :
 Indicet ut nomen littera facta meum .
 Atque inter geminas pingantur cornua frontes .
 Sic etenim comptum mittere oportet opus .
 Per vos auctores hujus mihi carminis oro ,
 Castaliāque umbram , Pieriosque locus ,
 Ite domum , cultumque illi donate libellum
 Sic ut erit : nullus defluat inde color .
 Illa mihi referet , si nostri mutua cura est ,
 An minor , an toto pectore deciderim
 Sed primum Nympham Iuga donate salute ,
 Atque hæc submisso dicite verba sono .
 Hæc tibi , vir quondam , nunc frater , casta Neera .
 Mittit , & accipias munera parva , rogat .
 Teque suis jurat eam magis esse medullis :
 Sive sibi conjux , sive futura soror .
 Sed potius conjux : hujus spem nominis illi
 Auferet extincto pallida Diris aqua .

ELEGIA II.

Qui primum eam juveni , eamque puellæ
 Eripuit juvenem , ferreus ille fuit .
 Durus & ille fuit , qui tantum ferre dolorem ,

E 3

VITA.

Vivere & erepta conjuge qui potuit .
 Non ego firmus in hoc, non hæc patientia nostro 5
 ingenio : *Frangit fortia corda dolor .*
 Hæc mihi verba loqui pudor est, vitæque fiteri
 Tot mala perpessæ tædiæ nota meæ .
 Ergo ego cum tenuem fuero muratus in umbram ,
 Candidaque ossa super nigra favilla reget , 10
 Ante meum veniat longus incompta capillos ,
 Et fleat ante meum in cella Neæræ regum .
 Sed veniat caræ matris comitata dolore .
 Mœreat hæc genero , mœreat illa viro .
 Præfatæ ante nieos manes, animamque rigatæ, 15
 Perfusæque pias ante liquore manus ,
 Pars quæ sola mei superabit corporis , ossa
 Incinctæ nigra candida veste legant .
 Et primum annoso spargant collecta Lyæo ,
 Mox etiam niveo fundere lacte parent . 20
 Post hæc carbaseis humorem tollere velis ,
 Atque in marmorea ponere sicca domo .
 Illic, quas mitit dives Pinchia merces ,
 Eoque Arabes, dives & Assyria :
 Et nostri memores lacrimæ fundantur eodem : 25
 Sic ego componi versus in ossa velim
 Sed tristem mortis demonstraret littera causam ,
 Atque hæc in celebri examina fronte notet ;
Lydamus hic situs est : dolor huic, & cura Neæræ
CONJUGIS erepta causa perire fuit .

E L E G I A III.

QUID prodest cælum votis impleſſe, Neæræ ?
 Blandaue cum multa thura dedisse prece ?
 Non ut marmorei proditem è limine tecti
 Inſignis clara, conſpicuaſque domo :
 Aut ut multa mei renovarent jugera tauri , 5
 Et magnas niſſeſſe terra benigna daret :
 Sed tecum ut longæ ſocietatem gaudia vitæ ,
 Inque tuo caderet noſtra ſenectæ ſinu .
 Tunc, cum permenſo deſunctus tempore lucis
 Nudus Lethæa cogeret he rate , 10
 Nam grave quid prodeſt pondus mihi divitis auri ?
 Arvaue ſi ſindant pingua mille boves ?
 Quidve d. mus prodeſt Phrygiis innixa columnis ,
 Tenare ſive tuis, ſive Caryſte tuis ?
 Et nemora in domibus ſacros imitantia lucos ? 15
 Anratæque trabes, marmoreumque ſolum ?
 Quid .

Quidve in Erythræo legitur quæ litore concha,
 Tinctaque Sidonio murice lana juvat?
 Et quæ præterea populus miratur, in illis
 Invidia est; falso plurima vulgus amat. 10
 Non opibus mentes hominum curaue levantur.
 Nam fortuna sua tempora lege regit.
 Sit mihi paupertas tecum, jucunda Neera.
 At sine te, regum munera nulla volo.
 O niveam, quæ te poterit mihi reddere, lucem! 25
 O mihi felicem terque, quaterque diem!
 At si produlci reditu quæcunque voventur,
 Audiat adversa non meus aure Deus:
 Nec me regna juvent, nec Lydius aurifer annis,
 Nec quas terrarum sustinet orbis opes. 30
 Hac alii cupiant: liceat mihi paupere cultu
 Securo cara conjuge posse frui.
 Adsis, & timidis saveas, Saturnia, votis,
 Et faveas concha Cypria vecta tua.
 Aut, si facta negant reditum, tristesque sorores, 35
 Stamina quæ ducunt, quæque futura neunt:
 Me vocet in vallos amnes, nigramque paludem
 Dives in ignava luridus Orcus aqua.

ELEGIA IV.

D li meliora ferant, nec sint insomnia vera,
 Quæ tulit externa pessima nocte quies.
 Ite procul; vanum falsum que avertite visum,
 Desinite in vobis quærere velle fidem.
 Divi vera monent: venturæ nuncia sortis 5
 Vera monent Thufcis exta probata viris.
 Somnia fallaci ludunt temeraria nocte,
 Et pavidas mentes falsa timere jubent,
 Et vanum ventura hominum genus omnia noctis
 Faucibus placent, & saliente sale. 10
 Et tamen, utcumque est, siue illi vera moneri,
 Mendaci somno credere siue volent,
 Efficiat vanos noctis Lucina timores,
 Et frustra immcritum pertinuisse velit:
 Si mea nec turpi mens est obnoxia facto, 15
 Nec læsit magnos impia lingua Deos.
 Jam nox æthereum nigris emensa quadrigis
 Mundum, cæruleo laverat amne rotas;
 Nec me sopierat menti Deus utilis ægræ
 Somnus; sollicitas deficit ante domos. 20
 At natum in cura;

Tandem, cum summa Phœbus prospexit ab ortu,
 Pressit languentis lumina sera quies.
 Hic juvenis casta redimitus tempora lauro
 Est visus nostra ponere sede pedem.
 Non illo quicquam formosius ulla priorum 25
 Ætas, humanum nec vidit illud opus.
 Intonsi crines longa cervice fluebant.
 Stillabat Syrio myrtea rore coma.
 Candor erat, qualem præter Latonia Luna,
 Et color in niveo corpore purpureus: 30
 Ut juveni primum virgo deducta marito,
 Inficitur teneras ore rubente genas:
 Ut cum contexunt amaranthis alba puellæ
 Lilia, & Autumno candida mala rubent.
 Ima videbatur talis illudere palla. 35
 Namque hæc in nitido corpore vestis erat.
 Artis opus raræ fulgens testudine & auro
 Pendebat læva garrula parte lyra.
 Hanc primum veniens plectro modulatus eburno
 Felices cantus ore sonante dedit. 40
 Sed postquam fuerant digiti cum voce locuti,
 Edidit hæc tristia dulcia verba modo:
 Salve cura Deum: casto nam rite poetæ
 Phœbusque, & Bacchus, Pieridesque favent.
 Sed proles Semeles Bacchus, doctæque sorores 45
 Dicere non norunt, quid ferat hora sequens.
 At mihi fatorum leges, ævique futuri
 Eventura pater posse videre dedit.
 Quare ego quæ dico non fallax, accipe, vates:
 Quodque Deus vero Cynthius ore ferat. 50
 Tantum cara tibi, quantum nec filia matris,
 Quantum nec cupido bella puella viro:
 Pro qua sollicitas cælestia numina votis,
 Quæ tibi securos non finit ire dies:
 Et cum te fusco somnus velavit amictu, 55
 Vanum nocturnis fallit imaginibus:
 Carminibus celebrata tuis formosa Neera
 Alterius mavult esse puella viri,
 Diversasque suas agitât mens impia curas,
 Nec gaudet casta nupta Neera domo. 60
Ab crudele genus, nec fidum femina nomen!
 Ah pereat, didicit fallere si qua virum!
 Sed flecti poterit: mens est mutabilis illis,
 Tu modo cum multa brachia tende fide
 Sævus Amor docuit validos tentare labores. 65
 Sævus Amor docuit verbera sæva pati.

Me quendam Admeti niveas pavisse juvencas
 Non est in vanum fabula ficta jacum.
 Tunc ego nec cit hara poteram gaudere sonora,
 Nec similes chordis reddere voce sonos: 70
 Sed perlucenti cantus meditabar avena,
 Ille ego Latonæ filius, atque Jovis.
 Nescis quid sit Amor, juvenis, si ferre recusas
 Immitem dominam, conjugiumque ferum.
 Ergo ne dubita blandas adhibere querelas. 75
Vincuntur mollipellora dura prece.
 Quod si vera canunt sacris oracula templis,
 Hæc illi nostro nomine dicta refer:
 Hoc tibi conjugium promittit Delius ipse.
 Felix hoc; alium desine velle virum. 80
 Dixit, & ignavus defluxit pectore somnus,
 Ah ego ne possim tanta videre mala!
 Nec tibi crediderim votis contraria vota,
 Nec tantum crimen pectore inesse tuo.
 Nam te nec vasti genuerunt æquora Ponti, 85
 Nec flammam volvens ore Chimæra sero:
 Nec canis anguinea redimitus terga caterva,
 Cui tres sunt linguæ, tergeminumque caput,
 Scyllaque virgineam canibus succincta figuram:
 Nec te conceptam sæva læna tulit; 90
 Barbara nec Scythiæ tellus, horrendaque Syrtis;
 Sed culta, & duris non habitanda domus;
 Et longè ante alias omnes mitissima mater,
 Usque pater, quo non alter amabilior.
 Hæc Deus in melius crudelia somnia vertat, 95
 Et jubeat tepidos irrita ferre Notos.

ELEGIA V.

VOS tenet, Etruscis manat quæ fontibus unda,
 Unda sub æstivum non adeunda Canem;
 Nunc autem sacris Bajarum maxima lymphis,
 Cum se purpureo vere remittit hiems.
 At mihi Persephone nigram denunciat horam. 5
 Immerito juveni parce nocere Dea.
 Non ego tentavi nulli temeranda Deorum
 Audax laudandæ sacra docere Deæ.
 Nec mea mortiferis infecit pocula succis
 Dextera, nec cuiquam terra venena dedit. 10
 Nec nos sacrilegos templis ad movimus ignes,
 Nec cor sollicitant facta nefanda meum;
 Nec nos insanæ meditantur jurgia linguæ,
 Impia in adversos solvimus ora Deos.

Et nondum cani nigros læsere capillos,
 Nec venit tardo curva senecta pede.
 Natalem primo nostrum videre parentes
 Cum cecidit fato consul uterque pari.
 Quid fraudare juvat vitem crescentibus uvis,
 Et modo nata mala velle poma manu? 20
 Parcite, pallentes umbras quicunque tenetis,
 Duraque fortiti ætæ regna Dei.
 Elysios olim liceat cognoscere campos,
 Lethæamque ratem, Cimmeriosque lacus,
 Cum mea rugosa paltebant ora senecta, 25
 Et referam pueris tempora prisca senex:
 Atque utinam vano nequicquam terrear æstu.
 Languent ter quinos sed mea membra dies.
 At vobis Thuscæ celebrantur numina nymphæ,
 Et facilis lenta pellitur unda manu. 30
 Vivite felices, memores & vivite nostri:
 Sive erimus, seu nos fata fuisse velint.
 Interea nigras pecudes promittite Diti,
 Et nivei lactis pocula mista mero.

ELEGIA VI.

C Andide Liber ades: sic sit tibi mystica vitis
 Semper: sic edera tempora vincta feras.
 Aufer & ipse meum præter medicando dolorem.
 Sæpe tuo cecidit munere victus Amor.
 Cate puer, madeant generoso pocula Baccho, 5
 Et nobis prona funde Falerna manu.
 Ite procul durum cura genus, ite labores.
 Fulserit hic niveis velius alitibus.
 Vos modo proposito dulces faveatis amici,
 Neve neget quisquam me duce se comitem. 10
 Aut si quis vini certamen mihi recusat,
 Fallat eum tecto cara puella dolo.
 Ille facit dites animos Deus; ille ferocem
 Contudit, & domumq; mist in arbitrium.
 Amentias tigres, & fulvas ille lænas 15
 Vicit, & indomitæ mollia corda dedit.
 Hæc Amor, & majora volit: sed poscite Bacchi
 Munera; quem vestrum pocula sicca juvant?
 Convenit ex æquo, nec torvus Liber in illos,
 Qui se, quique una vina jocosa colunt. 20
 Jam venit iratus nimium, nimiumque severus.
 Qui timet irati numina magna, bibat.
 Quales his pœnas Deus hic, quantumque minetur,

Cadmææ matris præda cruenta docet .
 Sed procul à nobis hic sit timor illaque, si qua est 25
 Quid valeat læsi, sentiat, ira Dei .
 Quid precor ah demens? venti temeraria vota,
 Aeris & nubes diripienda ferant;
 Quamvis nulla mei superest tibi cura, Neæra:
 Sic felix, & sint candida fata tua. 30
 At nos securæ reddamus tempora mensæ .
 Venit post multas una serena dies .
 Hei mihi: *Difficile est imitari gaudia falsa;*
Difficile est tristi fingere mente jocum.
 Nec bene mendaci risus componitur ore;
 Nec bene sollicitis ebria verba sonant. 35
 Quid queror infelix? turpes discedite curæ:
 Odit Lenæus tristia verba pater,
 Gnosia, Thesæ quondam perjuræ linguæ:
 Flevisi ignoto sola relicta mari. 40
 Sic cecinit pro te doctus, Minoi, Catullus
 Ingrati referens impia facta viri .
 Vos ego nunc moneo; *Felix, quicumque dolore*
Alterius discas posse carere tuo.
 Nec vos aut capiant pendentia brachia collo,
 Aut fallat blanda sordida lingua fide. 45
 Et si perque suos fallax juravit ocellos,
 Junonemque suam, perque suam Venerem .
 Nulla fides inest: *perjuria ridet amantum*
Jupiter, & ventos irrita ferre jacet. 50
 Ergo quid toties fallacis verba puellæ
 Conqueror? ite à me setia verba, precor .
 Quam vellem tecum longas requiescere noctes,
 Et tecum longos pervigilare dies!
 Perfidæ, nec merito nobis inimica merenti 55
 Perfidæ, sed quanvis perfidæ, cara tamen .
 Naxida Bacchus amat: cessas ò lente minister?
 Temperet annosum Martia lympha merum .
 Non ego, si fugiat nostræ convivia mensæ
 Ignotum cupiens vana puella torum, 60
 Sollicitus repetam tota suspiria nocte .
 Tu puer huc liquidum fortius adde merum .
 Jamdudum Syro madefactus tempora nardo
 Debueram sertis implicuisse comas .

AL. TIBULLI

Equitis Romani

LIBER IV.

PANEGRICUS ADMESSALI AM.

TE, Messala, canam. Quanquam tua cognita
virtus

Terret, ut infimæ valeant subsistere vires,
Incipiam tamen. Ac meritis si carmina laudes
Inficiant; humilis tantis sim conditor actis;
Nec tua te præter chartis intexere quisquam 5
Facta queat, dictis ut non majora supersint;

Est nobis voluisse satis. Nec carmina parva
Respuleris: etiam Phœbo gratissima dona
Cres tulit; & cunctis Baccho juncidior hospes
searus, ut puro testantur sidera cælo, 10

Erigoneque, Canisque, neget ne longior æras.
Quinetiam Alcides Deuascensus Olympum
Læta Nolorcheis posuit vestigia tectis.

Parvaque cælestes pacavit mica, nec illis
Semper inaurato tauri ca lit hostia cornu. 15

Hic quoque sit gratus parvus labor, ut tibi possim
Inde alios, aliosque memor componere versus.

Alter dictet opus magni mirabile mundi,
Qualis in immensum defederit æra tellus,

Qualis & in curvum pontus constuxerit orbem, 20
Et vagus è terris qua surgere nititur aer,

Huic & contextus passim fluat igneus æther,
Pendentique super claudantur ut omnia cælo.

At quodcumque meæ poterunt audere Camænæ,
Seu tibi par poterunt, seu, quod spes abnuat, ultra,

Sive minus, certeque carent minus, omne vovemus
Hoc tibi, nec tanto cæseat mihi nomine charta

Nam, quanquam antiquæ gentis superent tibi laudes
Non tua majorum contenta est gloria fama,

Nec quæris quid quaque index sub imagine dicat,
Sed generis præcos contendis vincere honores,

Quam tibi majores, majus decus ipse futurus,
Ac tua non titulus capiet sub nomine facta,

Act-

Æterno sed erunt tibi magna volumina versu,
 Convenientque tuas cupidi componere laudes 35
 Undique quique canent victo pede, quique soluto.
 Queis potius certamen erit, si victor in illis,
 Ut nostrum tantis inscribam nomen in actis.
 Nam quis te majora ærit castrisve, forove?
 Nec tamen hinc aut hinc tibi laus majorve, minorve,
 Iusta pari premitur veluti cum pondere libra
 Piona, nec hac plus parte sedet, nec surgit ab illa,
 Qualis, inæquatum si quando onus urget utrinque
 Instabilis natat alterno depressior orbe.
 Nam seu diversi fremat incostantia vulgi, 45
 Non alius sedare queat, seu iudicis ira
 Sit placanda, tuis poterit mittere verbis.
 Non Pylos aut Ithace tantos genuisse feruntur
 Nestora, vel parvæ magnum decus urbis Ulysses.
 Vixerit ille senex quamvis, dum terna per orbem 50
 sæcula fertilibus Titan decurreret horis:
 Ille per ignotas audax erraverit urbes,
 Qua miris extremis tellus includitur undis.
 Nam Ciconumque manus adversis reppulit armis;
 Non valuit Cyclops ceptos avertere cursus; 55
 Cessit & Ætnææ Neptunius incola rupis
 Vincta Maroneo sedatus lumina Baccho.
 Vexit & Æolios placidum per Nerea ventos
 Incultos adit Læstrygonas, Antiphatenque,
 Mobilis Artacæ gelidos quos irrigat unda. 60
 Solum nec doctæ venterunt pocula Circes;
 Quamvis illa foret Solis genas, apta vel herbis,
 Aptaque vel cantu veteres mutare figuras.
 Cimmerium etiam obscuras accessit ad arces;
 Queis nunquam candente dies apparuit ortu, 65
 sive supra terras Phœbus, seu curreret infra.
 Vidit ut inferno Plutoni subdita regna
 Magna Deum proles levibus discurreret umbris.
 Præteritque cita Sirenum litora puppi.
 Illum inter geminæ nantem confinia mortis 70
 Nec Scyllæ sævo conterruit impetus ore,
 Cum canibus rapidas inter freta serperet undas,
 Nec violenta suo consumpsit more Charybdes,
 Vel si sublimis fluctu consurgeret imo,
 Vel si interrupto nudaret gurgite pontum. 75
 Non violata vagi si leantur pascua Solis,
 Non Amor, & sæcunda Atlantidos arva Calypsus,
 Fœnis & erroris misero Phœacia tellus.
 Atque hæc seu nostras inter sunt cognita terras,
 Fabu-

Fabula siue novum dedit his erroribus orbem, 80
 Sit labor illius, tua dum sacundia maior.
 Jam te non alius belli tenet aptius artes,
 Qua deceat tutam castris præducere fossam,
 Qualiter adversos hostis deligere cervos,
 Quemve locum ducto melius sit claudere vallo, 85
 Fontibus ut dulces erumpat terra liquores:
 Ut facilisque tuis aditus sit, & arduus hosti.
 Laudis ut assiduo vigeat certamine miles.
 Quis tardamve sudem melius, celeremve sagittam
 Jecerit, aut lento persiegerit obvia pilo? 90
 Aut quis equum, celeremve arcto compescere frenis
 Possit, & effusas tardo permitttere habenas,
 Inque vicem modo directo contendere passu,
 Seu libeat curvo melius contendere gyro?
 Quis parma seu dextra velit, seu læva tueri, 95
 Sive hac, sive illac veniat gravis imperus hastæ,
 Amplior, aut signata sita loca tangere funda?
 Jam simul audacis veniunt certamina Martis,
 Adversisque parant acies concurrere signis:
 Tunc tibi non desit faciem componere puer, 100
 Seu sit opus quadratum acies consistat in agmen,
 Rectus ut æquatis decurrat frontibus ordo,
 Seu libeat duplicem, seu junctum cernere Martem,
 Dexter uti lævum teneat, dextrumque sinister
 Miles, sitque duplex gemini victoria casus. 105
 At non per dubias errant mea carmina laudes
 Nam bellis experta cano: testis mihi victæ
 Fortis Japydiæ miles: testis quoque fallax
 Pannonius, gelidas passim disiectus in Alpes.
 Testis Arupinis & pauper natus in armis, 110
 Quem si quis videat, vetus ut non fregerit ætas,
 Terna minus Pyliæ miretur sæcula famæ.
 Namque senex longæ peragit dum sæcula vitæ,
 Centum sæcundos Titan renovaverit annos,
 Ipse tamen velox celerem super edere corpus
 Audet equum, validisque sedet moderator habenis.
 Te duce non alias conversus terga domator
 Libera Romanæ subjecit colla catenæ.
 Nec tamen his contentus eris: majora peractis
 Instant, compertum est veracibus ut mihi signis,
 Queis Amythaonius nequeat certare Melampus. 120
 Nam modo fulgentem Tyrio subtem ne vedem
 Inducias, oriente die duce fertilis anni,
 Splendidior liquidis cum Sol caput extulit undis,
 Et fera discordes tenuerunt flamina venti,

Curva nec assuetos egerunt flumina curfus . 125

Quin rapidum placidis etiam mare constitit undis ,

Ulla nec acris volucris perlabitur auas ,

Nec quadrupes densas depascitur aspera silvas ;

Quin largita tuis sunt multa silentia votis .

Jupiter ipse levi vestus per inania curru 130

Adfuit , & caelo vicinum liquit Olympum ,

Intentaque tuis precibus se præbuit aure ,

Cunctaque veraci capite annuit abditus aris .

Latior eluxit struēctos super ignis acervos .

Quin hortante Deo magnis insilere rebus 135

Incipe : non iidem tibi sunt , aliisque triumphis .

Non te vicino remorabitur obvia Marte

Gallia , nec latis audax Hispania terris .

Nec fera te Tyrio tellos obseffa colono .

Nec qua vel Nilus , vel regia lympha Choaspes 140

Profuit , aut rapidus Cyri dementia Gyndes ,

Ardet Aëthæis aut unda perhospita campis .

Nec qua regna vago Tomyris finivit Araxe ,

Impia nec sævis celebrans convivia mensis

Ultima vicinus Phæbo tenet arva Padæus . 145

Quaque Hebrus , Tanaisque Getas rigat , atque

Megynus .

Quid moror ? Oceanus ponto qua continet orbem ,

Nulla tibi adversis regio sese offeret armis

Te manet invictus Romano Marte Britannus ,

Teque interjecto mundi pars altera sole . 150

Nam circumfuso consistit in aere tellus ,

Et quinque in partes totus disponitur orbis .

Atque duræ gelido vallantur frigore semper .

Illic & densa tellus absconditur umbra ,

Et nulla incepto perlabitur unda liquore , 155

Sed durata riget densam in glaciemque , nivemque .

Quippo ubi non unquam Titan superegerit ortus .

At media est Phœbi semper subjecta calori ,

Seu propior terris æstivum festur in orbem ,

Seu celer hibernas properat decurrere Iuces , 160

Non ergo presso tellus confurgit aratro ;

Nec frugem segetes præbent , nec pabula terræ .

Non illic colit arva Deus , Bacchusve , Ceresve ,

Nulla nec exustas habitant animalia partes .

Fertilis hanc interposita est , interquerigentes , 165

Nostrique & huic adversa solo pars altera nostro ,

Quas similis utriusque tenens vicinia celi

Temperat , alter & alterius vires necat aer .

Hic placidus nobis per tempora vertitur annus .

Hic

Hic & colla iugo didicit summittere taurus, 170
 Et lenta excelso vltis concedere ramos,
 Tondeturque seges maturos annua partus,
 Et ferro tellus, pontus confinditur ære.
 Quinetiam struētis exurgunt oppida muris.
 Ergo ubi per claros ierint tua facta triumphos, 175
 Solus utroque idem diceris magnus in orbe
 Non ego sum satis ad tantæ preconia laudis,
 Ipse mihi non si præscribat carmina Phœbus.
 Est tibi qui possit magnis se accingere rebus
 Valgius: æterno proprior non alter Homero. 180
 Languida non noster peragit labor otia, quamvis
 Fortuna, ut mors est illis, me adversa tatiget,
 Nam mihi cum magnis opibus domus alta niteret,
 Cui fuerant flavi ditantes ordine sulci
 Horrea, secundas ad deficientia menses; 185
 Cuique pecus denso pascetant agmine colles,
 Et domino satis, & nimium furique, lupoque;
 Nunc desiderium superest; nam cura novatur
 Cum memor anteaſtos semper dolor admonet annos
 Sed licet asperiora cadant, spoliisque relictis, 190
 Non te deficient nostræ memorare Camenæ.
 Nec solum tibi Priæſti tribuentur honores,
 Pro te vel rapidas auſum maris ire per undas,
 Adversis hiberna licet tumeant freta ventis.
 Pro te vel solus densis subsistere turmis, 195
 Vel parvum Ætnæ corpus committere flammæ,
 Sum quodcunque tuum est; nostri si parvula cura
 Sit tibi quanta libet; si sit modo, non mihi regna
 Lydia, non magni potior sit fama Gylippi.
 Posse Meleteas nec mallem vincere chartas, 200
 Quod tibi si versus noster notusve minusve,
 Vel bene si totus summo vel inerret in ore,
 Nulla mihi statuent finem te fata canendi.
 Quin etiam mea tunc tumulus cum texerit ossa,
 Seu matura dies celerem properat mihi mortem, 205
 Longa mihi net seu vita tamen mutata figuram,
 Seu me finget equum rigidos percurrere campos
 Doctum, seu tardi pecoris sim gloria taurus;
 Sive ego per liquidum volucris vehar æra pennis;
 In quemcunque hominem me longa receperit ætas,
 Inceptis de te subtexam carmina chartis.

LAUS SULPITIÆ AD
MARTEM. II.

SULPITIA est tibi culta tuis, Mars magne,
calendis.

Spectatum è cælo, si sapias, ipse veni.

Hoc Venus ignoscet; attu, violente, caveto,
Ne tibi miranti turpiter arma cadant.

Illius ex oculis, cum vult exurere Divos, 5

Accendit geminas lampadas acer Amor.

Illam, quidquid agit, quoquo vestigia flectit,

Componit furtim, subsequiturque decor.

Seu solvit crines, fusis decet esse capillis:

Seu composit, comptis est veneranda comis. 10

Urit, seu Tyria voluit procedere palla:

Urit, seu nivea candida veste venit.

Talis in æterno felix Vertumnus Olympo

Mille habet ornatus, mille decenter habet.

Sola puellatum digna est, cui mollia caris 15

Vellera det succis bis madefacta Tyros,

Possideatque, metit quidquid bene Olentibus arvis

Cultor odoratæ dives Arabs segetis:

Et quascunque niger rubro de littore conchas

Proximus Fois colligit Indus aquis. 20

Hanc vos, Pierides, festis cantate calendis,

Et testudinea Phœbe superbe lyra.

Hoc solenne sacrum multos hoc sumet in annos.

Dignior est vestro nulla puella choro.

SULPITIA AD CHE-
RINTUM. III.

PARCE meo juveni, seu quis bona pascua campi,
Seu colis umbrosi devia montis, aper.

Nec tibi sit durus acuisse in prælia dentes.

Incolumen custos hunc mihi servet Amor.

Sed procul abducit venandi Delia cura 5

O pereant silvæ, deficientque canes!

Quis furor est, quæ mens, dentes indagine collas

Claudentem, teneras lædere velle manus?

Quidve juvat furtim latebras intrare fœtarum,

Candidaque humatis crura notare rubis? 10

Sed tamen, ut tecum liceat, Cherinte, vagari,

Ipsa ego per montes ietia torta feram.

Ipsa ego velocis quæram vestigia cervi,

Et

Et demam celeri ferrea vincla cani.
 Tunc mihi tunc placeant silvæ, si, lux mea, tecum
 Arguar ante ipsas concubuisse plagas.
 Tunc veniat licet ad casses, illæsus abibit,
 Ne Veneris cupida gaudia turbet aper.
 Tunc sine me sit nulla Venus; sed lege Dianæ
 Castæ puer casta ietia tonde manu.
 Et quæcunque meo furtim subrepat amori,
 Incidat in sævas diripienda fetus.
 At tu venandi studium concede parenti,
 Et celer in nostros ipse recurve sinus.

AD PHOEBUM. IV.

HUC ades, & teneræ morbos expelle puellæ;
 Huc ades intonsa Phœbe superbe coma.
 Crede mihi propria, nec te jam Phœbe pigebit
 Formosa medicas applicu isse manus.
 Effice, ne macies pallentes occupet artus,
 Neu notet informis pallida membra color.
 Et quodcunque mali est, & quicquid triste timeamus,
 In pelagus rapidis erehat amnis aquis.
 Sancte veni, tecumque feras quicunque saporis,
 Quicunque & cantus corpora fessa levant.
 Neu juvenem torque, metuit qui fata puellæ,
 Votaque pro domina vix numeranda facit.
 Interdum vovet: interdum, quod langueat illa,
 Dicit in æternos aspera verba Deos.
 Pone metum, Cherinte: Deus non ledit amantes.
 Tu modo semper una: salva puella tibi est.
 At nunc tota tua est, te solum candida secum
 Cogitat, & frustra cietaula turba sedet.
 Phœbe fave: laus magna tibi tribuetur, in uno
 Corpore servato, restituisse duos.
 Nil opus est fletu: lacrimis erit aptius uti,
 Si quando fuerit tristior illa tibi.
 Jam celeber, jam lætus eris, cum debita sed det
 Certatim sanctis lætus uterque focus.
 Tunc te felicem dicet pia turba Deorum.
 Optabunt artes & sibi quisque tuas.

AD CHERINTUM. V.

QUI mihi te, Cherinte, dies dedit, hic mihi san-
 Atque inter felloso semper habendus erit.
 Te nascente novum Parcæ cecinere puellis

Ser.

Servitium, & dederunt regna superba tibi.
 Uror ego ante alias: juvat hoc, Cherinte, quod uror,
 Si tibi de nobis mutuus ignis adest.
 Mutuus adit amor, tua per dulcissima furta,
 Perque tuos oculos, per Geniumque rogo.
 Magne Geni, cape thura libens, votisque faveto:
 Si modo, cum de me cogitat ille, calet. 10
 Quod si forte alios jam nunc suspirat amores,
 Tunc, precor, infidos, sancte, relinque focos.
 Nectus sis injusta Venus: vel serviat æque
 Vincetus uterque tibi, vel mea vincla leva.
 Sed potius valida teneamur uterque catena, 15
 Nulla queat posthac quam soluisse dies.
 Optat idem juvenis, quod nos: sed tutius optat.
 Nam pudet hæc illum dicere verba palam.
 At tu, Natalis, quoniam Deus omnia sentis,
 - Annue; quid refert clamne, palamve roget? 20

AD JUNONEM. VI.

NATALIS Juno, sanctos cape thuris acervos,
 Quos tibi dat tenera docta puella manu.
 Tota tibi est hodie, tibi se lætissima compit:
 Staret ut ante tuos conspiciendi focos.
 Illa quidem ornandi causas tibi, diva, relegat; 5
 Est tamen, occulte cui placuisse velit.
 At tu, sancta, fave, ne quis divellat amantes:
 Sed juveni, quæso, mutua vincla para.
 Sic bene compones: ulli non ille puellæ
 Servire, aut cuiquam dignior illa viro. 10
 Nec possit cupidos vigilans deprendere custos,
 Fallendæque vias mille ministret Amor.
 Annue, purpureæque veni perlucida palla.
 Tertibi sit libo, ter, dea casta, mero.
 Præcipit & natæ mater studiosa, quod optat. 15
 Illa aliud tacita jam sibi mente rogat.
 Vritur, ut celeres urunt altaria flammæ:
 Nec, liceat quanvis, sana fuisse velit.
 Sit juveni grata, ac veniet cum proximus annus.
 Hic idem votis jam vetus adsit amor. 20

AD VENEREM VII.

TANDEM venit Amor, qualem texisse pudori,
 Quam nudasse alicui, sit mihi, fama, magis.
 Exorata meis illum Cythæa camænis

Attru.

Attulit in nostrum, deposuitque sinum.
 Exolvit promissa Venus: mea gaudia narret,
 Diceret si quis non habuisse suum.
 Non ego signatis quidquam mandare tabellis,
 Ne legat id nemo, quam meus ante, velim,
 Sed peccasse juvat; vultus componere famæ
 Tædet: cum digno digna fuisse ferar. 10

AD MESSALLAM. VIII.

INVISUS natalis adest, qui rure molesto,
 Et sine Cherinto tristis agendus erit.
 Dulcius urbe quid est? an villa sit apta puellis,
 Atque Eretino frigidus amnis agro?
 Jam nimium Messilla, mei studiose quiescas,
 Non tempestivæ sæpe propinque viæ.
 Hic animum, sensusque meos abducta relinquo,
 Arbitrio quamvis non finis esse meo.

DE NATALI DIE. IX.

SCIS iter ex animo sublatum triste puellæ,
 Natali Romæ jam licet esse tuo.
 Omnibus ille dies nobis natalis agatur,
 Qui nec opinanti hunc tibi forte venit.

AD SULPITIAM. X.

GRATUM est, securus multū quod jã mihi de me
 Permittis subito, ne male inepta cadam.
 Sit tibi cura togæ potior, pressumque quasillo
 Scortum, quam servi filia Sulpitia.
 Solliciti sunt pro nobis, quibus illa dolori est,
 Nec credam ignota, maxima causa toro.

AD CHERINTUM. XI.

ESTNE tibi, Cherinte tuæ placitæ puellæ
 Qui mea nunc vexat corpora fessa calor?
 Ah ego non aliter tibi se evincere morbos
 Optarim, quam te sic quoque velle putem!
 Ah mihi quid profit morbos evincere, quod tu
 Nostra potes lento pectore ferre mala!

AD EUNDEM.

NETIBI sim, mea lux, æque tam fervida cura,
 Ut videor paucos ante fuisse dies,
 Si quidquam tota commissa stulta juventa,

Cujus

Cajus me fatear poenituisse magis,
 Hæsterna quam te solum quod nocte reliqui,
 Ardorem cupiens dissimulare meum.

AD AMICAM. XII.

NULLA tuum nobis subducat scœmina lætum.
 Hoc primum juncta est fœdere nostra Venus.
 Tu mihi sola places, nec jam, te præter; in urbe
 Formosa est oculis ulla puella meis.
 Atque utinam posses uni mihi bella videri.
 Displiceas aliis: sic ego tutus ero
 Nil opus invidia est; procul absit gloria vulgi,
 Qui sapit, in tacito gaudeat ille sinu.
 Sic ego secretis possum bene vivere silvis,
 Qua nulla humano sit via trita pede.
 Tu mihi curarum requies, tu nocte vel atra
 Lumen, & in solis tu mihi turba locis.
 Nunc licet è cœlo mittatur amica Tibullo:
 Mittetur frustra, deficietque Venus.
 Hæc tibi sancta tuæ Junonis numina juro,
 Quæ sola ante alios est mihi magna Deos.
 Quid facio demens? heu heu mea pignora credo?
 Juravi stulte; proderat iste timor.
 Nunc tu fortis eris, nunc tu me audacius ures,
 Hoc peperit misero garrula lingua malum.
 Jam faciam quodcunque voles: tuus usque manebo,
 Nec fugiam notæ servitium dominæ;
 Sed Veneris sanctæ confidam vinctus ad aras.
 Hæc notat injustos? supplicibusque favet.

DE INFAMIA SUÆ PUELLÆ. XIII.

RUMOR ait, crebro nostram peccare puellam:
 Nunc ego me surdis auribus esse velim.
 Crimina non hæc sunt nostro sine ficta dolore.
 Quid miserum torques? rumor acerbe tace.

AD PRIAPUM.

VILLICUS ærari quondam, nunc cultor agelli
 Hæc tibi perspectus templa, Priape, dico.
 Pro quibus officiis, si fas est, sancte, paciscor,
 Assiduus cultos ruris ut esse velis.
 Improbis ut si quis nostrum violarit agellum,
 Hunc tu; sedet taceo: scis puto quod sequitur.

AD PRIAPUM.

Nequ
lenaT
Nequ
Ad

QUID hoc novi est? quid ita nunciat Deum?
 Silente nocte candidus mihi puer
 Trepente cum iaceret abditus sinu,
 Venus fuit quiesca, nec viriliter
 Ineis senile penis extulit caput.
 Placet, Priape? qui sub arboris coma
 Sacrum siles revincte pampino caput
 Ruber sedere cum rubente fascino.
 At, o Tripalle, sæpe floribus novis
 Tuas sine arte deligavimus comas,
 Abegimusque voce sæpe, cum tibi
 Senexve corymbus, impigerve graculus
 Sacrum feriet ore corneo caput.
 Vale nefande destitutor inguinum,
 Vale, Priape, debeo tibi nihil.
 Jacebis inter arva pallidus situ.
 Canisque sæva, fusque ligneo tibi
 Lutosus adfricabit oblitum latus.
 Scelesse penis, o meum malum grave,
 Gravi, piaque lege noxiam lues.
 Licet querere: nec tibi tener puer
 Patebit ullus, imminente qui toro,
 Juvante veniet ante mobilem narem.
 Puella nec iocosa te levi manu
 Fovebit, adprimetve lubricum semur,
 Bidens amica Romuli senis memor
 Paratur, inter atra cujus inguina
 Latet jacente pantiæ abditus specus,
 Vagaque pelle lectus annuo gelu
 Araneosus obsidet forem situs.
 Tibi hæc paratur, ut tuum ter, aut quater
 Voiet profunda fossa lubricum caput.
 Licebit æger angue lentior cubes,
 Tereris usque, donec ah miser, miser
 Triplexque quadruplexque compleas specum.
 Superbia ista proderit nihil, simul
 Vagum sonante merferis caput luto.
 Quid est, ineis? piget ne lentitudinis?
 Licebit hoc inultus auferassemel.
 sed ille cum redibit aureus puer,
 Simul sonante lenferis iter pede:
 Repente nervus excitet libidinem,
 Et inquietus inguina adrigat tumor,

Neque incitare cesset, usque dum mihi
Venus jocosa molle superit latus.

45

DOMITII MARSI.

TE quoque Virgilio comitem non æqua, Tibulle,
Mors juvenem campos in sit ad Elyfios:
Nè foret, aut elegis molles qui fleret amores,
Aut cerneret forti regia bella pede.

F I N I S.

OVID. NASONIS

ELEGIA DE FLENS

Tibulli immaturam mortem.

MEMONNA si mater, mater ploravit A. hilem,

Et tangunt magnas tristitia fata Deas,
 Flebilis indignos elegeja solve capillos,
 Ah nimis ex vero nunc tibi nomen erit!
 Ille tui vates operis, tua fama Tibullus
 Ardet in extructo corpus inane rogo.
 Ecce puer Veneris fert everfamque pharetram,
 Et fractos arcus, & sine luce facem.
 Aspice, demissis ut eat miserabilis alis,
 Pectoraque infesta tundat aperta manu.
 Excipiunt lacrymas sparsi per colla capilli,
 Oraque singultu concutiente sonant.
 Fratris in Æneæ sic illum funere dicunt
 Egressum castris pulcher Iule tuis:
 Nec minus est confosa Venus moriente Tibullo,
 Quam juveni rupt cum ferus inguen aper.
 At sacri vates, & Divini cura vocatur:
 Sunt etiam qui nos numen habere putent.
 Scilicet omne sacrum mors importuna profanat,
 Omnibus obscuras injicit illa manus.
 Quid pater Ismario, quid mater profuit Orpheo?
 Carmine quid victis obstupuisse feras?
 Et Linum in sylvis idem pater edidit altis,
 Dicitur invicta concinuisse lyra.
 Aspice Mæoniden, a quo, ceu fonte perenni
 Varum Pieris ora rigantur aquis.
 Hunc quoque summi dies nigro submersit Averno
 Effugiant avidos carmina sola rogos.
 Durat opus varum, Trojani fama laboris,
 Tarda que nocturno tela retexta dolo.
 Sic Nemesis longum, sic Delia nomen habebit,
 Altera cura recens, altera primus amor.
 Quid nos sacra juvant? quid nos Egyptia profunt
 Sistra? quid in vacuo secubuisse toro?
 Dum rapiant mala fat: bonis ignoscite fasso,
 Sollicitor nullos esse putare deos.

Vire

Vive tamen moriture pius : cole sacra ; colentem
 Mors gravis a templis in cava buſta trahet .
 Carminibus confide bonis : jacet ecce Tibullus .
 Vix manet è toto parva quod una capit . 40
 Tene ſacer vates flammæ rapuere rogales ?
 Peſtoribus paſci nec timuere tuis ?
 Aurea ſanctorum potuiſſent templa deorum
 Urere , quæ tantum ſuſtinuere nefas .
 Avertit vultus , Erycis quæ poſſidet arces . 45
 Sunt quoque qui lacrymas continuiſſe negent .
 Sed tamen hoc melius , quam ſi Phæacia tellus
 Ignotum vili ſuppoſuiſſet humo .
 Hic certe manibus fugientes preſſit ocellos
 Mater , & in cineres ultima dona tulit .
 Hic ſoror in partem miſera cum matre doloris
 Venit , inornatas dilaniata comas .
 Cumque tuis ſua junxerunt Nemefisque , priorque
 Oſcula , nec ſolos deſtituere rogos .
 Delia diſcedens , felicius , inquit , amata
 Sum tibi : vixiſſi , dum tuus ignis eram .
 Cui Nemefis , quid ais ? tibi ſunt mea damna doloti ?
 Me tenuit moriens deſiciente manu .
 Si tamen è nobis aliquid , niſi nomen , & umbra
 Reſtat ; in Elyſia valle Tibullus erit . 60
 Obuius huic venies edera juvenilia cinctus
 Tempora , cum Calvo docte Catulie tuo .
 Tu quoque , ſi fallum eſt temerati crimen amici ,
 Sanguinis , atque animæ prodige Galle tuæ ,
 His comes umbra tua eſt , ſi qua eſt modo corporis
 umbra , 65
 Hauſiſſi numeros culte Tibulle pios .
 Oſſa quieta precor tuta requieſcere in urna ,
 Et ſit humus cineri non oneroſa tuo .

F I N I S.

V I T A

P R O P E R T I I,

E X L I B R O I I I.

Petri Criniti de Poetis Latinis.

S Ex Aurelius Propertius ex Mevania opido oriundus, quod in Umbria est; hoc enim & ipse auctor alicubi testatur, sicuti cum ipsam Umbriam Romani Callimachi patriam vocat

*Vt nostris tumefacta superbiat Umbria libris:
Umbria Romani patris Callimachi.*

Sunt qui scribant, ejus patrem equestri dignitate ornatum, ac Triumvirali potestate fuisse; tum inter eos connumeratum, qui L. Antonium secuti (Perusia capta, ex Octavi Cæsaris autoritate ad aram divi Julii perducti, ibidem occisi fuerunt. illud omnino constat, Aurelium hunc Propertium, magna ex parte amissis bonis, Romam se recepisse, cum patrem suum in tenera adhuc ætate amisset, quod illis versibus apparet,

*Aspice me cui parva domus fortuna relicta est,
Nullus & antiquo Marte triumphus avi.*

Et alibi clarius;

*Offaque lezisti, non illa ætate legenda
Patris, & in tenues egerisisse Lares.
Nam tua cum multi versarent rura juveni
Abstulit excultas portæ tristis opes.
Mox ubi bulla rudi demissa est aurea collo
Mortis & ante deos libera sumpta toga;
Tum mihi pauca suo de carmine dicat Apollo,
Et vetat insano verba tonare foro.*

In urbe autem brevi nominis celebritatem adeptus est, cum ingenii comitate, tum elegantia carminum, Mæcenati & Cor. Gallo maxime acceptus fuit,

fuit, quod uterque poetæ studiis, & doctrinæ pro
 similitudine professionis faverent. Ovidium quoque,
 Tibullum & Bassum inter principes amicos coluit,
 ad quos de suis caloribus & puellæ ingenio sæpius
 scripsit. C. vero Plinius in Epistola ad Romanum
 Paulum refert Passienum in scribendis elegiis eru-
 ditum habuisse inter suos majores Propertium: ita-
 que id, inquit, Passieno gentile est: nam & ex eo-
 dem municipio est quo Propertius: Unde maxi-
 mum studium Passieno fuit, calores Propertii, at-
 que ingenium suo carmine exprimere; cum in ele-
 giis (ut inquit Plinius) foret egregius, atque præ-
 cipuus Propertius. Libros quatuor Elegiarum com-
 posuit, in quibus fere suos calores, & Hostiæ lau-
 dem, ac formam celebrat. Nam in puellam Hostiam
 miro quodam affectu exarsit, quam mutato nomine
 (ut est auctor L. Apulejus) Cynthia appellare
 maluit: ex quo Sidonius Apollinaris sic ad Hesper-
 ium scribit; Memineris, inquit quod sæpe versum
 Corinna cum suo Nasone complevit, Lesbia cum
 Catullo, Cæsennia cum Getullo, Argentaria cum
 Lucano, Cynthia cum Propertio, Delia cum Ti-
 bullo. Callimachum præcipue Cyreneum, Mimner-
 mum, & Philetam Græcos poetas in carmine tecu-
 tus est, quorum manibus comitem se proficitur:
 nam ut illi apud Græcos in Elegia, consensu om-
 nium, præstiterunt, ita Propertius apud Latinos,
 eorum imitatione primas videtur quorundam judi-
 cio consecutus. Fab. autem Quintilianus censor in
 literis acerrimus, cum Tibullum maxime commen-
 daverit, non deesse tamen, inquit, qui Propertium
 malint; cum sit Ovidius lascivior, Gallus in elegia
 durior. Ovidius certe cum sæpe de ipso Propertio
 agat, blandum, tenerum, ac dulcem appellat, mul-
 tumque illius carmini semper concessit, cum eun-
 dem poetam suos ignes recentem audiret:

*Sæpe suos solitus recitare Propertius ignes,
 Jure sodaliti qui mihi junctus erat.*

Sed & Val. Martial. Propertii ingenio, & amoribus
 plurimum tribuit, tum eo maxime loco, quo Galli
 Lycorin, Tibulli Nemesim, & Lesbiam Catullice-
 lebrat, nam in Apophoretis sic de eodem:

*Cynthia facundi carmen juvenile Properti
 Accepit famam, nec minus ipsa dedit.*

De obitu ejus parum compertum. Quidam scripserunt illum annos alterum & LX. natum perisse. Alium vero Propertium fuisse Fulgentius ostendit, qui in lib. ad Calcidium de prisco sermone verba hæc ex Propertio refert; Catillata geris vadimonia publicum prostibulum.

*Vitam Propertii à Lillio Gyraldi Dialogo IV.
haurias licet.*

S E X T I
P R O P E R T I I
E L E G I A R U M
L I B E R I.
A D T U L L U M . I.

CYNTHIA prima suis miserum me cepit ocellis ,
 Contactum nullis ante cupidinibus .
 Tum mihi constans deiecit lumina fastus ,
 Et caput impositis pressit Amor pedipus ;
 Donec me docuit castas odisse puellas
 Improbus , & nullo vivere consilio .
 Et mihi jam toto furor hic non deficit anno :
 Cum tamen adversos cogor habere deos .
 Minalion nullos fugiendo , Tulle , labores
 Sævitiam duræ contudit Jafidos .
 Nam modo Partheniis amens errabat in antris ,
 Ibat & hirsutas illa videre feras .
 Ille etiam Hylei percussus vulnere rami ,
 Saucius Arcadiis rupibus ingemuit .
 Ergo velocem potuit domuisse puellam .
 Tantum in amore preces , & benefacta valent .
 In me tardus Amor non ullas cogitat artes :
 Nec meminit notas , ut prius , ire vias .
 At vos , deductæ quibus est fallacia Lunæ ,
 Et labor in magicis sacra piare focis .
 En agedum dominæ mentem convertite nostræ ,
 Et facite illa meo palleat ore magis .
 Tunc ego crediderim vobis , & sidera , & amnes
 Posse Cytræinis ducere carminibus .
 At vos , qui sero lapsum revocatis , amici ,
 Quærite non sani pectoris auxilia .
 Fortiter & ferrum , sæ vos patiemur & ignes ;
 Sit modo libertas , quæ velit ita , loqui .
 Ferte per extremas gentes , & ferte per undas ,
 Qua non ulla meum femina norit iter .
 Vos remanente , quibus facili Deus annuit aure ,
 Sicis & in tuto semper amore pares .

In me nostra Venus nocte exercet amaras,
 Et nullo vacuus tempore desit Amor.
 Hoc moneo, vitare malum sua quæque moretur 35
 Cura, neque assueto nitet amore locum.
 Quod si quis monitis tarda adverterit aures.
 Heu referet quanto verba dolore mea.

A D C Y N T H I A M I I.

QUID juvat ornatu procedere, vita, capillo?
 Et tenues Coa velle movere sinns?
 Aut quid Orontea crines perfundere myrrha?
 Teque peregrinis vendere muneribus?
 Nat utraque decus mercato perdere cultu? 5
 Nec sinere in propitiis membra nitere bonis?
 Crede mihi, non ulla tuæ medicina figuræ est:
Nudus Amor formæ non amat artificem.
 Aspice, quos summittit humus formosa colores,
 Et veniant ederae sponte sua melius: 10
 Surgat & in solis formosus arbutus antris,
 Et sciat in lociles currere lymphas vias:
 Littora nativis pellucet pectus lapillis,
 Et volucres nulla dulcius arte canunt,
 Non sic Leucippis succendit Castora Phœbe, 15
 Pollucem cultu non Terasta soror
 Non Idæ, & cupido quondam discordia Phœbo
 Eveni patris filia litoribus.
 Nec Phrygium falso traxit candore maritum
 Adversa externis Hippodamia rotis. 20
 Sed facies aderat nullis obnoxia gemmis.
 Qualis Apelleis est color in tabulis.
 Non illis studium vulgo conquirere amantes,
 Illis ampla satis forma pudicitia.
 Non ego nunc vereor, ne sis mihi vilior illis. 25
 Unum si qua placet, culta puella sat est.
 Cum tibi præsentim Phœbus sua carmina donet,
 Aoniumque libens Calliopea lyram:
 Unica nec desit jucundis gratia verbis,
 Omnia quæque Venus, quæque Minerva probat.
 His tu semper eris nostræ gratissima vitæ,
 Tædia dum miseræ sint tibi luxuriæ.

A D C Y N T H I A M . I I I .

QUALIS Thesea jacuit cedente carina
 Languida desertis Gnosa litoribus?
 Qua-

Qualis & accubuit primo Cepheia somno ,
 Libera jam duris cotibus Andromede :
 Nec minus assiduâ Edonis fessa choreis
 Qualis in herboſo concidit Apidano .
 Talis viſa mihi mollem ſpirare quietem
 Cynthia , non certis nixa caput manibus .
 Ebria cum multo traherem veſtigia Baccho ,
 Et quaterent ſera nocte facem pueri .
 Nunc ego , nondum etiam ſenſu deperditus omnes ,
 Molliter impreſſo conor adire toro .
 Et quanvis duplici conieptum ardore juberent
 Hac Amor ; hac Liber , durus uterque Deus ,
 Subjeſto leviter poſitam tentare lacerto , 15
 Oſcula que adnota ſumere , & aima manu :
 Non tamen auſus eram dominæ turbare quietem ,
 Expertæ metuens jurgia ſævitæ .
 Sed ſic intentis hærebam fixus ocellis ,
 Argus uti notis cornibus Inachidos . 20
 Et modo ſolvebam noſtra de fronte corollas ,
 Ponebamque tuis , Cynthia , temporibus :
 Et modo gaudebam lapſos formare capillos ,
 Nunc furtiva cavis poma dabam manibus ;
 Omniaque ingrato largibar munera ſomno , 25
 Munera de prono sæpe voluta ſinu .
 Et , quoties raro duxti ſuſpiria motu ,
 Obſtupui vano credulus auſpicio :
 Nequa tibi inſolitos portarent viſa timores ,
 Neve quis invitam cogeret eſſe ſuam . 30
 Donec diverſas procurrens Luna ſenèſtras ,
 Luna moraturis ſedula luminibus ,
 Compoſitos levibus radiis patefecit ocellos .
 Sic ait in molli fixa toro cubitum ,
 Tandem te noſtro referens injuria lecto , 35
 Alterius clauſis reppulit è foribus .
 Nanque ubi longa meæ conſumpſi tempora noctis ,
 Languidus exactis hei mihi ſideribus ?
 Outinam tales perducas , improbe , noctes ,
 Me miſeram quales ſemper habere jubes . 40
 Nam modo purpureo ſalſebam ſtamine ſomnum ,
 Ruſſus & Orpheæ carmina feſſa lyre .
 Interdum graviter mecum deſerta querebar
 Externo longas sæpe in amore moras .
 Dum me jucundis lapſam ſopor impulit alis . 45
 Illa fuit lacrimis ultima cura meis .

QUID mihi tam multa laudando, Basse, puellas
 Mutatum domina cogis abire mea?
 Quid me non pateris, vitæ quodcumque sequetur,
 Hoc magis assueto vivere servitio?
 Tu licet Antiopæ formam Nyctæidos; & tu 5
 Spartanæ referis laudibus Hermionæ,
 Et quæcumque tui sit famosi temporis ætas,
 Cynthia non illas nomen habere sinat:
 Ne dum, si levibus fuerit collata figuris,
 Inferior dato iudice turpis erit. 10
 Hæc sed forma mei pars est extrema furoris.
 Sunt majora, quibus, Basse, perire juvat.
 Ingenuus color, & multis decus artibus, & quæ
 Gaudia sub tacita dicere velle libet.
 Quo magis & nostros contendis solvere amores, 15
 Hoc magis accepta sullit uterque fide.
 Non implere ferēs: sciet hæc insana puella,
 Et tibi non tacitis vultibus hostis erit.
 Nec tibi me post hæc committet Cynthia, nec te
 Quæret; erit tantis cunctis illa memor. 20
 Et te circum omnes alias inata puellas
 Differet: heu nulla ilmine carus eris.
 Nullas illa suis contemnet fletibus aras,
 Et quicumque facer, qualis ubique, lapis.
 Non ullo gravius tentatur Cynthia damno, 25
 Quam sibi cum sapto cessat amore Deus,
 Præcipue nostri: maneat sic semper, adoro;
 Nec quidquam ex illa, quod querar, inveniam.

A D ÆMULUM SUUM

G A L L U M . V.

INVIDE, tu tandem voces compeſce moleſtas,
 Et sine nos cursu, quo sumus, ira pares
 Quid tibi vis, insane? meos sentire furores?
 Infelix, properas ultima nosse mala;
 Et miser ignotos vestigia ferre per ignes, 5
 Et bibere è tota toxica Thessalia.
 Non est illa vagis sim illis collata puellis.
 Molliter irasci non sciet illa tibi.
 Aut si forte animis non est contraria nostris,
 At mihi curarum millia quanta dabit! 10
 Non

Non tibi jam somnos ; non illa relinquet ocellos ,
 Illa feros animis alligat una viros
 Ah mea contemptus quoties ad limina cures ?
 Cum tibi singultu fortia verba cadent ;
 Et tremulus mœstis orietur fletibus honor ,
 Et timor infirmem ducet in ore notam ;
 Et quæcunque voles fugient tibi verba querenti ;
 Nec poteris , qui sis , aut ubi , nosse miser .
 Tum grave servitium nostræ cogere puellæ
 Discere , & exclusum quid sit abire domum . 20
 Nec jam palliorem toties mirabere nostrum ,
 Aut cur sum toto corpore nullus ego ;
 Nec tibi nobilitas poterit succurrere amanti .
Nescit amor priscis cedere iuribus .
 Quod si parva tuæ dederis vestigia culpæ , 25
 Quam cito de tanto nomine rumor eris ;
 Non ego tum potero solatia ferre roganti ,
 Cum mihi nulla mei sit medicina mali .
 Sed pariter miseri socio cogemur amore
 Alter in alterius mutua flere sinu . 30
 Quere , quid possit mea Cynthia , desine , Galle ,
 Quære , non impune illa rogata venit .

AD TULLUM . VI.

NON ego nunc Adriæ vereor mare nascere tecum
 Tulle , neque Ægeæ ducere vela salo ;
 Cum quo Riphaeos possim conscendere montes ,
 Ulteriusque domos vadere Memnonias .
 Sed me complexæ remorantur verba puellæ , 5
 Mutatoque graves sæpe colore preces .
 Illa mihi totis agitat noctibus ignes ,
 Et queritur nullos esse relicta deos .
 Illa meam mihi jam se denegat ; illa minatur ,
 Quæ soler irato tristis amica viro . 10
 His ego non horam possim durare querelis .
 Ah pereat , si quis lentus amare potest !
 An mihi sit tanti doctas cognoscere Athenas ,
 Atque Asiæ veteres cernere divitias :
 Ut mihi deducta faciat convicia puppi 15
 Cynthia , & insanis ora notet manibus ?
 Usculaque opposito dicat sibi dedita vento ,
 Ecce nihil infido durius esse viro ?
 Tu patrui meritis conare anteire secures , 20
 Et vetera oblitis iura refer sociis .
 Nam tua non ætas unquam cessavit Amori ,

Semper at armata cura fuit patriæ.
 Et tibi non unquam nostros puer iste labores
 Afferat, & lacrimis omnia nota meis.
 Me sine, quem semper voluit Fortuna jacere, 25
 Hanc animam extremæ re dare nequitie.
 Multi longinquo perire in amore libenter,
 In quorum numero me quoque terra tegat.
 Non ego sum laudi, non natus idoneus armis:
 Hanc me militiam fata subire volunt. 30
 At tu seu mollis qua tendit Jonia, seu qua
 Lydia Pactoli tingit arata liquor:
 Seu pedibus terras, seu pontum capere remis
 Ibis, & accepti pars eris imperii:
 Tum tibi si qua mei veniet non inmemor hora, 35
 Vivere me duro fidere certus eris.

AD PONTICUM POE.
 TAM. VII.

DUM tibi Cadmeæ dicuntur, Pontice, Thebæ,
 Armaque fraternæ tristia militiæ,
 Atque, ita sine felix, primo contendis Homero,
 Sint modo fata tuis mollia carminibus:
 Nos ut consueinus, nostros agitamus amores, 5
 Atque aliquid duram quærimus in dominam.
 Nec tantum ingenio, quantum servire dolori
 Cogor, & ætatis tempora dura queri.
 Hic mihi conteritur vitæ modus, hæc mea fama est;
 Hinc cupio nomen carminis ire mei. 10
 Me laudent doctæ solum placuisse puellæ,
 Pontice, & injustas sæpe tulisse minas.
 Me legat assidue post hæc neglectus amator,
 Et prosint illi cognita nostra mala.
 Te quoque si certo puer hic contulerit arcu, 15
 Quod nolim nostros te violasse Deos:
 Longe castra tibi, longe miser agmina septem
 Flebis in ætæno fuda jacere sinu:
 Et frustra cupies mollem componere versum,
 Nec tibi subicietamina serus Amor. 20
 Tunc me non humilem mirabere sæpe poetam:
 Tunc ego Romanis præferar ingeniis;
 Nec poterant juvenes nostro reticere sepulchro.
 Ardoris nostri magne poeta jaces.
 Tu cave nostra tuo contemnas carmina fastu,
Sæpe venit magno furore tardus Amor.

AD CYNTHIAM. VIII.

TUNE igitur demens? nec te mea cura moratur?
 An tibi sum gelida vilior Illyria?
 Et tibi jam tanti, quicumque est ille, videtur,
 Ut sine me vento quolibet ire velis?
 Tune audire potes vesani murmura ponti,
 Fortis & in dura nave jacere potes?
 Tu pedibus teneris positas fuleare pruinas?
 Tu potes insolitas, Cynthia, ferre nives?
 Outinam hibernæ duplicentur tempora brumæ,
 Et sit iners tardis navita Vergiliis,
 Ne tibi Tyrrhena solvatur funis arena,
 Neve inimica meas elevet aura preces:
 Et me defixum vacua patiatur in ora
 Crudelenti infesta sæpe vocare manu,
 Atque ego non videam tales subsidere ventos,
 Cum tibi provectas auferet unda rates.
 Sed quocunque modo de me, perjura, mereris,
 Sit Galatea tuæ non liena viæ:
 Ut te felici prævecta Ceraunia remo,
 Accipiat placidis Oricos æquoribus.
 Nam me non illæ poterunt corrumpere te'æ;
 Quin ego, vita, tuo limine verba querar.
 Nec me deficiet nautas rogitare citatos:
 Dicite, quo portu clausa puella mea est:
 Et dicam, licet Athraciis confidat in oris,
 Et licet Eleis, illa futura mea est.
 Hic erit, hic jurata manet; rumpantur iniqui.
 Vicimus; assiduas non tulit illa preces.
 Falsa licet cupidus deponat gaudia livor.
 Destitit ire novas Cynthia nostra vias.
 Illi carus ego; & per me carissima Roma
 Dicitur: & sine me dulcia regna negat.
 Illa vel angusto mecum requiescere lecto,
 Et quocunque modo maluit esse mea:
 Quem sibi dotatæ regnum vetus Hippodamiæ,
 Et quas Elis opes ante pararat equis:
 Quamvis magna daret, quamvis majora daturus;
 Non tamen illa meos fugit avara sinus.
 Hanc ego non auro, non Indis flectere conchis,
 Sed potui blandi carminis obsequio.
 Sunt igitur Musæ, neque a manti tardus Apollo:
 Quæis ego fretus amo: Cynthia rara mea est.
 Nunc mihi summa licet contingere sidera plantis;
 F 6 Sive

Sive dies, seu nox venerit, illa mea est.
 Nec mihi rivalis certos subducet amores,
 Illa meam norit gloria cantitem.

45

A D P O N T I C U M . I X .

DICEBAM tibi venturos, irrisor, amores,
 Nec tibi perpetuo libera verba fore.
 Ecce jaces, supplexque venis ad jura puellæ,
 Et tibi nunc quovis imperat empti modo.
 Non me Chaoniæ vincant in amore columbæ
 Dicere, quos juvenes quæque puella domet.
 Me dolor & lacrimæ merito fecere peritum.
 Atque utinam posito dicar amore rudis!
 Quid tibi nunc misero prodest grave dicere carmen,
 Aut Amphionæ moenia flere lyra? 10
 Plus in Amore valet Minnervi versus Homero.
 Carmina manuetus lenia quæsit Amor.
 I, quæso, & tristes illos depone libellos:
 Et cane, quod quævis nosse puella velit.
 Quid si non esset facilis tibi copia? nunc tu 15
 infans medio summe quæris aquam.
 Nec dum etiam palles, vero nec tangeris igni.
 Hæc est venturi prima favilla mali.
 Tunc magis Armenias cupies accedere tigres,
 Et magis infernæ vinula nosse rotæ: 20
 Quam pueri toties arcum sentire medullis,
 Et nihil iratæ posse negare tuæ.
 Nullus Amor cuiquam faciles ita præbuit alas,
 Ut non alterna præsserit ille manu.
 Nec te decipiat, quod sit satis illa parata. 25
 Acrius illa subit, Pontice, si qua tua est.
 Quippe ubi non liceat vacuos seducere ocellos.
 Nec vigilare alio nomine cedat Amor,
 Qui non ante patet, donec manus attigit ossa:
 Quisquis es, assiduus aufuge blanditias. 30
 Illis & filices, & possunt cedere quercus:
 Nedum tu possis spilitus ille levis.
 Quare, si pudor est, quamprimum errata fateri.
 Dicere quo pateat sepe in amore juvat.

A D G A L L U M . X

OJUCUNDA quies, primo cum testis amori
 Affueram vestris conscius in lacrimis!
 O noctem meminisse mihi jucunda voluptas!
 O quo-

O quoties votis illa vacanda meis !
 Cum te complexa morientem , Galle , puella 5
 Vidimus , & longa ducere verba mora .
 Quamvis labentes premeret mihi somnus ocellos .
 Et mediis coelo luna ruberet equis ;
 Non tamen à vestro potui secedere lusu ,
 Tantus in alternis vocibus ardor erat . 10
 Sed quoniam non es veritus concedere nobis ,
 Accipe commissæ munera lætitiæ .
 Non solum vestros didici reticere dolores .
 Est quiddam in nobis majus , amice , fide .
 Possum ego divisos iterum conjungere amantes , 15
 Et dominæ tardas possum aperire fores :
 Et possum alterius curas sanare recentes ,
 Nec levis in verbis est medicina meis .
 Cynthia me docuit semper , quæcunque petenda ,
 Quæque cavenda forent : non nihil egit Amor . 20
 Tu cave ne tristi cupias pugnare puellæ ,
 Neve superba loqui , neve tacere diu :
 Neu si quid petiit , ingrata fronte negaris ,
 Neutibi pro vano verba benigna cadant .
 Irritata venit , quando contemnitur illa , 25
 Nec meminit justas ponere læsa minas .
 At quo sis humilis magis , & subiectus Amori ,
 Hoc magis effectu sæpe fruare bono .
 Is poterit felix una remanere puella ,
 Qui nunquam vacuo pectore liber erit , 30

AD CYNTHIAM. XI.

T. **ECQUID** te mediis cessantem , Cynthia , Bajiis
 T. Quajacet Herculeis semita litoribus ,
 Et modo Thesproti mirantem subdita regno
 Et modo Misenis æquora nobilibus ,
 Nostri cura subit memores abducere noctes ?
 Ecquis in extremo restat amore locus !
 At te nescio quis simulatis ignitus hostis
 utulit è nostris , Cynthia , carminibus ?
 Atque utinam mage te semis confisa minutis
 Parvula Lucrina cymba inoletur aqua : 10
 Aut teneat clausam tenui Teuthrantis in unda
 Alterna facilis cedere lympha manu :
 Quam vacet alterius blandos audire susurros
 Molliter intacto litore compositam ,
 Ut solet amoto labi custode puella 15
 Perfida , communes nec meminisse deos .

Non

Non quia perspecta non es mihi cognita fama,
 Sed quod in hac omnis parte timetur amor.
 Ignosces igitur, siquid tibi triste libelli
 Attulerint nostri: culpa timentis erit. 20
 An mihi sit major caræ custodia matris,
 Aut sine te vitæ cura sit ulla meæ?
 Tu mihi sola domus, tu, Cynthia, sola parentes,
 Omnia tu nostræ tempora lætitiæ.
 Seu tristis veniam, seu contra lætus amicis. 25
 Quidquid ero, dicam, Cynthia causa fuit.
 Tu modo quamprimum corruptas desere Bajas.
 Multis illa dabunt litora dissidium:
 Litorea quæ fuerunt castis inimica puellis,
 Ah pereant Baje crimen amoris aquæ! 30

A D C Y N T H I A M . XII.

Q U I D mihi desidiæ non cessas fingere crimen,
 Quod faciat nobis conscia Roma moram?
 Tam multa illa meo diuisa est millia lecto,
 Quantum Hypanis Veneto dissidet Eridano.
 Nec mihi consuetos amplexu nutrit amores, 5
 Cynthia, nec nostra salcis in aure sonat.
 Olim gratus eram: non illo tempore cuiquam
 Contigit, ut simili posset amare fide.
 Invidiæ fuimus: num te Deus obruit? an quæ
 Lecta Prometheus, diuidit herba jugis? 10
 Non sum ego, qui fueram; mutat via longa puellas.
 Quantus in exiguo tempore fugit Amor!
 Nunc primum longas solus cognoscere noctes
 Cogor, & ipse meis auribus esse gravis.
 Felix qui potuit præsentis flere puellæ. 15
Non nihil aspersis gaudet Amor lacrimis.
 Aut si despectus potuit mutare calores,
 Sunt quoque translato gaudia seruitio.
 Mi neque amare aliam, neque ab hac discedere fas est:
 Cynthia prima fuit, Cynthia finis erit. 20

A D G A L L U M . XIII.

T U, quod sæpe soles, nostro lætabere casu,
 Galle, quod abrepto solus amore vacem.
 At non ipse tuas imitabor, perfide, voces.
 Faller te nunquam, Galle, puella velit.
 Dum tibi deceptis augetur fama puellis, 5
 Certus & in nullo quæris amore moram:
 Per-

Perditus in quadam tardis pallefcere curis
 Incipis, & primo lapsus adite gradu.
 Hæc erit illarum contempti pœna doloris:
 Multarum miseras exiget una vices. 10
 Hæc tibi vulgares illos compeſcet amores;
 Nec nova quærendo ſemper amicus eris.
 Hæc ego non rumore malo, non augure doctus.
 Vidi ego: me, quæſo, teſte negare potes?
 Vidi ego, te toto vinctum languere collo, 15
 Et flere injectis, Galle, diu manibus:
 Et cupere optatis animam deponere verbis,
 Et quæ deinde meus cælat, amice, pudor.
 Non ego complexus potui diducere veſtros.
 Tanta erat demens inter utroſque furor. 20
 Non ſic Æmonio Salmonida mixtus Enipeo,
 Tænariuſ facili præſtit amore Deus:
 Nec ſic caeleſtem ſagrans amor Herculis Heben
 Senſit in Oetæis gaudia prima jugis.
 Una dies omnes potuit præcurrere amantes; 25
 Nam tibi non repidas ſubdidit illa faces.
 Nec tibi præteritos paſſa eſt ſuccedere taſtus,
 Nec ſinet abduci: te tuus ardor agêt.
 Nec miſum, cum ſit Jove digna, & proxima Lædæ,
 Et Lædæ partu, gratior una tribus;
 Illa ſit Inachiis, & blandior Heroinis,
 Illa ſuis verbis cogat amare Jovem.
 Tu vero quoniam ſemel es periturus amore,
 Utere: non alio lumine dignus eras.
 Quæ tibi ſit felix, quoniam novus incidit error. 35
 Et quodcunque voles, una ſit iſta tibi.

A D T U L L U M . X I V .

TU licet abiectus Tiberina molliter unda
 Leſtia Mentoreo vina b̄bas opere:
 Et modo tam celeres mireris currere lintres,
 Et modo tam tardas ſunibus ire rates?
 Et nemus omne ſatas intendat vertice ſilvas,
 Urgetur quantis Caucasus arboribus:
 Non tamen iſta meo valeant contendere amori.
 Neſcit Amor magnis cedere divitiis.
 Nam ſive optatam mecum trahit illa quietem,
 Seu facili totum ducit amore diem:
 Tunc mihi Paſtoli veniunt ſub teſta liquores,
 Et legitur rubris gemma ſub æquoribus.
 Tum mihi ceſſuros ſpondent mea gaudia reges,
 Quæ

Quæ maneant, dum me fata perire volent :
 Nam quis divitiis adverso gaudet amore ?
 Nulla mihi tristi præmia sint Venere .
 Illa potest magnas heroum infringere vires :
 Illa etiam duris mentibus esse dolor .
 Illa neque Arabum metuit conscendere limen ,
 Nec timet ostrina, Tulle, subire toro ,
 Et miserum toto juvenem versare cubili .
 Quid relevant vasis serica textilibus ?
 Quæ mihi dum placata aderit, non ulla verebor
 Regna, nec Alcinoi munera despiciere .

A D C Y N T H I A M . X V .

SÆPE ego multa tuæ levitatis dura timebam ,
 Hac tamen excepta, Cynthia, perfidia .
 Aspice me quanto rapiat Fortuna periclo ;
 Tu tamen in nostro lenta timore venis :
 Et potes externas manibus componere crines , 5
 Et longa faciem querere desidia :
 Nec minus Eois pectus variare lapillis ,
 Ut formosa novo quæ parat ire viro .
 At non sic Ithaci digressu mota Calypso
 Desertis olim flexerat æquoribus . 10
 Multos illa dies incomptis mœsta capillis
 Sederat, injusto multa locuta salo :
 Et, quanvis nunquam posthac visura, dolebat ;
 Illa tamen longæ cunctia lætitiæ .
 Alpheisibœa tuos ulta est pro conjuge fratres , 15
 Sanguinis & cari vinctula rupit Amor .
 Nac sic Æsoniden rapientibus anxia ventis
 Hypsipyle vacuo constitit in thalamo .
 Hypsipyle nullos post illos sensit amores ,
 Ut semel Æmonio tabuit hospitio . 20
 Conjugis Evadne miseris eleta per ignes
 Occidit Argivæ famæ pudicitia .
 Quarum nulla tuos potuit convertere mores ,
 Tu quoque uti feceris nobilis historia .
 Desine jam revocare tuis perjurâ verbis 25
 Cynthia, & oblitos pace monere Deos .
 Audax ah nimiam, nostro dolitura periclo ,
 Si quid forte tibi durius inciderit .
 Multa prius vasto labentur flumina ponto ,
 Annus & inveras duxerit ante vices ,
 Quam tua sub nostro mutetur pectore cura ,
 Sis quodcunque voles, non aliena tamen :
 Quam .

Quamve mihi vires intus videantur ocelli,
 Per quos sæpe mihi credita perfidia est.
 Hos tu jurabis, si quid mentita fuisses, 35
 Ut tibi suppositis exciderent manibus.
 Et contra magni potes hos attolere solem?
 Nec tremis admittæ conscia nequitiae?
 Quis te cogebat multos palleere colores,
 Et sletum invitis ducere liminibus? 40
 Quis ego nunc pereo, similes moniturus amantes
 O nullis tutum credere blanditiis!

VERBA JANUÆ CONQUERENTIS. XVI.

QUÆ fueram magnis olim patefacta triumphis
 Janua Tarpejæ nota pudicitiae,
 Cujus inaurati celebrarunt limina currus
 Captorum lacrimis humida supplicibus:
 Nunc ego nocturnis potorum saucia rixis, 5
 Pulsata indignis sæpe queror manibus
 Et mihi non desunt turpes pendere corollæ
 Semper, & exclusi signa jacere faces.
 Nec possum infamis dominæ defendere noctes
 Nobilis obsecrans tradita carminibus. 10
 Nec tamen illa suæ revocatur parcere famæ,
 Turpior & facili vivere luxuria.
 Has inter gravibus cogor deflere querelis.
 Supplicis à longis tristior exoribis.
 Ille meos nunquam patitur requiescere postes, 15
 Arguta referens carmina blanditiis.
 Janua vel domina penitus crudelior ipsa,
 Quid mihi tam duris clausa taces foribus?
 Cur nunquam reserata meos admittis amores,
 Nescia furtivas reddere mota preces? 20
 Nullane finis est nostro concessa dolori?
 Tristis & in tepido limine somnus erit?
 Me mediæ noctes, me sidera prona jacentem,
 Frigidaque Eo me dolet aura gelu.
 Tu sola humanos nunquam miserat labores 25
 Respondes tacitis mutua carminibus.
 O utinam trajecta cava mea vocola rima,
 Percussas dominæ vestat in auriculas!
 Sit licet & sasso patientior illa Sicano,
 Sit licet & ferro durior, & chalybe:
 Non tamen illa suos poterit compescere ocellos,

Surget & invitis spiritus in lacrimis .
 Nunc jacet alterius felici nixa lacerto :
 At mea nocturna verba cadunt Zephyro .
 Sed tu sola mei, tu maxima causa doloris .
 Visita meis dumquam, janua, muneribus .
 Te non ulla meæ laesi petulantia linguae ,
 Quæ solet iratus dicere trita loco :
 Ut me tam longa rancum patiæ querela ,
 Sollicitas trivio pervigilare moras .
 At tibi sæpè novo deduxi carmina versu ,
 Osculaque impressis nixa dedi gradibus .
 Ante tuos quoties verti me perfida polles ,
 Debitaque occultis vota tuli manibus ?
 Hacille , & si quæ miseri novistis amantes ,
 Et matutinis obstrepat alitibus .
 Sic ego nunc domina vitilis , & semper amantis
 Fletibus æterna differor invidia .

AD CYNTHIAM DE MARIS

TEMPESTATE. XVII.

F T merito , quoniam petui fugisse puellam ,
 Non ego deservas alloquor Halcyonas .
 Nec mihi Cassiope solito visura carinam ,
 Omniaque ingrato litore vota cadunt .
 Quin etiam absenti profunt tibi, Cynthia, venti .
 Aspice quàm sævas increpat aura minas .
 Nullane placatæ veniet fortuna procellæ ?
 Haccine parva meum funus aena teget ?
 Tu tamen in melius sævas converte querelas ;
 Sat tibi sit poenæ nox , & iniqua vada .
 An poteris siccis mea fata reponere ocellis ?
 Ossaque nulla tuq nostræ tenere sinu ?
 Ah pereat , quicumque rates , & vela paravit
 Primus , & invito gurgite fecit iter .
 Nonne fuit melius dominæ pervincere mores ?
 Quanvis dura , tamen rara puella fuit :
 Quam sic ignotis circumdata litora silvis
 Cernere , & optatos quærere Tyndaridas ?
 Illic si qua meum sepelirent fata dolorem ,
 Ultimus , & posito staret amore lapis :
 Illa meo caros donasset funere crines ,
 Molliter & tenera poneret ossa rosa .
 Illa meum extremo clamasset pulvere nomen ,

Ut mihi non alio pondere terra foret .

At vos æquoreæ formosa Doride natae ,

25

Candida felici silvite vela choro .

Si quando vestras lauens Amor attigit undas ,

Manfuetis socio parcite litoribus .

AD CYNTHIAM . XVIII.

HÆC certe deserta loca, & taciturna quærentis,
Et vacuum Zephyri possidet aura nemus .

Hic licet occultos proferre impune dolores ,

Si modo sola queant saxa tenere fidem .

Unde tuos primum repetam, mea Cynthia, fastus?

Quod mihi das flendi, Cynthia, principium?

Qui modo felices inter numerabar amantes ,

Nunc in ambre tuo color habere notam .

Quid tantum merui, quæ te mihi carmina mutant?

An nova tristitiæ causa puella tuæ?

10

Sic mihi te referas levis, ut non altera nostro

Limine formosos intulit ulla pedes .

Quamvis multa tibi dolor hic meus aspera debet ,

Non ita saxa tamen venerit ira mea ;

Ut tibi sim merito semper furor, & tua flendo

15

Lumina dejectis turpia sint lacrimis .

An quia parva damus mutato signa calore?

Et non ulla meos clamat in ore fides?

Vos eritis testes, si quos habet arbore amores ,

Fagus, & Arcadio pinus amata Deo .

20

Ah quoties teneras resonant mea verba sub umbras ,

Scribitur & vestris Cynthia corticibus !

An, tua quod peperit nobis injuria curas ,

Quæ solum tacitis cognita sunt foribus?

Omnia consuevi timidus preferre superbæ

25

Iussa, neque arguto facta dolore queri .

Pio quo Divini fontes, & frigida rupes ,

Et datur inculto tramite dura quies ,

Et, quodcunque meæ possunt narrare querelæ ,

Cogor ad argutas dicere solus aves .

10

Sed qualiscunque es, resonent mihi, Cynthia, silvæ

Nec deserta tuo nomine saxa vacent .

AD CYNTHIAM . XIX.

NON ego nunc tristes vereor, mea Cynthia,
manes?

Nec moror extremo debita fata rogo ;

Sed

Sed ne forte tuo careat mihi funus amare,
 Hic timor est ipsis durior exequiis.
 Non adeo leviter nostris puer hæsit ocellis,
 Ut meus oblito pulvis amore vacet.
 Illic Phylacides jucundæ conjugis heros
 Non potuit cæcis immemor esse locis:
 Sed cupidus falsis attingere gaudia palmis
 Thessalis antiquum venerat umbra domum.
 Illic quidquid ero, semper tua dicar imago.
 Trahicit & sati litora magnus amor.
 Illic formosæ venient chorus heroinæ,
 Quas dedit Argivis Dardana præda viris,
 Quantum nulla tua fuerit mihi, Cynthia, forma
 Gravior, & tellus hoc ita iusta sinat.
 Quan viste longæ remorentur fata senectæ,
 Cara tamen lacrimis ossa futura meis.
 Quæ tu viva mea possis sentire favilla.
 Tum mihi non illo mors sit amara loco.
 Quam vereor, ne te contempto, Cynthia, busto,
 Abstrahat à nostro pulvere iniquus Amor,
 Cogat & invitam lacrimas ficcæ cadentes.
 Flectitur assiduæ certa puella minis.
 Quare, dum licet, inter nos lætemur amantes.
 Non satis est ullo tempore longus amor.

A D G A L L U M . X X .

HOC pro continuo te, Galle, monemus amore,
 Id tibi ne vacuo defluat ex animo.
 hæpe imprudenti fortuna occurrit amanti:
 Crudelis Minvia dixerit Ascanius:
 Est tibi non infra speciem, non nomine dispar,
 Thiodamanteo proximus ardor Hylæ.
 Nunc tu sive leges umbrosæ flumina silvæ,
 Sive Aniena tyos tinxerit unda pedes,
 Sive Gigantea spatiabere litoris ora,
 Sive ubicunque vago fluminis hospitio,
 Nympharum semper cupidas defende rapinas.
 Non minor Ausoniis est amor in Dryasin.
 Ne tibi sit dures montes & frigida saxa,
 Galle, neque expertos semper adire lacus:
 Quæ miser ignotis error perpeffus in oris
 Herculis indomito fleverat Ascanio.
 Nanque ferunt olim Pagæ navalibus Argo
 Egressam longè Phasidos isse viam,
 Et præcipitatis labentem Athamantidos undis

Myso-

Myſorum ſcopulis applicuiſſe ratem :

Hic manus heroum placidis ut conſtitit oris ,

Mollia compoſita litora fronde tegit .

At comes invicti juvenis proceſſerat ultra

Raiam ſepoſiti quæreſe fontis aquam .

Hunc duo ſectati fratres Aquilonia proles ;

Hunc ſuper & Zethes , hunc ſuper & Calais ,

Oſcula ſuſpenſis inſtabant carpere palmis ,

Oſcula & alterna ferre ſupina fuga .

Ille ſub extrema pendens ſecluditur ala ,

Et volucres ramo ſubmovet inſidias .

Jam Pandionis ceſſet genus Orithyæ :

Ah doloribat Hylas , ibat Hamadriaſin ?

Hic erat Arganthei Pegæ ſub vertice montis ,

Grata domus Nymphis humida Thyniaſin .

Quam ſupra nullæ pendebant debita curæ

Roſcida deſertis poma ſub arboribus ,

Et circum kriguo ſurgebant lilia prato

Candida purpureis miſta papaveribus .

Quæ modo decerpens tenero pueriliter ungui ,

Propoſito ſtorem prætulit officio .

Et modo formoſis incumbens neſcius undis

Errorum blandis tardat imaginibus .

Tandem haurire parat demiffis flumina palmis

Innixus dextro plena trahens humero .

Cujus & accenſæ Dryades candore puellæ ,

Miratæ ſolitos deſtituere choros .

Prolapſum leviter ſacili traxere liquore .

Tum ſonitum rapti corpore fecit Hylas :

Cui procul Alcides iterat reſponſa ; ſed illi

Nomen ab extremis fontibus aurareſert .

His , ô Galle , tuos monitis ſervabis amores ,

Formoſum Nymphis credere viſus Hylam .

GALLUS LOQUITUR . XXI.

TU , qui conſortem properas evadere caſum ,

Miles ab Hetrufcis ſaucius aggeribus ,

Quid noſtro gemitu turgentia lumina torques ,

Pars ego ſum veſtræ proxima militiæ .

Sic te ſervato poſſint gaudere parentes :

Hæc ſoror Acca tuis ſentiat è lacrimis ,

Gallum per medios ereptum Cæſaris enſes

Effugere ignotas non potuiſſe manus .

Et quæcunque ſuper diſperſa invenerit oſſa

Montibus Hetrufcis , hæc ſciat eſſe mea .

A D T U L L U M D E P A T R I A

S U A X X I L

QUALIS, & unde genus, qui sint mihi, Tul-
 le, parentes,
 Quæris pro nostra semper amicitia.
 Si Perusina tibi patriæ sunt nota sepulcra
 Italicæ duris funera temporibus,
 Cum Romana suos egit discordia cives
 (Sit mihi præcipue pulvis Hetrusca dolor,
 Tu profecta mei perpeffa es membra propinqui:
 Tu nullo mihi contegis ossa solo)
 Proxima supposito contingens Umbria campo
 Me genuit, terris fertilis uberibus.

S E X T I

P R O P E R T I I

E L E G I A R U M

L I B E R I I.

A D M Æ C E N A T E M.

E L E G I A I.

QUÆRITIS unde mihi toties scribantur amo-
res,

Unde meus veniat mollis in ora liber?

Non mi Calliope, non hæc mihi cantat Apollo:

Ingenium nobis ipsa puella facit:

Sive togis illam fulgentem incedere Cois,

Hoc totum è Coa veste volumen erit.

Seu vidi ad frontem sparsos errare capillos,

Gaudet laudatis ire superba comis.

Sive lyræ carmen digitis percussit eburnis,

Miramur, faciles ut premat ante manus: 10

Seu cum poscentes somnum declinat ocellos,

Invenio causas mille poeta novas.

Seu nuda erepto mecum luctatur amictu,

Tunc vero longas condimus Iliadas.

Seu quidquid fecit, sive est quodcumque locuta, 15

Maxima de nihilo nascitur historia.

Quod mihi si tantum, Mæcenas, fata dedissent,

Ut passim herois ducere in arma manus:

Non ego Titanas canerem, non Ossan Olympò

Impositum, ut cæli Pælion esset iter:

Non veteres Thebas, nec Pergama nomen Homeri,

Xerxis & imperio bina coisse vada:

Regnave prima Remi, aut animos Carthaginis altæ,

Cimbri quinque minas, & benefacta Mari.

Bellaque, resque tui memorarem Cæsaris; & tu 25

Cæsare sub magno cura secunda fores;

Nam quoties Mutinam, aut civilia busta Philippos,

Aut canerem Siculæ classica bella fugæ;

Everfosque focos antiquæ gentis Hetruscæ,

Et Ptolemææ litora capta Phari;

Aut canax Egyptum, & Nilum, cum traxus in
Septuaginta debilisibat aquis: (liber
 Aut regnum amatis circumdata colla catenis;
 Acti que in Sacra currere rostra via:
 Te mea Musa illis semper contexeret armis,
 Et sumpta, & posita puce fidele caput.
 Theleus infernis, superis testatur Achilles,
 Hic Ixioniden, ille Menœtiaden;
 Sed neque Phlegæos Jovis, Enceladique tumultum
 Intonet angusto pectore Callimachus.
 Nec mea conveniunt duro præcordia versu
 Cæsaris in Phrygios condere nomen avos.
 Navita de ventis, de tauris narrat arator,
 Enumerat miles vulnera, pastor oves.
 Nos contra angusto versamus prælia lecto.
 Qua pote quisque, in ea conterat arte diem.
 Laus in amore mori; laus altera, si datur uno
 Posse hui: fruatur o solus amore meo,
 His saltem ut teneam jam finibus; aut, mihi si quis
 Venerit alter amor, acrius ut moriar.
 Si memini, solet illa leves culpæ puellas,
 Et totam ex Helena non probat Iliada.
 Seu mihi sint tangenda novercæ pocula Phædræ,
 Pocula privigno non nocitura suo:
 Seu mihi Ciccæ per eundum est gramine, sive
 Colchis Colchia cis urat ahena focis:
 Una meos quoniam prædata est fœmina sensus,
 Ex hac ducentur funera nostra domo.
 Omnes humanos sanat medicina dolores;
 Solut minor morbi non amat artificem.
 Tarda Philœletæ sanavit crura Machaon,
 Phœniciæ Chiron lumina Phillyrides.
 Et deus extinctum Cressis Epidaurius herbis
 Restituit patulis Androgeona focis.
 Mysus & Hæmonia juvenis qua cuspide vulnus
 Conserat, hac ipsa cuspide sensit opem.
 Hoc si quis vitium poterit mihi demere, solus
 Tantalem poterit tradere poma manu.
 Dolia virgineis idem ille repleverit urnis,
 Ne tenera assidua colia graventur aqua.
 Idem Caucaæ solvet de rupe Promethei
 Brachia, & a medio pectore pellet avem.
 Non hic herba valet: non hic nocturna Cyteis;
 Non Perimedeæ gramina cocta manu.
 Quippe ubi nec causas, nec apertos cernimus ictus,
 Unde tamen veniant tot mala, cæca via est.

Non eget hic medicis, non lectis mollibus æget,
 Huic nullum cœli tempus, & aura nocet,
 Ambulat, & subito mirantur funus amici.
 Sic est incautum, quidquid habetur amor. 80
 Quandocunque igitur vitam mea fata repositent,
 Et breve in exiguo marmore nomen ero:
 Mecœnas nostræ spes invidiosa juventæ,
 Et vitæ & morti gloria iusta meæ:
 Si te forte meo duceret via proxima busto, 85
 Effeda cœlatis sile Britannia jugis;
 Taliaque illacrimans mutæ jace verba favillæ:
 Huic misero fatum dura puella fuit.

AD VERSUM SE. II.

QUI nihilum tibi dicebas jam posse nocere,
 Hæcisti! cecidit spiritus ille tuus.
 Vix unum potes infelix requiescere mensem,
 Et turpis de te jam liber alter erit.
 Liber eram, & vacuo meditabar vivere lecto,
 At me composita pace ferellit Amor.
 Quærebam, sicca si posset piscis arena,
 Nec sol tus ponto vivere torvus aper:
 Aut ego si possem studiis vigilare severis.
 Dissertur, nunquam tollitur ullus amor. 10
 Ac veluti primum taurus detrectat aratrum,
 Mox venit assueto molis ad arva iugo:
 Sic primo juvenes trepidant in amore feroces,
 Dehinc domiti post hæc æqua, & iniqua ferunt.
 Turpia perpeffus vates est vincla Melampus, 15
 Cognitus phici subripuisse boves:
 Quem non lucra, magis Pero formosa coegit,
 Mox Amyrhaonia nupta fuura domo.
 Nec me tam facies, quamvis sit candida, cepit.
 Lilia non domina sint manis alba mea: 20
 Ut Maotica nix minio si ceteret ibero,
 Utque rosa puro lacte natent folia
 Nec de more comæ per lævia colla fluentes,
 Non oculi, geminæ, sidera noctis, faces:
 Ne siqua Arabio luce bombyce puella. 25
 Non sum de nihilo blandus amator ego.
 Quantum quod posito formiore saltat larcho,
 Igitur evanes dux Aradna choros.
 Et quantum, Æolio cum tentat carmina plectro,
 Par Aganippe ludere docta lyra; 30
 Et sua cum antiquæ committit scripta Corinna,

Carminaque Erynnēs non putat æqua suis.
 Num tibi nascenti primis, mea vita, diebus
 Aridus argutum sternuit onem amor?
 Hæc tibi contulerunt cælestia munera divi, 35
 Hæc tibi: ne matrem forte dedisse putes.
 Non non humani sunt partus talia dona.
 Ista decem, menses non peperere bona.
 Gloria Romanis una es tu nata puellis.
 Remano accumbes prima puella Jovi, 40
 Nec semper nobiscum humana cubilia vides.
 Post Helenam hæc terris forma secunda redit.
 Hæc ego non mirer si flagiet nostra Juventus:
 Pulchrius hæc fuerat, Troja, perire tibi.
 Olim mirabar, quod tanti ad Pergama belli 45
 Europæ, atque Asiæ causa puella fuit.
 Nunc, Pari, tu sapiens, & tu Menelæe, fuisti:
 Tu, quia poscebas: tu, quia lentus eras.
 Digna quidem facies, pro qua vel obiret Achilles,
 Vel Priamus: belli causa probanda fuit. 50
 Si quis vult fama tabulas antequam vetustas,
 Hic dominam exemplo ponat inante meam.
 Sive illam Hesperis, sive illam ostendat Eois,
 Uret & Poos, uret & Hesperios.
 Cur hæc in terris facies humana moratur? 55
 Juppiter, ignoro pristina furta tua.
 Fulva coma est, longæque manus, & maxima toto
 Corpore: & incedit vel Jove digna soror:
 Aut cum Dulichias Pallas spatiat ad aras,
 Gorgonis anguiferæ pectus operta conis, 60
 Qualis & Ischomache Lapithæ genus heroïnæ,
 Centauris medio grata rapina mero:
 Mercurio & sanctis fertur Bæbeidos undis.
 Virgineum Brimo composuisse latus.
 Cædite jam, Divæ, quas pastor viderat olim, 65
 Idæis tunicam ponere verticibus.
 Hanc utinam faciem nolit mutare senectus,
 Et si Cunieæ sæcula vatis aget.

AD AMANTEM. III.

MULTA prius dominæ delicta queraris oportet,
 Sæpe roges aliquid, sæpe repulsus eas.
 Et sæpe immeritos corrumpas dentibus ungues,
 Et crepitum dubio suscitet ira pede:
 Nequidquam perfusa meis unguenta capillis 5
 Ibat, & expenso planta morata gradu.

Nam

Nam cui non ego sum fallaci præmia vati?

Quæ mea non decies somnia versat anus?

Hollis si quis erit nobis, amet ipse puellas:

Guadeat in puero si quis amicus erit.

Tanquillo tuta descendis flumine cymba,

Quid tibi tam parvi litoris unda nocet?

Alter sæpe uno mutat precordia verbo;

Alter vix ipso sanguine mollis erit.

AD CYNTHIAM IV.

HOC verum est, tota te ferri, Cynthia, Roma,
Et non ignota vivere nequitia?

Hæc merui sperare? dabis mihi, perfida, pœnas,

Et nobis Aquilo, Cynthia, ventus erit.

Iuveniam tamen è multis fallacibus unam,

Quæ fieri nostro caimine nota velit:

Nec mihi tam duris insultet moribus, & te

Vellicet: heu sero flebis amara diu:

Nunc est ira recens, nunc est discedere tempus.

Si dolor abfuerit, crede, redibit amor.

Non ita Carpathiæ variant Aquilonibus undæ,

Nec dubio nubes vertitur atra Noto;

Quam facile irati verbo mutantur amantes.

Dum licet, injulio subtrahæ colla iugo.

Nec tu non aliquid, sed prima nocte dolebis.

Omne in amore malum, si patiære, leve est.

At tu per dominiæ Junonis dulcia jura

Parce tuis animis, vita, nocere tibi.

Non solum taurus fecit unciis cornibus hostem,

Verum etiam instanti læsa repugnat ovis.

Nec tibi per juro cindam de corpore velles,

Nec mea præclusas fregerit iratores:

Nec tibi connexos iratus carpere crines,

Nec duris ausim lædere pollicibus:

Rusticus hæc aliquis tam turpia prælia quærat,

Cujus non edetæ circumiere caput.

Scribam igitur quod non unquam tua deleat ætas,

Cynthia forma potens, Cynthia forma levis.

Crede mihi, quanvis contemnis murmura famæ,

Hic tibi pallori, Cynthia, versus erit.

AD EANDEM. V.

NON ita complebant Ephyreæ Laidos ædes,
Ad cujus jacuit Græcia tota fores:

Turbo Manandiem fuerat nec Thaidos olim
 Tanta, in qua populus lusit Erichthonius:
 Nec quæ deletas potuit componere Ihebas
 Phryne, tam multis tacta beata viris;
 Quinetiam falsa fingis tibi sæpe propinquos:
 Oscula nec defunt qui tibi iure ferant.
Me juvenum facies pictæ, me nomina lædunt,
 Me tenet in cornis sine voce puer: 10
Melædit, si multa tibi dedit oscula, mater;
 Me soror, & cum qua dormit, amica simul,
 Omnia me lædunt: timidus sum, & ignosce timori;
 Et miser in tunica suspicor esse virum
Felix Admeri conjux, & lectus Ulyssis, 15
 Et quæcunque viri scæmina limen amat!
Templa pudicitæ quod opus statuisse puellis,
 Si cuivis nuptæ quilibet esse licet?
Quæ manus obscenas depinxit prima tabellas,
 Et posuit cæta turpia visa demo 20
Illa puellarum ingenuos corrumpit ocellos,
 Nequitæque suæ noluit esse rudes.
Ah gemat in tentis illa qui protulit arte
 Iurgia subtracha condita lætitia.
Non istis olim variabant testa figuris, 25
 Cum paries nullo crimine pictus erat.
Sed non immerito velavit aranea finum,
 Et mater electos occupat herba Deos.
Quos igitur tibi custodes, quæ limina ponam,
 Quæ nunquam supra res inimicus erat; 30
Nam nihil invita tristis custodia proest;
 Quam pecare pudet, Cynthia, tuto sat est.

A D C Y N T H I A M, VI.

GAUISA est certe sublatam Cynthia legem.
 Qua quondam edicta, flemus uterque diu;
Ne nos divideret, quanvis diducere amantes
 Non queat invitos Juppiter ipse duos.
At magnus Cæsar, sed magnus Cæsar in armis 5
 Devictæ gentes nil in amore valent.
Nam citius pateat caput hoc discedere collo,
 Quam possem nuptæ perdere amore faces.
An ero transfreni tua limina clausa maritus
 Respiciens uel a perdita luminibus? 10
Ah mea tum quales caneret tibi Cynthia somnos
 Tibia, funesta tristior illa turba?
Unde mihi patriis gnatos præbere triumphis?

Nal-

Nullus de nostro sanguine miles erit.
 Quod si Romanæ comitarem castra puellæ, 15
 Non minuat magnus Calionis heri equus.
 Hinc etenim tantum meruit mea gloria nomen,
 Gloria ad hibernos lata Boryi benidas.
 Tu mihi sola places; placeam tibi Cynthia solus,
 Hic erit & patri o sanguine pluris amor. 20
 Uxor me nunquam, nunquam me duxerit amica.
 Semper amica mihi, semper & uxor eris.

AD AMICUM. VII.

ERIPITUR nobis jam pridem cara puella,
 Ec tu me lacrimis tundere, amice, vetas?
 Nullæ sunt inimiciæ, nisi amoris, acerbæ.
 Ipsum me jugula, lenior hostis ero.
 Possum ego in alterius positam spectare laerto? 5
 Nec mea dicitur, quæ modo dicta mea est?
 Hic olim ignaros luctus populavit Achivos,
 Athidæ magno cum detestetur amor.
 His olim, ut fami est, vitulis ad prælia ventum est,
 His Trojana vides funera principiis. 10
 Aspera Centauros eadem dementia iussit
 Frangere in adversum pocula Pirithoum.
 Cur exempla petam Grajum? tu enim nis auctor
 Nutritus duro, Romule, lacte Lupæ.
 Tu rapere intactas docuisti impune Sabinas, 15
 Per te nunc Romæ quidlibet audet Amor.
 Ille etiam abiepta desertus conjuge Achilles
 Cessare in testis pertulit arma sua.
 Viderat ille fuga tractos in litere Achivos,
 Fervere & Hectorea Dorica castra face. 20
 Viderat informem multa Patroclon arena
 Porrectum, & sparsas cæle jacere comas,
 Omnia formosam propter Briseida passus.
 Tantus in erepto saevit amore dolor.
 At postquam sera captiva est reddita pœna, 25
 Fortem illum Hæmoniis Hectora traxit equis.
 Inferior nullo cum sis vel Marte, vel armis,
 Mirum si de me jure triumphat amor?
 Magni sæpe duces, magni cecidere tyranni,
 Et Thebæ steterunt, altaque Troja fuit. 30
 Omnia vertuntur, certe vertuntur amores.
 Vincis, aut vincis, hæc in amore rota est.
 Ille quod est ego sæpe fui; sed forsitan hora
 Hoc ipso ejecto calior alter erit.

Munera quanta dedi, vel qualia carmina feci? 35
 illa tamen nunquam ferrea dixit, amo.
 Ergo jam multos nimium temerarius annos,
 Improba, qui tulerim teque, tuamque domum.
 Ecquandone tibi liber sum visus? an utque
 In nostrum iages verba superba caput? 40
 Penelope poterat bis denos salva per annos
 Vivere, tam multistœmina digna procis:
 Conjugium fallâ poterat d' Herie Minerva,
 Nocturno solvens texta diurna dolo:
 Visura & quamvis nunquam speraret Ulysses, 45
 Illum expectando facta remansit anus.
 Nec non exanimi amplectens Briseis Achillem,
 Candida vesana verberat ora manu:
 Et dominum lavit nucerens captiva cruentum,
 * Appositum fluvii in Simoenta vadis. * 50
 Fœdavitque comas, & tanti corpus Achil is,
 Maximaque in parva subtulit ossa manu.
 Cum tibi nec Peleus aderat, nec carula mater,
 Scyria nec vidua Deidamia toro.
 Tunc igitur veris gaudebat Græcia natis. 55
 Tunc etiam felix inter & arma pudor.
 At tu non una petisti nocte vacare
 Impia: non unum sola manere diem.
 Quin etiam multo duxisti pocula luxu,
 Forſitan & de me verba fuere mala. 60
 Hic etiam petitur, qui te prius ipse reliquit.
 Dii faciant, isto capta fruarè viro.
 Hæc mihi vota tuam propter suscepta salutem,
 Cum capite hoc Stygiæ jam peterentur aquæ:
 Et lectum Pentes circumstaremus amici 65
 Hic ubi tum, prohi dii, perfida, quisve fuit?
 Quid si longinquos retinerer miles ad Indos?
 Aut mea si statet navis in Oceano?
 Sed vobis facile est verba, & componere fraudes.
 Hoc unum addidit famina semper opus. 70
 Non sic incerto mutantur flamine Syites,
 Nec folia hibernis tam tremefacta Noto:
 Quam cito fœminea non constat sedus in ira,
 Sive ea causâ gravis, sive ea causâ levis.
 Nunc quoniam illa tibi placuit sententia, cedam. 75
 Tela præcor pueri promite acuta magis.
 Figite certantes, atque hanc mihi solvite vitam.
 Sanguis erit vobis maxima palma meus.
 Sic igitur prima moriete ætate, Propertii;
 Sed moriere: interitugandeat illa tuo.

Exagitet nostros manes, sectetur & umbras,
 Insultetque rogis, calcet & ossa mea:
 Quid? non Antigone tumulo Boeotius Hæmon
 Corruit ipse suo faucibus ense latus?
 Et sua cum miseræ permiscuit ossa puellæ. 85
 Qua sine Thebanam noluit ire domum?
 Sed non effugies; mecum moriaris oportet.
 Hoc eodem telo ille t uterque cruor.
 Quanvis ista mihi mors est inhonesta futura:
 Mors inhonesta quidem, tu moriere tamen. 90
 Sydera sunt testes, & matutina pruina,
 Et furtim misero janua aperta mihi:
 Te nihil in vila nobis acceptius unquam.
 Nunc quoque eris, quanvis sis inimica mihi.
 Nec domina ulla meo ponet vestigia lecto: 95
 Solus ero, quoniam non licet esse tuum.
 Atque utinam, si forte plures eduximus annos,
 Ille vir in medio fiat amore lapsus.

AD AMICAM DE RIVALI. VII.

NON ob regna magis diris cecidere sub armis
 Thebani, media non sine matre, duces.
 Quam, mihi si media liceat pugnare puella.
 Mortem ego non fugiam morte subire tua.
 Sed tempus lustrare albis Heliconæ choreis,
 Et campum Hæmonio jam dare tempus equo.
 Jam libet & fortes memorare ad prælia turmas.
 Et Romana mei dicere castra ducis,
 Quod si deficient vires, audacia certe
 Laus erit. *In magnis & voluisse, sat est.* 10
 Ætas prima canat veneres, extrema tuumtus.
 Bella canam, quando scripta puella mea est.
 Nunc volo subducto gravior procedere vultu:
 Nunc aliam citharam me mea Musa docet.
 Surge animo; ex humili jam carmine sumite vires 15
 Pierides; magni nunc erit oris opus
 Jam negat Euphrates equites post terga tueri
 Parthorum, & Crassos se tenuisse dolet.
 India quin, Auguste, tuo dat colla triumpho,
 Et domus intactæ te tremit Arabiæ. 20
 Et, si qua extremis tellus se subtrahit oris,
 Sentiet illa tuas postmodo capta manus.
 Hæc ego castra sequar, vates, tua castra canendo
 Magnus ero: servent hunc mihi fata diem.
 Ut caput in magnis, ubi non est tangere, signis 25

Ponitur hic imos ante corona pedes.
 Sic nos, nunc inopes laudis conscendere carmen,
 Pauperibus facis vilia thura damus.
 Nondum etiam Ascreos norunt mea carmina fontes,
 Sed modo Permessi flumine avit amor.
 Scribant de te alii, vel sis ignota licebit.
 Laudet qui sterili semina ponit humo.
 Omnia, crede mihi, tecum uno munera lecta
 Auferet extremi funeris atra dies.
 Et tua transibit contemnens ossa viator,
 Nec dicet, Cinis hic, docta puella fuit.

D E A M O R E I X.

QUICUNQUE ille fuit, puerum qui pinxit A-
 morem,
 Nonne putas miras hunc habuisse manus?
 Hinc primum vidit, sine sensu vivere amantes,
 Et levibus curis magna perire bona.
 Idem non frustra ventosas addidit alas,
 Fecit & humano corde volare Deum:
 Scilicet alterna quoniam iactamur in unda,
 Nostrique non ullis permanet aura locis:
 Et merito hamatis manus est armata sagittis,
 Et phætia ex humero genosia utroque jacer:
 Ante ferit quoniam, tuti quam cernimus hostem,
 Nec quisquam ex illo vulnere sanus abit.
 In me tela manent, manet & puerilis imago.
 Sed certe pennas perdidit ille suas:
 Evolat heu nostro quoniam de pectore nusquam,
 Assiduusque meo sanguine bella gerit!
 Quid tibi jucundum siccis habitare medullis?
 Si pudor est, alio trajice tela tua.
 Intactos illo satius tentare veneno:
 Non ego, sed tenuis vapulat umbra mea.
 Quam si perdideris, quis erit qui talia cantet?
 Hæc mea Musa levis gloria magna tua est,
 Quæ caput, & digitos & lumina nigra puellæ
 Et canit, ut soleant molliter ire pedes.

A D C Y N T H I A M. X.

NON tot Achæmeniis armantur Sufa sagittis,
 Spicula quot nostro pectore fixit Amor.
 Hic me tam graciles vetuit contemnere Musæ,
 Jussit & Ascræum sic habitare nemus.

Non

Non ut Pieriæ quercus mea verba sequantur , 5
 Aut possim ismaria ducere valle feras :
 Sed magis ut nostro stupefiat Cynthia versu .
 Tunc ego sim Inachio notior arte Lino .
 Non ego sum formæ tantum mirator honestæ
 Nec siqua illustres fœmina jactat avos . 10
 Me juvat in gremio doctæ legisse puellæ ,
 Auribus & puris scripta probasse mea .
 Hæc ubi contigerint , populi confusa valet
 Fabula : nam domina judice tutus ero .
 Quæ si forte bonas ad pacem venerit aures . 15
 Possum inimicitias tunc ego ferre Jovis .
 Quandoque igitur nostros mors claudet ocellos ,
 Accipe , quæ serves funeris acta mei .
 Nec mea tunc longa spatietur imagine pompa ,
 Nec tuba sit fati vana querela mei . 20
 Nec mihi tum falcro sternatur lectus eburno ,
 Nec sit in Attalico mors mea nixa toro .
 Desit odoriferis ordo mihi lancibus : adsint
 Plebei parvæ funeris exequiæ .
 Sat sit magna mei si tres sint pompa libelli : 25
 Quos ego Persephonæ maxima dona feram .
 Tu vero nudum pectus lacerata sequare ,
 Nec fueris nomen læsa vocare meum ,
 Osculaque in gelatis pones suprema labellis ,
 Cum dabitur Syrio munere plenus onyx . 30
 Deinde ubi suppositus cinerem me fecerit ardor ,
 Accipiat manes parvula testa meos :
 Et sit in exiguo laurus superaddita busto ,
 Quæ tegat extincti funeris umbra locum ,
 Et duo sint versus *Qui nunc jacet horrida pulvis* 35
Vnius hic quondam servus Amoris erat .
 Nec minus hæc nostri notescet fama sepulchri ,
 Quam fuerant Phthii busta cruenta viri .
 Tu quoque , si quando venies ad fata , memento
 Hoc iter ad lapides cana veni memores . 40
 Interea cave sis non aspernata sepultos .
 Non nihil ad verum conscia terra sapit .
 Atque utinam primis animam me ponere cunis
 Jussisset quævis de tribus una soror ;
 Nam quo tam dubiæ servetur spiritus horæ ? 45
 Mestoris est visus post tria sæcla cinis .
 Si tam longævæ minisset fata senectæ ,
 Gallicus Iliacis miles in aggeribus ?
 Non ille Antilochi vidisset corpus humari
 Diceret aut , O moirs ! cur mihi sera venis ? 50

Tu tamen amissio nonnunquam flebis amico.
 Fas est præteritos semper amare viros.
 Testis, qui niveum quondam percussit Adonem
 Venantem dâlio vertice durus aper.
 Illis formosum lavisse paludibus, illuc 55
 Dicens effus tu, veni, esse coma;
 sed frustra muros revocabis, Cynthia, manes:
 Nam mea quid poterunt esse minuta loqui?

LÆTATUR POTITUS AMICA. XI.

NON ita Dardan'us gavissus Atida triumpho est,
 Cum caderent magnæ Laomedontis opes:
 Nec sic errore exacto lætatus Ulysses,
 Cum tetigit caræ litora Dulichiæ:
 Nec sic Electra, saluum cum aspexit Orestem, 5
 Cujus saltu tenens fleverat ossa soror:
 Nec sic incolumem Minois Thesea vidit,
 Dædaleum lino cum duce texit iter;
 Quanta ego præterit a collegi gaudia nocte.
 Immortalis ero, si altera talis erit. 10
 At dum demissis simplex cervicibus iſam,
 Dicebat sicco valior esse lacu.
 Nec mihi jam satius opponere querit iniquos,
 Nec mihi ploranti lenta sedere potest.
 Atque utinam non tam sero mihi nota fuisset 15
 Conditio; emeritis nunc medicina datur.
 Ante pedes crecis lucebat semita nobis.
Scilicet infans nemo in amore viſet.
 Hoc sensi prodesse magis: contendite amantes.
 Sic hodie veniet, si qua negavit heri. 20
 Pulsabant alii frustra, dominamque vocabant.
 Mecum habuit positum lenta puella caput.
 Hæc mihi devictis potior victoria Parthis;
 Hæc spolia, hæc reges, hæc mihi curtus erunt.
 Magna ego dona tua figam, Cytherea, columna, 25
 Taleque sub noctis munere carmen erit,
 Has pono ante tuas tili, diva, Propertius ades
 Exuvias, tota nocte receptus amans.
 Nunc ad te, mea lux, veniat mea litore navis
 Servata, an meâs fidat onusta vadis?
 (Quod, si forte aliqua nobis imitare culpa)
 Vestibulum jaceam mortuus ante tuum.

NARRAT VOLUPTATES SUAS XII.

O Me felicem, o nox mihi candida, & o tu
 Lectule deliriis facte beate meis.
 Quam multa apposita narramus verba lucerna?
 Quantaque sublato lumine rixa fuit?
 Nam modo nudatis mecum est luctata papillis, 5
 Interdum tunica duxit operta moram.
 Illa meos somno lassos patefecit ocellos
 Ore suo, & dixit, siccine lente jace?
 Quam vario amplexu mutamus brachia? quantum
 Oscula sunt labris nostra morata tuis? 10
 Non juvat in cæco venerem committere motu.
 si nescis, *Oculi sunt in amore duces.*
 Ipse Paris nuda fertur periisse Lacæna,
 Cum Menelæo surgeret è thalamo.
 Nudus & Endimion Phœbi cepisse sororem 15
 Dicitur, & nudæ concubuisse deæ.
 Quod si pertendens animo vestita cubaris,
 Scissa veste meas experiere manus,
 Quinetiam si me ulterius provexerit ira,
 Ostendes matri brachia læsa tuæ. 20
 Nec dum inclinatæ prohibent te ludere mammæ.
 Viderit hoc, si quam jam perperisse pudet.
 Dum nos fata sinunt, oculos satiemus amore.
 Nox tibi longa venit, nec reditura dies.
 Atque utinam hærentes sic nos vincire catena 25
 Velles, ut nunquam solveret ulla dies.
 Exemplo junctæ tibi sint in amore columbæ,
 Masculus & totum femina conjugium.
 Errat, qui finem vesani quærit amoris
Verus amor nullum novit habere modum. 30
 Terra prius falso partu deludet arantes,
 Et citius nigros Sol agitabit equos:
 Fluminaque ad caput incipient revocare liquores,
 Aridus & sicco gurgite piscis erit,
 Quam possim nostros alio transferre calores. 35
 Hujus ero vivus, mortuus hujus ero.
 Quod mihi si secum tales concedere noctes
 Illa velit, vitæ longus & annus erit.
 Si dabit hæc multas, siam immortalis in illis.
 Nocte una quivis vel Deus esse potest. 40
 Qualem si cuncti vellent decurrere vitam,

Et pressi multo membra jacere mero :
 Non ferrum crudele esset, neque bellica navis,
 Nec nostra Aëtiacum verteret ossa mare .
 Nec torres propriis circum oppugnata triumphis, 45
 Lassa foret crines solvere Roma suos .
 Hæc certe merito poterunt laudare minores :
 I æserunt nullos poeula nostra Deos
 Tu modo, dum licet, hunc fructum ne desere vitæ .
 Omnia si dederis olèula, paucadabis . 50
 Ac veluti folia aëntes liquere corollas,
 Quæ passim calathis strata natare vides ;
 Sic nobis, qui nunc magnum spiramus amantes,
 Forsitan includet cristina fata dies .

A D CYNTHIAM. XHI.

PRÆTOR ab Illyriis venit modo, Cynthia, tenuis
 Maxima præda tibi, maxima cura mihi .
 Non potuit saxo vitam posuisse Cerauno,
 Ah, Neptune, tibi qualia dona darem !
 Nunc sine me plena sunt convivia mensa, 5
 Nunc sine me tota finit nocte patet .
 Quare si sapias, oblatas ne desere messes :
 Et stolidum pleno vellere caipe pecus .
 Deinde ubi consumpto restabit munere pauper,
 Dic alias iterum naviget Illyrias . 10
 Cynthia non sequitur faces, nec curat honores .
 semper amatorum ponderat illa sinus .
 At tu nunc nostro, Venus ò, succurre dolori,
 Rumpat ut assiduis membra libidinibus .
 Ergo muneribus quivis mercatur amorem ? 15
 Juppiter, indigna mercede puella perit .
 Semper in Oceanum mittit me quærere gemmas,
 Et jubet ex ipsa tollere dona Tyro .
 Atque utinam Romæ nemo esset dives, & ipse
 Graminea posset dux habitare casa . 20
 Nunquam venales essent ad munus amicæ,
 Atque una fieret cana puella domo .
 Non quia septenas noctes sejuncta cubaris,
 Candida tam fœdo brachia fusa viro :
 Non quia peccaris testor te, sed quia vulgo 25
Formosa levitas semper amica fuit .
 Barbarus excussis agitat vestigia lumbis,
 Et subito felix nunc mea regna tenet .
 Aspice quid donis Eriphyla invenit amaris,
 Arserit & quantis nupta Creusa malis ; 30

Nullane sedabit nostros injuria fletus?

An dolor hic vitiis nescit abesse suis?

Tot jam abiire dies, cum me nec cura theatri,

Nec tetigit campi: nec mea Musa juvat

Ahpudeat certe, pudeat; nisi forte, quod ajunt, 35

Turpis amor surdis auribus esse solet.

Cerne ducem, modo qui fremitu complevit inani

Actia damnatis aquora militibus.

Hunc infamis amor versis dare terga carinis

Jussit & externo querere in orbe fugam. 40

Cæsaris hæc virtus, & gloria Cæsaris hæc est.

Illæ, quæ vicit, condidit arma manu.

Sed quascunque tibi velles, quoscunque imitagos,

Quosve dedit flavo lumine chrysolitos;

Hæc videam rapidas in vanum ferre procellas. 45

Quæ tibi terra, velim, quæ tibi fiat aqua.

Non semper placidus perjurus ridet amantes

Juppiter, & surda negligit aure preces.

Vidistim' toto sonitus percurrere cœlo?

Fulminaque æthereæ desiluisse domo

Non hæc Pleiades faciunt, neque aquosus Orion;

Nec sic de nihilo fulminis ira cadit.

Perjurus tunc ille solet punire puellas,

Deceptus quoniam flevit & ipse Deus.

Quare ne tibi sit tanti Sidonia vestis: 55

Ut timeas, quoties rubilus auster erit.

Mentiri noctem, promissis ducere amantem;

Hoc erit infectas sanguine habere manus.

Horum sum vates, quoties desertus amaras

Explevi noctes, fractus utroque toro. 60

Vel tu Tantalea movearis flumina sorte,

Ut liquor ænti fallat ab ore sitim,

Vel tu Sisyphios licet admirare labores,

Difficile ut toto monte voluet onus;

Durius in terris nihil est quod vivat amante,

Nec, modo si sapias, quod minus esse velis; 65

Quem modo felicem invidia admirante ferebant,

Nunc decimo admittor vix ego quoque die.

Nunc jacere è duro corpus juvat, impia, saxo,

Sumere & in nostras trita venena manus.

Nunc licet in trivis sicca requiescere Luna. 70

Aut per rimosas mittere verba fores;

Qued quanvis ita sit, dominam mutare cavebo.

Tum flebit, cum in me senserit esse fidem.

Affiduae multis odium peperere querelæ. 75

Frangitur in tacito sæpè foemina sæpe viro.

Siquid vidisti, semper vidisse negato;

Aut siquid doluit forte, dolere nega.

Quin ego deminuo curam, quod sæpe Cupido

Huic malus esse solet, cui bonus ante fuit. 80

Quid si jam canis ætas mea candeat annis,

Et faceret scissas languida ruga genas:

At non Titoni spernens Aurora senectam

Desertum Eoa passa jacere domo est.

Illum sæpe suis decedens fovit in ulnis,

85

Quam prius abjunctos sedula lavit equos:

Illum ad vicinos cum amplexa quiesceret indos,

Maturos iterum est quaesta redire dies.

Illam Deos, cursum contemnens, dixit iniquos:

Invitum & terris præstitit officium:

90

Cui majora senis Tithoni gaudia vivi,

Quam gravis, amisso Memnone, luctus erat;

Cum senex non puduit talem dormire puellam,

Et canæ toties oscula fene comæ.

At tu etiam juvenem odisti me perfida, cum sis 95

Ipsa anus haud longa curva futura die.

Cum tibi nec frater, nec si tibi filius ullus,

Frater ego, & tibi sum filius unus ego.

Nunc etiam infectos demens imitare Britannos,

Ludis & externo tincta nitore caput.

100

An si cæruleo quædam sua tempora fuco

Tinxerit; idcirco cærulea forma bona est,

Ut natura dedit, sic omnis recta figura.

Turpis Romano Belgicus ore color.

Illi sub terris fiant mala multa puellæ,

Quæ mentita suas vertit inepta comas.

105

De me, mi certe poteris formosa videri.

Mi formosa satis, si modo sæpe venis.

Ipsæ tuus semper tibi sit custodia lectus,

Nec nimis ornata fronte sedere velis.

110

Credam ego narranti, non committere, famæ.

Et terram rumor transiit, & maria.

AD CYNTHIAM. XIV.

ESTI me invito discedis, Cynthia, Roma,

Lætor, quid sine me devia rura colis.

Nullus erit castis juvenis corruptor in agris,

Qui te blanditiis non sinat esse probam,

Nulla neque ante tuas orietur rixa fenestras.

5

Nec tibi clamatæ somnus amarus erit.

Sola eris, & solos spectabis, Cynthia, montes,

Et

Et pecus, & fines pauperis agricolæ,
 Illic te nulli poterunt corrumpere ludi:
 Fanaque peccatis plurima causa tuis: 10
 Illic assidue tautos spectabis arantes,
 Et vitæ docta ponere falce comas.
 Atque ibi rara feres inculto thura sacello;
 Hædus ubi agrestes corruet ante focos.
 Protinus & nuda choreis imitabere sura, 15
 Omnia ab externo sint modo tuta viro.
 Ipse ego venabor, jam nunc me sacra Dianæ
 Sulcpere, & Veneri ponere vota iuvat.
 Incipiam captare feras, & reddere pinu
 Cornu, & audaces ipsæ monere canes: 20
 Non tamen, ut vastos ausim tentare leones,
 Aut celer agrestes cominus ire suos.
 Hæc igitur mihi sit, lepores audacia molles
 Excipere, & stricto figere avem calamo:
 Qua formosa suo Clitumnus flumina luco 25
 Integit, & niveos abluunt unda boves:
 Tu quoties aliquid conabere, vita, memento
 Venturum paucis me tibi luciferis.
 Sic me nec sola poterunt avertere silvæ,
 Nec vaga muscosis flumina fusa jugis:
 Quin ego in assidua mutem tua nomina lingua: 30
 Absenti nemo non nocuisse velit.

AD AMICAM. XV.

QUID fles abducta gravius Briseide? quid fles
 Anxia captiva tristius Andromacha?
 Quidve mea de fraude Deos, vesana, fatigas?
 Quid quereris nostram sic cecidisse fidem?
 Non tam nocturna volucris funesta querela 5
 Attica Cecropiis obstreperit in filiis:
 Nec tantum Niobe bis sex ad busta superba
 Sollicito lacrimas depluit à Sipylo.
 Me licet æratis adstringant brachia nodis,
 Sint mea vel Danaes condita membra domo: 10
 In te ego & æratas rumpam, mea vita, catenas.
 Ferratam Danaes transiliamque domum
 De te, quodcunque ad lundas mihi dicitur aures,
 Tu modo ne dubita de gravitate mea.
 Ossa tibi iuro per matris, & ossa parentis: 15
 [Si fallo, cinis heu sit mihi uterque gravis!]
 Me tibi ad extremas mansurum, vita, tenebras:
 Ambos una fides auferet, una dies.

Quod

Quod si nec nomen, nec me tua forma teneret,
 Posset servitium mite tenere tuum 20
 Septima jam plene deducitur orbita Lunæ;
 Cum de me, & de te compita nulla tacent.
 Interea nobis non nunquam janua mollis,
 Nonnunquam lecti copia facta tui.
 Nec mihi muneribus nox ulla est emptā beatiss. 25
 Quicquid eram, hoc animi gratia magna tui.
 Cum te tam multi peterent, tu me una petisti.
 Possum ego naturæ non meminisse tuæ;
 Tunc me vel tragice vexetis Erynnies, & me
 Inferno damnes, Æace, iudicio; 30
 Atque inter Tityi volucres mea pæna vagetur.
 Tumque ego Sisyphio laxa labore geram.
 Nec tu supplicibus me sis venerata tabellis.
 Ultima talis erit, quæ mea prima fides.
 Hoc mihi perpetuo jus est, quod solus amator 35
 Nec cito desisto, nec temere incipio.
 Ah quantum de me Panthi tibi pagina finxit,
 Tantum illi Pantho ne sit amica Venus.
 Sed tibi jam videor Dodona verior auxus:
 Uxorem ille tunc pulcher amator habet. 40
 Tot noctes periere: nihil pudet? aspice, cantat
 Liræ, tu nimirum credula sola jaces.
 Et nunc inter eos tu sermo es, te ille superbus
 Dicit se invito saepe fuisse domi.
 Dispeream, si quicquam aliud, quam gloria de te
 Queritur; has laudes ille meritus habet. 45
 Colchida sic kospes quondam docuit Iasom.
 Electa est; tenuit nanque Crensa domum.
 Sic à Duli bio juvenis est elusa Calypso.
 Vidit amatorem pandere vela suum.
 Ah nimirum faciles aures prætere puella, 50
 Discite desertæ non ternere esse bonæ.
 Huic quoque, qui restat, jam pridem queritur alter.
 Expecta in primo stulta curre potes.
 Nos quæcunque loco, nos omni tempore tecum
 Sive ægra pariter, sive valente sumus. 55

A D D E M O P H O O N T E M . X V I .

SCIS here mi multas pariter placuisse puellas,
 Scis mihi, Demophoon, multa venire mala.
 Nulla meis frustra lustrantur compita plantis;
 O nimis exitio nata theatra meo!
 Sive aliquis molli deducit candida gestu

Brachia, seu varios incinit ore modos.
 Interea nostri quæunt sibi vulnus ocelli,
 Candida non tecto pectore siqua sedet,
 Sive vagi crines puris in frontibus errant,
 Indica quos medio vertice gemma tenet. 10
 Quæ si forte aliquid vultu mihi dura negat,
 Frigida de tota fronte cadebat aqua.
 Quæris, Demophoon, cur sim tam mollis in omnes?
 Quod quæris, quare non habet ullus amor?
 Cur aliquis sacris laniat sua brachia cultris? 15
 Et Phrygis insanos cæditur ad numeros?
 Unicusque dedit utrum natura creato?
 Mi fortuna aliquid temper amare dedit.
 Me licet & Ithamyræ cantoris fata sequantur,
 Nunquam ad formosas, inuide, cæcus ero. 20
 Sed, tibi si exiles videor tenuatus in artus,
 Falleris: haud unquam est culta labore Venus.
 Percontare licet, sæpe est experta puella
 Officium tota nocte valere meum.
 Juppiter Almenæ geminas requieverat auctos, 25
 Et cælum noctu bis sine rege fuit:
 Nec tamen idcirco languens ad fulmina venit.
 Nullus amor virescitur ipse suas.
 Quid? cum è complexu Briseidos iret Achilles,
 Num fugere minus Thessala tela Phryges?
 Quid, ferus Andromachæ lecto cum surgeret Hector
 Bella Mycenæ non timuere rates,
 Ille vel hic classes poterat, vel perdere muros.
 Hic ego Pelides, hic ferus Hector ego.
 Aspice uti cælo modo Sol, modo Luna miniliret: 35
 Sic etiam nobis una puella paru meit.
 Altera me cupidis teneat, foveatque lacertis,
 Altera, si quando non sinat esse locum.
 Aut; si forte irata meo sit facta ministro,
 Ut sciat esse aliam, quæ velit esse mea. 40
 Nam melius duo defendunt retinacula navem,
 Tutius & geminos anxia mater alit.
 Aut, si res dura, nega; si res non dura, venito.
 Quid juvat in nullo pondere verba loqui,
 Hic unus dolor est ex omnibus acer amanti, 45
 Speranti subito si qua venire nezat.
 Quanta illum toto versant suspiria lecto,
 Cum recipi, quem non noverit illa, vetat!
 Et rursus puerum quærendo audita fatigat.
 Quem, quæ scire timet, quærere plura jubet. 50
 Cui fuit indocto fugienda hæc semita vulgi,
 Ipsa

Ipsa petita lacu nunc mihi dulcis aqua est.
 Ingenuus quisquam alterius dat munera seruo,
 Ut commissa suæ verba torat dominæ?
 Et quærit toties, quænam nunc porticus illam 55
 Integit; & campo quo movet illa pedes?
 Deinde ubi pertuleris quos dicit fama labores
 Herculis, ut scribat muneris ecquid habes?
 Et modo pavonis caudæ stabella superbæ,
 Et manibus dura frigus habere pila: 60
 Et cupit natum talos me poscere eburnos,
 Quæque nitent sacra villa dona via.
 Ah peream, si me ista movent dispendia: verum
 Fallaci dominæ jam pudet esse jocum.
 Cernere uti possis vultum custodis avari, 65
 Captus & immunda sæpe latere casa,
 Quam care semel in toto nox vertitur anno?
 Ah pereant, si quos janua clausa juvat!
 Contra rejecto quæ libera vadit amictu,
 Custodum & nullo septa timore, placet. 70
 Cui sæpe immundo sacra conteritur via focco,
 Nec sinit esse moram, si quis adire velit.
 Differet hæc nunquam, nec poscet garrula, quæ te
 Astrictus ploret sæpe dedisse pater.
 Nec dicet, timeo: propera jam surgere, quæso: 75
 Infelix! hodie vir mihi iure venit.
 Et quas Euphrates, & quas mihi misit Orontes
 Me capiant: nolim fusta pudica tori.
 Libertas quoniam nulli jam restat amanti,
 Nullus liber erit, si quis amare volet. 80
 Tu loqueris, cum sis jam noto fabula libro;
 Et tua sit toto Cynthia lecta foro.
 Cui non his verbis aspergat tempora sudor,
 Aut pudor ingenuus, aut reticendus amor:
 Quod si tam facilis spiraret Cynthia nobis, 85
 Non ego nequitiæ dicerer esse caput.
 Nec sic per totam infamis traducerer urbem,
 Uterer & quanvis, nomine verba darem.
 Quare ne tibi sit mirum in te quærere viles.
 Parcius infamant: num tibi causa levis? 90

AD CYNTHIAM IN ÆMULUM. XVII.

HOC erat in primis quod me gaudere jubebas?
 Tam te formosam non pudet esse levem:
 Una aut altera nox nondum est in amore peracta,
 Et dicor lecto jam gravis esse tuo.

Me

Me modo laudabas, & carmina nostra legebas.
Ille tuus penitus tam cito vertit amor?
Contendat mecum ingenio, contendat & arte,
in primis una discat amare de mo:
Si libitum tibi erit, Lernæas pugnet ad hydras,
Et tibi ab Hesperio mala dracone ferat; 10
Terra venena libens, & naufragus ebibat undas,
Et nunquam pro te deneget effer miser.
[Quos utinam in nobis, vita, experire labores]
Jam tibi de timidis iste protevius erit,
Qui nunc se in tumidum jactando venit honorem 15
Diffidium vobis proximus annus erit.
Dux est, quæ multis simulatum ducit amorem,
Et se plus uni siqua parare potest.
At me non ætas mutabit tota Sibyllæ,
Non labor Alcidæ, non niger ille dies. 20
Tu mea compones, & dices, Ossa, Properti,
Hæc tua sunt, cheu tu mihi certus eras!
Certus eras cheu, quanvis nec sanguine avito
Nobilis, & quanvis non ita dives era.
Nil ego non patiar, nunquam me injuria mutat. 25
Tene ego formosam nullum onus esse puto.
Credo ego, non paucos ista periisse figura.
Credo ego, sed multos non habuisse fidem.
Paryo dilexit spatium Minoida Theseus,
Phyllida Demophoon; holpes uterque malus. 30
Jam tibi Jasonia nota est Medæa carina,
Et modo servato sola relinquit viro.
Noli nobilibus, noli conferre beatis,
Vix venit, extremo qui legat ossa die.
Si tibi nos erimus, sed tu potius, precor, ut me 35
Demissis plangas pectore nuda comis.
Unica nata meo pulcherrima cura dolori,
Excludit quoniam fors mea sæpe, veni.
Ista meis fiet notissima forma libellis,
Calve, tua venia, pace, Catulle, tua. 40
Miles depositis annosus secubat armis,
Grandævique negant ducere aratra boves:
Putris & in vacua requiescit navis arena,
Et vetus in templo bellica parma vacat.
At me ab amore tuo deducet nulla senectus, 45
Sive ego Tithonus, sive ego Nestor ero.
At si, hæc la forent, antiquis grata puellis
Essem ego, quod nunc tu; tempore vincor ego.
Non tamen ista meos mutabunt sæcula mores.
Unusquisque sua noverit ire via, 50

Nonne fuit satius duro servire tyranno,
 Et gemere in tauro, laeve Penille, tuo;
 Gorgonis & satius fuit ordurescere vultu,
 Crucas as etiam si patere mur aves,
 Sed tamen obstitam: feritur subigine mucro
 Ferreus, & parvo saepe liquore silex. 55
 At nullo dominæ teritur sub lumine amor, qui
 Restat, & immerita supinet aure minas.
 Ultro contemptus rogat, & peccasse fatetur
 Læsus, & invitis ipse redit pedibus.
 Tu quoque, qui pleno saltus assumis amore, 60
 Credule, *Nulla diu femina pontus habet.*
 An quisquam in mediis persolver vota precellis,
 Cum saepe in portu fracta carina natet,
 Aut prius infecto deposcit præmia cursu,
 Septima quam metam triverit ante tota; 65
Mendaces ludunt status in amore secundi.
Si qua venit sero, magna ruina venit.
 Tu tamen interea, quanvis te diligit illa,
 In tacito cohibe gaudia elausa sinu.
 Nanque in amore suo semper sua maxima cuique, 70
 Necio quo pacto, verba nocere solent.
 Quanvis te persæpe vocet, semel ire memento.
Invidi in quod habet, non solet esse diu.
 At vos, qui officia in multos revocatis amores,
 Quantum sic cruciat lumina vestra dolor, 75
 Vidistis pleno teneram candore puellam;
 Vidistis fuso: ducit uterque color.
 Vidistis quandam Argiva prodire figura:
 Vidisti nostras: utraque forma rapit.
 Illaque plebejo, vel sit sandycis amictu:
 Hæc, atque illa mali vulneris una via est, 80
 Cum satis una tuis insomnia portet ocellis,
 Una sit & cuivis femina multa mala.

A D C Y N T H I A M. XVIII.

Vidlegote in somnis fracta, mea vita, carina
 Ionio lassas ducere tore manus,
 Et quæcunque in me fueras mentita, fateri;
 Nec jam humore graves tollere posse comas.
 Qualem purpureis agitatum fluctibus Hellen, 5
 Aurea quam molli tergoire vexit ovis.
 Quam timui, ne forte tuum mæse nomen haberet,
 Atque tua labens navita fleret aqua.
 Quæ tum ego Neptuno, quæ tum cum Castore fratri,
 Quæ.

Quæque tibi excepti jam Dea Leucothoe,
At tu vix primas extollens gurgite palmas,
Sæpe meum nom n jam petitura vocas.
Quod si forte tuos vidisset Glaucus ocellos,
Esset Ionii facta puella maris;
Et tibi præ invidia Neerides increpitarent.
Candida Nuxæ, cæcula Cymothoe.
Sed tibi sul sidio De ph nuni curere vidi,
Qui, puto, Arioniam vexat ante Iyram.
Jamque ego conatai summo me mittere saxo,
Cum mihi discussit talia vita metus.
Nunc adinventur, quod tam mihi pulchra puella
serviat, & tota dicar in uibe potens
Non, si Cambyse redeant, & flumina Cæsi,
Dicar; de nostro saepe poeta toto
Nam mea cum recitat, dicit se odisse beatos, 25
Carmina tam sancte nulla puella colit.
Multum in amore fies, multum constantia prodest.
Qui dare multa potest, multa & amare potest.
Seu mare per longum mea cogitet ire poeta,
Hanc sequar, & fidos una ager aura duos. 30
Unum litus erit sopitis, unaque testo
Aibor, & ex una sæpe bibemus aqua.
Et tabula una duos poterit componere amantes;
Piora cubile mihi, seu mihi puppis erit.
Omnia perpetiar, sævus licet urgeat furus, 35
Velaque in incertum frigidus Ausseragat.
Quicumque & venti miserum vexastis Ulysses,
Et Danaum Euboico litore mille rates,
Et qui movis is duo litora, cum rudis Argus
Dux e at ignoto missa columba mari. 40
Illa me instantum non unquam desit ocellis,
Incendit navem Juppiter ipse licet.
Certe iidem nudi pariter jactabimur oris,
Me licet unda ferat, te modo terra tegat.
Sed non Neptunus tanto crudelis amori, 45
Neptunus fratri par in amore Jovi.
Testis Anymone, Iatices cum ferat in arvis
Comessa & Lernæ pulsa trisente palus.
Jam Deus amplexu votum persolvit, at illi
Aurea divinas urna refudit aquas. 50
Crudelem & Boream rapta Orithyia negavit.
Hic Deus & terras & maria alta d'mat.
Crede mihi; nobis mat-flet Scylla, nec unquam
Alternante vorans vassa Charybdis aqua.
Ipsaque sidera erant nullis oblecta tenebris. 55

Purus & Orion, purus & Hædus erit.
 Quod mihi si ponenda tuo sit corpore vita,
 Exitus hic nobis non inhonestus erit.
 At vos incertam mortales funeris horam
 Quæritis, & qua sit mors aditura via:
 Quæritis & cælo Phœnicum inventa sereno,
 Quæ sit stella homini commoda, quæque mala;
 Seu pedibus Parthos sequimur, seu classe Britannos,
 Et maris & terræ cæca pericula viæ.
 Rursus & objectum fletis capiti esse tumultum, 65
 Cum Mavors dubias miscet utrinque manus.
 Præterea domibus flammam, domibusque ruinam:
 Neu subeant labris pocula nigra tuis.
 Salus amans novit, quando periturus, & à qua
 Morte; neque hic Boreæ flabia, neque arma timent 70
 Jam licet & Cerygia sedeat sub arundine remex,
 Cernat & infernæ tristitia vela ratis:
 Si modo clamantis revocaverit aura puellæ,
 Concessum nulla lege reddidit iter.

AD JOVEM PRO AMICA
ÆGROTANTE. XIX.

JUPPITER affectæ tandem miserere puellæ.
 Tam formosa tuum mortus crimen ferit.
 Venit enim tempus, quo torridus æstuat aer,
 Incipit & sicco fervere terra cane.
 Sed nec tam ardoris culpa est, nec crimina cæli:
 Quam toties sanctos non habuisse Deos
 Hoc perdit miseras, hoc perdidit ante puellis.
 Quidquid jurarunt, ventus, & unda rapit.
 Num sibi collatam doluit Veneris? illa peræque
 Piæ se formosis invidiosa Dea est. 10
 An contempta tibi Junonis templa Pelasgæ?
 Palladis aut oculos ausa negare bonos?
 Semper formosæ, non nostis parcere verbis.
 Hoc tibi lingua nocens, hoc tibi forma dedit;
 Sed tibi vexata per multa pericula vitæ, 15
 Extremo veniet mollior hora die.
 Io versa caput primos mugiverat annos:
 Nunc Dea, quæ Nili flumina vacca bibit:
 Ino etiam prima terris ætate vagata est;
 Hanc miser implorat navita Leucothoë. 20
 Andromede monstris fuerat devota marinis;
 Hæc

Hæc eadem Persei nobilis uxor erat :

Callisto Arcadios erraverat ursa per agros :

Hæc nocturna suo sidere Jvela regit .

Quod si forte tibi properarint fata quietem , 15

illa sepultura fata beata tuæ ,

Narrabis Semelæ quo sis formosa periclo ,

Credet & illa suo docta puella malo .

Et tibi Maonias inter Heroidas omnes

Primus erit , nulla non tribuente , locus , 30

Nunc , utcumque potes , fato gere saucia morem ,

Et Deus , & durus vertitur ipse dies .

Hæc tibi vel poterit conjux ignoscere Juno .

Frangitur & Juno , si qua puella perit ,

Deficiunt magico torti sub carmine rhombi , 35

Et tacet extincto laurus adusta foco ,

Et jam Luna negat toties descendere cælo ,

Nigraque funestum condidit omen avis .

Una ratis fati nostros portabit amores

Cæula ad infernos velificata lacus . 40

Si non unius , quæso misere duorum .

Vivam , si vivet : si cadet illa , cadam .

Pro quibus optatis sacro me carmine damno :

Scribam ego : *Per magnum est salva puella Jovem* .

Ante tuosque pedes illa ipsa adoperta sedebit , 45

Narrabitque sedens longa pericla sua .

Hæc tua , Persephone , maneat clementia , nec tu

Persephones conjux lævior esse velis .

Sunt apud infernos tot millia formosarum :

Pulchra sit in superis scilicet illa locis . 50

Vobiscum est Iope , vobiscum candida Tyro ,

Vobiscum Europe , nec proba Pasiphae ,

Et quot Troja tulit vetus , & quot Achaia formas ,

Et Thebæ , & Priami diruta regna senis ,

Et quæcunque erat in numero Romana puella , 55

Occidit , has omnes ignis avarus habet .

Nec forma æternum , aut cuiquam est fortuna perennis .

Longius aut proprius mors sua quæque manet .

Tu quoniam es , mea lux , magno demissa periclo ,

Munera Dianæ debita redde choros . 60

Redde etiam excubias , divæ nunc , ante juvencæ ,

Votivas noctes & mihi redde decem .

A D C Y M T H I A M . X X .

H E S T E R N A , mea lux , cum potus nocte vagarer ,
 Nec me fervorum duceret ulla manus ,
 Obvia nescio quot pueri mihi turba minuta
 Venerat : hos vetuit me numerare timor .
 Quorum alii faculas , alii retinere sagittas ,
 Pars etiam visa est vincla parare Rubei ;
 Sed nudi fuerant , quorum lascivior unus ;
 Arripite hunc , inquit , nam bene noctis eum .
 Hic erat , hunc mulier nobis nata locavit .
 Dixit , & in collo jam mihi nodus erat . 10
 Hic alter jubet in medium propellere , at alter ,
 Intereat , qui nos non putat esse Deos
 Hac te non meritum totas expectat in horas :
 At tu nescio quas quæris , inepte , fores .
 Quæ cum Sidoniæ nocturna ligamina mitræ 15
 Solverit , atque oculos moverit illa graves ;
 Afflabunt tibi non Arabum de gramine odores ,
 Sed quos ipse suis fecit Amor manibus :
 Parcite jam , fratres : jam certos sponder amores ,
 Et jam ad manatam venimus ecce domum . 20
 Atque ita me injecto duxerunt rursus amictu :
 I nunc , & noctes disce manere domi .
 Mane erat , & volui , si sola quiesceret illa ,
 Visere : at in lecto Cynthia sola fuit
 Obtupui : non illa mihi formosior unquam 25
 Visa . neque olivina cum fuit in tunica .
 Ibat & hinc castæ narratum somnia Vestie ,
 Neu sibi , neve mihi quæ nocturna farent .
 Talis visa mihi somno demissa recenti .
 Heu quantum per te candida torqua valet ! 30
 Quid tu matutinus , ait , speculato amicæ ,
 Me similem ventris moribus esse putas ?
 Non ego tam facilis : sat est mihi cognitus unus ,
 Vel tu , vel si quis verior esse potest .
 Apparent non ulla toro vestigia presso , 35
 Signa voluptatis nec jecuisse duos .
 Aspice ut in toto nullus mihi corpore surgat
 Spiritus , admissio notus ad aliter .
 Dixit , & opposita propellens tuavia dextra ,
 Proslit in laxa nixa pedem solea .
 Sic ego tum sancti custode recludor amaris :
 Ex illo felix nox mihi nulla fuit ,

AD EANDEM. XXI.

QUÆRIS cur veniam tibi tardior? aurea Phæbi
 Porticus à magno Cæsare aperta fuit.
 Tota erat in speciem Pænis digesta columnis.
 Inter quas Danaï scæmina turba senis:
 Hic equidem Phœbo visus mihi pulchrior ipso
 Marmoreus tacita carmen hiare lyra,
 Atque aram circum steterant armenta Myronis,
 Quattuor, artificis vivida signa, boves.
 Tum medium Clario surgebat marmore templum:
 Et patria Phæbo carius Ortygia.
 Auro Solis erat supra fastigia currus,
 Et valvæ Libyci nobile dentis opus.
 Altera dejectos Parnassi vertice Gallos,
 Altera mœrebat funera Tantalidos.
 Deinde inter matrem Deus ipse, interque sororem
 Pythius in longa carmina veste sonat.
 Illic aspiciēs scopulis hærere sorores,
 Et canere antiqui dulcia furta Jovis:
 Ut semel est combustus, ut est deperditus Io;
 Denique ut ad Trojæ tecta volarit avis.
 Qui videt, is peccat, qui non & viderit, ergo
 Non cupiet: *Facti crimina lumen habet.*
 Quod si nemo extat, qui vicerit altis arna,
 Communis culpæ cur reus unus agor?
 Una contentum pudeat me vivere amica:
 Hoc si crimen erit, crimen amoris erit:
 Mi nemo objiciat: libeat tibi, Cynthia, necum
 Roscida muscosis antra tenere jugis.
 Nec tu Virginibus reverentia moveris ora.
 Hic quoque non nescit, quid sit amare, chorus:
 Si tamen Oeagri quædam compressa figura
 Bistonis olim rupibus accubuit.
 Hic ubi me prima statuent in parte choreæ,
 Et medius tecta cuspide Bacchus erit:
 Tum capiti sacros patiar pendere cotymbos;
 Nam sine te nostrum non valet ingenium.
 Hoc utinam spatium loco, quodcunque vagaris,
 Cynthia; sed tibi me credere turba vetat,
 Cum videt accensis devotam currere tædis
 In nemus, & Triviæ lumina ferre Deæ.
 Nam quid Prænestis dubias, o Cynthia, sortes?
 Quid petis Ææi mænia Telegoni?
 Curve te in Herculeum deportant effeda Tibur?

Appia cur toties te via ducit anum ?
Scilicet umbrosis sordet Pompeja columnis 45
 Porticus aulaeis nobilis Attalicis ,
Et creber pariter platanis surgentibus ordo ,
 Flumina sopito quæque Maione cadunt ;
Et leviter nymphis tota crepitantibus urbe ,
 Cum subito Triton ore recondit aquam . 50
Falleris , ista tui furtum via monstrat amoris .
 Non urbem , demens : lumina nostra fugis .
Quo fugis , ah demens est nulla fuga : ut licet usque
 Ad Tanaim fugias , usque sequetur amor .
Non , si Pegasei velleris in aera dorso : 55
 Nec , tibi si Persei moverit ala pedes :
Vel , si te sectæ moveant talaribus aure :
 Ni tibi Mercurii proderit alta via ,
Instat semper Amor super caput : instat amanti ,
 Et gravis ipse super libera colla sedet . 60
Exubat ille acer custos , & tollere nunquam
 Te parietur humo lumina capta senex .
Et jam si pecces , Deus exorabilis ille est ,
 Si modo præsentis viderit esse pecces .
Num jam , dura , paras Phrygias nunc ire per undas ,
 Et petere Hyrcani litora nota maris ? 65
Spargereque alterna communes cade penates ,
 Et ferre ad patrios præmia dira lares ?
Nil agis : insidias in me componis inanes ;
 Tendis iners docto retia nota mihi . 70
Sed de me minus est famæ iactura pudicæ .
 Tanta tibi miseræ , quanta mereris , erit .
Nuper enim de te nostras me lædit ad aures
 Rumor , & in tota non bonus urbe fuit .
Sed tu non debes inimicæ credere linguæ , 75
Semper omnis fatula pœna fuit
Non tua deprento damnata est fama veneno .
 Testiseris puras , Phœbe , videre manus .
Sin autem longo nox una , aut altera lusu
 Consumpta est , non me crimina parva movent . 80
Ista tenes licet acruent convivia duri
 Nos modo propositum , vita , teramus iter .
Illorum antiquis onerentur legibus aures :
 Hic locus est , in quo tibi docta sonet :
Quæ non jure vado Mæandri iacta natalli , 85
 Turpia cum faceret Palladis ora ramoi .
Tyndaris externo patrum mutavit amore ,
 Et sine decreto viva reducta domum est .
Ipsa Venus quanyis corrupta libidine Martis ,
 Nec

Nec minus in cælo semper honesta fuit.
 Quamvis Ida Parim pallorem dicat amasse,
 Atque inter pecudes accubuisse Deam:
 Hæc & Hamadryadum spectavit tumba sororum,
 Silenique senes, & pater ipse chori.
 Cum quilibet idæo legisti poma sub antro,
 Supposita excipiens, Nai, caduca manu.
 An quicquam in tanto superiorum examine quærit
 Cur hæc tam dives? quis dedit? unde dedit?
 O nimium nostro felicem tempore Romam,
 Si contra mores una puella facit!
 Hæc eadem hæc ante illam impune & Lesbia fecit.
 Quæ sequitur, certe est invidiosa minus.
 Qui quærit Tatios veteres, durosque Sabinos,
 Hic posuit nostra nuper in urbe pedem.
 Tu prius & fluctus poteris siccare marinos,
 Atque mortali deligere astra manu;
 Quam facere ut nostræ nolint peccare puellæ.
 Is mos Saturno regna tenente fuit:
 Et cum Deucalionis aquæ fluxere per orbem,
 Et post antiquas Deucalionis aquas
 Dic mihi, quis potuit lectum servare pudicum?
 Quæ Dea cum solo vivere sola Deo?
 Uxorem quondam magni Minois, ut ajunt,
 Corrupti torvi candidæ formæ bovis.
 Nec minus ærato Dinae & recondita muro,
 Non potuit magno casta negare Jovi.
 Quod seu tu Grajas, seu sis imitata Latinas:
 Semper vive meo libera iudicio.

AD CYNTHIAM. XXII.

TRISTIA jam redeunt iterum solemnia nobis.
 Cynthia jam noctes est operata decem.
 Atque utinam nilo pereat quæ facta tepente
 Misit matronæ Inxchis Ausoniis;
 Quæ Dea tam cupidos toties divisit amantes,
 Quæcunque illa fuit, semper amata fuit.
 Tu certe Jovis occultis in amoribus,
 Sensisti, multas quid sit inire vias:
 Cum te iussit habere puellam cornu Juno,
 Et pecoris du o perdere verba sono;
 Ah quoties quernis læsisti frondibus ora!
 Mansisti stultis alidita passa tuis!
 An, quoniam agrestem detraxit ab ore figuram
 Juppiter, idcirco facta superba Dea es.

An tibi non satis est fuscis Ægyptus alumnis ?
 Cur tibi tam longa Roma petita via est ?
Quid tibi quid prodest viduas dormire puellas ?
 Sed tibi, crede mihi, cornua rursus erunt .
Aut nos è nostra te, sæva, fugabimus urbe .
 Cum Tiberi Nilo gratia nulla fuit . 20
At tu quæ nostro nimium placata dolori es ,
 Noctibus his vacui reficiamus iter .
Non audis , & verba finis mea ludere : cum jam
 Flectant Icarii sidera tarda boves ?
Lenta bibis ; mediæ nequeunt te frangere noctes . 25
 A n nondum est talos mittere laffa manus ,
Ah pereat quicumque meracas repperit uvas ,
 Corruptique bonas ne stare primus aquas !
Icære Cecropiis merito jugulate colonis ,
 Pampineus, nosti, quam sit amarus odor .
Tu quoque, ô Eurytion, vino, Centaure, peristi ,
 Nec non Ismario tu, Polypheme, mero .
Vino forma perit, vino corrumpitur ætas,
Vino sæpe suum nescit amica virum .
Me miserum, ut multo nihil es mutata Lyæo ! 35
 Jam bibe : formosa es : nil tibi vina nocent :
Cum tua præpendent demissa in pocula setta ,
 Et mea deducta carmina voce legis .
Largius effuso madeat tibi mensa Falerno ,
 Spumet & aurato mollius in calice : 40
Nulla tamen lecto recipit se sola libenter .
 Est quiddam, quod vos quærere cogat Amor .
Semper in absentes felicior æstus amantes !
Elevat assiduos copias longa viros .

AD LYNCEUM POETAM . XXIII.

CUR quisquam faciem dominæ jam credat Amico
 Sic erepta mihi pene puella mea est .
Expertus dico ; nemo est in amore fidelis ,
 Formosam raro non sibi quisque petit .
Polluit ille Deus cognatos , solvit amicos , 5
 Et bene concordēs trīstia ad arma vocat .
Hospes in hospitium Menelao venit adulter .
 Colchis & ignotum nonne secuta virum est ?
Lynceum, tune meam potuisti tangere curam ?
 Perfide, nonne tuæ tunc cecidere manus ? 10
Quid si non constans illa & tam certa fuisset ,
 Posses in tanto vivere flagitio ?
Tu mihi vel ferro pectus, vel perde veneno ;
 A do-

A domina tantum te modo tolle mea .
 Te socium vitæ , te corporis esse licebit , 15
 Te dominum admitto rebus , amice , meis .
 Lecto te solum , lecto te deprecor uno .
 Rivalē possum non ego ferre Jovem .
 Ipse meas solus , quod nil est , amulor umbras ,
 Stultus , quod stulto sæpe t morē tremo . 20
 Una tamen causa est , qua crimina tanta remitto ,
 Errant multo quod tua verba mero .
 Sed nunquam vitæ me fallēt ruga severæ .
Omnes jam norunt , quam sit amare bonum .
 Lynceus ipse meus seros invasit amores . 25
 Solum te nostros lætor adire Deos .
 Quid tua ocraticis tibi nunc sapientia libris
 Prode it , aut rerum dicere posse vias ?
 Aut quid * Cretæ tibi profunt carmina læta ?
 Nil juvat in magno veller amore senex . 30
 Tu satius musis meliorem imite Philetam ,
 Et non inflati somnia Gallimachi .
 Non minus licet Ætoli referis Acheloi .
 Fluxerit ut in gremio factus amore liquor .
 Atque etiam ut Phrygio fallax Mæ nãria campo 35
 Errat , & ipsa suas decipit unda vias .
 Qualis & Adrastii fuerit vocalis Arion ,
 Tristitia ad Archemori funera victor equus .
 Non non Amphiarææ tibi fata quadrigæ ,
 Profint , aut Capaneo grata ruina Jovi . 40
 Desine Achilleo componere verba cothurno ,
 Desine , & ad molles membra resolve choros .
 Incipe jam angululo versus compenere toino .
 Inque tuos ignes , dure poeta , veni .
 Tu non Antimacho , non tutior ibis Homero . 45
 Despiciat & magnos recta puella deos .
 Sed non ante gravis taurus succumbit aratio ,
 Cornua quam validis hæserit in laqueis ,
 Nec tu tam duros per te patieris amores .
 Toux tamen à nobis ante domandus eris . 50
 Harum nulla solet rationem querere mundi ,
 Nec cur fraternis Luna laboret equis ;
 Nec si post Stygias aliquid reslaverit undas ,
 Nec si consulto fulmina missa tonent .
 Aspice me , cui parva domi fortuna relicta est , 55
 Nullus & antiquo Marte triumphus avi :
 Ut regnem missas inter conviva puellas
 Hoc , ego qui tibi nunc elevor , ingenio .
 Me juvet hæsternis positum languere corollis ,

Quem tetigit jactu certus ad ossa Deum, 60
 Actia Virgilium custodis litora Phœbi,
 Cæsaris & fortes dicere posse iates:
 Qui nunc Æneæ Trojani suscitât arma,
 Jactaque Lavinis mœnia litoribus.
 Cedite Romani scriptores, cedite Graji 65
 Nescio quid majus nascitur illade.
 Tu canis umbrosi subter pineta Galei
 Thyrsin, & attritis Daphnin arundinibus:
 Utque decem possint contumpere mala puellam,
 Missus & impressis hœdus ab uberibus. 70
 Felix, qui viles pomis mercaris amores,
 Huic licet ingratae Tityrus ipse canat!
 Felix, intactum Corydon qui tentat Alexin
 Agricolæ domini carperet delitias!
 Quamvis ille sua lassus requiescat avena, 75
 Laudatur facilis inter Hamadryadas.
 Tu canis Alcraï veteris præcepta potæ,
 Quo seges in campo, quo viret uva iugo,
 Tale facis carmen docta testudine, quale 80
 Cynthius impositis temperat articulis.
 Non tamen hæc ulli venient ingrata legenti,
 Sive in amore rudis, sive penitus erit.
 Nec minor his animis, nec se minor ore canorus
 Anseris indocto carmine cessit olor.
 Hæc quoque perfecto ludebat Iasone Varro, 85
 Varro Leucadiæ maxima flamma suæ.
 Hæc quoque lascivi cantarunt scripta Catulli,
 Lesbia que is ipsa notior est Helena.
 Hæc etiam docti confessa est pagina Calvi,
 Cum caneret miseræ funera Quintiliæ. 90
 Et modo formosa quam multa Lycoride Gallus
 Mortuus inferna vulnera lavit aqua.
 Cynthia quin etiam versu laudata Propertii,
 Hos inter si me ponere fama volet.

S E X T I P R O P E R T I I E L E G I A R U M

L I B E R I I I .

E L E G I A I .

CALLIMACHI manes, & Coi sacra Philetæ,
 In vestrum, quæso, me finite ire nemus.
 Primus ego ingredior puro de fonte sacerdos
 Italia per Graios origa ferre choros.
 Dicite quo pariter carmen tenuastis in antro, 5
 Quove pede ingressi, quamve bibistis aquam?
 Ah valeat, Phœbum quicumque moratur in armis.
 Exactus tenui punice versus eat.
 Quo me fama levat terra sublimis, & a me
 Nata coronatis Musa triumphat equis, 10
 Et mecum in curru parvi vectantur Amores,
 Scriptorumque meas turba secuta rotas.
 Quid frustra missis in me certatis habenis?
 Non datur ad Musas currere lata via.
 Multi, Roma, tuas laudes annalibus addent, 15
 Qui finem imperii Bactra futura cauent:
 Sed quod pace legas, opus hoc de monte Sotorum
 Detulit intacta pagina nostra via.
 Mollia, Pegasides, vestro date sarta poetæ.
 Non faciet capiti dura corona meo. 20
 At mihi quod vivo detraxit jam invida turba,
 Post obitum duplici fœnore reddet honos.
Omni post obitum fugit majora vetustas.
Majus ab exequiis nomen in ora venit.
 Nam quis equo pulias abiegnos nosceret arces? 25
 Fluminaque Hæmonio cominus ipse viro?
 Idæum sinitenta Jovis cunabula parvi?
 Hæctora per campos ter maculasse rotas? (armis,
 Deiphobumque, Helenumque, & Polydamanta sine
 Qualemcumque Parin vix sua nosset humus. 30
 Exiguo sermone fores nunc, Ilion, & tu
 Troja, bis Oetæi numine capta Dei:
 Necnon ille tui casus memorator Homerus
 Fosteritate suum crescere sensit opus.

Meque inter seros laudabit Roma nepotes .
 Illum post cineres auguror esse diem .
 Ne mea contempto lapis indicet ossa sepulchro
 Provisum est , Lycio vota probante Deo .
 Carminis interea nostri redeamus in orbem ,
 Gaudeat ut solito tacta puella sono .
 Orpheæ detinuisse feras , & concita dicunt
 Flumina Threicia sustinuisse lyra .
 Saxa Cithæronis Thebas agitata per aitem
 sponte sua in mari membra coisse ferunt .
 Quinetiam , Polypheme , fera Galatææ sob ætæna
 Ad tua iocantes carmina flexit equos ,
 Miremur nobis & Baccho & Apolline dextro ,
 Turba puellarum si mea verba collit ,
 Quod non Tanais domus est mihi fulta columnis .
 Nec camera auratas inter eburna trahes ,
 Nec mea Phæacias æquant pomaria silvas ,
 Non operosa rigat Martius antra liquor :
 At Musæ comites , & carmina cara legenti ,
 Et defessa choris Calliopea meis .
 Fortunata meo si qua es celebrata libello ,
 Carmina erunt formæ tot monumenta tuæ .
 Nam neque Pyramidum sumptus ad sidera ducti ,
 Nec Jovis Elæi celum imitata domus :
 Nec Mausolei dives fortuna sepulchri
 Mortis ab extrema conditione vacant .
 Aut illis flamma , aut imber subducat honores ,
 Annorum aut ictu pondera victa iuent .
 At non ingenio quæsitum nomen ab ævo
 Excidet : Ingenio stat sine morte decum .

P R O P E R T I I S O M N I U M . II .

VISUS eram molli recubans Heliconis in umbra
 Bellerophontei qua fluit humor equi :
 Reges , Alba , tuos , & regum facta tuorum
 Tantum operis nervis hincere posce mihi :
 Parvaque tam magnis admoram fontibus ora ,
 Unde pater sitiens Ennius ante bibit ,
 Et cecinit Curios fratres , & Horatia pila ,
 Regiaque Æmilia vesta trophæa rapæ ,
 Victorisque moram Fabii , pugnamque sinistram
 Cannensem , & versos ad pia vota Deos .
 Hannibalemque Lares Romana sede fugantes ,
 Anseris & tutum voce fuisse Jovem .
 Cum me Castalia speculans ex arbore Phebus

Sic ait aurata nixus ad antra lyra :

Quid tibi cum tali demens, est flumine? quis te
Carminis heroi tangere iussit opus? 15

Nec hic illa tibi speranda est fama, Properti.

Mollia sunt parvis prata terenda rotis,

Ut tuus in scamno jactetur saepe libellus,

Quem legat expectans sola puella vinum. 20

Cur tua praecipitos evecta est pagina gyros?

Non est ingenti cymba gravandi tui.

Alter remus aquas, alter tibi radat arenas,

Tutus eris: medio maxima turba mari est.

Dixerat, & plectro sedem mihi in nistrat eburno, 25

Qua nova mulcoso semina facta solo est.

Hic erat affixis viridis spelunca lapillis,

Pendebantque cavis tympana pumicibus.

Ergo Musarum, & vileni patris imago

Fistilis, & calami, Pan Tegere, tui, 30

Et Veneris dominæ volucres mea turba columbae

Tingunt Gorgoneo punica rostra lacu,

Diverſaeque novem sortitæ jura puellæ

Exercent teneras in sua dona manus.

Hæc ederas legit in thyrsos, hæc carmina nervis 35

Aprat, & illa manu' exit utraque rosam.

Ex quarum numero me contigit una dearum;

Ut reora facie, Calliopea fuit

Contentus niveis semper vestabere cymis,

Nec te tortis equi ducet ad arma sonus; 40

Nil tibi sit raucæ prætoris classica cornu

Flare, nec Aonium cingere Marte nemus:

Aut quibus in campis Mariano prælia signo

Stent, & Teutonicas Roma refringat opes,

Barbarus aut sævo perfusus sanguine Rhenus 45

Saucia mœrenti corpora vestet aqua.

Quippe coronatos alienum ad limen amantes,

Nocturnaque canes ebria signa fugæ.

Ut per te clausas sciat excantare puellas,

Qui volet austeros arte tenere viros. 50

Talia Calliope; lymphisque à fonte petitis,

Ora philætea nostra rigavit aqua.

DESCRIPTIO TRIUMPHI. III.

A Rma Deus Cæsar dices meditatur ad Indos,
Et freta gemmiferi findere classe maris.

Magnaviri merces: parat ultima terra triumphos.

Tigris, & Euphrates sub tua jura fluent.

Sera sub Aufoniis veniet provincia virgis .

Affuescent Latio Partha trophæa Jovi .

Ite agite expertæ bello date linthea prole ,

Et solitum armigeri ducite munus equi .

Omina fausta ceno . Crassos , cladesque piate :

Ite , & Romanæ consulite hitoriae ,

10

Mars pater , & sacræ fatalia lumina Vestæ ,

Ante meos obitus sit , pretor , ida dies ,

Qua videam spoliis onerato Cæsaris axe

Ad vulgi plausus sæpe resistere equos .

Inque sinu caræ nixus spectare puellæ

15

Incipiam , & titulis oppida capta legam .

Tela fugacis equi , & brachati militis arcus ,

Et subter captos arma sedere duces ,

Ipsa tuam prolem serva Venus : hoc sit in ævum ,

Cernis ab Ænea quod superesse , caput .

20

Præda sit hæc illis , quorum meruere labores :

Misat erit , Sacra plaudere posse via .

Pacis Amor Deus est , pacem veneramur amantes .

Stant mihi cum domina prælia dura mea .

Nec tamen invisio pectus mihi carpitur auro .

25

Nec bibit è gemma divite nostra litis ;

Nec mihi mille jugis Campania pinguis aratur ,

Nec miser æra peto classe , Corinthe , tua ,

O prima infelix fregenti terra Promægo !

Ille parum cauti pectoris egit opus .

30

Corpora disponens , mentem non vidit in arte .

Recta animi primum debuit esse via .

Nunc maris in tantum ventis iactamur , & hostem

Quærimus , atque armis nectimus arma nova .

Hand ullas portabis opes Acherontis ad undas .

35

Nudus ab inferna , stulte , vekere rate .

Victor cum victis pariter miscebitur umbris .

Consule cum Mario capte Jugurtha sedes .

Lydus Dulichio non distat Crotæus ab tro .

Optima mors , parca que venit apta die .

40

Me juvat in prima coluisse Heliconæ juventa ,

Musarumque choris implicuisse manus .

Me juvat & multo mentem vincere Lyæo ,

Et caput in verna semper habere rosa .

Atque ubi jam venerem gravis interceperit ætas ,

45

Spargerit & nigras alta senectæ comas :

um mihi Naturæ libeat perdiscere mores :

Quis Deus hanc mundi temperet arte domum

Qua venit exorrens , qua deficit , unda coëctis

Coniubis in plenum mensura tua Luna redit :

Un-

Ad amicum vatum

Unde salo superant venti : quid flamine captet
 Eurus , & in nubes unde perennis aqua :
 Sit ventura dies , mundi quæ subruat arces ,
 Parpureus pluvias cur bibit arcus aquis :
 Aut cur Perrhæbi tremuere cacumina Pindi , 55
 Solis & auratis luxerit orbis equis :
 Cur segnis vetiâre boves , & plaustra Bootes ?
 Pleiadum ipisso cur coit igne chorus ?
 Curve suos fines altum non exeat æquor ,
 Plenus & in partes quatuor annus eat ? 60
 Sub terris sint jura Deum & tormenta Gigantum ,
 Tisiphones atro si furit angue caput :
 Aut Alcæoniæ furæ , aut jejunia Phinei :
 Num rota , num scopuli , num litis inter aquas :
 Num tribus infernum cuitodit faucibus antrum 65
 Cerberus & Tityo jugera pauca novem :
 An ficta in miseras descendit fabula gentes ,
 Et timor haud ultra , quam rogos , esse potest .
 Exitus hic vitæ superest mihi : Vos , quibus arma
 Grata magis , Crassi signa referte domum . 70

A D L Y G D A M U M . I V .

D I C mihi de nostra , quæ sentis vera , puellas :
 Sic tibi sint dominæ , Lygdame , lenta juga •
 Dum me lætitia tumefactum fallis inani ,
 Hæc referens , quæ me credere velle putas .
 Omnis enim debet sine vano nuncius esse , 5
 Mæjoremque timens servus habere fidem .
 Nunc mihi , si qua tenes , ab origine dicere prima
 Incipe : suspensis auribus ista bibam .
 Siccine eam incomptis vidisti flere capillis ?
 Illius ex oculis multa cadebat aqua ? 10
 Nec speculum strato vidisti , Lygdame , lecto ?
 Ornabat niveas nullane gemma manus ?
 Ac moestam teneris vestem pendere lacertis ?
 Scriniaque ad lecti clausa jacere pedes ?
 Tristis erat domus ? & tristis tua pensa ministræ 15
 Carpebant ? medio nebat & ipsa loco ?
 Humidaque impressa sicebat lumina lana ?
 Rettulit & querulo jurgia nostro sono ?
 Hac te teste mihi promissa est , Lygdame , merces ,
 Est pœna servo rumpere teste fidem . 20
 Ille potest nullo miseram me linguere facto ?
 Æqualem nulla dicere habere domo ?
 Gaudes me vacuo solum tatescere lecto ,

Si placet, insultet, Lygdame, morte mea:
 Non me moribus illa, sed verbis improba vitat. 25
 Staminc, & lombi diu itur ille rota
 Illum turgentis ranae portenta ruteta,
 Et lecta exscitis anguibus issa trahunt,
 Et strigis inventa per husta jacenti pluma,
 Cinctaque funesto lanca vitta viro. 30
 Si non vna canent mea somnia, Lygdame, testor;
 Paenae erit ante meos era, sed ampla pedes.
 Putris & in vacuo reatur aranea lecto
 Nostibus illorum dormiet ipsa Venus.
 Quae tibi si veris animis est quæsta puella. 35
 Hac eadem rursus, Lygdame, curae via:
 Et mea cum multis lacrimis mandata reperta:
 Iram, non fraudes esse in amore meo
 Me quoque consimili impositum torqueret igni
 Iurabo, & bis sex integer esse dies; 40
 Quid mihi si tanto felix concordia bello
 Extiterit, per me, Lygdame, libet utis;

DE MORTE PÆTI,

OB AVARITIAM. V.

ERGONE sollicitæ tu causa, pecunia, vitæ es.
 Per te immaturum mortis ad imus iter.
 Tu vitis hominum crudelia pabula præbas;
 Semina cuiarum de capite orta tuo
 Tu Pætum ad Pharios tenentem linthea portus 5
 Obruis infano terque quate que mali
 Nam dum te sequitur, primo miser excidit ævo,
 Et nova longinquis piscibus esca natat.
 Flens tamen extremis dedit hæc mandata querelis,
 Cum moribunda niger clauderet ora liquor: 10
 Dii maris, Ægei quos sunt penes æquora ponti,
 Et quæcunque meum degravat unda caput:
 Quo rapitis mihi primæ lanuginis annos?
 Attulimus longas in freta velira manus,
 Ah miser! Alcyonum scopulis affigat acutis, 15
 In me cæruleo fuscina sumpta Deo est.
 At saltem Italix regionibus advehat æstus,
 Hoc de me, sat erit, si modo matris erit.
 Subtrahit hæc tantem torta vertigine fluctus:
 Ultima quæ æto vexque desque fuit. 20
 Pæte, quid ætatem numeras? quid cara natanti
 Mater in ore tibi est? non habet unda Deo.

Nam

Nam tibi nocturnis ad saxa ligata procellis .
 Omnia detrito vincula fune cadunt .
 Et mater non juva piæ date debita terræ , 25
 Nec pote cognatos inter humare iugos .
 Sed tua nunc volucres astant super ossa marinæ :
 Nunc tibi pro tumulo Carpathium omne mare .
 Infelix Aquilo , rapinæ timor Orithyæ ,
 Quæ spolia ex illo tanta fuere tibi ? 30
 Aut quidnam fracta gaudes , Neptune , carina ?
 Portabat sanctos alvens ille viros
 Ocentum æquoreæ Nereo genitore puellæ ,
 Et tu mater o tacta dolore Thetis !
 Vos decuit lasso supponere brachia mento . 35
 Non poterat vestras ille gravare manus .
 Reddere corpus humo , positaque in gurgite vita
 Partum sponte tua vilis arena tegas .
 Ut , quoties Præti transibit nauta sepulchrum ,
 Dicat , & audaci tu timor esse potes : 40
 Ite rates curvæ , & læthi quoque texite causas .
 Ista per humanas mors venit acta manus .
 Terra parum fuerat fatis adiecimus undas .
 Fortunæ miseræ auximus arte vias .
 Anchora te teneat , quem non tenuere penates : 45
 Quid meritum dicas cui sua terra parum est ?
 Natura insidians pontum substravit avaris .
 Ut tibi succedat , vix semel esse potest .
 Ventorum est quodcumque paras : *Haud ulla carina*
Consensuit ; talit portus & ipse fidem .
 Sunt Agamemnonias testantia litora curas ,
 Quæ notat Argyni poena natantis aqua .
 Hoc juvene amisso classem non solvit Atrides :
 Pro qua mactata est Iphigenia mora .
 Saxa triumphales fregere Caphareæ puppes , 55
 Naufraga cum vasto Græcia tracta salo est .
 Paulatim socium jacturam flevit Ulysses ,
 In mare cui soli non valuerit doli
 Hunc parvo ferri vidit nox improba ligno ,
 Pætus ut occideret , tot colere mala . 60
 Non tulit hic Pætus stridorem audire procellæ ,
 Et duro teneras lædere fune manus :
 Sed thyæ thalamo , aut Oricia terebinthi
 Effultum pluma vesicatore caput .
 Huic fluctus vivo radicitus abstulit unguës , 65
 Et miser invisam traxit hiatus aquam .
 Quod si contentus patrio bove verte et agros ,
 Verbaque duxisset pondus habere mea :

Viveret ante suos dulcis conviva penates
 Pauper, at in terra, nil ubi flere potest.
 At tu, sæve Aquilo, nunquam mea vela videbis.
 Ante fores dominæ condar oportet inops.

A D C Y N T H I A M . V I .

D Ulcisad hesternas fuerat mihi rixa lucernas,
 Vocis & insanæ tot maledicta tuæ,
 Cum furibunda mero mensam propellis, & in me
 Prolicis insana cymbia plena manu:
 Tu vero nostros audax invade capillos.
 Et mea formosis unguibus ora nota:
 Tu minitare oculos subjecta exurere flamma.
 Fac mea rescisso pectora nuda sinu.
 Nimirum veri dantur mihi signa caloris.
Nam sine amore gravi famina nulla dolet. 10
~~Quæ mallet rabida lætat convulsa lingua,~~
~~Et Venereis magnæ volvitur ante pedes:~~
 Custodum gregibus circum seu stipat euntem,
 Seu sequitur medias, Mænas ut acta, vias:
 Seu timidam crebro dementia somnia terrent, 15
 Seu miseram in tabula picta puella movet.
 His ego tormentis animi sum verus arulpeæ;
 Nam didici certas sæpe in amore notas.
Non est certa fides, quam non injurta versat.
 Hostibus eveniat lenta puella meis. 20
 In morso æquales videant mea vulnera collo.
 Me doceat li vor mecum habuisse meam.
 Aut in amore dolere volo, aut audire dolentem,
 Sive meas lacrimas, sive videre tuas;
 Tecta superciliis si quando verba remittis, 25
 Aut tua cum digitis scripta silenda notas:
 Odi ego quos nunquam pungunt suspiria somnos.
 Semper in iratam pallidus esse velim.
 Dulcior ignis erat Paridi, cum Graja per arma
 Thyndaridi poterat gaudia ferre suæ 30
 Dum vincunt Danaï, dum restat barbarus Hector:
 Ille Helenæ in gremio maxima bella gerit.
 Aut tecum, aut pro te mihi cum rivalibus arma
 Semper erunt: in te pax mihi nulla placet.
 Gaude quod nulla est æque formosa: doleres, 35
 Si qua foret; nunc sis jure superba licet.
 At tibi, qui nostro nexi illi retia lecto,

sit

Sit socer æternum, nec sine matre domus,
Cui nunc si qua data est furaudæ copia noctis,
Offensa illa mihi, non tibi amica dedit.

40

AD MÆCENATEM. VII.

MÆCENAS eques Hetrusco de sanguine regum
Intra fortunam qui cupis esse tuam:
Quid me scribendi tam vastum mittis in æquor?
Non sunt apta meæ grandia vela iati.
Turpe est, quod nequeas, capti committere podus;
Et pressum inflexo mox dare terga genu.
Omnia non pariter rerum sunt omnibus apta,
Fama nec ex aquo ducitur ulla iugo.
Gloria Lysippo est, animosa effingere signa.
Exactis Calamis se mihi jactat equis. 10
In Veneris tabula summani sibi ponit Apelles,
Panhæsius parva vindicat arte locum.
Argumenta magis sunt Mentoris addita formæ.
At Myos exiguum flectit acanthus iter.
Phydiacus signo se Juppiter ornat eburno, 15
Praxitelem proprius vindicat arte lapis
Est, quibus Eleæ concurret palma quadrigæ.
Est, quibus in celeres gloria nata pedes.
Hic satus ad pacem. hic castrensibus utilis armis.
Natura sequitur semina quisque suæ.
At tua, Mæcenas, vitæ præcepta recepi,
Cogor & exemplis te superare tuis,
Cum tibi Romano dominas in honore secures,
Et liceat medio ponere jura foro:
Vel tibi Medorum pugnaces ire per hostes, 25
Atque onerare tuam fixa per arma domum:
Et tibi ad effectum vites det Cæsar, & omni
Tempore tam faciles insinuentur opes;
Parcis, & in tenues humilem te colligis umbras,
Velorum plenos subtrahis ipse sinus.
Crede mihi, magnos æquabunt ista Camillos
Judicia, & venies tu quoque in ora virum:
Cæsaris & famæ vestigia juncta tenebis.
Mæcenatis erunt vera trophæa fides.
Non ego velifera tumidum mare fido carina. 35
Tota sub exiguo flumine nostra mora est.
Non flecto in cineres arcem sedisse paternos
Cædmi, nec semper prælia clade pari;
Nec referam Scæas, & Pergama Apollinis arces,
Et Danaum decimo vere redisse rates, 40
Mæc.

Moenia cum Grajo Neptunia preffit antro
 Victor Palladiæ ligneus artis equis.
 Inter Callimachi sat erit placuisse libellos,
 Et cecinisse modis, pure poeta, tuis.
 Hæc pueri curent, hæc curent scripta puellæ, 45
 Meque Deum clament, & mihi sacra ferant.
 Te duce vel Jovis arma canam, cæloque minantem
 Cœum, & Phlegæis Otomedonta Iugis:
 Cellaque Romanæ sceptra palatia tauris
 Ordiant, & cæso moenia firma Remo: 50
 Eductolque pares silvestri ex ubere reges,
 Crepet & ingenium sub tua iussa meum
 Prosequat & curus utroque ab litore ovantes
 Panthorum, ailutæ tela venissa fugæ:
 Castraque Pelusi Romano subruta terro, 55
 Antonique graves in sua fata manus
 Mollis tu ceptæ tauror cape lora juventæ,
 Dexteræque immis sis da mihi signa rotis.
 Hoc mihi, Mæcenæ, laudis concedis: & à te est
 Quod ferar in partes ipse fuisse tuas. 60

DE NATALI AMICÆ SUÆ. VIII.

MIRABAR quidnam misissent mane Camenæ
 Anre meum stantes sole rubente torum.
 Natalis nostræ signum misere puellæ,
 Et manibus faustos ter crepuere sonos
 Transeat hic sine nube dies, stent aere venti, 5
 Ponat & in sicco molliter unda minas.
 Aspiciam nullos hodierna luce dolentes,
 Et Niobes lacrimas supprimat ipse lapis.
 Alcyonum positis requiescant ora querelis.
 Increpet absumptum nec sua mater Ilyn. 10
 Tuque, ô cara mihi felicibus edita pennis
 Surge, & poscentes iusta precare Deos.
 Ac primum pura somnum tibi discute lymphæ,
 Et nitidas presso pollice finge comas:
 Dein qua primum oculos cepisti velle Properti, 15
 Indue, nec vacuum flore relinque caput.
 Et pete, qua polles, ut sit tibi forma perennis:
 Inque meum semper stent tua regna caput.
 Inde coronatas ubi thure piaveris aras,
 Luxerit & tota flamma secunda domo: 29
 Sit mensæ iatio, noxque inter pocula currat,
 Et crocino nares murtheus ungat onyx,
 Tibi a nocturnis succumbat rauca choreis,

Et sint nequitiae libera verba tuæ.

Dulciaque ingratos adimant convivia somnos. 25

Publica vicinæ perstrepat aura * viæ, * ara

Sit sois & nobis talorum interprete jactu,

Quem gravibus pennis verberet ille puer.

Cum fuerit multis exacta tridentibus hora,

Noctis & instituet sacra ministra Venus, 30

Annua solvamus thalamo solemnia noctio,

Natalisque tui sic peragamus iter.

FÆMINAS IMPERARE AMANTIBUS. IX.

QUID mirare, meam si versat foemina vitam,
Et trahit addictum sub sua jura virum?

Criminaque ignavi capitis mihi turpia fingis,

Quod nequeam fracto rumpere vincla iugo?

Venturam melius præfagit navita mortem.

Vulneribus didicit miles habere metum.

Ista ego præterita jactavi verba juventa:

Tu nunc exemplo disce timere meo.

Colchis flagrantem adamantina sub juga tauros

Egit, & argimera prælia sevit humo: 10

Custodisque feros clausit serpentis hiatus,

iret ut Æsonias aurea lana domos

Ausa ferrox ab equo quoniam oppugnare sagittis

Meotis Danaum Penthesilea rates:

Aurea cui postquam nudavit cassida frontem, 15

Vicit victorem candida forma virum.

Omphale in tantum formæ processit honorem,

Lydia Gygæo tincta puella lacu,

Ut qui pacato statuisset in orbe columnas,

Tam dura traheret mollia pensa manu.

Persarum statuit Babylona Semiramis urbem,

Ut solidum cocto tolleretur aggere opus.

Et duo in adversum in sit per incœnia currus,

Ne possent tacto stringere ab axe latus.

Duxit & Euphratem medium, qua condidit arces, 25

Jussit & imperio surgere Bactra caput.

Nam quid ego heroas, quid raptum in crimina Divos?

Juppiter infamat seque, suamque domum.

Quid, modo quæ nostris opprobria vexerit armis?

Et famulos inter foemina trita suos? 30

Conjugis obsceni pretium Romana poposcit

Mœnia, & addictos in sua regna patres.

Noxia

Noxia Alexandrina, dolis aptissima tellus,
 Et toties nostro Memphi cruenta malo,
 Tres ubi Pompejo detraxit arena triumphos . 35
 Tollet nulla dies hanc tibi Roma notam
 Issent Phlegæo melius tibi funera campo,
 Vel tua si facero colla daturus eras .
 Scilicet incelli meretrix regina Canopi
 Una Philippeo sanguine inusta nota , 40
 Ausa Jovi nostro latrantem opponere Anubin ,
 Et Titerim Nili cogere ferte minas ,
 Romanamque tubam crepitanti pellere sistro ,
 Baridos & contris ossa Liburna sequi :
 Foedaque Tarpejo Conopea tendere saxo , 45
 Jura dare statuas inter & arma Muri .
 Quid nunc Tarquinii fractas juvat esse leges ,
 Nomine quem simili vita superba vocat ?
 Si mulier patienda fuit ; cape, Romæ, triumphum ,
 Et longam Augusto salva precare diem . 50
 Fugisti tamen in timidi vaga flumina Nili :
 Accepere tuæ Romula vincula manus .
 Brachia spectavi sacris ad morsa colubris :
 Et trahere occultum membra soporis iter .
 Non hæc, Roma, fuit tanto tibi cive verenda 55
 Dixit & assiduo lingua sepulta mero .
 Septem urbs alta jugis , toto quæ præsidet orbi ,
 Fœmineas timuit territa Marte minas .
 Annibalis spolia , & victi monumenta Siphacis ,
 Et Pyrrhi ad nostros gloria fracta pedes . 60
 Curtius expletis statuit monumenta lacunis :
 At Decius misso prælia rupit equo .
 Coclitis oblectos testatur semita pontes ,
 Et cui cognomen Corvus habere dedit .
 Hæc Dii condiderunt, hæc Dii quoque mania servāt .
 Vix timeat, salvo Cæsare , Roma Jovem .
 Nunc ubi Scipiadae classes ? ubi signa Camilli ?
 Aut modo Pompeja Bosphora capta manu ?
 Leucadius versas acies memorabit Apollo .
 Tantum operis belli sustulit una dies , 70
 At tu sive petes portus , seu nativa linques ,
 Cæsaris in toto sis memor Jonio .

AD POSTHUMUM DE

GALLA X.

POSTHUME plorantem potuisti linquere Gallam?

Miles & Augusti fortia signa sequi?

Tant ne ulla fuit spoliati gloria Parthi,

Ne faceres Galla multa rogante tua?

Si fas est, omnes pariter pereatis, avari,

Et quisquis fido prætulit arma toro.

Tu tamen injecta tectus, vesane, lacerna

Potabis galea fessus Araxis aquam.

Illa quidem interea fama tabescet inani,

Hæc tua ne virtus fiat amara tibi;

Neve tua Medæ lætentur cæde sagittæ,

Ferrens aurato neu cataphractus equo:

Neve aliquid de te flendum referatur in urna:

Sic redeunt, illis qui cecidere locis.

Ter quater in casta felix, ô Posthume, Galla.

Moribus his alia coniuge dignus eras.

Quid faciet nullo munita puella timore,

Cum sit luxuriæ Roma * magistra tuæ?

Sed securus eas: Gallam non munera vincent,

Duritiaeque tuæ non erit illa memor.

Nam quocumque die sanum te fata remittent,

Pendebit collo Galla pudica tuo.

Posthumus alter erit miranda coniuge Ulysses.

Non illi longæ tot nocuere moræ:

Castia decem annorum, & Cyconum mons, Ismara,

Calpe,

Exustæque tuæ mox, Polypheme, genæ,

Et Ciceræ fraudes, lotosque, herbæque tenaces,

Scyllaque, & alternas scissa Charybdis aqua;

Lampetis Ithacis verubus mugisse iuvenco:

(Paverat hos Phœbo filia Lampetie)

Et thalamum Æææ flentis fugisse puellæ,

Totque hiemis noctes, totque nataste dies,

Nigrantisque domos animarum intrasse silentium,

Sirenium surdo remige adisse lacus;

Et veteres arcus lætho renovasse procorum,

Eiro-

* norma.

Erronisque sui sic statuiffe modum.
Nec frustra, qui casta domi perfederat uxor.
Vincit Penelopes Lælia Galla fidem.

DE AVARITIA PUELLARUM. XI.

QUÆRITIS, unde avidis nox sit pretiosa puellis,
Et Venere exhaustæ danina querant ur opes?
Cetera quidem tantis caula, & manifesta ruinis:
Luxuriæ nimium libera facta via est.
Inda cavis aurum mittit formica merallis,
Et venit è rubro concha Erycina falo:
Et Tyros ostinos præbet Cadmea colobres,
Cinnamon & multi pastor odoris Arabs.
Hæc etiam claufas expugnant arma pedicas,
Quæque terunt fastus, learioti, tuos.
Matrona incedit census induta nepotum,
Et spolia opprobrii nostra per ora trahit.
Nulla est poscendi, nulla est reverentia dandi:
Aut, si qua est, pretio tollitur ipsa mora.
Felix Eois lex funeris una maritis.
Quos Aurora suis rabia colorat equis.
Nanque ubi mortifero jacta est fax ultima lecto,
Uxorum fufis itat pia turba comis:
Et certamen habent læthi, quæ viva sequatur
Conjugium: pudor est, non licuisse mori.
Ardent victrices, & flammæ pectora præbent,
Imponuntque suis ora perasta viris.
Hic genus infidum nuptiarum, hic nulla puella,
Nec fida Evadne, nec pia Penelope.
Felix agrestum quondam pacata juvenus,
Divitiæ quorum messis & arbor erant
Illis pompa fuit decussa Cydonia ramo,
Et dare puniceis plena canistra rubis.
Nunc violas tondere manu, nunc mista referre
Lilia virgineos lucida per calathos:
Et portare suis vestites frondibus uvas,
Aut variam plumæ versicoloris aveni.
His tum blanditis furtiva per antia puella
Oscula silvicolis empta dedere viris.
Hinnulei bellis totos operibat amantes,
Aliaque nativo creverat herba toro.

Pinus & incumbens latas circumdabat umbras,
 Nec fuerat nudas pena videre Deas.
 Corniger Idæi vacuam pastoris in aulam
 Dux aries latus ipse reduxit oves. 40
 Ditque, Deaque omnes, quibus est tutela per agros
 Præbebant versis verba secunda focis.
 Et leporem quicumque venis venaberis, hospes,
 Et si forte meo tramite quæris avem.
 Et me Pana tibi comitem de rupe vocato; 45
 Sive petas calamo præmia, sive cane.
 At nunc desertis cessant sacraria lucis.
Aurum omnes victa impietate colunt:
Auri nunc vere sunt sæcula, plurimus auro
Venit bonos, auro conciliatur amor. 50
Auro pulsa fides, auro vanalia jura,
Aurum lex sequitur, mox sine lege pudor.
 Torridi sacrilegum testantur lumina Brennum,
 Dum petit intonsi Pythia regna Dei.
 At mons laurigero concussus vertice duras 55
 Gallica Parnasi sparsit in arma nives:
 Te scelus accepto Thracis Polymnestoris auro
 Nutrit in hospitio non Polydore, pio.
 Tu quoque, ut auratos gereres, Eriphyla, lacertos,
 Dilapsis nusquam est Amphiarus equis. 60
 Proloquar, atque utinam patriæ sim vanus aruspex;
 Frangitur ipsa suis Roma superba bonis.
 Certa loquor, sed nulla fides; neq; enim illa quondã
 Verax Pergameis Mœnas habenda malis.
 Sola Parin Phrygiæ fatum componere, sola 65
 Fallacem patriæ serpente dixit equum.
 Ille furor patriæ fuit utilis, ille parenti:
 Experta est veros irrita lingua Deos.

A D

• Verus.

AD SPARTAS DE LUDIS LACONICIS, XII.

MULTA tuæ, Spartæ, miramur jura palæstræ.
 Sed mage virginei tot bona gymnasii:
 Quod non infames exercet corpore ludo
 Inter luctantes nuda puella viros:
 Cum pila veloci fallit per brachia jactu,
 Increpat & versi clavis adunca trochi:
 Pulverulentaque ad extremas stat scœmina metas,
 Et patitur duro vulnera pancratio:
 Nunc ligat ad cæstum gaudentia brachia loris,
 Missis nunc disci pondus in orbe rotat;
 Gyrum pulsat equis, niveum latus ense revincit,
 Virgineumque cavo protegit ære caput.
 Et modo Taygeti crines aspersa pruina
 Sectatur patrios per juga longa canes.
 Qualis Amazonidum nudatis bellica manibus
 Thermodoon teis turba lavare aquis.
 Qualis & Eurotæ Pollux & Castor arenis,
 Hic victor pugnis, ille futurus equis.
 Inter quos Helene nudis capere arma papillis
 Fertur, nec fratres erubuisse Deos.
 Lex igitur Spartana vetat secedere amantes,
 Et licet in triviis ad latus esse suæ;
 Nec timor, aut ulla est claustræ tutela puellæ,
 Nec gravis aulæi pœna cavenda viri,
 Nullo præmisso, de rebus tute loquaris
 Ipse tuis: longa nulla reclusa moræ.
 Non Tyria velles et antia lumina fallunt,
 Est neque odoratæ cura molesta domi.
 At nostræ ingenti vadit circumdata turba,
 Nec digitum angusta est inferuisse via.
 Nec quæ sint facies, nec quæ sint ve barogandi
 Invenias; cæcum ventar amator iter.
 Quod si jura fores, rugasque imitata Laconum,
 Carior hoc esses tu mihi, Roma, long.

AD CYNTHIAM DE LYCINNA, XIII.

SIC ego non ullos jam norim in amore tumultus
 Nec veniat sine te nox vigilanda mihi:
 Ut mihi prætexta pudor ex velatus amictu,
 Et data libertas noscere Amoris iter.
 Illa ruces animos per noctes conscia primas
 Imbuit, heu nullis capta Lycinna datis.

Ter-

Tertius, haud multo minus est, cum ducitur annus,
 Vix memini nobis verba coisse decem
 Cursta tuus sepelivit amor; nec foemina post te
 Ulla dedit collo dulcia vincla meo. 10
 Testis erit Duce tam vero crimine saeva
 Nycteos Antiopen accubuisse Lyco.
 Ah quoties pulchros traxit regina capillos,
 Molliaque immites fixit in ora manus!
 Ah quoties famulam pensis oneravit iniquis, 15
 Et caput in dura ponere iussit humo!
 Sæpe illam immundis passa est habitare tenebris:
 Vilem jejunæ sæpe negavit aquam.
 Juppiter Antiopæ nunquam succurris habenti
 Tot mala, corrumpit dura catena manus. 20
 Si Deus es, tibi turpe tuam servare puellam.
 Invocet Antiopæ quem nisi vincula Jovem?
 Sola tamen, quæcunque aderant in corpore vires,
 Regales manicas rupit utraque manu.
 Inde Cythæronis timido pede currit in arces. 25
 Nox erat, & sparso triste cubile gelu.
 Sæpe vago Asopi sonitu permota fluentis
 Ciedebat dominæ pone venire pedes.
 Et durum Zethum, & lacrimis Amphiona mollem
 Experta est stibulis mater abacta suis. 30
 Ac veluti magnos cum ponunt æquora motus,
 Eurus in adversos desinit ire notos,
 Litore si tacito sonitus rarefcit arenæ;
 Sic cadit inflexo lapsa puella genu;
 Sera tamen pietas, natis est cognitus error. 35
 Digne Jovis natos qui tueare senex;
 Tu reddis pueris matrem, puerique trahendam
 Vinxerunt Dicen sub tuis ora bovis
 Antiopæ cognosce Jovem; tibi gloria Duce
 Ducitur, in multis mortem habitura locis. 40
 Præta elevantantur Zethi, victorque canebat
 Pæana Amphion rupe, Aracynthe, tua.
 At tu non meritam parcas vexare Lycinnam.
 Nescit vestra ruens irare ferre pedem.
 Fabula nulla tuas de nobis concitet aures. 45
 Te solam & lignis funeris ustus amem.

DE IMPERIO AMICÆ. XVI.

NOX media, & dominæ mihi venit epistola no-
 Tiburæ me missa iussit adesse mora, (sitæ;
 Candida quæ geminas ostendunt culmina turres,
 Et cadit in patulos lympha Aniena lacus.
 Quid faciam? obductis committam me ne tenebris?
 Ut timeam audaces in mea membra manus?
 At si hæc distulero nostro mandata timore,
 Nocturno flectus sævior hoste mihi.
 Peccarim semel, & totum sum pulsus in annum.
 In me mansuetas non habet illa manus. 10
 Nec tamen est quisquam, sacros qui lædat amantes,
 Scironis media sic licet ire via.
 Quisquis amator erit, Scythicis licet ambulet oris.
 Nemo ader, ut noceat, barbarus esse volet.
 Luna ministrat iter, demonstrant astra salebras. 15
 Ipse Amor accensas percutit ante faces.
 Sæva canum rabies morsus avertit hiant es.
 Huic generi quovis tempore tuta via est.
 Sanguine tam parvo quis enim spargatur amantis
 Improbus? exclusis sit comes ipsa Venus.
 Quod si certa meos sequerentur funera casus,
 Talis mors pretio vel sit emenda mihi.
 Afferet huc unguenta mihi, fessisque sepulchrum
 Ornabit custos ad mea busta sedens.
 Dissoluant, mea ne terra locet ossa frequenti, 25
 Qua facit assiduo tramite vulgus iter!
 Post mortem tumuli sic infamantur amantum.
 Me tegat arborea devia terra coma;
 Aut humet ignotæ cumulus vallatus arenæ:
 Non juvat in media nomen habere via. 20

AD BACCUM. XV.

NUNC, ò Bacche, tuis humiles advolvimur aïs,
 Da mihi pacato vela secunda, pater,
 Tu potes infanæ Veneris compescere fastus,
 Curarumque tuo sit medicina mero.
 Per te juguntur, per te solvuntur amantes. 5
 Tu vitium ex animo dilue, Bacche, meo.
 Te quoque enim non esse rudem testatur, in astris
 Lyncibus in cælum vesta Ariadna tuis.
 Hoc mihi, quod vetères custodit in ossibus ignes,
 Funera sanabunt, vel tua vina, malum.
 Sem-

Semper enim vacuos nox sobria torquet amantes,
 Spesque timorque animum versat utroque modo.
 Quod si, Bacche, tuis perfervida tempora donis
 Accersitus erit somnus in ossa mea:
 Ipse seram vites, pangamque ex ordine colles, 45
 Quos carpant nullæ me vigilante feræ:
 Dummodo purpureo spument mihi dolia musto,
 Et nova pressantes inquinet uva pedes.
 Quod superest vitæ, per te, & tua cornua, vivam:
 Virtutisque tuæ, Bacche, poeta ferar. 20
 Dicam ego maternos Ætneo fulmine partus,
 Indica Nysæis arma fugata choris:
 Vesantumque nova nequicquam in vite Lycurgum:
 Pentheos in triplices funera grata greges:
 Curvaque Tyrh-nos delphicum corpora nautas
 In vada pampinea desiluisse rate:
 Et tibi per mediam beneolenti flumine Naxon,
 Unde tuum potant Naxia turba merum,
 Candida laxatis onerato colla corymbis,
 Cinget Bassaricas Lydia mitra comas, 30
 Lævis odorato cervix manabit olivo,
 Et series nudos velle fluente pedes.
 Mollia Dicaæ pulsabunt tympana Thebæ:
 Capripedes calamo Panes hiant e canent.
 Vertice tunigero juxta Dea magna Cybelle 35
 Tundet ad idæos cymbala rauca choros.
 Ante fores templi crater antistitis auro
 Libatum fundens in tua sacra merum.
 Hæc ego non humili referam memoranda cothurno
 Qualis Pindarico spiritus ore tonat. 40
 Tu modo servitio vacuum me siste superbo,
 Atque hoc sollicitum vince sopore caput.

MORTEM ESSE INEVITABLEM. XVI.

Clausus ab umbroso qua ludit Pontus Averno
 * Humida Bajarum stagna, tepentis aquæ,
 Qua jacet & Trejæ tubicen Misenus arena,
 Et sonat Herculeo structa labore via:
 Hic ubi mortales dextra cum quæreret urbes,
 Cymbala Thebano concrepuere Deo;
 At nunc in visæ magno cum crimine Bajar,
 Quis Deus in vestra constitit hœc aqua?
 His pressus tygias vultum demisit in undas,
 Errat & in vestro spiritus ille lacu. 10

I

Quid

* Fumida

Quid genus, aut virtus, aut optima profuit illi?
 Mater, & amplexum Cæsaris esse ficos?
 Aut modo tam pleno fluitantia vela theatro,
 Et per maternas omnia gesta manus?
 Occidit, & misero steterat vigesimus annus: 15
 Tot bona tam parvo clausit in orbe dies
 Inunc, tolle animos, & tecum finge triumphos,
 Stantiaque in plausum tota theatra iuvent.
 Attalicas superba vestes, atque omnia magnis
 Gemmea sint ludis, ignibus ista dantis. 20
 Sed tamen huc omnes: huc primus, & ultimus ordo,
 Est mala, sed cunctis ista terenda via est.
 Exoranda canistria sunt latrantis colla:
 Scandenda est torvi publicæ cymba senis,
 Ille licet senio cautus se condat, & ære: 25
 Moïs tamen inclusum protrahit inde caput.
 Ninea non facies, non vis exemit Achillem,
 Cræsum aut, Pæstoli quas parit humor, opes,
 At tiri, nauta, plas hominum qui traiecis unibras,
 Huc animæ portent corpus inane tuæ: 30
 Qua Siculæ victor telluris Claudius, & qua
 Cæsar ab humana cessit in astra via, *

DE MULIERUM INCONTINENTIA. XVII.

O Bjicitur toties à te mihi nostra libido.
 Crede mihi, vobis inperat ista magis.
 Vos, ubi contempti rupistis signa pudoris,
 Nescitis captæ mentis habere modum.
 Flamma per incensas citius sedetur aristas,
 Fluminaque ad fontis sint reditura caput:
 Et placidum Syrtes portum & bona litora nautis
 Præbeat hospitio sæva Malea suo:
 Quam possit vestros quisquam reprehendere cursus,
 Et rapidæ stimulos frangere nequitie, 10
 Testis, Cretæi fastus quæ passa juvenel
 Induit abiegnæ cornua falsa bovis.
 Testis Thessalico flagrans Salmonis Enipeo,
 Quæ voluit liquido tota subire Deo:
 Crimen & illa fuit, patria succensa fenestra 10
 Arboris in frondes condita Myrrha novæ.
 Nam quid Medæ referam, quo tempore matris
 Iram natorum cæde piavit amor?
 Quidve Clytemnestræ, propter quam tota Mycenis
 Infamis stupro stat Pelopea domus?
 Tuque, ô Minæa venundata, Scylla, figura,
 Tongens purpurea regna paterna coma,

Hanc

Hanc igitur dotem virgo desponderat hosti.

Nise, tuas portas fraude reclusit amor.

At vos, innuptæ, felicius unite tædas.

25

Pendet Græta tracta puella rate.

Non tamen immerito Minos seget arbiter Orci.

Victor erat quanvis, æquus in helle fuit.

PUELLAM AB AMANTE RELICTAM AD SE
INVITAT. XVIII.

C Relis eum jam posse tuæ meminisse figuræ,
vidisti a lecto quem dare vela tuo?

Durus, qui lucio potuit mutare Puellam.

Tantusque in lacrimis Africa tota fuit?

At tu, stulta, Deos, tu fingis inania verba.

Forstân ille alio pectus amore tenet.

Est tibi forma potens, sunt castæ Palladis artes,

Splendidaque à docto summa refulget avo.

Fortunata demus, modo sit tibi fidus amicus.

Fidus ero; in nostros curre, puella, toros.

10

Nox mihi prima venit; primæ data tempora noctis.

Longius in primo, Luna, morare toro.

Tu quoque, qui æstivos spatiosius exigis ignes,

Phœbe, moraturæ contrahe lucis iter.

Fœdera sunt ponenda prius, signandaque jura,

15

Et scribenda mihi lex in amore novo.

Quam multæ ante meis cedunt sermonibus horæ,

Dulcia quam nobis concitet arma Venus.

Hæc Amor ipse suo constringit pignora signo.

Testis sidereæ tota corona Deæ.

20

Nanque, ubi non certo vincitur fœdere lectus,

Non habet ultores nox vigilanda Deos:

Et quibus impoluit, solvit mox vincula libido.

Contineant nobis omnia prima fidem;

Ergo qui pactas in fœdera iuperit aras,

25

Pollueritque novo sacra marita toro:

Illi sint quicumque solent in amore dolores,

Et caput argutæ præbeat historiæ;

Nec flenti dominæ pateant nocte fenestræ.

Semper amet, fructu semper amoris egens.

30

AD CYNTHIAM. XIX.

M Agnum iter ad doctas proficisci, cogor Athenas

Ut me longa gravi solvat amore via.

Crescit enim agere spectando cura puella.

Ipse alimenta sibi maxima prabet Amor.
 Omnia sunt tentata mihi, quacunq[ue] fugari 5
 Possit, at ex omni me premit ipse Deus.
 Vix tamen aut semel admittit, cum saepe negavit:
 Seu venit, extremo dormit amica toro,
 Unum erit auxilium mutatis, Cynthia, terris.
 Quantum oculis, animo tam procul ibit Amor 10
 Nunc agite, ô socii, propellite in æquora navem,
 Remorumque pares ducite sorte vices,
 Jungiteque extremo felicia linthea malo,
 Jam liquidum nautis aura secundat iter.
 Romanæ turres, & vos valeatis amici, 10
 Qualiscunq[ue] mihi tuque puella vale,
 Ergo ego nunc rudis Adiaci vehar æquoris hospes,
 Cogor & undisonos nunc prece adire theos.
 Deinde per fonium vectus cum fessa Lechæo
 Sedarit placida vela phaselus aqua. 20
 Quod superest, sufferte pedes, properate laborem,
 Isthmus qui terris arcet utrinque mare.
 Inde ubi Piræi capient meliora portus,
 Scandam ego Thesææ brachia longa viæ.
 Illic vel studiis animum emendare Platonis 25
 Incipiam, aut hortis doctæ Epicure tuis;
 Persequar aut studium linguae, Demosthenis arma,
 Librorumque tuos doctæ Menandre sales:
 Aut certe abulæ capient mea lumina plætae,
 Sive ecore exactæ, seu magis ære manus;
 Aut spatia annorum, aut longa intervalla profundæ
 Lenibunt tacito vulnera nostra sinu.
 Seu moriar fato, non turpi fractus amore,
 Atque erit illa mihi mortis honesta dies.

A D T U L L U M . X X .

F Rigida tam multos placuit tibi Cyzicus annos
 Tulle, Propontiaca qua fluit isthmus aquas,
 Dindymus, & faciæ fabricata inventa Cybellæ,
 Raptorisque tulit qua via Ditis equos.
 Si te forte juvant Helles Athanantidos urbes, 5
 Et desiderio, Tulle, movere meo;
 Tu licet aspicias cœlum omne Atlanta gerentem,
 Sectæque Perseæ Phorcidos ora manu,
 Geryonæ stabula, & luctantum in pulvere signa
 Herculis, Antæque, Hesperidumque choros: 10
 Tuque tuo Colchoni propellas remige Phasin,
 Pelicæque trabis totum iter ipse legas,

Qua

Qua rudis Argoa natat inter saxa columba
 In faciem proice pinus adacta novæ ;
 Et qua Gygæi vilenda est ora Caystri , 35
 Et qua septanas temperat unda vias ;
 Omnis Romanæ cedent miracula terræ .
 Natura hic posuit quidquid ubique fuit .
 Armis apta magis tellus , quam commoda noxæ ;
 Famam , Roma , tuæ non pudet historie . 20
 Nam quantum ferro , tantum pietate potentes
 Stamus ; victrices temperat ira manus
 Hic Anio Tiburte fluis , Clitumnus ab Umbro
 Tramite ; & æternum Martius humor opus .
 Alba nique lacus socii Nemuronis ab unda , 25
 Potaque Pollucis lympa salubris equo .
 At non squamoso labuntur ventre cerastæ ,
 Italia porcentis nec furit unda novis :
 Non hic Andromedæ resonant pro matre catenæ ,
 Nec tremis Ausonias , Phœbe fugate , dapes .
 Nec cuiquam absentes adestunt in caput ignes ,
 Exitium nato matre parante suo :
 Penthea non sævæ venantur in arbore Bacchæ ,
 Nec solvit Danaas subdita cerva rates ;
 Cornua nec valuit curvare in pellice Juno , 35
 Aut faciem turpi dedecare bove ;
 Arboreasque cruces Sinis , & non hospita Grajis
 Saxa , & curvatas in sua fata triales .
 Hæc tibi , Tulle , puer , hæc est pulcherrima sedes .
 Hic tibi pro dâna gente petendus honos . 40
 Hic tibi ad eloquium cives , hic ampla nepotum
 Spes & venturæ conjugis aptus amor .

DE TABULIS PERDITIS . XXI.

FERGO tam doctæ nobis periere tabellæ?
 Scripta quibus pariter tot periere bona .
 Has quondam nostris manibus detriverat usus ,
 Qui non signatam iussit habere fidem .
 Illæ jam sine me notant viscere puellas , 5
 Et quædam sine me verba diserta loqui .
 Non illas fixum caras effecerat aurum .
 Vulgari buxo sordida cera fuit
 Qualescunque mihi temper mansere fideles ,
 Semper & effectus promerere bonos 10
 Forsitan hæc illis fuerant mandata tabellis :
Trasceor , quoniam es lente moratus heri .

An tibi nescio quæ visa est formosior? an tu

Non bona de nobis crimina ficta facis?

Aur dixit; venias hodie, cessavimus una;

Hospitium tota nocte parabit amor.

Et quæcunque dolens reperit non stulta puella

Garrula cum blandis ducitur hora dollis.

Me miserum his aliquis rationem scribit avari,

Et ponit duras inter ephemeridas.

Quas si quis mihi rettulerit, donabitur auro.

Quis pro divitiis ligna retenta velit?

I puer, & citius hæc aliqua propone columna

Et dominum Exquiliis scribere habitare tuum.

AD CYNTHIAM SUPER- BIENTEM. XXII.

FALSA est ista tuæ, mulier, fiducia formæ,

Olim oculis nimium facta superba meis.

Noster amor tales tribuit tibi, Cynthia, laudes.

Versibus insignem te pudet esse meis.

Missam te varia laudavi sæpe figura,

Ut quod non esses, esse putaret amor.

Et color est toties roseo collatus Eo,

Cum tibi quæsitus candor in ore faret.

Quod mihi non patris poterant avertere amici,

Eluere aut vasto Thessala sacra mari.

Hæc ego non ferro, non igne coactus, & ipsa

Nautragus Ægea verba fatebar aqua,

Correptus favo Veneris toriebar ahenis

Vinctus eram versas in mea terga manus.

Ecce coronatæ portum tetigere carinæ,

Trajectæ Syrtes, anchora jacta mihi est.

Nunc demum vasto fessi respiscimus æstu,

Vulnera & ad sanum nunc colere mea.

Mens bona, si qua Dea es, tua me in sacra dona:

Exciderunt furdo tot mea vota Jovi.

Risus eram positus inter convivia mensis,

Et de me poterat quilibet esse loquax.

Quinque tibi potui servire fideliter annis.

Ungue mea in morso querere sæpe fidem.

Nil moveor lacrimis: ista sum captus ab arte.

Semper ab insidiis, Cynthia, flere soles.

Fle-

Flebo ego discedens, sed fletum injuria vincit.
Tu bene converiens non finis esse jugum.
Limina jam nostris valeant lacrimantia verbis,
Nec tamen irata janua fracta manu.
At te celatis ætas gravis urgeat annis,
Et veniat formæ ruga sinistra tuæ.
Vellere tum cupies albos à stirpe capillos,
A speculo rugas increpitante tibi.
Exclusa inque vicem saltus patiare superbos:
Et quæ fecisti, facta queraris anus;
Has tibi fatales cecinit mea pagina Diras.
Eventum formæ dilce timere tuæ.

S E X T I
P R O P E R T I I
E L E G I A R U M
L I B E R I V.

DE URBE ROMA. I.

HOC quodcumque vides, hospes, quam maxima Roma est,

Ante Phrygem Æneam collis & herba fuit.

Atque ubi navali stant sacra palatia Phrebo,

Evandii profugæ procubuerunt boves.

Fictilibus crevere Deis hæc aurea templum,

Nec fuit opprobrio facta sine arte casa.

Tarpeiusque pater nuda de rupe tonabat,

Et Tiberis nostris advena bubus erat.

Quo gradibus domus ista Remi se sustulit, olim

Unus erat fratrum maxima regna locus.

Curia, prætexto quæ dunc nitet alta senatus,

Pellitos habuit rustica corda patres.

Buccina cogebat præcos ad verba Quirites.

Centum illi in prato sæpe senatus erat.

Nec sinuosa cavo pendebant vela theatro.

15

Pulpita solennes non oluere ciocos.

Nulli cura fuit externos querere divos,

Cum tremet patrio pendula turba sacro,

Annaque accenso celebrare Palilia festo,

Qualia nunc curto lustra novantur equo.

20

Vesta coronatis pauper gaudebat æsellis:

Ducebant macræ vilia sacra boves:

Parva saginati lustrabant compita porci,

Pastor & ad calamos exta litabat ovis:

Verbera pellitus setosa movebat arator,

25

Unde licens Fabius sacra Lupercus habet.

Nec rudis infestis miles radiabat in armis,

Miscebant ulla prælia nuda fude.

Prima galeritus posuit prætoria Lucio.

Magna que pars Tatio rerum erat inter oves.

30

Hinc Titius, Ramnesque viri, Luceresque coloni.

Quattuor hinc albos Romulus egit equos.

Quiope suburbanæ parva minus urbe Bovillæ,

Et, qui nunc nulli, maxima turba Gabii:

Et

Et stetit Alba potens, albæ suis omine nata, 35
 Hac, ubi Fidenas longe erat ire, via
 Nil patrium, nisi nomen, habet Romanus alumnus,
 Sanguinis altricem nunc pudet esse lupam.
 Huc melius profugos misisti Troja penates.
 O quali uestigia est Iardana puppis ave! 40
 Jam bene spondebant tunc omina, quod nihil illam
 Lacerat abiegni venter apertus equi,
 Cum pater in nati tremulus cervice pependit,
 Et verita est homeros uere flamma pios
 Tunc animi venere Decii, Brut que securas, 45
 Vexit & ipsi sui Caesaris arma Venus,
 Arma resurgentis portans victricia Trojæ.
 Felix terra tuos caput, Iule, Deos:
 Si modo Avernalis tremulæ cortina Ibyllæ
 Dixit Aventino rura pianda Remo: 50
 Aut si Perganiæ iero rata carmina vatis
 Longævum ad Priami vera fuisse caput
 Vertite equum Danai; male vincitis: illa tellus
 * Vincet, & huic cineri Iuppiter arma dabit.
 Optima nutricum nostris Lupa matris rebus, 55
 Qualia creverunt mœnia lacte tuo!
 Mœnia nanque pio conor disponere versu,
 He mihi quod nostro est parvus in ore sonus!
 Sed tamen exiguo quodcunque è pectore rivi
 Fluxerit, hoc patriæ serviet omne meæ. 60
 Ennius hirsuta cingat tua dicta corona;
 Mi folia ex eleia porrige, Bacche, tua;
 Ut nostris tumefacta superbiat Umbria libri,
 Umbria Romani patria Callimachi
 Scandentes si quis cernet de valibus arces, 65
 Ingenio muros ælimet ille meo.
 Roma save: tibi surgit opus: date candida cives
 Omina, & inceptis dextera cantet avis
 Sacra, diesque canam, & cognomina prisca locorum.
 Has meus ad metas sudet oportet equus 70
 Dicam: Troja cades, & Troica Roma resurges.
 Et maris, & terræ longa sepulchra canam
 Quo ruis imprudens vage dicere facta Properti?
 * Non sunt à dextra condita fila color.
 Accersis lacrimis Charites: aversus Apollo. 75
 Polcis ab invita verba pigenda lyra.
 Certa feram certis auctoribus: hæud ego vates

* Vivit

* Aversis Charisin cantas

Nescius ærata signa movere pila.

Me eruat Archytæ soboles Babylonius Horos,
Horos, & a proavo ducta Conone domus. 80

Dii mihi sunt testes, non degenerasse propinquis,
Inque meis libris nil prius esse fide.

Nunc pretium fecere Deos, & fallitur auro
Juppiter, obliquæ signa iterata tota,

Dixi ego cum geminos produceret Arctia natos, 85
(illa dabat natæ animæ vetante Deo)

Non posse ad patrios sua pila referre penates:

Nempe meam firmant nunc duo busta fidem.

Quippe Lupercus, equi dum faucibus protegit ora,

Heu! sibi prolapsus non bene cavit equo: 90

Gallus at in castris dum credita signa tueretur.

Concidit ante aquilæ rostra cruenta suæ,

Fatales pueri duo faciera matris avaræ:

Vera sed invito contigit ista fides.

Idem ego, cum Cynaræ traheret Lucina dolares, 95

Et facerent uteri pondera lenta moram,

Junoni votum facite impetrabile, dixi,

Illa parit: libris est data palma meis.

Hoc neque arenosum Libyci Jovis explicat antrum

Aut sibi commissos fibra locuta Deos, 100

Aut si quis moras cornicis senserit alas,

Umbra neque hæc magicis mortua prodit aquis,

Aspicienda via est cæli, versusque per astra

Trames, & a Zonis quinque petenda fides;

Felicesque Jovis stellæ, Martisque rapacis, 105

Et grave Saturni sidus in omne caput,

Quid moveant Pisces, animosæque signa Leonis,

Lotus & Hesperia quid Capricornus aqua.

Exemplum grave erit Calchas, nanque Antide solvit

Ille bene hærentes ad pia saxa rates. 110

Idem Azamemnoniæ ferrum cervice puellæ

Tinxit, & Atides vela cruenta deditt.

Nec rediere tamen Danæi: tu diruta fletum

Supprime, & Euboicos respice, Troja, sinus.

Nauplius ultores sub noctem porrigit ignes, 115

Et natat exuviis Græcia pressa tuis.

Victor Oïlide, rape nunc, & dilige vatem,

Quam vetat avelli velle Minerva sua.

Hactenus historiæ; nunc ad tua devehor astra.

Incipe tu lacrimis æquus adesse novis. 120

Umbria te notis antiqua penatibus edit,

Mentior? an patriæ tangitur ora tuæ?

Qua nebulosa cavo rorat Mevania campo,

Et

Et * facer æstivis intepet UMBER aquis,
 Scandentisque axis confurgit vertice murus, 125
 Murus ab ingenio notior ille tuo.
 Ossaque legisti, non illa ætate legenda
 Patris, & in tenues cogeris ipse Lares.
 Nam tua cum multi versarent rura juvenci,
 Abstulit excultas pertica tristic opes. 130
 Mox, ubi bulla rudi demissa est aurea collo,
 Matris & ante Deos libera sumpta toga,
 Tum tibi pauca suo de carinine dictat Apollo,
 Et vetat infano verba tonare foro.
 At tu finge elegos, fallax opus (hæc tua castra) 135
 Scribat ut exemplo cetera turba tuo.
 Militiam Veneris blandis patiere sub armis,
 Et Veneris pueris utilis hostis eris.
 Nam tibi victrices, quascunque labore parasti,
 Eludet palmas una puella tuas. 140
 Ex bene cum fixum mento discussis uncum,
 Nil erit hoc: rostro te premet ansa suo.
 Illius arbitrio noctem, lucemque videbis,
 Gutta quoque ex oculis non nisi iussa cadet,
 Nec mille excubiæ, nec te signata juvabunt 145
 Limina: persuasæ fallere rima sat est.
 Nunc tua vel mediis puppis Iustetur in undis,
 Vel licet armatis hostis inermis eas,
 Vel tremefacta cavum tellus diducat hiatum:
 Octipedis Canceri terga sinistra time. 150

FABULA VERTUMNI. H.

Quid mirare meas tot in uno corpore formas?
 Accipe Vertumni signa paterna Dei.
 Thuscus ego Thuscis orior, nec pænitet inter
 Prælia Volscinos deseruisse focos.
 Nec me turba javat, nec templo lætor eburno. 5
 Romanum satis est posse videre forum.
 Hac quondam Tiberinus iter faciebat, & ajunt
 Remorum auditos per vada pulsa sonos.
 At postquam ille suis tantum concessit alumnis,
 Vertumnus verso dicor ab æmne Deus. 10
 Seu quia vertentis frustra percepimus anni,
 Vertumni rursus credidit esse sacrum.
 Prima mihi variat lventibus uva racemis,
 Et coma lactenti spicea fruge tumet.
 Hic dulces cerasos, hic autumnalia pruna 15

Carnis, & æstivo mora rubere die;
 Institor hic solvit pomosa vota corona.
 Cum pyrus invito stipite mala tulit,
 Mendax fama nocet; alius mihi nominis index.
 De se narranti tu modo crede Deo. 20
 Opportuna mea est cunctis natura figuris.
 In quamcunque voles, verte; decorus ero.
 Indue me Cois, siam non dura puella,
 Meque virum sumpta quis neget esse toga?
 Da falcem, & torto frontem mihi comprime læno
 Jurabis nostra gramina secta manu;
 Arma tuli quondam, & memini laudabar in illis;
 Corbis at imposito pondere messor eram.
 Scurus ad lites; at cum est imposita corona,
 Cl mabis capiti vina subesse meo. 30
 Cinge caput mitra; speciem furabor Iacchi;
 Furabor Phœbi, si modo plectra dabis.
 Cassibus impositis venor, sed arum sine sumpta,
 Faunus plumoso sum Deus aucupio.
 Est etiam aurigæ species Vertumnus, & ejus, 35
 Trajicit alterno qui leve pondus equo.
 Supperat hoc, pisces calamo prædabor, & ibo
 Mundus demissis institor in tunicis:
 Pastorem ad baculum possum curare, vel idem
 Sirpiculis medio pulvere fenerosam
 Nam quid ego adjiciam, de quo mihi maxima fama est
 Hortorum in manibus dona probata meis?
 Cæruleus cucumis, tumidoque cucurbita ventre.
 Me notat, & junco brassica vincta levi.
 Nec flos ullus hiat pratis, quin ille decenter 45
 Impositus fronti langueat ante me.
 At mihi, quod formas unus vertebat in omnes,
 Nomen ab eventu patria lingua dedit.
 Acta, Roma, meis tribuisti præmia Ihuscis,
 Unde hodie vicus nomina Ihuscus habet. 50
 Tempore quo sociis venit Lucomedius armis,
 Atque Sabina feri contudit arma Tati:
 Vidi ego labentes acies, & tela caduca,
 Atque hostes turpi terga dedisse fugæ.
 Sed facias divum sator, ut Romana per ævum 55
 Transeat ante meos turba rogata pedes.
 Sex superant versus; te, qui ad vadimonia curris,
 Non morer; hæc spatiiis ultima creta meis.
 Stipes acernus eram, properanti falce dolatus,
 Ante Numam grata pauper in urbe Deus. 60
 At tibi Mamuri formæ calator ahene,

Tellus artifices ne terat Oſca manus ;
 Qui me tam dociles potuiſſi fundere in uſus .
 Unum opus eſt ; operi non datur unns honos ;

EPISTOLA ARETHUSÆ AD LYCOTAM. III.

HÆC Arethufa ſuo mittit mandata Lycotæ ,
 Cum toties abſis , ſi potes eſſe meus ,
 Si qua tamen tui lecturo pars oblita deant ,
 Hæc erit è lacrimis facta litura meis .
 Aut ſi qua incerto ſillet te littera tractu ,
 Igna meæ dextræ jam morientis erunt .
 Te modo viderunt iteratos Baſtia per ortus ,
 Te modo munito ſericus hoſtis equo ,
 Hibernique Getæ , pictoque Britannia cum ,
 Uſtus & Eoa diſcolor indus aqua .
 Hæc ne marita fides , & pactæ jam mihi noctes ,
 Cum iudis urgenti brachia victa dedi ?
 Quæ mihi deductæ fax omen prætulit , illa
 Traxit ab everſo lamina nigra rogo .
 Et Stygio ſum ſparſa heu , nec recta capillis
 Vittæ data eſt : nupſi non comitante Deo .
 Omnibus heu portis pendent mea noxia vota .
 Texitur hæc caſtris quarta ſacerna tuis .
 Occidat , immerita qui carpiſit ab arbore vallum ,
 Et ſtruxit querulas rauca per oſſa tubas :
 Dignior obliquo funem qui torqueat Ocno ,
 Æternuſque tuam paſcat , aſellæ , famem .
 Dic mihi , num teneros urit lorica lacertos ?
 Num gravis imbelles atterit haſta manus ?
 Hæc noceant potius , quam dentibus ulla puella
 Det mihi plorandas per tua colla noſas .
 Diceris & macie vultum tenuaſſe , ſed opto ,
 Eſeſiderio ſit color iſte meo .
 At mihi cum noctes induxit veſper amaras ,
 Si qua reliſta jacent , o color arma tua .
 Tum queror , in toto non fidere pallia lecto ,
 Lucis & auctores non dare carmen aves .
 Noctibus hibernis caſtrenſia penſa laboro ,
 Et Tyria in gladios velleſia ſecta ſuos .
 Et diſco , qua parte fluat vincendus Araxes ,
 Quot ſine aqua Parthus millia currat equus .
 Cogor & è ſabula pictos ediſcere mundos ,
 Qualis & hæc docti ſit poſitura Dei ;
 Quæ tellus ſit lenta gelu , quæ putris ab æſtu ,
 Ven-

Ventus in Italiam qui bene vela ferat .
 Assidet una soror , curis & pallida nutrix
 Pejerat hiberni temporis esse moras .
 Felix Hippolyte nuda tulit arma papilla ,
 Et texit galea barbara molle caput .
 Romanis utinam patuissent castra puellis ! 45
 Essem militiæ sarcina fida tuæ .
 Nec me tardarent Scythiæ juga , cum pater altas
 Africus in glaciem frigore nectit aquas .
 Omnis amor magnus , sed aperto in conjuge major .
 Hanc Venus , ut vivat , ventilat ipsa facem . 50
 Nam mihi , quo Poenis tibi purpure fulgeat ostris ,
 Crystallusque tuas ornet aquosa manus ,
 Omnia surda tacent : rarisque assueta calendis ,
 Vix aperit clausos una puella lares .
 Glaucidos & catule vox est mihi grata querentis ; 55
 Illa tui partem vindicat una tori .
 Flore sacella tego , verbenis compita velo ,
 Et crepat ad veteres herba Sabina focos .
 Sive in finitimo gemuit stans noctua tigno ,
 Seu voluit tangi parca lucerna mero : 60
 Illa dies hornis cædem denunciat agnis ,
 Succinctique calent ad nova lucra pepæ .
 Ne , precor , ascensis tanti sit gloria Baëtris ,
 Raptave odorato carbasa lina duci ,
 Plumbæ cum torræ sparguntur pondera fundæ , 65
 Subdolanus & versis increpat arcus equis .
 Sed tua sic domitis Parthæ telluris alumnis
 Pura triumphantes hasta sequatur equos .
 Incorrupta mei conserva fœdera lecti .
 Hac ego te sola lege redisse velim . 70
 Armaque cum tulero portæ votiva Capenæ
 Subscribam : Salvo grata puella viro .

F A B U L I A T A R P E J Æ . IV.

T Arpejum nemus , & Tarpejæ turpe sepulchrum
 Fabor , & antiqui limina capta Jovis .
 Locus erat felix ederoso conditus antro ,
 Multa ubi nativis obstreperit arbor aquis ;
 Silvani ramosa domus , quo dulcis ab æstu 5
 Fistula poturas lile jubebat oves .
 Hunc Tatius fontem vallo præcingit acerno ,
 Fidaque suggesta castra coronat humo .
 Quid tum Roma fuit , tubicen vicina Curetis
 Cum quateret lento murmure saxa Jovis ? 10

Atque ubi nunc terris dicuntur jura subactis,
 Stabant Romano pila Sabina foro.
 Murus erant montes : ubi nunc est curia septa,
 Bellicus ex illo fonte bibebat equus.
 Hinc Tarpeja Dææ fontem libavit ; at illi 15
 Urgebat medium fistilis urna caput.
 Et satis una malæ potuit mors esse puellæ,
 Quæ voluit flammæ fallere, Vesta, tuas?
 Vidit arenosis Tatium proludere camæis,
 Pictaque per flavas arma levare jubas. 20
 Obstupuit regis facie, & regalibus armis,
 Interque oblitæ excidit urna manus
 Sæpe illa immeritæ caussata est omina Lunæ,
 Et sibi tingendas dixit in amne comas :
 Sæpe tulit blandis argentea lilia Nymphis, 25
 Romula ne faciem læderet hasta Tati.
 Dumque subit primo Capitolia nubila fumo,
 Rettulit hirtutis brachia secta rubis
 Et sua Tarpeja residens ita flevit ab arce
 Vulnere, vicino non patiendæ Jovi :
 Ignes castrorum, & Tatiæ prætoria turmæ,
 Et formosa oculis arma Sabina meis,
 O utinam ad vestros sedeam captiva penates,
 Dum captiva mei conspicer esse Tati !
 Romani montes, & montibus addita Roma, 35
 Et valeat probro Vesta pudenda meo
 Ille equus ille meos in castra reponet amores,
 Cui Tatiæ dextræ collocat ipse jubas.
 Quid mirum, in patrios Scyllam sævisse capillos?
 Candidaque in sævos inguina velsa canes? 40
 Proditæ quid mirum fraterni cornua monstri,
 Cum patuit lecto flamine torra via?
 Quantum ego sum Antoniis crimen factura puellis
 Improba virgineo lecta ministra foco?
 Pallados extinctos si quis mirabitur ignes, 45
 Ignoscat : lacrimis spargitur ara meis.
 Cras, ut rumor ait, tota pugnabitur urbe :
 Tu * cape spinosi roscida terga jugi.
 Lubrica tota via est, & perfida ; quippe tacentes
 Fallaci cælat limite semper aquas. 50
 O utinam magicæ nossem cantamina Musa !
 Hæc queque formoso lingua tulisset opem.
 Te toga picta decet : non quem sine matris honore
 Nutrit inhumanæ dura papilla lupæ :

Sic

Sic hospes: patriamne tua regina sub aula, 55
 Dos tibi non humilis prodita Roma venit.
 Sin minus, at raptæ ne sint impune Sabinæ,
 Me rape, & alterna lege repende vices.
 Commissas acies ego possum solvere: nuptæ
 Vos medium palla fœdus unite mea. 60
 Adde Hymenæe modos: tubicen fera murmura con-
 Credite, vestra meus molliet arma torus; (de
 Et jam quarta canit venturam buccina lucem.
 Ipsaque in Oceanum sidera lapsa cadunt.
 Experiar somnum: de te mihi somnia quæram: 65
 Fac venias oculis umbra benigna meis.
 Dixit, & incerto permisit brachia somno,
 Nescia se furiis accubuisse novis.
 Nam vesta Iliacæ felix tutela favillæ
 Culpam alit, & plures condit in ossa faces. 70
 Illa ruit, qualis celerem prope Thermopoda
 Strymonis abscisso fertur aperta sinu.
 Urbi felus erat, dixerat Pabilia patres.
 Hic primis cepit menibus esse dies.
 Annua pastorum convivium, lusus in urbe,
 Cum pagana madent fercula deliciis;
 Cumque super raros sen. flammantis acervos
 Traiecit immundas & bria turba dapes.
 Romulus excubias decrevit in otia solvi,
 Atque intermissa castra silete tuba. 80
 Hoc Tarpeja suum tempus rata, convenit hostem;
 Pacta ligat, pactis ipsa futura comes.
 Mons erat ascensu dubius, festoque remissus.
 Nec mora, vocales occupat ense canes.
 Omnia præbebant somnos: sed Iuppiter unus 85
 Decrevit pænis invigilare suis.
 Prodiderat portæque fidem, patriamque jacentem;
 Nubendique petit, quem velit ipsa, diem.
 At Tatinus, nequeniū feleri dedit hostis honorem,
 Nube ait, & rigni stante cubile mei. 90
 Dixit, & ingessis comitum superbiuit armis.
 Hæc, virgo, officiis dos erat apta tuis.
 A duce Tarpejo mons est cognomen adeptus,
 O vigil, injulæ præmia sortis habes.

A D L E N A M. V.

TERRA tuum spinis obducatur, Lena, sepulchrum,
 Et tua, quod non vis, sentiat umbra sitim:
 Nec

Nec sodeant cineri manes, & Cerberus ultor

Turpia jejuno terreat ossa sono :

Dofla vel Hippolytum Veneri mollire negantem, 5

Concordique toro pessima semper avis.

Penelopen quoque ne lecto rumore mariti

Nubere lascivo cogeret Antinoo.

Illa velit, poterit magnes non ducere ferrum,

Et volucris nidis esse noverca suis. 10

Quippe & Collinas ad fossam moverit herbas,

Stantia currenti diluerentur aqua,

Audax cantatae leges imponere lunæ,

Et sua nocturno fallere terga lupo.

Possit & intentos assu cæcare maritos. 15

Cornicum immeritas eruit ungue genas :

Consuluitque stinges nostro de sanguine, & in me

Hippomanes factæ semina legit equæ.

Exornabat opus verbis, ceu blanda perurat,

Saxosamque terat sedula culpa viam : 20

Sit te Eoa Dioxanum, juvat aurea ripa,

Et quæ sub Tyria concha superbit aqua :

Eurypylique placet Coæ textura Minervæ,

Sectæque ab Attaliciis purria signa toris ;

Seu quæ palmiferæ mittunt venalia Thebæ. 25

Munheaque in Parthis pocula cocta focis :

Sperne fidem, provolve Deos, mendacia vincant,

Frangæ & damnosæ jura puriticiæ ;

Et simulare virum, precium facit ; utere caussis,

Major dilata nocte recurrat amor. 30

Si tibi forte comas vexaverit utilis ira,

Postmodo mercata pace premendus erit.

Denique ubi amplexu Venerem promiseris empto,

Fac simules pueros Isidis esse dies.

Ingerat Apriles Jole tibi : tondat Amycle, 35

Natalem Majis idibus esse tuum.

Supplex ille sedet : posita tu scribe cathedra ;

Quidlibet, has artes si pavet ille, tene.

Semper nabe morsus citca tua colla recentes.

Litibus alternis quos putet esse datas. 40

Non te Medæe delectent proba sequacis.

Nempe tulit fastus ausa rogare prior ;

Sed potius mundi Thais pretiosa Menandri,

Cum serit astutos comica mæcha Geras.

In mores te verte viri, si cantica jactat,

icomæ, & voces ebula junge tuas. 45

Janitor ad dantes vigilet, si pulset inanis,

Surdus in obductam somniet usque seram.

Nec

Nec tibi displiceat miles non factus amor,
 Nauta nec, attrita si ferat æra manu; 50
 Aut quorum titulus per barbara colla pendit,
 Cælati medio cum saliere foro.
 Aurum spectato, non quæ manus afferat aurum,
 Versibus auditis, quid nisi verba feres?
 Qui versus, Coræ dederit nec munera vellis, 55
 Ipsius tibi sit iunda sine * arte lyra.
 Dum vernet sanguis, dum rugis integer annus,
 Utere, ne quis erat liber amore dies.
 Vidi ego odorati victura rosaria Pælli,
 Sub matutino cocta jacere Noto. 60
 His animum nostræ dum versat Acthania amicæ,

Sed cape torquatræ, Venus ò regina, columbæ
 Ob meritum ante tuos guttura secta focos.
 Vidi ego rugoso tussim concrevere collo, 65
 Sputaque per dentes hic cruenta cavos,
 Atque animam in tegetes putrem expirare paternas:
 Horruit argenti * tegula curta foco.
 Exequiæ fuerint rari furtiva capilli
 Vincula, & immundo pallida mitra situ, 7
 Et canis in nostros nimium experrecta dolores,
 Cum f. illenda meo pollice claustra forent
 Sit tumulus lenæ cuncto verus amphora collo:
 Ugeat hunc supra vis, vaprifice, tua.
 Quisquis amas, scabris hox bustum cædito saxis, 75
 Mistaque cum saxis adijce verba mala.

DE PUGNA ACTIACA NAVALI, VI.

SACRA facit vates: sint ora faventia sacris,
 Et cadat ante meos ista juvenca focos.
 Cera Phileteis certet Romana corymbis,
 Et Cyrenæas urna ministret aquas.
 Costum molle date, & blandi mihi thuris honores,
 Terque focum circa laneus orbis eat.
 Spargite me lymphis, carmenque recentibus aris
 Tibia Mygdoniis libet eburna Cadis.
 Ite procul fraudes: alio sint aere noxæ,
 Pura noyum vati laurea mollit iter. 10
 Musa, Palatini referamus Apollinis ardem.
 Res est, Calliope, digna favore tuo,
 Cæsaris in nomen ducuntur carmina. Cæsar

Dum

* tegula * are.

Dum canitur, quæso, Juppiter, ipse vaces.
 Est Phœbi fuziens Athamania ad litora portus, 15
 Qua sinus Joniæ murmura condit aquæ,
 Actia Juliæ pelagus monumenta carinæ
 Nautarum votis non cperosa via.
 Huc mundi colere manus: stetit æquore moles
 Pineæ, nec remis aqua savebat avis. 20
 Altera classis erat Teucro damnata Quirino,
 Pilaque fœminea turpiter apta manu.
 Hinc Augusta ratis plenis Jovis omniæ velis,
 Signaque jam patriæ vincere docta suæ.
 Tandem acies geminos Nereus lunarat in arcus, 25
 Armorum & radiis pisca tremebat aqua:
 Cum Phœbus linquens stantem se vindice Delon
 (Nam rulit iratos mobilis unda Netos)
 Astitit Augusti puppem super, & nova flamma
 Luxit in obliquam, ter situata facem. 30
 Non ille attulerat crines in colla salutos,
 Aut resudineæ carmen inerme lyrae;
 sed quali aspexit Pelopejum Agamemnona vultu,
 Egestisque avidis Dorica castra rogis:
 Aut qualis flexos solvit Pythona per orbes 35
 Serpentem, imbelles quem timuere lyrae.
 Mox ait, o longa mundi servator ab Alta
 Auguste, Hectoreis cognite major avis:
 Vince magi: jam terra tua est: tibi militat arcus,
 Et favet ex humeris hoc onus omne meis. 40
 Solve metu patriam, quæ te nunc vindice freta
 Imposuit proræ publica vota tuæ.
 Quam nisi defendes, mirorum Romulus augur
 Ire Palatinas non bene vidit aves.
 Et nimium remis audent, proh turpe! Latinis, 45
 Principe te fluctus regia vela pati.
 Nec te, quod classis centenis remiget alis,
 Teneat; invito labitur illa mari
 Quodque vehunt proræ Centaurica saxa minantes,
 Tigna cava, & pisces experiare metus. 50
 Frangit, & attolit vires in milite causs:
 Quæ nisi iusta subest, excutit arma pudor.
 Tempus adest: committe rates: ego temporis auctor
 Ducam laurigera Julia rostra manu.
 Dixerat, & pharetræ pondus consumit in arcus; 55
 Proxima post arcus Cæsaris hasta fuit.
 Vincit Roma fide Phœbi: dat fœmina pœnas.
 Sceptra per Jonias fracta vehuntur aquas.
 At pater Idalio miratus Cæsar ab astro,

Sum deus, & nostri sanguinis ista fides. 60
 Prosequitur cantu Triton, omnesque marinæ
 Plauterunt circa libera signa Deæ.
 Illa perit Nilum cymba male nixa fugaci,
 Hoc unum jussu non moritura die;
 Dilemelius, quantus mulier foret una triumphus, 65
 Ductus erat per quas ante Jugurtha vias.
 Actius hinc traxit Phœbus monumenta, quod ejus
 Una decem vincit inissa sagitta rases.
 Bella satis cecini: citharam jam poscit Apollo
 Victor: & ad placidos exiit arma chœtes. 70
 Candida nunc molli subeant convivia luto,
 Blanda litæque fluant per mea colla rosæ;
 Vinaque fundantur prælis elisa Faleniis,
 Terque lavet nostras spica Cilissa comas.
Invenium potis irritat Musa portis.
 Bacche, soles Phœba facitilis esse tuo.
 Ille paludosos memoret servire Sicambros.
 Cephæam hic Mergen, fusæque regna canat.
 Hic referat sero confessum sedere Parthum.
 Reddat signa Remi, mox dabit ipse sua. 80
 Sive aliquid pharetris Augullus parcat *Bois*,
 Disse at in pueros ista trophæa suos.
 Gaude, Crasse, nigras si quid sapis inter arenas
 Ire per Euphraten ad tua busta licet.
 Sic noctem patera, sic ducam carmine, donec 85
 Injiciat radios in mea vina dies.

AD CYNTHIAM. VII.

SUNT aliquid manes: *læbum non imita fuit.*
 Luridaque evictos effugit umbra iugos.
 Cynthia nanque meo visa est incumbers fulcro,
 Marmæ ad extremæ nuper humata viæ:
 Cum mihi ab exequiis somnus penderet amaris, 5
 Et quæterer lecti frigida regna mei.
 Eisdem habuit secum, quibus est elata, capillos.
 Eisdem oculos: lateri vestis a iusta fuit
 Et solitum d gito beryllon adederat ignis,
 Summaque Lethæus triverat ora liquor: 10
 Spiranteque animos, & vocem misit: at illi
 Pollicibus fragiles increpuere manus.
 Perfide, nec cuiquam melior sperande puellæ,
 In te jam vires somnus habere potest?
 Jam ne tibi exciderunt vigilæ? fuita Suburre, 15
 Et mea nocturnis trita fenestra dolis?

Per

Per quam demisso quæties tibi fune pependi ,
 Alterna veniens in tua colla manu ?
 Sæpe Venus trivio commissa est pectore misto .
 Fecerunt tepidas pallia nostra vias . 20
 Nec crepuit fixa me propter arundine custos ,
 Læsit & obiectum tegula curta caput .
 Fæderis heu taciti , cuius fallacia verba
 Non audituri disripuere Noti .
 At mihi non oculos quisquam inclinavit eunti . 25
 Unum impetrassem te revocante diem .
 Denique quis nostro curvum te funere vidit ?
 Atram quis lacrimis incaluisse togam ?
 Si piguit portas ultra procedere , at illud
 Jussisses , lectum lentius ire meum . 30
 Cur ventas non ipse rogis , ingrate , petisti ?
 Cur nardo flammæ non cluere meæ ?
 Hoc etiam grave erit , nulla mercede hyacinthos
 Injicere , & fracto busta piare cado ?
 Quæ modo per viles inspectæ est publica noctis , 35
 Hæc nunc aurata cyclade signat humum .
 Et graviora rependit iniquis pensa quæstibus ,
 Garrula de facie si qua locuta mea est .
 Nostraque quod Petale tulit ad monumenta corollas ,
 Codicis immundi vincula sentit anus . 40
 Cæditur & Lalage tortis luspensæ capillis ,
 Per nomen quoniam est a usa rogare meum .
 Lygdamus uratur , candescat lamina verne :
 & sensi ego , cum infidis pallida vina bibi .)
 Aut Nomus arcivas tollat versuta salivas . 45
 Ducet damnatas ignea testa manus .
 Te patiente meæ conflagrat imaginis aurum .
 Ardenti è nostro dotem habitura rogo .
 Non tamen insector , quanvis mereare , Properti .
 Longa mea in libris regna fuere tuis . 50
 Juro ego fatorum nulli revocabile carmen ,
 Tergeminusque canis sic mihi molle sonet ,
 Me servasse fidem : si fallo , vipera nostis
 Sibillet in tumulis , & super ossa cubet .
 Nam gemina est sedes turpem sortita per amnem , 55
 Turbaque diveria remigat omnis aqua .
 Una Clytæmnestræ stuprum vehit , altera Cresæ
 Portat mentitæ lignea monstra bovis .
 Ecce coronato pars altera vecta phaselo ,
 Mulcet ubi Elysiæ aura beata rosas . 60
 Qua numerosa fides , quaque æra rotunda Cybelle ,
 Mitræque sonant Lydia plethra choris .

Andromedæ; & Hypermetre sine fraude maritæ
Narrant historiæ corpora nota suæ.

Hæc sua maternis queritur vivere catenis 05
Brachia, nec meritas frigida saxa manus

Narrat Hypermetre magnum ausas esse sorores,
In scelus hoc animum non valuisse tui.

Sic mortis lacrimis vitæ sanamus amores.

Celo ego perfidiæ crimina multa tuæ. 70

Sed tibi nunc mandata dimus, si forte moveris,

Si te non totum Chloridos herba tenet.

Nutrix in tremulis ne quid desideret annis

Parthenie, paruit, nec tibi avara fuit.

Delicæque meæ Latris, cui nomen ab usu est, 75

Ne speculum dominæ porrigat illa novæ.

Et quoscunque meo fecisti nomine versus,

Ure mihi: laudes desine habere meas.

Pelle ederam tumulo, mihi quæ pugnante corymbo

Mollia contortis alligat ossa comis. 80

Ramosis Anio qua pomifer incubat arvis,

Et nunquam Herculeo numine pallet ebur:

Hoc carmen media dignum me scribe columnæ,

Sed breve, quod currens vector ab urbe legat:

Hic Tiburtina jacet aurea Cynthia terra:

Accessit ripelaus, Aniere, tua.

Nec tu sperne piis venientia somnia portis.

Cum pia venerunt somnia, pondus habent.

Nocte vagæ ferimur: nox clausas liberat umbras,

Eriat & abjecta Cerberus ipse sera. 90

Luce jubent leges Lethææ ad stagna reverti,

Nos vehimur: vestum nauta recenset onus.

Nunc te possideant alie: nox sola tenebo.

Mecum eris, & mistis ossibus ossa teram.

Hæc postquam querula mecum sub voce peregit, 95

Inter complexus excidit umbra meos.

DE CYNTHIA ET DRACONE. VIII.

DISCE, quid Exquillas hac nocte fugarit a quosdam

Cum vicina novis aura cucurrat agris.

Lanuvium annosæ vetus est tutela Draconis,

Hic ubi Tartareæ non perit hora moræ.

Qua sacer abripitur cæco descensus hiatu,

Qua penetrat virgo, (tale iter omne eave.)

Jejuni serpentis honos, cum pabula poscit

Annua, & ex ima sibilat torquet humo.

Talia demissæ pallent ad sacra puella;

Cum

Cum tenera anguineo creditur ore manus. 19
 Ille sibi admotas à virgine corripit escas.
 Virginis in palmis ipsa canistra tremunt.
 Si fuerint castæ, redeunt in colla parentum,
 Clamantque agricolæ, Fertilis annus erit.
 Huc mea de onsis aucta est Cynthia mannis. 19
 Causa fuit Juno, sed imago causa Venus
 Appia dic, quæso, quantum te teste triumphum
 fegerit, effusus per tua taxa rotis!
 Turpis in arcana sonuit cum rixa taberna:
 Si sine me, famæ non sine labe mea. 29
 Spectaculum ipsa sedens primo temone pependit
 Ausa per impuros fœna move e locos.
 * Striga: nam capti volsi carpenta nepotis,
 Atque amillatos colla Molossa canes,
 Qui dabit immunda venalia tarta sagine,
 Vincet ubi crassas barba uiuentia genas.
 Cum fieret nostro toties injuria lecto,
 Mutato volui castra movere toto.
 Phyllis Aventinæ quædam est vicina Dianæ:
 Sobria grata parum: cum bibit, omne decet. 30
 Altera Tarpejo est inter Teia lucos
 Candida, sed potæ non satis unus erit.
 His ego constitui hostem lenire vocatis,
 Et Venere ignota furta novare mea.
 Unus erat trilus in secreta lectulus herba. 59
 Quæris concubitus? inter utramque fui.
 Lygdamus ad cyathos, vitrique æstiva supellex.
 Et Methymnæi Graja saliva meri.
 Nilotes tibicen erat, crotalistris Phyllis,
 Et facilis spargi munda sine arte rosa.
 Nanus & ipse suos breviter contractus in artus
 Jactabat truncas ad cava buxa manus.
 Sed neque supoletis contabat flamma lucernis,
 Decidit ipque suos mensa supina pedes.
 Me quoque pertalos Venerem quærente secundos,
 Semper domnos subsiluisse canes.
 Cantabant furdo, nudabant pectora cæco.
 Lanuvii ad portas heu mihi solus eram,
 Cum subito rauci sonuerunt cardine postes,
 Et levia ad primos murmura facta lares. 50
 Nec mora cum totas resupinat Cynthia valvas,
 Non operosa comis, sed furibunda decens;
 Pocula mi digitos in ter cecidere remissos,

Pal-

* Serica nam ticeo

Passueruntque ipso labra soluta mero.
 Fulminat illa oculis, & quantum femina levit, 55
 Spectaculum capta nec minus urbe fuit.
 Phyllidos iratos in vultum conjicit ungues.
 Temita vicinas Teia clamat aquas.
 Lumina sopitos turbant elata Quirites,
 Omnis & insana temita nocte sonat.
 Illas direptisque comis, tunicisque solutis,
 Excipit obscuræ prima taberna viæ.
 Cynhia in exuvias gaudet, victrixque recurrit,
 Et mea perversa sanciat ora manu:
 Imponitque notam collo, morsuque cingentat: 65
 Præcipueque oculos, qui meruere, ferit.
 Atque ubi jam nostris lassavit brachia plagis,
 Lygdamus ad pluviei fulcra sinistra jacens
 Exiit, geniumque meum prostratus adorat.
 Lygdame nil potui; tecum ego cupitus eram. 70
 Supplicitis palmis cum demum ad sedera veni,
 Cum vix tandem præbuit illa pedes;
 Atque ait: admittæ si vis me ignoscere culpæ,
 Accipe, quæ nostræ formula legis erit.
 Tu neque Pompeja sperare cultus in umbra, 75
 Nec cum lascivum dænet arena forum;
 Colla cave inflectas ad summum obliqua theatrum,
 Aut lætica tuæ sudet aperta moræ.
 Lygdamus in primis omnis mihi causa querelæ
 Vaneat, & pedibus vincula bina trahat. 80
 Indixit leges, respondi; Ego legibus utar.
 Riserat imperio fæta superba dato.
 Dein, quacumque locum externæ tetigere puellæ
 Suffit, & pura limina tergit aqua.
 Imperat & totas iterum mutare lacernas, 85
 Terque meum tetigit sulfuris igne caput.
 Atque ita mutato per singula pallia lecto,
 Respondi, & toto solvimus arma toro.

D E H E R C U L E, E T M O R T E
 C A C I. IX.

A M P H I T R Y O N I A D E S quæ tempesta-
 te juvencos
 Egerat a stabulis ò Erythræa tuis,
 Venit ad incictæ perorosa palatia montes,
 Et statuit fessos fessus & ipse boves,
 Quæ velabra suo stagnabant flumine, quaque 5
 Nauta per urbanas velificabat aquas.

Sed non infido manserunt hospite Caco
 Incolumes ; furto polluit ille Jovem .
 Incola Cacus erat , metuendo raptor ab antro ,
 Per tria partitos qui dabat ora sonos . 10
 Hic , nec certa foret manifestæ signa rapinæ ,
 Aversos cauda traxit in antra boves .
 Nec sine teste Deo , furem sonuere Juvenci ,
 Furis & implacidis diruit ira fores .
 Mænalio jacuit pulsu tria tempora ramo 15
 Cacus , & Alcides sic ait : Ite boves :
 Herculis ite boves , nostræ lator ultime clavæ ,
 Bis mihi quæsitæ , bis mea præda boves :
 Arvaque mugitu sancite boaria longo ,
 Nobile erit Romæ pascua nostra forum . 20
 Dixerat , & sic cotinet sitis ora palato ,
 Teriaque non ulla fœta ministrat aquas .
 Sed procul inclusas audit ridere puellas .
 Lucus ab umbroso fecerat orbe nemus ,
 Femineæ loca clausa Deæ , fontesque piandos , 25
 Impune & nullis sacra relecta viris .
 Devia puniceæ velabant limina vitæ ;
 Putris odorato luxerat igne casa .
 Populus & longis ornabat frondibus ædem ,
 Multaque cantantes umbra tegebat aves . 30
 Huc ruit in siccam congesto pulvere barbam ,
 Et jacet ante fores verba minora Deo :
 Vos precor o luci , sacro quæ luditis antro ,
 Pandite defessis hospita fana viris .
 Fontis egens erio , curaque sonantia lymphis , 35
 Et cava suscepto flumine palma sat est .
 Audistisne aliquem , tergo qui sustulit orbem ?
 Ille ego sum : Alcidenteria recepta vocat .
 Quis facta Herculeæ non audit fortia clavæ ?
 Et nunquam ad natas irrita tela seras ? 40
 Atque uni Stygias hominum luxisse tenebras ;
 Quod si Junoni sacrum faceretis amariæ ,
 Non clausisset aquas ipsa noveborac suas .
 Sin aliquam vultusque meus , setæque Leonis 45
 Terrent , & Libyco sole perusta coma :
 Idem ego Sidonia feci servilia palla
 Officia , & Lyda pensa diurna colo .
 Mollis & hirsutum cepit mihi fascia pectus ,
 Et manibus duris apta puella fui . 50
 Talibus Alcides : at talibus alma sacerdos
 Paniceo capas stamine vincta comas ;

Paice oculis, hospes, Incoque absende verendo.

Cele agedum, & tuta limina linque fuga.

Interdicta viris metuenda lege piatur, 55

Quæ se summotâ vindicat ara casa.

Magnam Thelias aspexit Pallada vates,

Fortiadum, posita Gorgone, membra lavat.

Di tibi dent alios fontes: hæc Lympha puellis

Avia secreti liminis una fuit. 60

Sic anus: ille humeris postes concussit opacos,

Nec tulit iratam janua clausa sitim.

At postquam exhausto jam flumine vicerat æstum,

Ponit vix siccis tristia jura labris:

Angulus hic mundi nunc me mea fata trahentem 65

Accipit, hæc fesso vix mihi terra patet.

Maxima quæ gregibus devota est ara repertis,

Ara per has, inquit, maxima facta manus,

Hæc nullis unquam pateat veneranda puellis,

Herculis exinii ne sit inulta sitis. 70

Sancte pater salve, cui jam favet aspera Juno:

Sancte velis libro dexter inesse meo.

Hunc quoniam manibus purgatum sanxerat orbem,

Sic Sanctum Tatix conposuere Cures.

QUARE JUPITER FERETRIUS DICTUS. X.

NUNC Jovis incipiam causas aperire Feretri,

Armaque de ducibus trina recepta tribus.

Magnum iter ascendo, sed dat mihi gloria vires.

Non juvat ex facili lecta corona iugo.

Imbuis exemplum primæ tu, Romule, palmæ 5

Hujus, & exuviis plenus ab hoste redis;

Tempore quo portas Cenium Acrona petentem

Victor in eversum cuspide fundis equum.

Acron Hercules Cenina ductor ab arce,

Roma, tuis quondam finibus horror erat. 10

Hic spolia ex humeris ausus sperare Quirini,

Ipsæ dedit, sed non sanguine sicca suo.

Hunc videt ante cavas vibrantem spicula turres

Romulus, & votis occupat ante iatis:

Juppiter, hæc hodie tibi victima corruiet Acron. 15

Voverat, & spoliū curruit ille Jovi.

Urbis, virtutisque parens sic vincere suavit,

Qui tulit aprico frigida castra la re.

Idem eques & frenis, idem fuit aptus aëtris,

Et galea hirsuta compta lupina juba;

Picta nec inducto fulgebat parma pyropo .
 Præbebant cæsi baltea lenta boves .
 Cossus at insequitur Vejentis cæde Tolumni ,
 Vincere cum Vejos posse , laboris erat .
 Nec dum ultra Tiberim belli sonus ; ultima præda 25
 Nomentum , & captæ jugera pauca Coræ ,
 Et Vej veteres & Volscum præda fuistis ,
 Et vestro posita est aurea sella foro .
 Nunc intra muros pastoris buccina lenti
 Cantat , & in vestris ossibus arva metunt . 30
 Forte super portæ dux Vejus essitit arcem ,
 Colloquiumque sua fretus ab urbe dedit .
 Dumque aries murum cornu pullabat aheno ,
 Vineaque inductum longa tegebat opus ,
 Cossus ait : Forti melius concurrere campo . 35
 Nec mora fit , plano sistit uterque gradu .
 Dii Latias juvere manus : defecta Tolumni
 Cervix , Romanos sanguine lavit equos .
 Claudius a Rhemo trajectos arcuit hostes ,
 Belgica , cum vasti parma relata ducis
 Viridomari : genus hic Rheno jactabat ab ipso
 Nobilis erectis fundere gesa rotis .
 Illi virgatis jaculantis ab agmine braccis
 Torquis ab incisa decidit aunca gula .
 Nunc spolia in templo tria condita : caussa Feretri ;
 Omine quod certo dux ferit ense ducem .
 Seu quia victa suis humeris hæc arma ferebant ,
 Hinc Feretri dicta est ara superba Jovis .

A D P A U L U M . XI.

DESINE , Paule , meum lacrimis urgere se-
 pulcrum !
 Panditur ad nullas janua nigra preces .
 Cum semel infernas intrarunt funera leges ,
 Non exorato stant adamante viæ .
 Te licet orantem fuscæ Deus audiat aula , 5
 Nempe tuas lacrimas litora surda libent .
 Vota movent superos , ubi portitor æra recepit :
 Qbserat heribolos lurida porta rogos .
 Sic mœstæ cecinere turlæ , cum subdita nostrum
 Detraheret lecto fax inimica caput . 10
 Quid mihi conjugium Pauli ? quid currus avorum
 Profuit ? aut famæ pignora tanta mere ?
 Num minus inimites habui Cornelia Paucas ?
 En sum quod digitis quinque levatur onus .

Damnatæ noctes , & vos vada lenta paludes ,
 Et quæcunque meos implicat unda pelagus ,
 Immatura licet , tamen huc non noxia veni .
 Det pater hic umbræ mollia jura meæ .
 Aut si quis posita iudex sedet Æacus urna ,
 In mea sortita iudicet ossa pila . 20
 Affideant fratres : juxta Minoia sella , &
 Eumenidum intento turba severa foro .
 Sisyphæ mole vaces ; taceant Ixionis orbes ,
 Fallax Tantaleo corripiente liquor ;
 Cerberus & nullas hodie petat improbus umbras , 25
 Et jaceat tacita lapsa catena fera .
 Ipsa loquor pro me ; si fallo , pœna sororum
 Infelix humeros urgeat urna meos .
 Si cui fama fuit per avita trophæa decori ,
 Astra Numantinos regna loquuntur avos . 32
 Altera maternos exæquat turba Libones ,
 Et domus est titulis utraque fulta suis .
 Mox ubi jam sacculus cessit prætexta maritis ,
 Vinxit & acceptas altera vitra comas :
 Jungor , Paule , tuo sic discessura cubili . 35
 In lapide hoc uni nupta fuisse legar .
 Testor majorum cineres tibi , Roma , colendos ,
 Sub quorum titulis Africa tonsa jaces :
 Et Persen proavi simulantem pectus Achille ,
 Quique tuas proavus fregit , Achille , dunnos : 40
 Me neque censure legem moluisse , nec ulla
 Labe mea vestros erubuisse focos .
 Non fuit exuvilis tantis Cornelia damnum ;
 Quin & erat magnæ pars imitanda domus .
 Nec mea mutata est ætas ; sine crimine tota est . 45
 Viximus insignes inter utranque facem ,
 Mi natura dedit leges à sanguine ductas ,
 Ne possim melior iudicis esse metu
 Quælibet austeras de me ferat urna tabellas ,
 Turpior assensu non erit ulla meo . 50
 Vel tu , quæ tardam movisti fure Cybellem ,
 Claudia turritæ rara ministra Deæ ;
 Vel cui , commissos cum Vesta reposceret ignes ,
 Exhibuit vivos carbasus alba focos .
 Nec te dulce caput mater Scribonia læsi . 55
 In me mutatum quid , nisi fata velis ?
 Maternis laudor lacrimis , urbisque querellis ,
 Defleta & gemitu Cæsaris ossa mea .
 Ille sua nata dignam vixisse sororem
 Increpat ; & lacrimas vidimus ire Deo . 60

Et tamen emerui generosos vestis honores ,
Nec mea de sterili facta rapina domo .
Te, Lapidem , & te, Paule, meum post fata levamen .
Conditæ sunt vestro lumina nostra sinu
Vidimus : & fratrem sellam geminasse curulem : 6
Consule quo facto tempore iapta soror ,
Et bene habet : nunquam mater lugubria sumpsi .
Venit in exequias tota caterva meas
Nunc tibi commendo communia pignora natos .
Hæc cura & cineri spirat inusta meo . 70
Fungere maternis vicibus , pater : illa meorum
Omnis erit collo turba ferenda tuo .
Oscula cum dederis tua flentibus , adjice matris ,
Tota domus coepit nunc onus esse tuum .
Et si quid doliturus eris , sine testibus illis ,
Cum venient , siccis oscula falle genis .
Sat tibi sint noctes , quas de me , Paule , fatiges :
Somniaque in faciem credita sæpe meum .
Atque ubi secreto nostra ad simulacra loqueris ,
Ut responsuræ singula verba jace . 80
Seu tamen adversum mutarit janua lectum ,
Sederit & nostro cauta noverca toro :
Conjugium , pueri , laudare & ferte paternum ,
Capta dabit vestris moribus illa manus .
Nec matrem laudate nimis : collata priori 85
Veitet in offensas libera verba suas .
Seu memor ille mea contentus miferit umbra ,
Et tanti cineres duxerit esse meos :
Discite venturam jam nunc sentire senectam ,
Cœlibis ad curas nec vacet ulla via . 90
Quod mihi detractum est , vestros accedat ad annos ,
Prole mea Paulum sic juvat esse senem .
Filia tu specimen censuræ nacta paternæ
Fac teneas unum nos imitata virum .
Et serie fulcite genus : mihi cymba volenti 95
Solvitur , aucturis tot mea fata malis :
Hæc est feminei merces extrema triumphæ ,
Laudat ubi emeritum libera fama rogam .
Causa perorata est : flentes me surgite testes ;
Dum pretium vitæ grata rependit humus .
Moribus & cœlum patuit : sim digna merendo ,
Cujus honoratis ossa vehantur equis .

F I N I S.

CN. CORNELII

GALLI VITA.

Cornelius Gallus *Fotojuliensis*, Orator, ac Poeta clarissimus, ex infima fortuna in augusti amicitiam susceptus, Ægyptum provinciam Romanorum primus obtinuit: mox cum quadam in convivio per merum fassus esset, in suspicionem conjurationis adductus, damnandusque senatui traditus, ob pudorem, propria se manu interfecit, ætatis suæ LXIII. Hunc P. V. Maio utique adeo sibi amicissimum habuit, ut *Bucolica & Georgica* in ejus laudibus terminarit. Verum quia in *Georgicis* pleniores de eo laudes continebantur, jubente Augusto, in *Aristei* fabulam commutavit. Scripsit *Cornelius Gallus Elegiarum libros IV.* de *Cytheride* quadam P. Volumnii liberta, quam ficto nomine *Lycorida* appellavit: inque iis imitatus est *Euphotionem Chalcidicum* poetam. Lasciviusculus semper fuit: in compositione tamen cæteris, qui elegiam Latine scriptitarunt, durior à Fabio non temere judicatus. Ejus scripta penitus intercederunt, præter hunc unum libellum, quem paulo ante mortem in Ægypto visus est perscripsisse. Nam cum ibi Græcam quandam puellam adamasset, nec propter ingravescentem jam ætatem ejus libidini satisfacere potuisset, materiam satis opportune objectam est, ut senectutis incommoda describens, juveniles suos amores recenseret, seque in suis carminibus multo melius quam in nemine, spectandum effingeret. Nam quod fuerit *Hetruscus*, quod *Orator*, quod *Poeta*, quod etiam *vinolentus*, quod *Lycorida* adamavit, quod *Legatus Ægypto* præfuerit hinc manifestissime colligitur: quæ si quis diligenter animadvertat, fatebitur hunc libellum *Cornelii Galli*, non alterius fuisse, ut quidam parum prudenter existimaverunt.

CN. CORNELII

GALLI VEL POTIUS

MAXIMIANI

Elegiarum

L I B E L L U S .

A Mala cur cessas finem propeare senectus?
Cur hac in fesso corpore tanta sedes?

Solve precor miseram tali de carcere vitam,
Mors est jam requies, vivere poena mihi.
Non sum qui fueram, periit pars maxima nostri:
Hoc quoque, quod superest languor, & horror habet.
Lux gravis in luctu, rebus moestissima latet:
Quodque omni est pejus funere velle mori:
Dum juvenile decus, dum mens sensusque manebat,
Orator toto clarus in orbe fui. 13

Sæpe poeta tum mendacia dulcia finxi,
Et certos titulos res mihi ficta dedit.
Sæpe perorata percepi lite coronam,
Et data sunt linguæ præmia digna meæ,
Quæ cum defunctis jam sunt immortua membris:
Heu senibus vitæ portio quanta manet!
Nec minor his aderat sublimis gratia formæ:
Quæ, vel si desint cætera multa, placet.
Quin etiam virtus fulvo pretiosior auro,
Per quam præclarum plus micat ingenium: 20
Si placuit canibus densos circumdare saltus,
Occubuit telis præda petita meis;
Si libuit celeres arcu tentare sagittas,
Prostravi multas non sine laude feras.
Dulce fuit madidam si fors versare palæstram, 25
Implicui validis lubrica membra toris,
Nunc agili cursu cunctos anteire solebam:
Nunc tragicos cantu exuperare meo.
Augebat meritum dulcis mixtura bonorum:
Ut semper varium plus micat artis opus 30
Nam quæcunque solent per se perpensa placere:
Alternò potius vincita decore placent.

Has inter virtutis opes, tolerantia rerum
 Spernebat cunctas insuperata minas.
 Vertice nudato ventos pluviasque fere' am: 35
 Non mihi solstitium, nec grave fulgur erat;
 Innabam gelidas Tyberini fluminis undas;
 Nec metui dubio credere membra freto.
 Quamvis exiguo poteram requiescere somno,
 Et quamvis modico membra fovere cibo. 40
 At si me subito vinosus repperit hospes,
 Aut levius fecit sumere vina dies.
 Cessit & ipse pater Bacchus, stupuitque bibentem,
 Et quicumque solet vincere, victus abijt.
 Haud facile est animum tantis inflectere rebus, 45
 Ut res oppositas mens ferat una duas.
 Hanc quoque virtutum quondam certamine magnum
 'Ocratein palmam promeruisse ferunt
 Hinc etiam rigidum memorant valuisse Catonem;
 Non res in vitium, sed male facta cadunt. 50
 Intrepidus, quæcunque forent, ad utrumque ferebari
 Cedebant animo tristia cuncta meo.
 Pauperiem modico contentus semper amavi;
 Et rerum dominus nil cupiendo fui.
 Tu me sola tibi subilis miseranda senectus, 55
 Cui cedit quidquid, vincere cuncta potest.
 In te corruimus, tua sunt quæcunque fatiscunt;
 Ultima quæque tuo conficis ipsa malo.
 Ego his ornatum meritis Hetruria nostris,
 Optabat natis me sociare suis; 60
 Sed mihi dulce magis resolutio vivere sollo,
 Nullaque conjugii vincula grata pati.
 Ibam per mediani vernali tempore Romam,
 Spectandus cunctis undique virginibus.
 Quæque peti poterat, fuerat vel forte petita, 65
 Erubuit vultus visa puella meos.
 Et nunc subridens latebras fugitiva peribat,
 Non tamen effugiens, tota latere volens.
 Sed magis ex aliqua cupiebat parte videri:
 Lætior hoc multo, quod male testis faret. 70
 Sic cunctis formosus ego, gratusque videbar
 Omnibus, & sponsus sic genialis etiam,
 Sed tantum sponsus; nam me natura pudicum
 Fecerat, & casto pectore durus erat.
 Nam dum præcipuæ cupio me jungere formæ, 75
 Permansi viduo frigidus usque toro.
 Omnis facta mihi, atque omnis mihi rustica visa est,
 Nullaque conjugio digna puella meo

Horrebam tenues, horiebam corpore pingues:

Nec mihi grata brevis, nec mihi longa fuit. 80

Cum media tantum dilexi ludere forma;

Maior enim mediis gratia rebus inest,

Corporis has nostri mollis lascivia partes

Incolit, has sedes mater amoris habet.

Quærebam gracilem, sed non quæ macra fuisset: 85

Carnis ad officium cernea membra placent.

Sic quod in amplexu delectat stringere corpus,

Ne lædant pressum quælibet ossa latus.

Candida contempsit, nisi quæ suffusa rubore

Vernarent propriis ora serena iosis. 90

Hunc Venus ante alios sibi vendicat ipsa colorem,

Diligit & florem Cypris ubique tuum.

Aurea cæsaries, demissaque, lactea cervix,

Vultibus ingenuis visa sedere magis.

Nigra supercilia, & frons libera, lumina nigra, 95

Urbant animum sæpe notata meum.

Flammea dilexi, medicumque tumentia labia,

Quæ mihi gustanti basia plena darent,

In tereti collo visum pretiosius aurum,

Gemmaque iudicio pius radiare meo; 100

Singula turpe seni quondam quæsitâ referre;

Et quod tunc decuit, jam modo crimen habet.

Diversos diversa juvant; non omnibus annis

Omnia conveniunt; res prius apta, nocet.

Exultat levitate puer, gravitate senectus; 105

Inter utrumque manens stat juvenile decus.

Hunc tacitum, tristemque decet; sit clarior ille

Lætitia, & linguæ garrulitate suæ.

Cuncta trahit secum, vertitque volubile tempus;

Nec patitur certa currere quemque via. 110

Nunc quia longa mihi gravis est, & inutilis ætas,

Vivere cum nequeam, sit mihi posse mori.

O quam dura premit miseros conditio vitæ,

Nec mors humano subjacet arbitrio!

Dulce mori miseris, sed mors optata recedit, 115

At cum tristis erit, precipitata venit.

Me vero (heu!) tantis defunctum partibus olim,

Tartareas vivum constat inire vias.

Jam minor auditus, gustus minor, ipsa minora

Lumina, vix tractu noscere certa queo. 120

Nullus dulcis odor, nulla est jam grata voluptas,

Sensibus expertem quis superesse putet?

En Lethæa meam subeunt oblivia mentem,

Nec, consula, sui jam meminisse potest.

Ad nullum confurgit opus, cum corpore languet,
 Atque intenta suis obstupet ipsa malis,
 Carmina nulla cano: cantandi summa voluptas
 Heu fugit! & vocis gratia vera perit.
 Non vota sollicito nec blanda poemata fingo:
 Litibus heu rapidis commoda dura sequor. 130
 Ipsaque me species quondam dilecta reliquit:
 Et videor formæ mortuus esse meæ.
 Pro niveo, iutilloque prius, nunc inficit ora
 Pallor, & exanguis, funere usque color.
 Aret sicca cutis, rigidi stant undique nervi, 135
 Et lacerant uncæ tabida membra manus.
 Quondam videntes oculi, nunc fonte perenni
 Depingunt prænas nocte, dieque suas.
 Et quos grata prius ciliorum ferta tegebant,
 Desuper incumbens hispida sylva premit.
 Ac veluti inclusis cæco conduntur in antro:
 Nescio quid torvum, vel furiæ vident.
 Jam pavor est vidisse senem, nec credere possis
 Hunc hominem, humana qui ratione caret:
 Si libros repero, duplex se littera findit, 145
 Laetior occurrit pagina nota mihi.
 Claram per nebulas videor mihi cernere lucem;
 Nubila sunt oculis ipsa serena meis:
 Eripitur sine nocte dies: caligine cæcâ
 Septum tartareo quis neget esse loco; 150
 Talia quis demens homini persuaserit auctor,
 Ut cupiat veto turpior esse suo?
 Jam subeunt morbi, subeunt discrimina mille:
 Jam dulces epulæ, deliciæque nocent.
 Cogimur à gratis animum suspendere rebus, 155
 Atque ut vivamus, vivere definimus.
 Et jam me, dudum cui nulla adversa nocebant,
 Ipsa quibus tegimur, nunc alimenta gravant.
 Esse libet saturum, saturum mox esse pigebit:
 Præstat ut abstineam, est abstinuisse nocens. 160
 Quæ modo profuerat, contraria redditur esca:
 Fastidita jacet, quæ modo dulcis erat;
 Nec Veneris sunt grata mihi, nec munera Bacchi,
 Nec quidquid vitæ fallere damna solet.
 Sola jacens natura manet, quæ sponte per horas 165
 Solvitur, & vitio capitur ipsa suo.
 Non petus, experta mihi medicamina, profunt,
 Non ægris quidquid ferre solebat opem.
 Sed cum materia pereunt quæcunque parantur,
 Fit magis & damnis tristior una meis.

Non

Non secus instantem cupiens fulcire ruinam.
 Diversis contra nititur obicibus;
 Donec longa dies, omni compage soluta,
 Ipsum cum rebus subruat auxilium.
 Quid, quod nulla levant animum spectacula rerum,
 Nec mala tot vitæ dissimulare licet?
 Turpe seni vultus nicidi, vestesque decoræ,
 Atque etiam est ipsum vivere turpe senem.
 Crimen amare jocos, crimen convivia, cantus:
 Nos miseri, quorum gaudia crimen habent! 180
 Quid mihi divitiæ, quarum si demitis usum,
 Quamvis largus opum, semper egenus ero?
 Imo etiam pœna est partis incumbere rebus,
 Quas cum possideas, est violare nefas:
 Non aliter sitiens vicinas Tantalus undas 185
 Captat, & appositis abstinet ora cibis.
 Efficior custos rerum magis ipse mearum;
 Conservans aliis, quæ periere mihi.
 Sic ut in auricomis pendentia plurimus hortis
 Pervigil observat non sua poma draco; 190
 Hinc me sollicitum torquent super omnia curæ,
 Hinc requies animo non datur ulla meo.
 Quærere quæ nequeo, semper retinere laboro,
 Et retinens semper, nil tenuisse puto:
 Stat dubius, tremulusque senex, semperque malorum
 Credulus, & stultus quæ facit ipse, timet.
 Laudat præteritos, presentes despicit annos:
 Hoc tantum rectum, quod sapit ipse, putat,
 Se solum doctum, se judicat esse peritum,
 Et quod sit sapiens, desipit inde magis 200
 Multa licet nris bis referens, eademque revolvens
 Horret, & alloquium conspuat ipse suum.
 Deficit auditor, non deficit ipse loquendo:
 O sola fortes garrulitate senes!
 Omnia nequidquam clamoris vocibus implet: 205
 Nil satis est, horret, quæ placuere modo:
 Arridet de se ridentibus: ac sibi plaudens,
 Incipit opprobrio lætior esse suo.
 Hæ sunt primitiæ mortis, his partibus ætas
 Defluit, & pigris gressibus ima petit. 210
 Non habitus, non ipse coler, non gressus euntis,
 Non species eadem, quæ fuit ante, manet.
 Labitur ex humeris demisso corpore vestis,
 Quæque brevis fuerat, jam modo longa mihi est
 Contrahimur, miroque modo decrescimus ipsi, 315
 Diminui nostri corporis ossa putes.

Nec cœlum spectare licet, sed prona senectus
 Terram, à qua genita est, & reditura, videt.
 Fitque tripes, prorsusque quadrupes, ut parvulus in-
 Et per sordentem flebile serpit humum, Trans
 Ortus cuncta suos repetunt, matremque requirunt:
 Et redit ad nihilum, quod fuit ante nihil
 Hinc est quod baculo incumbens ruitura senectus,
 Assiduo pigram verberare pulsar humum,
 Et numerosa movens certo vestigia passu, 243
 Talia rugato creditur ore loqui,
 Suscipe me gentrix, nati miserere laborum,
 Membra velis gremio fessa fovere tuo,
 Horrent ne pueri, nequeo velut ante videri,
 Horrendos partus cur finis esse tuos? 250
 Nil mihi cum superis, explevi munera vitæ,
 Redde, precor, patrio mortua membra solo.
 Quid miseros variis prodest suspendere poenis?
 Non est materni pectoris ista pati,
 His dictis, trunco titubantes sustinet artus, 255
 Neglecti repetens stramina dura tori,
 Quo postquam jacuit, misero quid funere differt?
 Heu tantum attriti corporis ossa vides?
 Cuique magis jaceam semper, vivamque jacend- :
 Quis sub vitali me putet esse loco? 260
 Jam poena est totum, quod vivimus: utimur æstu,
 Officiunt nebulae: frigus, & aura nocet,
 Ros lædit, modicoque etiam corrumpitur ymbre,
 Veris & Autumnii lædit amœna dies.
 Hinc miserum scabies, hinc tussis anhelata fatigat 265
 Continuos gemitus ægra senectus halet.
 Hos superesse reat, quibus & spirabilis aer,
 Et lux, qua regimur, redditur ipsa gravis.
 Ipsa etiam cunctis requies gratissima somnus
 Abvolat, & sera vix mihi nocte redit. 270
 Vel si lassatos nunquam diutabitur artus,
 Turbidus in quantis horret imaginibus?
 Mollia fulera tori duris sunt cotibus æqua:
 Parva licet, magnum pallia pondus habent.
 Cogor per mediam tu betus surgere noctem, 275
 Multaque ne patiar, deteriora pati.
 Vincimur infirmi defectu corporis & qua
 Noluerò, infelix, hac ego parte trahor.
 Omnia naturæ solvantur viscera nostræ,
 Et tam præclarum quod male mutat opus, 280
 His veniens onerata malis inopina senectus,
 Cedere ponderibus me docet ipsa suis.

Ergo quis has cupiat per longum ducere pœnas?

Paulatimque anima deficiente mori?

Morte mori melius, quam vitam ducere mortis, 265

Et sensus membris sic sepelire suis.

Non queror (heu) longi quod totum solvitis anni,

Impiolla naturæ dicere jura nefas.

Deficiunt validi longævo tempore tauri:

Et quondam pulcher, qui modo turpis, equus 270

Fraſta diu rabidi compeſcitur ira Leonis:

Lentaque per ſenium Caſpia tigris erit.

Ipsa etiam veniens conſumet ſaxa vetuſtas:

Et nullum eſt, quod non tempore cedat opus.

Sed mihi venturos melius prævertere caſus, 275

Atque infelices anticipare dies.

Pœna minor, certam ſubiro perſerre ruinam,

Quod timeas gravius ſuſſioniſſe diu:

At quos fert alios quis poſſit dicere caſus?

Hoc quoque difficile eſt commemorari ſeni. 280

Jurgia, contemptus, violentaque damna ſequuntur;

Nec quiſquam ex tantis præbet amicus opem.

Ipsi me pueri, atque ipſæ ſine lite puellæ,

Turpe putant dominum jam vocitare ſuum.

Irrident grefſus, irrident denique vultum, 285

Et tremulum, quondam quod timuere, caput.

Cumque nihil videam, tamen hoc ſpectare licebit;

Ut gravior miſero pœna ſit illa mihi.

Felix qui meruit tranquillam ducere vitam,

Et letos itabili claudere ſine dies? 290

Dura ſatis miſeris memoratio priſca bonorum,

Et gravius ſummo culmine miſſa ruunt.

II.

EN dilecta mihi nimium formoſa Lycoris:

Cum qua mens eadem, res fuit una mihi.

Poſt multos quibus indiſiſi viximus annos,

Reſpuit amplexus (heu!) ſtupeſacta meos.

Jamque alios juvenes, alioſque requirit amores: 3

Me vocat imbellem, decrepituſque ſenem.

Nec meminiffe volet tranſactæ dulcia vitæ;

Nec quod me potius reddidit ipſa ſenem.

Imo etiam cauſas ingrata ac perfida fingit,

Ut ſpretus vitio judicer eſſe meo. 10

Hæc me præteriens cum dudum ſorte videret,

Expuit, obduſtis veſtibus ora tegeris.

Hanc ego dilexi? meque hic complexus amavit?

Huic

Huic ego sæpe, (nefas,) oscula blanda dedi?
 Nauseat, & priscum vomitu ceu fudat amorem, 15
 Imponit capiti plurima dira meo.
 Heu quid longa dies nunc affert? ut sibi quisquam
 Quondam dilectum prodere turpe putet?
 Nonne fuit melius tali me tempore fungi,
 Quo nulli merito despiciendus eram: 20
 Quam postquam periit, quidquid fuit ante decoris,
 Exinctum meritis vivere criminibus?
 Jam nihil est totum, quod viximus: *Omnia secum*
Tempus præteriens, horaque summa trahit.
 Et mea jam nivei circumdant tempora crines, 25
 Et jam cæruleus inficit ora color.
 Præstat adhuc, nimiumque sibi speciosa videtur,
 Atque annos mecum despicit illa suos.
 Et fateor, primæ retinet monumenta figuræ,
 Atque inter cineres condita flamma manet. 30
 Et video, pulchris etiam vos parcitis annis,
 Nec veteris formæ gratia tota perit.
 Reliquiis veterum juvenes pascuntur amorum,
 Sed si quid nunc est, quod fuit ante, placet.
 Ante oculos statuunt primævi temporis actus, 35
 Atque in præteritum luxuriantur opus.
 Et quia nos totus membrorum deserit usus,
 Amplexus nullus, quo remoretur, habet,
 Sed miseris solus superest post omnia luctus.
 Quot bona tunc habui, tot modo damna fleo. 40
 Ergo velut pecudum præsentia sola manebunt?
 Nil de transactis, quod memoretur, erit?
 Cum fugiant & bruta novos animalia campos,
 At repetant celeres pascua nota greges
 Sub quâ decubuit requiescens diligit umbram 45
 Taurus, & amissum quæret ovile pecus,
 Dulcius in solitis cantet philomela rubetis,
 Sitque suum rapidis dulce cabile feris.
 Tu tamen bene nota tibi atque experta relinquis
 Hospitia, & potius non manifesta petis: 50
 Non ne placet melius certis confidere rebus?
 Eventus varios res nova semper habet.
 Sum grandævus ego, nec tu minus alba capillis,
 Par ætas animos conciliare solet.
 Si modo non possum, quondâ potuisse memento: 55
 Sit satis, ut placeam, me placuisse prius.
 Permanet in validis reverentia prisca colonis,
 Quod fuit in vetulo milite, miles amat,
 Rusticus expertum deslet cessasse juvenum,

Cum

Cum quo consenuit, miles honorat equum, 60
 Nec me adeo primis spoliavit floribus ætas :
 En facio versus, & mea dicta cano.
 Sit gravitas, sitque ipsa tibi veneranda senectus :
 Sit quod denosti, vivere velle diu.
 Quis suam in alterius condemnet crimine vitam ?
 Et quo prætendit, claudere certet iter ?
 Dicere si fratrem, seu dedignaris amicum,
 Dic patrem : affectum nomen utrumque tenet.
 Vincat honor luxum, pietas succedat amori :
 Plus ratio, quamvis cæca, valere solet. 70
 Hic lacrymis longos, quantum fas, flevimus annos :
 Est grave, quod doleat, commemorare diu.

III.

NUNC operæ pretium est, quædam memorare ju-
 Atque senectutis pauca referre meæ : (ventæ,
 Quo lector mentem rerum vertigine fractam
 Eligat, & moestum noscere curet opus.
 Captus amore tuo demens Aquilina ferebar, 5
 Pallidus & trillis, captus amore tuo :
 Nondum, quid sit amor, vel quid Venus ignea, noram ;
 Torquebar potius rusticitate mea.
 Nec minus illa me percussa à culpide, flagrans
 Errabat, tota non capienda domo. 10
 Carmina pulsa procul, uinum dilecta jacebant,
 Solus amor cordi, curaque semper erat.
 Nec reperire viam, qua cæcum pasceret ignem.
 Docta, nec alternis reddere verba notis.
 Tantum in conspectu studio perstabat inani, 15
 Anxiâ vel solo numina corde fovens.
 Pædagogus adit me, illam tristissima mater
 Servabat, tanti poena secunda mali.
 Pensabantque oculos nutusque per omnia nostros,
 Quique solet mentis ducere signa color. 20
 Dum licuit votum, tacite compressimus ambo,
 Et varia dulces teximus arte dolos.
 At postquam teneram rupit verecundia frontem,
 Nec valuit penitus flamma recepta tegi,
 Mox captare dolos & tempora capimus ambo, 25
 Atque superciliis, luminibusque loqui.
 Fallere sollicitos, suspensos ponere gressus,
 Et tota nullo curare nocte sono.
 Nec longo, genitrix furtivum sensit amorem,
 Et medicare parans vulnera vulneribus, 30
 In-

Incipit , cæditque ; ignes in pectore crescunt ,
 Ut solet adjecto crescere flamma rogo .
 Concipiunt geminum flagrantia corda timorem ,
 Et sic permixto sævit amore dolor .
 Tunc me visceribus perterrita quærit anhellis , 35
 Eruptum supplicis quem putat esse suis .
 Nec memorare pudet , turpesque revolvere versus ,
 Imo etiam gaudens imputat i la mihi .
 Pro te susceptos juvat , inquit , ferre labores .
 Tu pretium tanti dulce cruoris eris , 40
 Sit modo certa fides , atque inconcussa voluptas ,
 Quæ nihil imminuit passio , nulla fuit .
 His egomet stimulis angebar semper , & ardens
 Languēbam , nec spes ulla salutis erat .
 Prodere non ausus carpebat vulnere cæco , 45
 Sed stupor , & macies vocis habebat opus
 Hic mihi , magnarum scrutator maxime rerum ,
 Solus , Bobeti , fers miseratus opem .
 Nam cum me curis intentum sæpe videres ,
 Nec posses causam noscere tristitiæ , 50
 Tandem prospiciens tali me peste teneri ,
 Mitibus alloquiis pandere clausa jubes .
 Dicit & unde novo conceptus carperis igne ?
 Dic precor , & dicti sume doloris opem .
 Non intellecti nulla est curatio morbi , 55
 Ut magis inclusis ignibus ante fient .
 Dum pudor est tam fœda loqui , vitiumque fateri ,
 Agnovit tanti conscia lingua mali .
 Mox ait : occultæ satis est res prodita causæ ,
 Pone metum , veniam vis tibi tanta dabit . 60
 Prostratus pedibus verecunda silentia tupi ,
 Cum lacrymis referens ordine cuncta suo .
 Fare , ait , ut placidæ potiaris in ungue formæ
 Respondet pietas ; talia velle fugit .
 Solvitur in risum , exclamans , proh mixta voluptas !
 Callus amor Veneris dicit quando fuit ?
 Parcere dilectæ juvenis desiste puellæ ,
 Impius huic fueris , si pius esse voles .
 Unguibus , & morsu teneri pascuntur amores ;
 Vulnere non refugit , res magis apta plagæ . 70
 Interea donis permulcet corda parentum ,
 Et pretio faciles in mea vota trahit .
 Auri cæcus amor nativum vincit amorem :
 Cœperunt natæ crimen amare suæ .
 Dant vitis furtisque locum : dant jungerè dextras , 75
 Et totum ludo concelebrare diem ,

Permissum fit vile nefas, & languidus ardor.
 Vicerunt morbum languida corda suum.
 Illa mihi quæsitâ vides procedere, causam
 Odit, & illæso corpore tristis abit. 80
 Projeci vanas sanato pectore curas,
 Et subito decidi, quam miser ante fui.
 Salve sancta, inquam, semperque intacta maneto
 Virginitas, per me plena pudoris eris.
 Quæ postquam perlata viro sunt omnia tuto, 85
 Meque videt fluctus exuperasse meos:
 Mæste, inquit, juvenis proprii dominator Amoris,
 En de contemptu sume trophæa tuo.
 Armata tibi Veneris, cedantque Cupidinis arcus,
 Cedat & armipotens ipsa Minerva tibi. 60
 Si tibi peccandi studium: permissa potestas
 Abstulit, atque ipsum talia velle fugit.
 Ingrati, tristes pariter discessimus ambo,
 Dissidii ratio vita pudica fuit.

I V.

RESTAT adhuc alios, turpesque revolvere casus,
 Atque aliquo molli pascere corda joco.
 Conveniunt etenim deliræ in aeva senectæ,
 Aptaque sunt operi carmina vana meo.
 Sic vicibus variis, alternisvolvimur annis, 5
 Et mutata magis tempora grata mihi.
 Virgo fuit, species dedit ævi candida nomen,
 Candida, diversis sat bene compta comis.
 Huic ego per totum vidi splendentia corpus
 Cybala multiplices edere pulsa sonos. 10
 Nunc niveis digitis, nunc pulsans pectine chordas,
 Arguto quidquid murmure dulce loqui.
 Hanc ego saltantem subito correptus amavi,
 Et cœpi tacitus vulnera grata pati.
 Sic me diversis tractum de partibus, una 15
 Carpebat variis pulchra puella modis.
 Singula visa semel, semper memorare libebat,
 Hærebatque animo nocte dieque meo.
 Sæpe velut visæ lætabar imagine formæ,
 Et procul absenti voce manaque fui. 20
 Sæpe velut præsens fuerit, mecum ipse loquebar,
 Cantabam dulces, quos solet illa modos.
 O quoties demens, quoties sine mente putabar!
 Nec, puto, fallebar, nec bene sanus eram.
 Certe difficile est, abscondere pectoris æstus. 25
 Pan.

Panditur & clauso sapiens ore furor .
 Nam subito inficiens vultum pallorque , ruborque ,
 Interdum certæ vocis habebat opus .
 Nec minus ipsa meas prodebant somnia curas ,
 Somnia secreti non bene fida mei . 30
 Nam cum sopiros premerent oblivia sensus ,
 Confessa est facinus conscia lingua suum .
 Candida clamabam propera : cur candida cessas ?
 Nox abit , & furtis lux inimica venit .
 Proximus ut genitor mecum comitatus amatæ 35
 Virginis , in gelida forte jacebat humo ,
 Illius ad nomen turbatos excitat actus :
 Exilit , & natam credit adesse suam :
 Omnia collustrans , toto me corde solutum
 Prospicit afflantem , nec meminisse mei . 40
 Vana putas ? an vera sopor lodibria jactat ?
 An te verus , ait , pectoris ardor habet ?
 Credo equidem assuetas animo remeare figuras ,
 Et fallax studium ludit imago tuum .
 Stat tamen attonitus , perplexeæque murmura captat
 Et tacitis precibus dicere plura rogat .
 Sic ego , quic unctis sanctæ gravitatis habebam ,
 Proditus indicio sum miser ipse meo .
 Et nunc infelix tota est sine crimine vita ,
 Et peccare senem non potuisse pudet . 50
 Destruimur vitiis , fugit indignata voluptas ,
 Et quod non possum , non potuisse juvat .
 Hoc etiam meminisse licet , quod serior ætas
 Intulit , & gemitus quos mihi læta dedit .
 Has sed quis possit naturæ astringere partes ? 55
 Gnarus , & ut sapiens noxia sæpe velit ?
 Interdum rapimur vitiis , trahimurque volentes ,
 Et quæ non capiunt pectora , bruta volunt .

V.

MISSUS ad Eoas legatus munere sanctus ,
 Tranquillum cunctisnectere pacis opus ,
 Dum studeo geminæ componere fœdera pacis ,
 Inveni cordisbella nefanda mei .
 Hic me suscipiens Hetruscæ gentis alumnum , 5
 Involvit patriis Graja puella dolis .
 Nam cum se nostro captam simularet amore ,
 Me potius vero fecit amore capi .
 Pervigil ad nostras adibat mane fenestras ,
 Nescio quid Græco murmure dulces canens .
 Nunc

Nunc aderant lacrymæ, gemitus, suspiria, pallor,
 Et quidquid nullum fingere posse putes.
 Sed velut afflicto nimium miseratus amore,
 Efficiet potius tunc miserandus ego.
 Hæc erat egregia forma, vultusve sereni, 15
 Grata, micans oculis, nec minus arte placens,
 Docta loqui digitis, & carmina fingere docta,
 Et responsuram siliia itare lyram.
 Illam Sirenis stupefactus cantibus æquans,
 Efficior demens alter Ulysses ego. 20
 Et quia non poteram tantas evadere moles,
 Nescius in scopulos, & vada ceca feror.
 Quid referam gressus cæta se lege moventes?
 Suspensosque novis passibus ire pedes?
 Grande erat inflexos gradibus numerare capillos, 25
 Grande erat in niveo pulchra colore coma.
 Urebant oculos duræ, stantisque papillæ,
 Et quas astringens clauderet una manus
 Ah quantum mentem stomachi fultura movebat,
 Atque sub exhausto pectore pingue femur! 30
 Uiebar teneros astringere fortiter artus,
 Visa per amplexus ossa sonare meos,
 Crandia, clamabam, nimium me brachia lædunt.
 Non tolerant pondus subdita membra tuum:
 Dirigui, quantusque fuit calor ossa reliquit, 35
 Et nata est veniæ causa pudenda meæ.
 Nec sic lac tenerum permixta coagula reddunt,
 Nec liquidi mellis spuma liquoris erit.
 Succubui fateor, Grajæ tum nescius artis:
 Succubui Thulca simplicitate senex. 40
 Qua defensa suo superata est Hectore Troja,
 Unum non poterat fraus superare senem?
 Muneris invicti curam, studiumque reliqui,
 Deditus imperiis sæve Cupido tuis.
 Nec memorare puder tali me vulnere victum, 45
 Subditus his flammis Juppiter ipse fuit.
 Sic mihi prima quidem nox affuit, & sua solvit
 Munera grandevo vix subeunda viro
 Proxima destituit vires, vacuusque recessit
 Aidor, & in Venerem segnis ut ante fui. 50
 Illa, velut proprium repetens infesta tributum,
 Inflat, & increpitans, debita reddis? ait.
 Sed nihil hic clamor, nil sermo mitis agebat.
 Quod natura negat, red lere nemo potest.
 Erubui, stupuique, omnes verecundia motus 55
 Abstulit, & blandum terror ademit opus.

Contractare manu cepit frigentia membra,

Meque etiam digitis sollicitare suis.

Nil mihi torpenti, nil tactis profuit illis,

Restitit in medio figus ut ante loco.

Quæ te crudelis rapuit mihi femine? dixit,

Cujus ab amplexu sessus ad amplexu redis?

Jurabam curis animum mordacibus uri,

Nec posse ad luxum tristia corda trahi.

Illam dolum credens: Non falles inquit, amorem,

Plurima cæcis amor lumina semper habet.

Quin potius placido noli unquam parcere ludo.

Projice tristitias, & renovare jocos.

Obtundunt siquidem curarum pondera sensus;

Intermissa minus sarcina pondus habet.

Tunc egomet toto nudatus corpore lecto

Effusus lacrymis talia verba dedi.

Cogimur heu segnes crimen, vitiumque fateri,

Ne meus extinctus forte putetur amor.

Me miserum, cuius non est culpanda voluptas,

Judicor infelix debilitatis ope,

En longo confecta sic tibi tradimus arma

Arma ministeriis quippe dicata tuis.

Fac quodcumque potes, nos cedimus, hoc tamen inse

Grandior est hostis, quo minus aidet amor.

Protinus Argivas admovit turpiter artes,

Meque cupit flammis vivificare suis.

Ast ubi dilecti persensit funera membri,

Nec velut expositum surgere vidit opus,

Erigitur, viduoque toro laniata recumbens,

Vocitus his luctus, & sua damna foveat:

Mentula fellorum cultrix operosa dierum,

Quondam divitiæ, deliciaeque meæ.

Quo te dejectam lacrymarum gurgite plangam?

Quæ de tot meritis carmina digna feram?

Tu mihi flagranti succurrere sæpe solebas,

Atque æstus animi ludificare mei.

Tu mihi per totam castos gratissimam noctem?

Consois lætitiæ, tristitiæque meæ.

Concilia secreti semper fidissima nostri,

Adstans in nostris pervigil obsequiis?

Quo tibi fervor abit, per quem secura placebas?

Quo tibi cristatum, vulniferumque caput?

Nempe jaces nullo, ut quondam, suffusa robore

Pallida demisso vertice nempe jaces.

Nil tibi blanditiæ, nil dulcia carmina profunt,

Non quidquid mentem sollicitare solet.

Sic velut exposito meritam te funere plango,
Occidis assiduo quod caret officio.

60 Hæc ego cum lacrymis deducta voce canentem 105
Iridens, dictis talibus increpuit?

Dum defles nostri languorem foemina membris,
Ostendis morbo te graviore premi;

55 Vade, inquam, felix semper felicibus apta,
Utere cognatis utere deliciis: 100

Illa furens, credo, quod nescis perfide dixit:
Non fleo privatum, sed generale chaos.

Hæc genus humanum pecudum, volucrumque fera.
Et quidquid toto spirat in orbe, creat: (tumq;

10 Hæc sine diversi nulla est concordia sexus, 215
Hæc sine conjugii gratia summa perit.

Hæc geminas tanto constringit fœdere mentes,
Unius ut faciat corporis esse duos.

Pulchra licet, pretium si desit, foemina perdit,
Hæc si defuerit, vir quoque turpis erit. 120

Hæc si gemma micans rutilum non conterat aurum,
Æternum fallax, mortiferumque genus.

Tecum pura fides, secretaque certa loquuntur,
O vere pretium, fructiferumque bonum!

Cedunt cuncta tibi, quodque est sublimius, ultro 125
Cedunt imperiis maxima quæque tuis.

Nec substracta gemunt, sed se tibi subdere gaudent,
Vulnera sunt hæc posteriora tuæ.

Ipsa etiam totum moderans sapientia mundum,
Porrigit invitas ad tua jura inanus. 130

Sternitur ista tuo votivo vulnere virgo:
Et percussa novo læta cruore jacet.

Flet tantum ridetque suum laniata dolorem,
Et percussori plaudit amica suo.

Non tibi semper iners, non mollis convenit actus,
Mixtaque sunt ludis fortia facta tuis.

Nam nunc ingenio, magnis nunc viribus usa,
Nunc his, quæ juveni sunt inimica, malis.

Nam tibi pervigiles impendunt sæpe dolores,
Hymbies, insidiæ, jurgia, damna, pudor. 140

Tum mihi sæpe feri commendas corda tyranni,
Sanguineus per te Mars quoque mitis erit.

Tu post extinctos, debellatosque gigantes,
Excutis irato tela trifurca Jovi.

Tu cogis rapidas effectus discere tigres, 140
Per te blândus amans se dicitur ipse leo.

Mira tibi virtus, mira est patientia, victos
Diligis, & vinci, vincere sæpe volens-

Gum superata jaces, vires, animosque resumis,
Atque

Atque iterum vinci, vincere rursus amans. 150
 Vita brevis, longa est pietas, recidiva voluptas,
 Et cum posse perit, mens tamen una manet.
 Conticuit tandem longo satiata dolore,
 Ac velut expletis desinit exequiis.

V I.

CLAUDES precor miseras ætas verbosa querelas.
 Nunquid adhuc vitium vis reserare tuum?
 Sit satis indignum leviter tetigisse pudorem,
 Contrectata diu crimina crimen habent.
Omnius est eadem lethi via, non tamen unus
Est vitæ cunctis, exitiique modus.
 Hac pueri, atque senes pariter, juvenesque ferentur
 Hac par divitibus pauper egenus erit.
 Ergo quod adstrictum, quodque est vitabile nulli,
 Festino gressu vincere præstat iter. 10
 Infelix ceu jam desicto funere surgo,
 Hac me defunctum vivere parte puto.

F I N I S.

Sequens Lyricum , quia à plerisque
C. Gallo attribuitur, hic adicere libuit.

LIDIA bella puella , candida ,
Quæ bene superas iac , & lilium ,
Albam simul rosam subidam ,
Aut expositum ebur indicum .
Pande puella , pande capillulos
Flavos , lucentes , ut autum nitidum
Productum bene candidis humeris ,
Pande puella stellatos oculos ,
Flexaque super nigra cilia .
Pande puella genas roseas
Perfusas rubro purpuræ Tyriæ :
Porrige labra , labra corallina ,
Da columbatim mitia basia :
Sugis amentis partem animi :
Cor mihi penetrant hæc tua basia .
Quid mihi sugis vivum sanguinem ?
Conde papillas , conde gemipomas ,
Compresso lacte quæ mundo pullulant .
Sinus expansa proferit cinnama :
Undique surgunt ex te deliciae .
Conde papillas , quæ me sauciant
Candore , & luxu nivei pectoris ,
Sæva non cernis quod ego langueo ?
Sic me distituis jam semimortuum ?

F I N I S .

CATALOGUS

LIBRORUM.

- A** Minficht Armamentarium Medic. 8
 Audin Favole eroiche 12.
 D. Antonini Summa fol. vol. 4.
 Aftamene o fia il gran Ciro 12. vol. 10.
 D. Ambrosii Opra fol. vol. 4.
 Biblia Sacra 8. vol. 3.
 Boucat Theologia Patrum 4. vol. 8.
 Bellini Opra Medica 4. vol. 2. fig.
 Boyle Opra Omnia med. 4. vol. 3.
 Barony Annales Ecclesiastici fol. vol. 13.
 Etmulleri Opra med. fol. vol. 5.
 Finetti Opere 4. vol. 4.
 Lohner Opera Omnia fol. vol. 6.
 Magati Opera Chirurgica fol.
 Mabillon Acta Sanctorum Ordinis S. Bened.
 dicti fol. vol. 9.
 Opere del Taffo 4. vol. 12.
 — del Ariosto fol. vol. 2. fig.
 D. Raijmundi à Penafort Summa fol.
 Opere del Reddi 4. vol. 7.
 Tacquet Gemetria c. n. VViffen 8. vol. 2.
 Fig.
 Tragedie di Pier Cornelio Francese ed Ita-
 liano 4. vol. 4.
 T. Livius 12. vol. 2.
 Vita di S. Francesco d'Assisi 4.
 — della B. Angela da Foligno 12.

